

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૩૧૬

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ખુલ્લો સ્ક્રીન લોપાડું

વિષય ૫૭૨૪:૪

પુણી ચીઠીનું ભોપાળું
યાને
આર્યસમાજ પંડિતની અવદશા.

ભખનાર,
અલીભામદ જાનભામદ ચુનારા.

છપાવી પ્રગટ કરનાર,
મુખતારભાઈ નાનજી (સતીઆની.)
ખડક જમાતખાના પાસે ઘર નં. ૨૪-૨૬—મુંબઈ.

સને ૧૯૧૭.] આવૃત્તિ પહેલી. [પ્રત ૧૫૦૦.
કીંમત આઠ આના.

રતિલાલ હરજીવન પટેલે શ્રી કૃષ્ણ પ્રીટીંગ પ્રેસમાં છાપ્યું,
નં. ૬ અનંતવાડી મુંબઈ ૨.

સીંધી પ્રેસમાં મળતા પુસ્તકો.

લખનાર માસ્તર હરજી પુજા.

નિબંધ પ્રકાશ (ભાગ ૧ લો) ... ૦-૪-૦

નિબંધ પ્રકાશ (ભાગ ૨ જો) ... ૦-૬-૦

લખનાર જીભાભાઈ અલીભાઈ ડાડવાલા.

મકસદે હકીકત ... ૦-૮-૦

લખનાર વજીભાઈ નાનજી હુડા.

ગુલશને ઇલમ ... ૦-૧૨-૦

લખનાર મરહુમ જાફર રહેમતુલ્લા ખારીસ્ટર-એટ-લો.

ખોજ તવારીખ ... ૧-૦-૦

લખનાર નવરોજી માણેકજી દુમાસ્થા.

આગાખાન ... ૧-૦-૦

ઇખરતે અફઝા. ... ૦-૮-૦

ખારભાયા કેશ ... ૦-૮-૦

આગાખાન કેસ ... ૦-૧૦-૦

જસદણુ કેસ, ... ૦-૪-૦

કલમતુલ ઇશિરાર ... ૦-૬-૦

દારતાન શીસ્તાં કે બાદશાહકા ... ૬-૬-૦

લખો:—

મુખી લાલજીભાઈ દેવરાજને.

બીજી આવૃત્તિ છપાઇ બહાર પડી છે.

ઐત્તે

આર્ય સમાજ પંડિત રાધાકૃષ્ણનાં દ્રષ્ટતા ભરેલા
પચીસ સવાલોના ઇસમાઇલી સ્પષ્ટ જવાબો.

મજકુર પુસ્તકમાં પવિત્ર કુરાને સરીફ તથા હદીશ સરીફ અને
વેદ મુકદ્દશની જોરદાર દલીલો સાથે ઇસમાઇલી ફેરકાની (હકીકતી)
ઇસલામી માન્યતા, કેટલી ખુબી ભરેલી છે, કે જે પગલે મોટા
પીર પયગમ્બરો ચાલી ગયા છે. તે પૃથક પૃથક સ્પષ્ટતાથી
સમજાવેલ છે, તેમજ આર્ય સમાજ પંડિત રાધાકૃષ્ણે પાથરેલી
મજકુરઆજી ભરેલી જાળ અને મી. એદલજી ધનજી કાખાએ ઇસમા-
ઇલીઓને ફરેખ દેવાનાં ફેતના ભરેલા જવાબનો પુરે પુરો ખ્યાલ
આપવામાં આવેલ છે. જે અવશ્ય એક વખત વાંચવા માટે ઇસ-
માઇલી ભાઇઓને આમંત્રણ કરીએ છીએ.

લખનાર E. J. વરતેજી.

લખો:—

મળવાનો ઠેકાણું

ઓ. સેક્રેટરી. } ઇસમાઇલી સાહિત્ય ઉત્તેજક મંડળ
મી. મજર શેરમામદ } પાલખી મોહલો મુબઈ નં. ૯.

તા. ૬—આ પુસ્તક પબલીક માટે છે. જે મંગાવશે તેને મોકલવામાં આવશે.

મરહુમ માસ્તર હાસમ બોધાના લખેલાં પુસ્તકો.

ઇસમાઇલી દર્પણ	કીંમત	૧-૦-૦
ઇસમાઇલી પ્રકાશ (ભાગ ૧ લો)	,,	૧-૦-૦
ઇસમાઇલી પ્રકાશ (ભાગ ૨ જો)	,,	૧-૦-૦
નુરે વહાદાનીયત (ભાગ ૧ લો)	,,	૧-૦-૦
નુરે વહાદાનીયત (ભાગ ૨ જો)	,,	૧-૦-૦
તફ્સીરે ધુઆ (ધુઆની માયના)	,,	૦-૬-૦
તઆલીમે ધુઆ	,,	૦-૩-૦
તરખીયતે ધુઆ	,,	૦-૪-૦
જવહરે હકીકત	,,	૦-૮-૦
અસલીયતે ખોગ્ગ	,,	૦-૧-૦
કાતલુલ હશદ	,,	૦-૧-૦
નીદાએ હક યાને વાજખી પોકાર	,,	૦-૧-૦

લખો—મેનેજર

મળવાનું ઠેકાણું,

વલીભાઈ નાનજી માસ્તરને

ખોજ સીધી પ્રેસ.

પાલખી મોહલા મુંબઈ ૯.

ધી ઇસમાઇલી સાહિત્ય ઉત્તેજક મંડળમાં મળતા પુસ્તકો.

આફતાબે હકીકત	૦-૮-૦
આલમોતનો યોધો	૦-૮-૦
દુઆનાં ઈશ્મનને ઝટકો	}	૦-૪-૦
શીતુરી ફતવાને ફટકો		૦-૮-૦
ખુલી ચીઠ્ઠીનો જવાબ	૦-૧-૦
આર્ય સમાજ પંડિતોનું પોકળ	૦-૧-૦
આર્ય પ્રકાશની ગિધતાઈ	૦-૧-૦
કાબાનું ઠેકાણું આવેલું બેજુ	૦-૧-૦
હાઝર ઇમામની હિદાયત	}	૦-૪-૦
અને મુનાશીકોનો દુરાગ્રહ		૦-૪-૦
એચ. એચ. આગાખાન (ઇંગ્લીશ)	૦-૪-૦
હકીકતી ઇસલામી આયનો	૦-૨-૦

મળવાનું ઠેકાણું.

ઇસમાઇલી સાહિત્ય ઉત્તેજક મંડળ.

લખો. ઓ. સેક્રેટરી—જાફર શેરમામદ.

પાલખી મોહોલો મુખ્ય નં. ૯,

આલમોતનો ચોધો તે હશન ખીન સખ્યાહ.

મજકુર પુસ્તકમાં હશન સખ્યાહનો આળપણ, યુવા અવસ્થામાં ઇસમાઈલી થવું, તે ઝમાનાના ઇમામ મોલાના શાહ હાદી (અ) ની ખીઝમત કરવી. દીનનો ફેલાવો કરવો. એ દીનો અને દુશ્મનો સામે સુરવીરતા સાથે લડવા બહાર પડવું, તે ઝમાનાના સુલતાનોની સીક-સતો, ઇસમાઈલીઓનો વાવટો દુનીયાંની સપાટી પર ઝગે ઝગે ફરકાવવો, મોટી મુસીબતો અને આફતો વચ્ચે રહીને દીનપર મુસ્તકીમ રહેવું. વીગેરે ઇતીઆસીક વીગતો. અને જોરદાર પુરાવા સાથે તેમજ ઇસમાઈલીઓને જલ્લીમ અને જલાદ શીરકાઓ સાથે ભેળવી નાખનારાઓના ભોપાળા ઉઘાડા પાડી ખરા ઇસમાઈલી કોણુ તે સાબીત કરી બતાવેલ છે, મજકુર પુસ્તક દીની હોવા ઉપરાંત સરળ રીતે ઇતીઆસીક હશન સખ્યાહનું પહેલેથી છેલ્લે સુધીનો વૃતાંત આપવામાં આવેલ છે.

મળવાનું ઠેકાણું.

લખનાર,

ઇસમાઈલી સાંહિત્ય ઉત્તેજક મંડળ.

અલીમામદ જનમામદ

પાલખી મોહલો મુબઇ. નં. ૯.

ચુનારા.

લખો. સેકેટરી—જાફરભાઈ શેરમામદ ને

અમારા સાંભળવામાં આવ્યું છે.

અમારા માનવંતા મિત્ર મી. ઈબ્રાહીમ જુસુબ વર-
તેજની તરફથી જે ઈસમાઈલીયા મઝહબને લગતા
પુસ્તકો નામે દુઆના દુશ્મનને ઝટકો, અને શીતુરી ફતવાને
ફટકો, તથા આફતાબે હકીકત. જે આર્યસમાજ પંડિત
રાધાકૃષ્ણે નામદાર આગાખાન સાહેબને ઘૂંટતાથી
પચીસ સવાલો કરેલ તેના સ્પષ્ટ જવાબો આપી પોતાનાં
મઝહબની સેવા કરી છે.

તે લખાણોને કેટલાક ટુંક બુદ્ધિવાળાઓ અથવા વિરો-
ધીઓ કટાક્ષ કરતા કહે છે, કે લખાણ સખત છે, અપ્રસોસ
છે, એમ બોલનારાઓપર કે તેઓ તપાસ નથી કરતા, કે
વિરોધીનાં લખાણો કેટલાં ગંદીય અને ગંદી ભાષાથી
ભરપુર છે, તે તરફ જો લક્ષ આપતે તો જરૂર ખાત્રી થઈ
જતે, કે મી. ઈ. જુ. વરતેજનાં લખાણો ઇનશાનીયતને
છાજતાં હોઈને સરળ અને સાદાં સાથે સત્યથી ભરપુર છે.

લી. એ. જે. ચુનારા.

એક ખરું અહેશાન.

અહેશાન છે હાઝર ઇમામે વક્તનો અને સાથે કાંડી મહોલાના શુક્રવારીયા પંજેલાઈઓનો ઉપકાર માનતાં કહીશ કે જેઓની હીંમત અને યોજનાવડે હું આલમોતનો યોધો યાને હસનખીન સજખાહ નામનું પુસ્તક બહાર પાડવાને શક્તિવાન નીવડીને એક સાચા શુરવીર દીનના પહેલવાનની સાચી વીગત લખીને કેમી બંધુઓની સેવા કરવાની તક હાથ ધરી, તેમાં અમારા બાળ સ્નેહી મીરઝાં મામદ જીવરાજ તથા શ્રીમંત સ્નેહી મી. નવરોજ અલી અલારખીયાની ઉદાર લાગણી ઉત્તમ કામ આવતાં થુક કમીટી મુકરર થઈ. તેના સેક્રેટરી તરીકે મી. કુરબાન અલી જીવરાજે પુરતી મહેનત લેતાં તમામ વ્યવસ્થાઓ વગર સ્વાર્થે પોતાના વખતનો પુરતો ભોગ આપીને કરી, ખરેખર એ સઘળાઓનો ઉપકાર માનતાં કહીશું કે મઝરબને જરૂર છે આવાને આવા શુરતા ધરાવનારા નિસ્વાર્થિ ધર્મ બંધુઓની કે જેથી વિરોધીઓ ધુળ ફાકતા રહે, ને સત્યનો ઝગકાટ બાહર આવવા પામે. તેથી કહીશ કે હાઝર ઇમામ હિદાયત કરે. આમીન.

લી. એ. જે. યુનારા.

સારી સંગતનાં ફળ મીઠાં હોય છે.

સંગત એક એવી વસ્તુ છે કે જેનો રંગ લાગ્યા વગર રહેતો નથી, માટે અવશ્યનું એ છે કે સોખત શુરાઓ અને સતપંથ પર મક્કમપણે અડગ રહેનારાઓ સાથે કરવી. જેવી રીતે હું એક અદના ઇસમાઇલી સેવક હોઈ મુખી લાલજીભાઈ દેવરાજ તથા શેઠ જાફરભાઈ શેરમામદ અને શેઠ હાજી મામદ રહેમતુલા જેનુલ આબદીન તેમ મીત્ર મુખતારભાઈ નાનજીના પરિચયમાં આવવા પછી કાંઈક દીલી કુવ્વત વધવા પામી. પરિણામે કાંઈક દીનની ખીદમત બજા લાવવાનો પ્રસંગ હાથ મળ્યો, તેથી ઉપલા સઘળા સાહેબોનો ઉપકાર માનતાં મારા દીન બંધુઓ પ્રત્યે લલામણુ કરીશ.

તજીઓ સંગ કુસંગીઆ ભાઈ છોડયો સંગ કુસંગ.
“પીર શદરદીન.”

લી. સેવક.

એ. જે. ચુનારાના

યા અલીમદદ વાંચસો.

ખાસ ઈલેતેમાસ.

દા પરવર દીગાર પરમાત્મા ઇશ્વર વીગેરે નામ જુગવા હોઈ એકજ છે. એમ કહેતા વધારે ઉમેરતાં કહીશું કે એ વાહેદુની જાત પવિત્ર યાને પાક છે, તે સ્પષ્ટ થતાં સમજાય છે કે તે કદી પણ અપવિત્ર થતો નથી. યાને તેને કોઈ પણ જાતનો

એવો લાગુ પડતો નથી. તેવીજ રીતે સનાતની હિન્દુઓની માન્યતા પ્રમાણે એથા યુગે અને છેલ્લા અવતારની ગણતરી પ્રમાણે નામ નિરકલંક જાહેરમાં આવેલ છે. તેનો ભાવાર્થ એમ થાય છે કે કલંકીત ન થાય તેવો, તે અવતારી પરમ પુરૂષને નુરના હીસાએ અમે હજરત અલી (અ) ને રજુ કરતાં કહીશું, કે અમો ઇસમાઇલીઓ જે નુશેરીની તરફ હજરત અલી (અ) ને માનીએ છીએ, તે માન આપતાં બસ અમારો એક તરફ જ ધ્યાન છે જે નિરકલંક ખાસ સંજોગો વચ્ચે આ દુનીયા પર નવો સફો ઉઘાડવા અને ખાસ હિદાયત માટે આવેલ છે. તે કુરાને મઝીદની સુરતુનનુરમાં જણાવ્યા મુજબ નીચેની વીગતે કહી આપે છે કે.—

“ખુદા પાતાના નુર વડે જેને વાહે છે, તેને રસ્તો બતાવે છે. એવી રીતે હજરત અલી (અ) ને માનતા” કહીશું કે ખુદા છે, તે નુરજ છે. અને તે નુર હજરત અલી (અ) માં ઝંજવાગર થતાં,

સીલ સીલા વાર મુનતકલ થતો, એટલે ફેર બદલી થતો નામદાર આ-
 ગાખાન સાહેબ માં પ્રસર્યો, તેજ નુરને અમો માનતા કહીશું કે
 તમામ ઇસમાઈલીઓ લીખાસ કે ઝીસમાંની પરસિત એટલે પુજા
 ન કરતા, ફક્ત નુરના પુજારી હોઈ એકજ નુરને ભજે છે, જે આદે
 હતો, અને અંતે રહેશે, તે પાક પવિત્ર નિરકલંક એક જ ખુદાને માની
 ને ત્યાં તેની જાતમાં ખીજને શરીક એટલે ભાગ્યો કર્યા
 વગર સીધી હકીકતી રાહ મુજબ સ્વસ્વ હુઝરત અલી (અ)
 ને સમજતાં નુશેરીની તરેહ કહેતાં રહે છે, તો એમ કહેવાનો હક
 ફક્ત તેને છે, જેમ થોડા દીનપર અખબારે ઇસલામના અધિપતિ
 ખાન સાહેબ કાજી ઇસમાઈલ કાજી મહમદ પોરબંદરીએ
 પોતાનાં પેપરમાં લખેલ કે મહાન સુફી કે મનતકી ઇલિમ જાલુ-
 નાર (ભાવાર્થમાં સમજાવે છે) અલી ને અટલાહ કહી શકે છે.
 પણ તેવું કોઈ એ કોમમાં જોવામાં આવતો નથી, કે જેને ઇલિમે
 મનતક નશીય થયું હોય, એવી રીતે વિરુદ્ધાઈથી મુખતેસર વીવેચન
 કરેલ છે, તે પર ટીકા કરતાં કહીશું, કે દીલની વાત તો પરવરદીગાર
 વગર કોઈ જાણતો નથી, તે પરથી કાજી સાહેબનું એમ લખવું ખોટું
 છે, કે અમારી કોમ સુફી મતથી એ નશીય છે. અથવા જેના
 જોવામાં તેવું ન આવતું હોય, તેથી જોઈએ તેવી રીતે લખી શકે,
 તેથી સ્પષ્ટ રીતે તમો કાજી સાહેબે વિરુદ્ધાઈ કરેલ છે, એમ ઝાલ્યા
 મનુષ્યો શીઘ્ર કરશે, કારણ કે તે જાણવાની સત્તા તમારામાં નથી,
 મનુષ્યોની ધાર્મિક હાલત જાણવી એ સત્તા પરવરદીગારની છે, તે
 સત્તાની વચમાં તમારા જેવા વિધવાનને આવવું ઘટવું નથી, જે કે

તમે વચ્ચે આવ્યા તેના માટે અમે રાજી છીએ, એમ કહેતાં કહીશું કે તેને પરિણામે જ એક વિરોધી હોઇને સુદી મતવાળા હુઝરત અલી (અ) ને ખુદા કહી શકે છે, એટલું સત્ય જે વાકયોમાં શીધ્ધ કર્યું, એ તમારો અહેશાન ન લુલતા ખુદા તમેને હમેસાં એવું સત્ય બોલાવતો રહે એવી દુવા ચાહી આગળ વધીશું.

ઉપરાંત કાબો અને ફીખ્નો એ સઘળા કકા અક્ષરો પાછળ પડી ને જે અમારા મહાન મઝહબ વિરૂધ્ધ જઇને અમેને સ્પષ્ટ કરવાની ફરજ પાડે છે, તેઓનો પણ આ તકે અહેશાન નહીં લુલતા કહીશું—

હાફીઝ ગર વસલ ખાહી સુલહ કુન બ ખાશો આમ.
બા મુશલમા અદનાહ અદનાહ બા ખીરહુમન રામ રામ.

તેવી રીતે અમારો મઝહબનો પાથો એખલાશ ઉપર રચાયેલો હોવાને લીધે કદી પણ કેઇના મઝહબ પર કે મત પર ટીકા કરવાનું દરરત સમજતાં નથી. પણ જ્યારે વિરૂધ્ધીઓ વિરોધ્ધ જઇને હદ ઓળંગી નજીશ અને ગંદા શમ્દોમાં હુમલા કરે, ત્યારે અવશ્ય અમારે અમારી ફરજ બજા લાવવી જોઇએ, કારણ કે જ્યારે પરવરદીગારે મખલુકાતને પેદા કરી ત્યારે મનુષ્ય જાતિના જીવમાં તેવો મસાલો ભરેલો છે, બાકી પરીક્ષકો બારીકાથી તપાસ કરશે, તો તે વર્ગ તરત સમજી શકશે, કે કોઇ પણ વખતે અમારા તરફથી વિરૂધ્ધાઇની પહેલ થએલ નથી, જ્યારે એક લેખકે એકવાર લખેલ ત્યારે અમારા તરફથી ખીજી પળે જવાબ મળેલ છે, તે વળી કેટલોક વાંચક વર્ગ માંહેનાં કરે છે કે બાપા સખત છે, અથવા સામે વાલાને પુણ્ય ભાવથી નથી લખ્યું તેના જવાબમાં એક કહેવત રજૂ કરતાં કહીશું કે;—

જેવાથી તેવા થયું તોજ સમજશે શાંત.

તે તરફ ધ્યાન ખેંચતા કહીશું કે વિરધીયો જ્યારે સોળ આના લખે છે, ત્યારે અમારા તરફથી પા આનો પણ લખાતો નથી, તોપણ સત્યને ખાતર સમજાવટ માટે અગત્ય સરતું લખેલ સમજતા જનસમાજ તે માટે જોઈએ તેમ જોલે તેનાં માટે તે અધીકારી છે, છતાં કહીશું કે પહેલે સામે વાલાના લખાણ તપાસો, ત્યારે અમો વાજખીસર છીએ એમ કહેશે.

સિવાય એ જવાબો જે લખવામાં આવેલ છે, તે કાજ સાહેબ કે કાબા સાહેબ કે કીના સાહેબ માટે નથી, તેમ સુન્ની શીયા કે સમાજ માટે નથી, પણ જે ઇનશાન પશદ છે, જેમાં તાસુબનો અંશ નથી, જે નિરપક્ષ છે, તેવા મહાન સુફી સમજ ધરાવનારાઓ માટે છે, જેઓ કોઈ વાડામાં ન પુરાયલા હોઈ આજાદ રહે છે, અને સઘળા દેવ દેવતાઓ પીર અને પયગમ્બરોને પુજ્ય ભાવે સમજે છે, તેઓજ મારા આ લેખનો ઇનસાફ આપશે, જેઓ કહે છે કે

ન જા જાહીદ કી બાતો પર, અગર તું ધુનકા પકકા હયે.

ઊસી પથરકા બુત ખાના, ઊસી પથરકા મકકા હયે.

બાકી અલ્લાહ, મોહમદ (સ) પ્રત્યે અભાવ રાખનારાઓ, ત્યા શ્રી રામ અને શ્રી કૃષ્ણનો ખંડન કરનારાઓ જરૂર જરૂર અમારા વિરુદ્ધ ઉઘાડા પડી જવાના સખએ દીલના ફેફાલાં ફેડશે, તો થયું શું? જેનો અલ્લાહ હામી છે, જેનાપર કલામે મઝીદમાં ફરમાવેલા તેજ હમામે મુખીનનું જાહેરીમાં સાચો છે, જેને વીરદ લાઈલ્લાહ ઇલ્લલ્લાહ મોહમદ રસુલીલ્લાહ છે, વેઢો ને સહીફાઓ ત્યા તમામ કીતાબોને

ધણ્ણામી સમજતા છેલ્લો અનુકુળ વધારો સુધારો કુરાને શરીરમાં છે, એમ પરિપુર્ણ માનતા મુદ્દલા અને મોલવીઓની મખરજ પર ન લોભાતા ત્યા પોકળ પંડિતોની પ્રપંચી જાળમાં ન ફસાતા રહે, તેને અગર દુનીયાનાં અમુક અણુ સમજીએ કહે કે એમનો મજલુખ યરોબર નથી ! તો થયુ શું ? અમારો મુદ્રાલેખ અમારે ઇનશાનોને ઇનસાફ આપવો નથી, ફક્ત અટલાહુનેજ જવાબ આપવો છે, એમ સમજતા અટલાહુની રાહ માટે જ કરીએ છીએ, જે અમારો સર્વસ્વનું અધિકારી માલેક છે. તેવા અમારા વક્તુલ ઇમામ (ઇમામે મુખીન) ની આધીનતામાં રહી હજરો અને લાખો પ્રણામ કરતાં હજરત પીર શમ્સ (અ) નાં ખોલ ટાંકતા કહીશું કે:--

પવિત્ર જ્ઞાન.

રામ રહેમાન દોનું એક ગુંસાધ,
મુખ મર્મ ન જાણે—સાહેબજી તું મોરે મન લાવે.

“ પીર શમ્સ ”

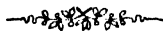
ખુદલી ચીઠ્ઠીનું-ભોપાળું

તથા

આર્ય સમાજ પંડિતની અવદશા.

હીઝ હાઈનેસ આગાખાન પ્રત્યે પંડિત રાધાકૃષ્ણે ખુદલી
ચીઠ્ઠી નામનો લેખ—ધાર્મિક અસહ્યતા સાથે
લખી ખુલાસો માગ્યો છે—તેનું ભોપાળું.

સવાલ પહેલો.

સર આગાખાન ? મને આપનો પ્રથમનો મુરીદ હોવાનાં
દાવાને લઈને એ હુક પ્રાપ્ત છે કે આપનાં લક્ષ મુખારકમાં
પોતાનાં કેટલાંક વિચારો રજુ કરું.

જવાબ પહેલો.

દોહરો.

જહાંમેં જીતની યુધ્ધ હયે, વોહ ધતનો કહે બતાય;
વહાંકો યુરો ન માનિએ, ઝૌર કાંહાસે લાય.

કબીર.

ખા જુઓ ? ઉપલા દોહરા તરફ તમારું ધ્યાન ખેંચી
ને આગળ વધી કહીશું કે તમે જે મુરીદીનો
દાવો જાહેર કરો છો તેમાંથી તમે બાતેલ થઈ
ગયલા છો તેથી હવે તમારે કાંઈ પણ નામદાર
આગાખાન સાહેબને પુછવાનો હક રહ્યો નથી.

કારણ કે પીરનો મુરીદ હોએ તેજ પુછવાનો હક ધરાવે છે, તે જોતાં
તમારી વૃત્તિ પાપી પેટ ખાતર ખોટી રીતે પારકા ગીત ગાવા તરફ
દોરવાઈ ગઈ છે, તેથી તમારો તમામ હક મુરીદીનો ઊડી જાય છે
અને ખાસ અદેખાઈપણું સાબીત કરે છે. તમે સારી રીતે
સમજી શકો છો તેમ તમારી મલીન ઇચ્છાથી દાંભિક સવાસો જે
નામદાર આગાખાન સાહેબ સનમુખ રજુ કર્યા છે. તે
તમારી નાદાની અને કમહેશીયતપણું ખુલ્લી રીતે જાહેર કરે છે.

ખરી રીતે જોતાં જે તમેને જાણવા માટેની ખરી ઇચ્છા થઈ હતે,
તો અમે નામદાર આગાખાન સાહેબનાં અનુયાયીઓને પુછીને

પ્રુલાસો મેળવવા ખાહેશ ધરાવતે તો તમારા દરેક સવાલનાં જવાબો આપી અમારા ખરા મઝહબ (સતપંથ)ની મહત્તાવડે તમોને ખાત્રી કરી આપતે. પણ અફસોસ: છે ! કે, તેને અદલે તમોએ ઉધો રસ્તો અખતીયાર કરીને તમારી પંડિતાઈપર પાણી ફેરવ્યું છે.

કાખ્તા ! જે તમોએ અમોને સવાલો પુછ્યા હોત, અને તેમાં તમોને સંતોષકારક પ્રુલાસો નહી મળ્યો હોત, તો ત્યાર બાદ તમો નામદાર આગાખાન સાહેબ તરફ રજુ થવા લીંમત કરત, તો તેનું કાંઈ પરિણામ તમારા હકમાં ધમાનદાર થવાનો દાવ લાથ આવત.

વિશેષમાં તમારી ધારણા ખાસ કરી અસંતોષ ફેલાવવા ખાતર એ કદંગા પ્રશ્નો ખોટી રીતે પુછીને સાદી સમજવાળા લોકોને ઉશ્કેરવાનું કરતવ્ય કરી અતાવ્યું છે.

અમોને ખબર છે ત્યાં સુધી તમો આર્યસમાજનાં પગારદાર પંડિત છો, તેની રૂએ જે તમો અજ્ઞાણ લોકોને ઉશ્કેરવાની જે નીચ તજવીજે કરો છે. તે તમારા પેટ ભરવાની ફરજનાં અંગે ભલે કરતા હો, પણ તે ધનિસાનીયતની વિરુદ્ધ છે, સખ્ય કે તમોને તમારી હેસીયત જાણવી હતી અને પગારદાર પંડિતાઈનો તોલ કરવો હતો. તમો વિચાર કરો કે કયાં નામદાર આગાખાન સાહેબની શાનો શોષકત ? અને કયાં તમારા જેવા દંભિક પંડિતની ઓખાદ “**શ્ચે નીસખત ખાક રા ખા આલમે પાક.**” (યાને ખાકનો સંબંધ પવિત્ર અરવાહો સાથે શું હોય ?)

પંડિતજી તમોએ એક એવું કનીષ્ઠ કૃત્ય આદ્યું છે કે આપણી ભક્તી શ્રીદીશ ગવ્હુર્નમેન્ટનાં બંધારણમાં એક સુલેહનો ભંગ કરનારાઓ તરીકે તમારી નોંધ રહેશે. કારણકે નામદાર આગાખાન સાહેબ લાખો અને કરોડોનાં મનાતા મુરશીદ યાને ધર્મગુરુ અને ખુદાઈનુર યાને ઇશ્વરી અંશ તરીકે ઓળખાતા મહાન પુરૂષના સામે થઈ આભ સાથે બાથ ભીડવા નીકળ્યા હો! તે તમારી પંડિતાઈ અને ન છાજતી હલકાઈ ભરેલી પદ્ધતિ અખતીયાર કરીને ગમે તેમ બકવાટ કરવા નીકળ્યા હો તે તરફ અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબ એક મુરશદ હોવાનાં લીધે દરીયાવ જેવો દીલ ગુરદો ધરાવતા હોવાનાં હીસાએ તમારા તરફ ઝાંખી દૃષ્ટિ પણ કરનાર નથી.

હલીલ તરીકે જેવી રીતે પરવરદેગારની વસાવેલી સૃષ્ટિમાં અનેક “જીવા-જેડ” વસે છે. તેમાં મનુષ્ય એ “અશરફુલ મખલુકાત” એટલે સર્વેથી શ્રેષ્ઠ મનાય છે; એવા ઉત્તમ જીવ ગણાયલા મનુષ્ય માંથી કેટલાક મનુષ્યો એવા બચંકર નીચ કૃત્યો કરે છે, કે જેથી ખીજા સારી ચલનવાળા મનુષ્યો તેનાં કાળા કરમોથી કંપે છે. અને પુકારી ઉડે છે કે “યા બારેતાઅલ્લા એ પાપીને તું નાખુદ કર અને અમોને બચાવ.” છતાં સૃષ્ટિ કરતાં પરવરદેગારમાં જે એક ગુણ “રહુમરરાહિમીન” તરીકેનો રહેલો છે. તેને અંગે તે કાળા કરતુકી ગુન્હેગારને પણ રોજ પુર્યા કરે છે. જે કે ખુદા સર્વ શક્તિમાન છે અને જે ઇચ્છે તો તેને જીવતો ને જીવતો ગારત યાને નાખુદ કરી નાખે, પણ તેવી દૃષ્ટિ પરવરદેગારની નથી. તેવીજ રીતે અમારા

ઝમામે ઝમાન નામદાર આગાખાન સાહેબને તમે દુરાગૃહથી સવાલો પુછવા નીકળેલા છો, તે દયાળુ હોવાથી કદાચ ક્ષમા કરશે, પણ ક્ષમાવાનથી શત્રુવટ કરનાર માટે મનુસ્મૃતિમાં નીચે લખેલો શ્લોક શું કહે છે તે વિચારીને પંડિતજી હમેશાં માટે તૈયાર કરીને સતમાર્ગ અખતીયાર કરો, નહીં તો યાદ રાખજો કે:—

શ્લોક.

ક્ષમા લેખ કરે यस્ય દુર્જન કિ કરિણ્યતિ ।

અનૃણ પતિતો વહિ સ્વયમેવોપ જામ્યતિ ॥

(મનુસમૃતી)

ભાવાર્થ.

જે પુરૂષના લાથમાં ક્ષમારૂપી ખડગ છે તેને દુર્જન શું કરી શકશે? તુલુ વિનાનાં સ્થાનમાં પડેલો અગ્નિ પોતાની મેળેજ શાંત થાય છે. તેમ ક્ષમાવાનની સામે થનારો દુર્જન પણ પોતાની મેળેજ વિરામ પામી જાય છે.

પંડિતજી જુઓ! તપાસો! વાંચો! વીચારો તો તમોને ખાતરી થશે કે દરેક ઝમાનામાં તમારી માફક 'એહલેઐત'નાં વિરોધી બહુર થયા છે તેથી સિદ્ધ થાય છે કે તમોએ એ કાંઈ નવું નથી ઉદ્ગમ્યું. પણ તવારીખો* તપાસો કે એહલેઐત વિરુદ્ધ જનારાઓનાં શા લાલ થયા છે.

સદા યકસી યક બાત રહેતી નહી હયે

સદા નાવ કાગજકી બહેતી નહી હયે.

* આસમે કુશીના અંદર શીકરીન લડાઈનું વર્ણન જુઓ.

શું ઇમામોએ બાદશાહી—

કરી નથી?

સવાલ બીજો.

—:~:—

શુકર છે કે તમો એક મોતેબર તથા કિર્તીવંત હોઇ જગતમાં સામાન્ય રીતે મનુષ્ય માત્રનાં મુખપર ચડેલા છે. બલકે યુરોપનાં કેટલાક વર્તમાન પત્રોએ આપને આલખે-નીયાનાં રાજા બનાવવાની સીધારસો કરે છે. જોકે તે લોકો આપનાં પુસ્તકોનાં શિક્ષણ પ્રમાણે આપને આપની અસલી હાલતમાં નહીં જાણતા હોઇ (કે આપ પોતેજ ખુદા હોઇ દીન દુનીયા તથા સ્વર્ગનાં ધણી છો) આપનું અપમાન કરી રહ્યા છે. યુનાનનાં રાજાને બદલે તેમણે એમ લખવું

જોઈતું હતું કે આપને યુનાનનાં ખુદા બનાવવામાં આવે તો કાંઈ બંધબેસતું ગણાતે. તે વર્તમાનપત્રોનાં અન્નભુષણાંની એક એવી દલીલ છે કે જાણે કે કોઈ અન્નભુષે માણસ હિન્દનાં વાઈસરોય માટે એવી સીફારસ કરે છે કે તેને કોહાટ જીલ્લાના ડેપ્યુટી કમીશનર તરીકે નેમવામાં આવે તો ઠીક, એ તો એક આશ્વેપનો ફકરો હતો એવા મોતેબર માણસોને પોતાની પબ્લીક જીમેદારીઓનો કાંઈક ખાસ ખ્યાલ રાખવો પડે છે. આશા છે કે આપ પોતાની પબ્લીક જીમેદારીઓનો ખ્યાલ રાખતા હશે.

જવાબ બીજો.

—:~:—

હોહરો.

ઘેલી સાસરે ન જાય, અને ડાહીને શીખામણ દે.

ખા શુક છે તે પરવરદેગાર પેદા કરનહારનાં કે જેણે આ દુનીયા બનાવી તેમાં તમારા જેવા ધર્મ પ્રત્યે એવકાઓ ગમે તેટલી સખત રીતે વિરુદ્ધ જાય છતાં સત્ય ઝળકતું રહેવાની નીશાની તરીકે શત્રુવટ બરેલા દીલમાંથી પણ ખરા ઓડકાર આપોઆપ નીકળી આવે છે કે જેનો આ એક જીવતો જગતો

દાખલો તમારી વિરહાધમાંથી ઝબકી નીકળ્યો છે કે, જે તમે ઉપર લખી ગયા છો, “મોતેબર તથા કીર્તિવંત અને મનુષ્ય માત્રનાં મુખપર ચડેલા છો.”

પંડિતજી તમોએ નિંદાયુક્ત કરેલી પણ ખરી તારીફ તે સળવાર છે કે નહીં; તેનો જે ખ્યાલ કરશો તો ખાત્રી થશે કે કુલ્લે માણસોનાં મુખપર ચડેલું નામ કોનું રહે છે? અને મોતેબરપણું તથા કીર્તિ કોને આવી ભેટે છે. કે જેની ભાવના ઉત્તમ હોય, કર્તવ્ય પવિત્ર હોય, આત્મા પ્રયજ્ઞ હોય, કુદરતી ઉત્તમ અરવાલ યાને **મઝહરૂલ અઝાયબ** હોય કે જેનાં કર્તવ્યો ધનિસાન માત્રને અન્નયખીમાં નાખનારા અને અચંપો પમાડનારા હોય તેવી સમૃદ્ધિવાળા **નામદાર આગાખાન સાહેબ** જેઓ સંબંધિ તથા વિરોધીનાં મુખપર ચડેલા છે તેમનાં અમે સેવક છીએ. એ અલ્લાહમદોલીલ્લાહ છે. ત્યારે તમે પંડિતાઈનો દાવો કરતાં કીર્તિને બદલે અપકીર્તિ મેળવો છો મોતેબરીને બદલે મુફલસીને ભેટો છો, વિચાર કરો કે તમારા લખાણો તમોનેજ વળગે છે.

પંડિતજી જ્યારે આપની મુલાકાત મુંબઈમાં અમેને નશીબ થઈ ત્યારે તમોને બાળતા અમેએ તર્ક બાંધ્યો, કે તમે કોઈ શાયદ દશ બાર રૂપીઆની નોકરી કરનાર સીપાઈ હશો, જેથી અમેએ તમોને પુછવા ધાર્યું કે, પેશાવરી પંડિતજી ક્યાં છે? પણ તમારા સુધી પહોંચવા અગાઉ અચાનક પંડિત બાલકૃષ્ણ શર્મા મળ્યા અને તેઓની મારફતે જાણ્યું કે જેવણની

મુલાકાતની ઇચ્છા છે તે તો તમે પોતેજ પેશાવરી પંડિત છો, તે જણ્યા પછી અમારી થતી ભુલ સુધારીને મળવાનાં પોઝીશનથી મુલાકાત લીધી, તે પરથી અમેને કહેવાનું એટલુંજ છે કે “અગ્નિ” અને “આંધળો” એક સરખા ગણાય. તે ઉદાહરણ લેતાં યુરોપનાં છાપાવાળાઓ નામદાર આગાખાન સાહેબને વહેવારિક દૃષ્ટિથી ઓળખતા જે સીધારસો આલખેનીયાના રાજ તરીકે કરી છે તે વાજખી અને વહેવારિક રીતે બરોબર છે, પણ તે તમારા અવિચારી ભેજને ન રચતું હોવાથી જે આક્ષેપો ભરેલો ઉભરો જાહેરમાં લાવીને નામદાર આગાખાન સાહેબની નામવરી ન સાંખી શકનાર તરીકે પોતાને જાહેર કરો છો.

હીસ્ટરી ઓફ પરશીયા વીગેરે ઇતિહાસોમાં વાંચી જોશો તો તમેને માલમ પડશે કે અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબનાં વડવાઓએ ફાટમાઘટ ખલીફાતનાં લકખે મીશરમાં પુર જાહે-જલાલી સાથે લગભગ પોણાત્રણસો વર્ષ સુધી શહેનશાહત ચલાવી ઇટાલીઆ અરબસ્તાન અને યુરોપમાં રસાઈ કરી ફતેહપર ફતેહો મેળવી આખી દુનીયામાં મશહુર થયલા મનાતા ઇસમાઈલીઓનાં ઇમામો તરીકે જાહેર હતા, પણ તમારી આંખોપર ટ્રેશ બાવનો પડેલા પડેલો હોવાથી તમેને ખરું સમજાય તેમ નથી. તેવીજ રીતે ઇરાન તરફ આવેલા આલમોત પહાડપર અને આખા રૂદ્રાખાર પ્રગણામાં નામદાર આગાખાન સાહેબનાં વડવાઓએ માસર પછીની રાજધાની તરીકે પુર જોર શોરમાં સર્વોપરિ સત્તા સાથે લગભગ પોણા બસો વર્ષ રાજ કર્યું છે. તેવીજ રીત

હાલના નામદાર આગાખાન સાહેબ વગર તાજે આખી દુની-
યાની સપાટીપર વીખરાએલા તેમનાં કરોડો મુરીદો ઉપર સત્તા
ધારી છે.

પંડિતજી તમારા ગુરૂ દયાનંદની માફક આર્યસમાજસ્થ
એલાઓ પીળા વસ્ત્રો પહેરી બાવા બની બોળા તથા સાદી સમ-
જના લોકોને મોહ પમાડી આસ્તીકોની આસ્થા ચુંધીને જે
જળણ ફેલાવે છે તે તમારી દુત્યાજીનો જવાબ અવસ્ય તમેને
પરવરદેગાર પાસે આપવો પડશે.

કદાચ તમે અમારા ઉપલાં લખાણથી એમ કહેવા નીકળશો
કે ધર્મનાં વડા યાને ઇમામેને રાજ તાજની જરૂર હતી, તેના
જવાબમાં અમે કહીશું કે અમે ઇસલામીઓનાં મનાતા મહાન
પયગમ્બર હઝરત સુલેમાન (અ) એઓ ઇનશાન, હેવાન, જીનાત
તથા પરીઓપર બાદશાહી ભોગવતા હતા, તથા હઝરત દાઉદ
(અ) જેરસેલમનાં તખ્તપર બીરાજી મોટા વીસ્તારમાં જેર શેર
સાથે હકુમત ચલાવતા હતા, તેમજ અમારા છેલ્લા મનાતા
પયગમ્બર હઝરત-નબી મોહમદ મુસતફા (સ) અરબીયામાં મક્કા
મોઅઝમમાં સત્તા ચલાવી છે. તેમજ અમારા તથા તમારા થઇ
ગએલ વડીલોનાં મનાઇ ગયેલા ભગવાન શ્રી રામચંદ્રજી અયોધ્યામાં
રાજ કર્યું હતું. શ્રી કૃષ્ણ મહારાજે દ્વારીકામાં રાજ્ય સ્થાપી
લકતો ઉપર ઉદ્ધાર કર્યો હતો, તે તમે કીયાહીણ આર્ય સમાજસ્થ
પંડિતોને આવી ઉત્તમ બાબતોની સમજ ગંજે ઉતરવાની નથી.

એ માટે અમેને તમારા માટે પુરતી ખાત્રી છે કારણકે જેણે પોતાનાં આપનાં નહીં વાર્યાં તે પાડોશીનાં શું વારશે.

પંડિતજી જેની આંખે કમળો હોય તે બધુંએ પીળું બાળે, નહીં તો જુઓ કમળા વગરનાં માણસ માટેની નીચલી દલીલ પ્રેમનું શું સ્વરૂપ બતાવે છે કે હજરત મુસા (અ) જેઓ પરવરદીગારની મુલાકાતે હમેશાં જતા હતાં. તે એક વખતે જતાં રસ્તે જતાં રખારી મળ્યો, તેણે હજરત મુસા (અ) ને કહ્યું કે તમે પરવરદીગારની મુલાકાતે જાઓ છો ત્યાં મારા તરફથી પરવરદીગારની હજુર પૂર નુરમાં વીનંતી કરજો કે જે પરવરદીગાર એક વખત મારી દાવત કબુલ કરી મારે ઘરે પધારે, તો હું મારી સર્વ ઘેટીઓ માંહેની સારી ઘેટીઓનું દુધ દોહીને પીવરાવીને પેરાણાગત કરું. એવું રખારીનું બોલવું સાંભળી હજરત મુસા (અ) હસવા લાગ્યાં. અને રખારીને કપડો આપતાં સમજાવ્યું કે પરવરદીગાર માટે એમ કહેવાય, એ સાંભળી રખારીનો દીલ આજીવન રક્ષા યાને દીલગીર થયો. હજરત મુસા (અ) એમ કહેતા રવાનાં થયાં. અને સીના પર્વતપર પરવરદીગારની મુલાકાતે પહોંચ્યાં. ત્યાં પરવરદીગાર હજરત મુસા (અ) સાથે રાખેતા મુજબ વાત નહીં કરી. જેથી હજરત મુસા (અ) પોતે ખુદાનાં પયગમ્બર હોવાથી સમજી ગયા કે એ મારી ભુલનું પરિણામ છે, તેથી પશ્ચાતાપ કરી તોખા કરી પરવરદીગાર પાસેથી પોતાની થયેલી ભુલ માટે માફી મેળવી. ત્યારે નીંદા યાને અવાજ થયો કે, અયે મુસા જે રખારીને તેં નારાજ કર્યો છે તેનાં પાસેથી માફી માગીને ખમ્બર આપ કે

“પરવરદીગારે તારી મેમાની કમુલ રાખી છે અને તારી ઘેડીઓનું દુધ ખુશીથી પીશે.” મુસા તું જાણે છે કે હું દીલ જોઈ છું, સુરત કે લીઆશની મને દરકાર નથી. ત્યારે અમારા પ્રેમ દાતા નામદાર આગાખાન સાહેબ જે યુરોપનાં પેપરવાળાએ ચાએનાંથી સીકારસ કરી છે તેનાં માટે અમો મગરૂરી સાથે તેઓનાં ઉપકારી છીએ. કારણકે તેઓ અસલ સ્વરૂપ નહીં જાણતા હોવા છતાં વહેવારીક રીતે જે યોજના રચી કરી છે તેનાં માટે કાંઈ ખોટું કહેવાય નહીં, પણ તમો અદેખા આર્ય સમાજીસ્ટ પંડિતોને રચતું નહીં હોવાથી બળાપા સાથે દૂધ ભાવથી બખાળા કાઢીને અદેખામનાં ફેફસા ફેડો છો.

અમારા પવિત્ર હઝરત નબી મોહમદ (સ) ફકત અમો મુસલમાનોનાંજ પયગમ્બર ગણાય છે તેવી રીતે શ્રી રામચંદ્રજી તથા શ્રી કૃષ્ણ સનાતનીયોનાં ભગવાન છે, તેમજ અમારા અવલ ઇમામ મોલાનાં અલી (અ) કોમે નુશેરીના ખુદા છે તેજ હઝરત અલી (અ) નુર હાલનાં નામદાર આગાખાન સાહેબમાં ઝલવાગર છે, તેથી તેવણને અમો ઇસમાઇલીઓ હઝરતઅલી (અ) તરીકે માનીયે છીએ. જેથી અમારા રૂહાની પીતા છે.

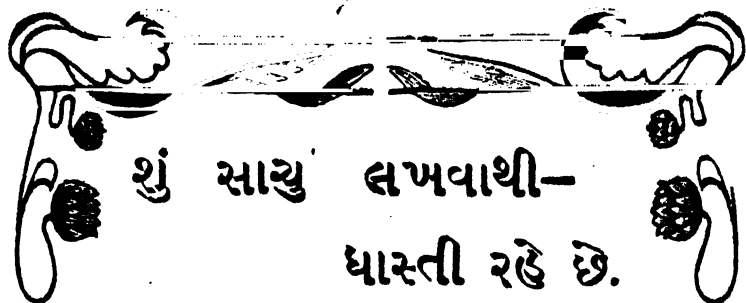
નામદાર આગાખાન સાહેબને સંસાર તો એક વહેવારીક નામાંકિત પુરૂષ તરીકે લેખે તેમાં કાંઈ નવાઈ નથી. પણ તમારી ધ્રુષ્ટતા તમોને અંધારામાં ઘસડી જવાની હોવાથી તમારો કીના ભરેલો ઉભરો બહાર કાઢવા અથવા ખરૂં પુછતાં પેટ માટે પાપ વહોરવાની વેતરણ કરતા માલમ પડો છો.

નામદાર આગાખાન સાહેબ “પગ્લીક જીમેદારીઓ”નો કેવો ખ્યાલ રાખે છે તે ભલ્લી બ્રીટીશ ગવર્નમેન્ટને પુછી જુઓ અથવા તમારા પોતાના શીખેલા ભેજથી સમજી જુઓ સડેલા ભેજથી નહીં તેમજ અપક્ષપાત પ્રગ્નનાં અંતઃકરણથી વીગતો મેળવો. આગળ વધી જાઓ એમ કહીશું કે, અમારા ઇમાનને પુછી જુઓ તો તમેને ખુદા હીદાયત કરશે અને તમારા ચશકેલા ભેજને ઠેકાણે લાવશે, ત્યારેજ તમે સમજી શકશો કે તમારી હેશીયત શું છે, આગળ વધીને તમારી ચીઠ્ઠીમાં લખો છો કે “એ તો એક આક્ષેપનો ફકરો છે. તેવીજ રીતે તમારા ગુરૂ દયાનંદનાં શિક્ષણથી તમામ ધર્મોપર આક્ષેપો મુકી આખી દુનીયાનાં દીલ દુખાવીને પોતાપર આક્રતો વહોરી લીધી છે. પંડિતજ પેટ ખાતર આવું પાપકમાવાનુ માંડી વાળો અને રૂખી રોટીપર સુખર કરી સતકર્મો આદરે નહીતો તમારા જેવા પંડિતોને અખો ભગત ઉઘાડા પાડીને શું સિધ્ધ કરે છે તે સાંભળો.

પ્રપંચ.

પ્રાય પ્રપંચ આળપપાળ, પંડિતે તેના ગુધ્યા જાળ શ્લોક સુભાષિત મીઠી વાણ, તેણે મોહ્યા કરી અંજાણ. કહે અખો મર્મ સમજ્યા પખે, સંસ્કૃતનું પાકૃત કરી લખે.

અખો.

સવાલ ત્રીજો.

આગાખાન સાહેબ ? આપનાં પુસ્તકોમાં જોવામાં આવેલી ઘણી બાબતો ખાસ મારા દીલમાં છે કે જે પર આપનું લક્ષ ખેંચવા માંગું છું પરંતુ અંહી લખાણ લેખ થઈ જવાની ધાસ્તીને લીધે માત્ર એક બે અગત્યની બાબતો તરફ આપનો લક્ષ ફોરવા ચાહું છું.

જવાબ ત્રીજો.

—:૦;—

હોહરો.

અક્ષર એક ન આવડે, ઉર અલિમાન અપાર,
જગમાં તેને જાણવો, મુખનો સરહાર.

પ્તા અફસોસ છે । તમારી પંડિતાઇપર, તમારા
ધ્યાવા ખોટા ગપોડા તમારા મહાશયો પાસેજ ચલા-
વશે તો ત્યાં નહીં જશે. આકી સત્યતા પાસે
તો તમારું પોકળ ચાલશે નહીં, જેના માટે તમારો
જીવ ડંખતો હોવાથી લેખ લખાવા માટેની ધાસ્તી

ખાય છે. કારણકે લખાણ લખાણ કરવાથી સ્પષ્ટતા થશે અને
સચ્ચાઇનાં અક્ષરો અંદરથી ઝળકી નીકળશે. એજ ધાસ્તીએ તમારી
કલમને અટકાવેલ છે જેવી રીતે કહેવત છે કે બહોત બોલે સો
ખંડ પડે.

અમારા નુર ચશ્મ મૌલાનાં નામદાર આગાખાન સાહેબે
કોઇ પણ પુસ્તક લખેલ નથી. પણ અમારો મજહબી ઇલમ અમારા
ધર્મ ગએલા મહાન પીરો હઝરત સતગુરુ નુર (નુરુદ્દીન) હઝરત
પીર શમ્સ, હઝરત પીર સદરુદ્દીન, હઝરત પીર હશાન કબીર-

દીન તથા હઝરત પીર તાજ દીન, વીગેરે પીરો જેઓએ અમારા નામદાર આગાખાનના વડવાઓ જેઓમાં મૌલાના હઝરત અલી (અ) નું નુર કમવાર ઝલવાગર હતું. (તેજ નુર હાલનાં અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબમાં જલવાગર છે.) તેઓની તે તમામ પીરોએ નુરે ધલાહી સમજી પરસ્તીશ કરેલ છે. અને અમે મુરીદોને પણ શીખાડેલ છે; તથા મજકુર ઇલમનાં પુસ્તકો રચી તે વડે અમારો મઝહબે સતપંથ યાને સાચો રસ્તો સમજાવેલ છે. અને એ પવિત્ર રસ્તાપર ચાલવાથી અમારા મહાન પીરો નુરે ખુદાની એકત્રતાથી અમારા માટે મુક્તિ દાતા બની અને પોતે પયગમ્બરી દરજ્જે મેળવી, તેઓ અમેને ખુદાઇ ઇચ્છાનો પયગામ આપીને આ ભવબંધનથી છુટવાનો રસ્તો દેખાડતા ગયા છે, જે રસ્તાનો પ્રસાર કરનારાઓ મોટા મરતબાને પામ્યાં, જેવા કે પીર કહેવાયા, પયગમ્બરો લેખાયા, મહાત્માઓ ગણાયા, દેવદેવતાઓ સમજાયા, તેજ રસ્તો છલાછલ સંતથી ભરેલો અમેને વારસામાં દેતા ગયા.

પંડિતજી અતાવો નામદાર આગાખાન સાહેબનાં લખેલા પુસ્તકો કયા છે? તમેને એટલી પણ શુદ્ધ નથી ઇસમાઇલી ઇલમ શાસ્ત્ર થઇ ગએલા પીરોએ લખેલ છે કે નામદાર આગાખાન સાહેબે લખેલ છે તે પરથી સિંધ થાય છે કે તમે કોઇ પણ વખતે ઇસમાઇલી હતાજ નહીં અને જેવી રીતે અધુરાઓને શેતાન વસવસો નાંખે છે તે પ્રમાણેનાં કૃત્યનો તમેએ આરંભ કરેલો દેખાય છે. આવી સાધારણ અને રૂપટ બાબતનું તમેને જ્ઞાન નથી.

જે વિગતો પરધર્મીઓ પણ જાણે છે તેટલું પણ તમે જાણતા કે સમજતા દેખાતા નથી અને ખોટી રીતે ગભે આજીને મુરીદ હોવાનો દાવો કરો છો તે કેટલો હસવાજોગ છે, પંડિતજી એમ પંડિતાઇ થતી નથી.

વળી લખો છો કે મારા દીલમાં ઘણી આખતો છે, તે બધી આવી ને આવી ખોટી અભિમાન ભરેલી અને એક પણ અક્ષરમાં ખરાપણાનો તત્વ હશે નહીં. જેવી રીતે કહેવત છે કે **દીકરાનાં પગ પાલણામાંથી પરખાય** તેવી રીતે તમારું જ્ઞાન કેવું ઉંચું અને સત્યતા ભરેલું છે. તે ઉપરનાં લખાણોથી સ્પષ્ટ સમજાય છે.

આગળ લખો છો કે “હું તમારું લક્ષ દોરવા ચાહું છું,” તે બદલ લક્ષ ખેંચતાં કહીશું કે **ગુરૂ તેવા ચેલા** જેમ તમારા ગુરૂ દયાનંદે તમામ મત મતાંતરોનું ખંડન કરી આ સંસારમાંથી અપકીર્તિ મેળવેલ છે, તેવી રીતે અવશ્ય તમેને પણ વહન કરવું ઉચિત છે, કારણકે ગુરૂનો વારસો ચેલાને મળવોજ જોઈએ. તે પ્રમાણે તમારા ગુરૂ દયાનંદનો ચીલો નીભાવવા બહાર પડ્યા છો, આકી જ્ઞાનને અને તમારે ઘણું છેલું છે. જેમકે “**વિરક્ત સ્યતત્સિદ્ધિ**” વૈરાગ્યવાન-નેજ સિદ્ધિ થાય છે. તે વૈરાગ્ય અપતીયાર કરવાને બદલે પંડિતજી તમે તો દ્વેષ ભાવે ચુંથણાં ચુંથવાને બેઠા છો, એ પંડિતાઇનાં નામને છાજતું નથી યા તો પંડિતાઇનું ડોળ મુકો અથવા સત્ય આચરણનો આરંભ કરો આકી સમજો કે જેમ જ્ઞાન મુકો હાડકો ચાવે છે તેથી તે જ્ઞાનનુંજ જડનું ચીરાય છે અને તેમાંથી લોહી

ટપકે છે, તે લેણી સુકા હાડકામાંથી નીકળતું સમજી તે લેણી પોતાને પુષ્ટિ આપશે. એવું માની તે જ્ઞાન પોતાનાં મનમાં મલકાય છે, તેવી રીતે દંભિક પુરૂષો પોતાનાં પેટ ભરવા ખાતર હાડકાં પી કુડા કૃત્યો આદરીને તેમાંજ આનંદ મળે છે અને પોતાને કૃતાર્થ થયેલ એમ સમજીને અધુરા જ્ઞાનને લીધે વગર અનુભવે બધાઓથી પોતાને શ્રેષ્ઠ સમજે છે પણ જ્યાં સુધી જનજાતિનો ખ્યાલ ખેંચી લેવાને શક્તિવાન નથી ત્યાં સુધી બ્રાત્રી ભાવની ગાંઠ ગાંઠવામાં ફળીભૂત થવાય નહીં, ત્યાં સુધી તે પંડિત પછાત છે, અજ્ઞાની છે અને નાદાન છે, જે જન સમુહમાં પ્રિય થઈ પડે, સર્વેનાં અંતઃકરણોમાં જેના પ્રત્યે ભાવ અને માન ઉપજે, ખરેખર તેજ જ્ઞાની છે તેજ પંડિત છે અને તેજ ધર્મનો દોરવનાર છે. જુઓ લક્ષણ નુરે ખુદા નામદાર આગાખાન સાહેબનાં કે જે શક્તિમાન અને સત્તાવાન છે. તમારા શા ભાર છે? કે એક શબ્દ પણ ગલીય અથવા આક્ષેપ ભરેલો લખી શકે, પણ જેઓ દેવ પુરૂષ છે તેનાં લક્ષણ પણ દયાનાં મહાસાગર જેવા હોય છે. માટે શીખામણ લ્યો અને સમજો.

रुचं नो धेहि ब्राह्मणेषु रुचं राज सु नस्कृधि ।

रुचं विद्वेषु शूद्रेषु मयि धेहि रुचारुचम् ॥

(યજુર્વેદ.)

અર્થ:—અમારામાં બ્રાહ્મણ, ક્ષત્રિય, વધર્યો અને શુદ્ર ઉપર રોહ ઉપજાવો. ને અમે અરસપરસ ચાહીએ.

શું તમે પંડિત હોઈ ભોળા હતા.

સવાલ ચોથો.

—:~:—

આગા સાહેબ ? પંજાબમાં આપનાં મુરીદો જે સોની કંસારા, કુંભાર, ડોલી ઉપાડનારા, વિગેરે હિન્દુ અને મજૂર વર્ગના લોકો છે, તે તદ્દન સઘળા અભણ અને ભોળા છે. તેમજ આપના રચેલા પુસ્તકો વિના તેમણે ખીજી કાંઈ સાંભળ્યું જોયું કે વાંચ્યું નથી કેમકે તેમને કોઈ પણ પરાયો ધર્મ વિદ્યા કે શાસ્ત્ર શીખવાની પરવાનગી નથી એટલે કે આપના પુસ્તકોને શિક્ષણે તેમને સુધારા તથા સત્યતાથી ખીટવડાવી અને તે પ્રત્યે તિરસ્કાર ઠસાવી આપેલ છે.

જવાબ ચોથો

—:~:—

[લીખ લીખકે ભયે ચોર.]

“પ્રાથી પડ પડ પંડિત ભયે, લીખ લીખકે ભયે ચોર;

“જીમ્મ પડને પિયા મિલે, વોહ પડના કુચ્છ ચોર.

ખા ? ઉપલા લખાણથી તમે તમારો પંડિતપણો સાબીત કરવા માંગો છો. પણ ખરું જોતા તેને બદલે પંડિત્યપણો શીદ થાય છે. કારણ એ લખાણ નાદબ્ધિ નાં નમુના અને દેખ ભાવની લીપીઓ

સિવાય કંઈ નથી તમે સારી રીતે સમજી શકો છો તેમ દુનીયા પણ જાણી શકે છે કે સ્વધર્મ તજીને જે પરધર્મ અપ્પતીયાર કરતા હશે તે પોતે પાળતા ધર્મથી ભળવા માંગતા ધર્મમાં કંઈ શ્રેષ્ઠતા જોઈનેજ સ્વીકાર કર્યું હશે, જોકે એમ પણ કહીશું કે કેટલાક સ્વાર્થીઓ અને પ્રપંચીઓ માયાને અંગે અથવા વિષય વાસના પુર્ણ કરવા માટે સ્વધર્મ તજીને જે ધર્મોમાં એવી ગલીય પૃથાઓ પડેલી છે તેમાં ભળે છે તે પૃથા અમ્મરા સત્યપંથ યાને સાંચા ધર્મમાં પડેલી નથી બલકે એવા કૃત્યોને ધીકારે છે અને પંડિતજી તમે પોતેજ તમારી ખુદલી ચીઠ્ઠી દ્વારા સાબીત કરી આપેલ છે કે હાન દેવું એ અમારા પંથીઓની અર્થેન ફરજ છે ત્યારે માયા

હેવાને બદલે દેવી અને કુદ્રષ્ટિ કરનારને જે પંથ મહાપાતકી ધણે
તેવી સખત સરતો સ્વીકારીને બળે તેને કોઈ પણ માણસ ભોળા
અથવા અબણ ગણશે. અથવા તે અંધ શ્રધા ધરાવનાર કહેવાશે !
કદી નહિ !

ભોળા અને અબણ લોકો તો પોતાનો ધર્મ પર સાચું જુઠું
સમજ્યા વિના મોઢું ઢાંકીને પડી રહે છે. બાકી ધર્મનું તોલ
કરવો અને સત્ય શું છે તેમજ અસત્ય શું છે તેનું ચોક્કસ કરી
પોતાની નાત જાત તજી રીત રીવાજ છોડી સગા સબંધીઓને
મુકી કોઈની કનવાર કર્યા વગર જાંઘને પરધર્મમાં બળવું તે કોઈ
અબણ અને ભોળા માણસોની એવી તારીફ લાયક હિંમત
રહેતી નથી.

એવી હિંમત કરનારાઓ વેદને આધારે તથા પવિત્ર કુરાને
શરીફનાં ફરમાનને અનુસારે ખુદાઈ જ્યોતિની હસતી ચાને હમેશાં
માટેની જાહેર મોજુદગી રહે છે, તેમ સમજી તેની શોધ કરી પવિત્ર
જ્યોતિને ભેટીને પાવન થવું એ તો મુક્તિની આશા ધરાવવા-
વાળા બુદ્ધિશાળીઓનું કૃતવ્ય છે, વીચારો કે તમારા જેવા પંડિત
પણ દાવો કરે છે કે સત્યધર્મ તરિકે સ્વીકારીને ઇસમાઈલી ધર્મનો
અંગીકાર કર્યો, ત્યારે તમે પંડિતાઈનો દાવો કરનારા હોવાને અંજે
શું ભોળા હતા કે અબણ હતા કે મજુર અથવા ડોલી ઉચકનારા
હતા તે ફરમાવશો. તેમ નહીં તો શું તમેએ બીજું કોઈ વાંચ્યું
જેયું અને સાંભળ્યું ન હોતે તો તમે પંડિત કહેવાતે કેમ. તે પરથી

સાખીત થાય છે કે તમોએ જે ઉપલા લખાણમાં આર્ક્ષણ મુક્યા છે તે તદ્દન બનાવટી અને ખોટા છે, કારણ તમો પંડિતાઇનો દાવો કરી પોતાને ચાલાક અને ધણા બુદ્ધિવાનમાં ખપાવો છો છતાં નામદાર આગાખાન સાહેબનાં મુરીદ થયા એમ જાહેર કરો છો, ત્યારે અત્રે એક સવાલ ઉભો થાય છે જે અમારા ધર્મમાં કાંઈ પણ સમજ વીચારીને સત્યસાર જણાયો હશે ત્યારેજ તમોએ સતપથ ધર્મ સ્વીકાર્યું, જો કે પાછળથી કોઈ દુન્યવી મતલબને અંગે પોતાનો સ્વાર્થ સાધવા માટે સત્ય ધર્મ તજ ગયા તો થયું શું.

દાખલા તરીકે મોટા મોટા મહાન રૂબીયો ને દેવોને પણ માયા અથવા સ્વાર્થે ભુલ્યાવી દીધા છે, ત્યારે તમારા જેવા ફક્ત નામધારી બીચારા પોકળ પંડિતોની હેશીયત શું જે દ્રઢ રહી અચળ રહે! પણ જો માયાની ફરેબી જળમાં ફસાવાનો તમોને પ્રસંગ નહી મળતે અથવા લોભાઈ નહી જતે તો અવશ્ય આજે તમારા વિચાર મલીનને બદલે સ્વચ્છ હતે તેમ સમજ અને હવે પછી પણ તૈયા કરો તો અમારા સરતાજ નામદાર આગાખાન સાહેબનાં દરવાજા ખુલ્લા છે. આવે તેનાં ધર્મ છે. અને જય તેની દરકાર નથી. સૃષ્ટિની શરૂઆતથી એ ધર્મની એજ રીતી અને નીતિ છે.

અફસોસ એ છે કે તમો લખો છો જે “પરાયો ધર્મ કે વિદ્યા કે શાસ્ત્ર શીખવાની પરવાનગી નથી.” એમ કહેવું અથવા લખવું તે કેટલું શરારત ભરેલું છે તે અહીં સાખીત કરતા કહીશું કે અમારા મહાન પીરો જેવા કે પીર સતગુર (નુરુદ્દીન), પીર શમ્સ

પીર સફરદીન, પીર હશન કબીરદીન, પીર તાજદીન, વીગેરે જેઓ નામદાર આગાખાન સાહેબનાં વડવાઓને માનનારાઓ હતા. તે પીરોએ જે પુસ્તકો લખ્યા છે તેમાં ખુલ્લે ખુલ્લું દર-શાવેલું છે કે વેદમુકદ્દશ અને પવિત્ર કુરાને શરીફ વાંચી જુઓ કે સૃષ્ટિની શરૂઆતમાં જે નુર શ્રી વિસ્તુ પરમાત્મામાં પ્રસરી રહ્યા હતા. તેમજ ઇસ્લામની રૂએ જે નુર ખુદાનું હજરત આદમ (અ) માં હતો, તેજ નુર ક્રમવાર અદલાતો હાલમાં કયા પુરૂષમાં ઝલવાગર છે. જે વંશાવળી તપાસેથી સહેલાઈએ સમજી શકાશે, અથવા શ્રદ્ધાળુને પરવરદીગાર પોતે સુઝાડશે. જેમ પવિત્ર કુરાને શરીફની સુરતુન નુરમાં ખુદા ફરમાવે છે,

આયત.

“અદલાહ જેને આહ છે. તેને ચોતાનાં નુર વડે હીદાયત કરે છે.”

એ અદલાહનું આહવું ત્યારેજ થાય છે કે જ્યારે પાપ-ઉપણો અને પ્રપંચ તજી આપ વડાઈ છોડી શ્રદ્ધા વળે શંસોધન કરે તો તે નુરેખુદાને મેળવી શકે છે. આ સ્થળે સમજાવી શકશો કે પાંડિતજી અમોને ખીજા શાસ્ત્રોની પરવાનગી નથી તે તમારું લખવું કેવી રીતે ટકી શકે છે.

બાકી કહેવત છે કે ગુરૂ તેવા ચેલા જેમ તમારા ગુરૂ ઇયાનદે દ્વેષ ભાવથી તમામ પ્રજાનાં ધર્મોને વખોડી તમામ ધર્મોપર તિરસ્કાર ફસાવ્યું તેનો વારશો તમોને સોંપતા ગયા હાગે છે, બાકી અમો

તો દરેક ધર્મનાં પુસ્તકોમાંથી અમારો ધર્મ સત્ય છે. એમ સમજાવી શકીએ છીએ. અને દરેકનું વાંચન કરી સાર ગ્રહણ કરીએ છીએ. જેમ અમારા મહાન પીરોએ વેદમુદ્કરણને આધારે સતપંથ ધર્મ સ્થાપ્યો, અને જનસમુહનાં છેલ્લા વલણને અનુસાર પવિત્ર કુરાને શરીફનાં ફરમાન મુજબ છેલ્લા સુધારાની પદ્ધતિ આલમને અનુકુળ પડતી ભાષામાં ખુદાઈ નુરની પીછાણ કરાવવા રૂઝ, યજુર્વ, શામ, અથર્વ, એ ચારે વેદોનું તત્વ હઝરત અલી (અ) નાં ઝમાનામાં પવિત્ર કુરાને શરીફમાં સમાવેશ કરી પાછળથી હિન્દ દેશમાં એ તત્વ સમજનારા પીરોએ હિન્દી ભાષામાં ઉપદેશ કર્યો કે,

[પવિત્ર જ્ઞાન.]

ઝંગા ખીનારશ મત જાઓ ગોદાવરી.

રામ ભજન આગ કેશા.

અલી અધો રૂપ ભયોરે નારાયણ.

જેસી કરણી ફલ તેસા.

પીર હશનકબીરદીન.

પીરોએ સમજાવી ભાષામાં જે ઉપદેશ કર્યો. તેનો કારણકે જમાનો જતાં સંસ્કૃત ભાષાના સમજનારા રહ્યા નહી. જેથી પ્રપંચી પંડિતો વેદનાં શ્લોકો વડે સાધીસમજ ધરાવનારાઓને ઉધે રસ્તે દોરવી પોતાનો સ્વાર્થ સાધવાની આજી રમવા બેઠાં તેથી અમારા મહાન પીરોએ દયા ભાવ કરી અનેક તકલીફો સહન કરી દુર દેશાવરોથી અત્રે હિન્દમાં આવી અને સાચું શું છે તે સમજી શકાય.

તેવી ભાષામાં સ્પષ્ટ સમજવેલ છે. જેથી કોઇ પણ માણસ પ્રપંચી પંડિતની જાળમાં ન ફસાતા પોતાની મેળે સતપંથ સમજી શકે તે રહીસરની હિદાયત કરી નીચેનાં અથર્વ વેદની અલ્લો ઉપની-
પદમાં છે તેનું પ્રથ્થકરણ કરી અને તેને આધારે છેલ્લા અમારા પાક નબી મોહમદ મુસતફા (સ) નો કલમો ભણી સતપંથ શ્રદ્ધા કરવા સમર્થવેલ છે.

સ્ટોક-અથર્વ વેદ.

હરિ ॐ અલ્લા ફલ્લલ્લા અનાદી સ્વરુપાય અથર્વણી
શાલાંઘી જનાનાં પશુ સિદ્ધાંત જલચરાન્ અદૃષ્ટકુરુકુરુફદ્ ॥
અસુર સંહારિણીઘં અલ્લો રસુલ મહમદ રકબર સમલ્લેઅલ્લો-
ફલ્લેતિલ્લા: ॥ ૭ ॥

* ઇસમાઇલી ભાઇઓને અપીલ. *

ઇસમાઇલી સાહિત્ય ઉત્તેજક મંડળ જે લેખકોને પુસ્તકો છપા-
વવાને મદદ કરે છે તેને પરિણામે આપણા પવિત્ર મઝહબ પર ખોટા
ટીકા કરનારોને સાચું શું છે તે સમજાવવાનું બની આવે છે, માટે
જિહાર ખીરાદરો બનતી ધનથી, મનથી અથવા તનથી એ ખાતાને
મદદ કરીને ફંડમાં સ્થાયી લગાવશો તો એ એક ધર્મ અભિમાન
ગણાઈ ઉત્તમ કહેવાશે.

શ્રી. એ. જે. ચુનારા.

શું આપ ખુદા યા

પયગમ્બર છો.

સવાલ પાંચમો.

આગા સાહેબ ? આપના મુરીદો અજ્ઞાન તથા ભોળપણને લઈ ઘણા ઇમાનદાર તથા ભાવિક છે, ને આપના પુસ્તકોનાં ઉપદેશને લઈ આપનેજ ખુદા અને આપનેજ પયગમ્બર માની બંદગી કરે છે. અને ઇચ્છો તથા ખુશીથી આપના સખ્ત તથા ઉપડી ન શકે તેવા કરો જે તેમનાપર અદા કરવાનું આપે ફરજિયાત કરેલ છે. તે લાંબો વખત થયો હજી સુધી આપયા કરે છે. લગભગ દશ બાર વર્ષની મુદત થવા પામી કે આપ પેશાવર પધારયા હતાં અને પંજાબનાં

મુરીદોમાંથી હજારો રૂપીઆ ફાંકડા અને લેટ સોગાદ તૈ
બાપડાઓ પાસેથી લઈ ચાલ્યા ગયા હતા. આપ તો લઈ
સીધાવી ગયા પણ અમે તથા તેમને માલમ છે કે તેઓ
ઘણી મુદત સુધી કરજ વીગેરેથી મુક્ત નહીં થઈ શક્યા
હતા. કેમકે કેટલા કુટુંબોને ખીજ ખર્ચો ઉપરાંત માત્ર
આપના કરો ચુકવવામાં પાંચ પાંચસો રૂપીઆ સુધી આપને
મજરાણું કરવા પડ્યા હતા.

જવાબ પાંચમો.

—:~:—

હોહરો.

“બડા બડાધ ના કરે, બડા ન બોલે બોલ;
“હીરા મુંહસે ના કહે, લાખ હમારો મોલ.

ખા તમારા હાલપર દયા આવે છે કે જેમ એક
આગગાડી પોતાનાં પાટાપરથી સીધી ચાલી જતી
હોય તે તે જો પાટાપરથી ગમડી પડે ત્યારે ગાડીને
પોતાનું ભાન રહેતું નથી કે હું ક્યાં જાઉં છું.
અને કુદરતી જ બાબતું ઢળાણ હોય તે તરફ ખા-
ડામાં જઈ પડે છે, તેવી રીતેજ તમારી સ્થિતિ કફોડી થઈ પડી છે
કારણકે લાઇન મુકીને હવે પેટનો પોપણ કરવા માટે થાપ્યા આપો છો.

મંહી તો કહો ગવ્હર્નમેન્ટ ને પ્રજા પાસેથી ટેકસ લે છે તે પૌતાનાં આરામ માટે કે રૈયતની રખેવાળ બને નીભાવ માટે? તેવીજ રીતે નામદાર આગાખાન સાહેબ અમારા ધાર્મિક ગવ્હર્નમેન્ટનાં માલેક અને મુખત્યાર છે, તેવણને અમારી નીગેહબાનીને અર્થે ને આપીએ છીએ તેનાં તેવણ હકદાર છે. ને પવિત્ર કુરાને શરીફમાં ખુમ્સ શબ્દ છે તે કરપર વખતનાં ધર્મામનો હક છે તેની રહે અમો આપવા બંધાએલા છીએ? ને તે નામદારનાં મુરીદ હોઇએતો?

પંડિતજી તપાસી જુઓ ને ઇસલામનાં કાયદા શું છે તે સમજીને પછી માથું ગુસાડશો તો તમારી સુધ્ધ ઠેકાણે આવશે અને ફરીથી આવા કમ બચ્કલી સવાલો કરવાને હિંમત કરશો નહીં, અમો ઇસમાઇલીઓ તો ફક્ત એકલા નામદાર આગાખાન સાહેબ જેઓ અમારા હાલનાં ધર્મામ છે તેવણનેજ હકીકતી ઇસલામના ફરમાનની રૂએ અમારી એક ફરજ અદા કરીએ છીએ પણ તમો આર્યસમાજીઓ ને હાથે લુટાઓ છો જેમ કે ગુરુકુળને નામે મીંડા ભરેલા આંકડાઓ ચડાવી તેને દાન તરીકે ઓળખાવી મુક્તિની આશો ભરેલા લેકચરો લંબાવો છો.

આહા અજબ ઝમાનો આવી પુગ્યો છે કે ઠેકાણા વગરનો દાન કરનારાઓ સુપાત્રો સામે બાથ ભીડે દલીલ તરીકે વેખ્યા હોઇ પતિવ્રતાથી હરીફાઈ કરે એવું તો ઉંધી દ્રષ્ટિ ધરાવનારી પ્રજા સ્વીકારશે કે જેઓ પરમાત્માને ભુલીને પંડિતોનાં બંદાઓ થઇ બેઠા હશે, પણ જેના દીલમાં ઇન્સાફ છે તેનો જરૂર છેલ્લા ખુદાઈ સુધારાની રૂએ

ધર્મામને હક દેનારાઓ ધર્માનદાર અને ભાવિક ગણાશે, જેમ પવિત્ર કુરાને શરીરની મુરતુલ્ય બકરની આયત ૧૯૫ માં છે કે,

આયત.

ખુદાને રસ્તે દાનમાં પદ્મસા ખરચો અને તમારે પોતાને હાથે નાશમાં આવી પડા નહીં,

તે પરથી ધાર્મિક ટેકસો ભાવિકોને કદી પણ બોજનરૂપ હોતી નથી તેમજ તેનાં બંધારણો પણ ફક્ત પીરી મુરીદીના સાંબંધ સાંચવવા માટે ઈચ્છવા જોગ હોય છે પણ તમારી ભડકાવનારી પદ્ધતિ પ્રમાણે તમોને એમ લખવું જોઈએ. સીધું અને સરળ સાચું લખો તો તમારું લખાણ સતપંથના વિરૂધ્ધીઓને ચાનક આપનાર નીવડે નહીં તેને પરિણામે તમોને પાપી પેટ ભરવાને સાંસા પડે, બાકી સુપાત્રે દાન કરનાર ધર્મની રૂએ કદી પણ કરજવાન થતો નથી સામે તેને ખરકત થાય છે, પણ કહેવત છે કે તેલીકા તેલ જલે તેમાં તમારા જેવા પંડિતોનો જીવ બળે? તેથી આગાખાનીઓનો દોષ શો? બાકી ભાંગ પીધેલો માણસ તમામ દુનીયાને ડોલતી જીએ છે ખરૂં જોતાં ડોલતું પોતે હોય છે તેવા અધમ જનો પોતાનાં અવિચારો તરફ રજી નહીં થતા પગે બળે અને ડુંગરે બુજવા જાય તેવી કફાડી સ્થિતિમાં રહીને ધર્માના આવેશમાં આવા ઉંધા લખાણો લાંબા લખીને જન સમુહમાં પોતાની હેશીયત બહુર કરે છે, બાકી હકીકતી ઇસલામની રૂએ કાંઈ પણ ગેરવા-

જખી નહી ગણાશે. જેને અમો ઇસમાઇલી ઝમાનાનાં ઇમામ તરીકે સ્વીકારીએ તેથી ખુદાતું તુર એજ હોઈ શકે ત્યારે ખુદા તે તુર છે, તેને દીન દુનીયાનો માલેક સમજી અને તુરેખુદા અથવા પયગમ્બરનો દરજ્જો આપવામાં કોઈ પણ રીતે ઇસલામનાં બંધારણને બંધ બેસતું અને વાજખી કહેવાશે, પણ જેની દેષ ભાવથી કુગી કુગી પંડિતપણાના ગુમાનમાં લખવાની ટેવ હોએ, તેવાથી નક્કી સત્ય અજગોજ રહે છે. બાકી સત્ય વળે શંશોધન કરી અમો ઇસમાઇલી નામદાર અગ્લાખાન સાહેબને અમારા પવિત્ર ઇમામ તરીકે સ્વિકાર્યું, ત્યારે અમારા માટે ચોક્કસ સુપાત્ર એજ મહા પુરૂષ છે તેને દીધેલો દાન અમારા માટે મુક્તિ દાતા અને સત્ય દર્શન દેનારો નીવડશે. જુઓ નીચેનો લખેલો શ્લોક શું કહે છે.

શ્રી મહા ગૌતમ સહિતા.

અપાત્રેભ્યસ્તુ દક્ષાનિ દાનાનિ સુવદ્ધ ન્યથિ ।

વૃથામવંતિ રાજેન્દ્ર મસ્મથાયા જ્યાંદુતિર્યથા ॥

અર્થ:—હે રાજેન્દ્ર? અપાત્રોને બહુજ દાનો આપ્યાં છતાં પણ ભસ્મમાં આપેલી ધૂતની આહુતીને પેઠે તે દાનો વૃથાજ થાય છે.

પંડિતજી જેમ હિન્દુ શાસ્ત્રમાં સુપાત્રે દાન કરવાની પૃથા પડેલી છે. તેમ અમારા પવિત્ર કુરાને શરીફમાં પરવરદીગાર ફરમાવે છે કે,

આયત.

જે અમે તેઓને રોજ આપી છે તેમાંથી હુપુ' અને જાહેર દાન કર્યું છે. તેજ આ લોકો છે કે જેઓના માટે આવતી જીંદગીમાં પરિણામ સાફ છે.

[સુરતુરરઅદ] આયત ૨૨.

પંડિતજી અફસોસ છે. તમો ધાર્મિક ફરમાનો નહી સમજવા છતાં ધાર્મિક અંગે ફરમાનને અનુસરી વર્તન કરે તેને માટે ખોટા ખ્યાલ ઉભા કરવા જે દુરાગૃહ કરો છો તે દ્વેષ ભાવથી તમોને ખુંચે છે તેનો પરિણામ છે છતાં તમો દ્વેષ ભાવ ધરાવનારા હોવા છતાં જે સાચા ઓડકાર કહાડેલા છે કે “આપના મુરીદો ધણા ભાવિક અને ઇમાનદાર છે,” તે તમારી કબુલાત એ તમારી અંધ શ્રદ્ધા તથા હઠધર્મીપણો શીધ્ધ કરે છે. ખ્યાલ કરો ભાવિક તથા ઇમાનદાર કોન હોઈ શકે જે પુરણ પવિત્ર પ્રેમી જન હોય બાકી બોળા મનુષ્યની બુદ્ધિ તો શક હોય છે તે કાંઈ પણ સમજવાને શક્તિમાન થઈ શકતો નથી. તેથી તે ભાવિક અને ઇમાનદાર થઈ શકતો નથી, જેથી તેને પ્રેમની પ્રસાદી નશીબ થતી નથી. માટે સંભાળજો કે પારકી ને પારકી નીંદા અને ચીન્ટામાં તમોને એવા પ્રકારનો રોગ લાગુ નહી પડે કે જેનો ફરીથી ઓપડ ન મળે તેથી પરિણામ ભયંકર આવશે ને તમોને હમેશા માટે ધર્મની ક્રીયાઓથી નાબુદ અને બે નશીબ રાખી અંધારી ગારમાં ગસડી જશે.

બાકી અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબ જે નુરે ખુદા
યાને ઇશ્વરી અંશ વંશાવળીથી સાબીત છે. તેમજ અમારા મહાન
પીરો તરફથી વેદ મુકદ્દશ તથા પવિત્ર કુરાને શરીફનાં આધારે
જે નુર યાને જ્યોતિ અમારે નજરે પડી છે. તેનાં માટે તમારા જેવા
મક્લીન મનનાં પંડિત શું ઉકાળી શકવાનાં હતા, સત્યનો તો હમેશાં
ઝળકાટપર ઝળકાટ છે જેના માટે પવિત્ર કુરાને શરીફનાં જુઓ
પરવરદીગાર શું ફરમાવે છે.

આયત

તેઓ ઇચ્છે છે કે તેઓ ખુદાનું નુર પોતાનાં મહેલ વળે
ઓલવી નાખે પણ પોતાનાં નુરને સંપૂર્ણ કરનાર છે જો કે
કાફરો તેનાથી નારાજ હોય.

[સુરતુસ સફ] આયત ૮ મી,

પંડિતજી પરવરદીગારનાં ફરમાન પ્રમાણે હજારો વર્ષોથી કાફરો
એજ ખુદાઇ નુરથી દુશ્મની કરતા આવ્યા છે છતાં તે નુર જેવો
હતો તેવોજ છે ત્યારે તમારા જેવા ધૃષ્ટતા ધરાવનારની શું ગુંગસ
છે. અને નામદાર આગાખાન સાહેબ ખુદા છે કે પયગમ્બર
છે તે તમો કેમ માનો કારણ કે તમારી સમજમાં કોઇ જાતનો
બંધારણ કે કીયાઓ તો છેજ નહી તેથી ફાવ્યું તેમ લખ્યું અને
જેમ હીક લાગ્યું તેમ ઓલવું તેનાં માટે સાચો રસ્તો છેજ નહી અને
તેને ભૂસો આવશે નહી. દાખલા તરીકે જ્યારે અમારા પરવરદી-
ગારે હઝરત આદમ (અ) નું પુતળો બનાવી અને તે માંહે પોતાનું

૩૬ ડુકયો તેને સધળા ફરેસ્તાઓએ સીઝદો કર્યો, પણ તેમાં જે એક ફરેસ્તો ઘણો પંડિત હતો જેનો નામ અઝાઝીલ હતો. તેણે માન્યું નહીં અને કહ્યું જે હું એક માટીનાં બનાવેલા માણસને સીઝદો કરું તેણે આપ વડાઇ કરી ગર્વ કર્યો. તેને પ્રતાપે તે રંડાઈ ગયો અને ખુદાની ના ફરમાનીનાં હીસાએ આજ સુધી લાનતગો હકદાર છે એવા સર્વ શક્તિમાન ખુદાની લીલા અનંત છે. જેને દેવ પયગમ્બરો પણ કળી શક્યાં નથી ત્યાં તમારા જેવા હશદખોર પંડિતની શું ઓખાદ છે. માટે સમજો અને શીખો અથર્વ વેદ શું કહે છે.

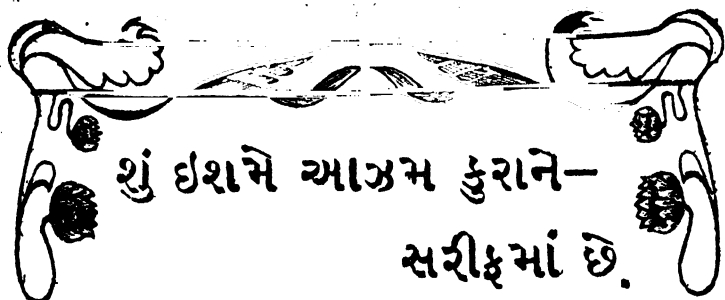
શ્લોક.

સત્ય મેવ જયતે નાનૃત સત્યેન ।

પંથા વિતતો દેવયાન ॥

અથર્વ વેદ.

અર્થ:—સત્ય જય પામે છે અસત્ય નહીં, સત્ય વડે દેવયાન માર્ગ ઉઘાડો થાય છે.

શું ઇશમે આઝમ કુરાને—
સરીફ માં છે.

સવાલ છો.

—:૦:—

આગાખાન સાહેબ ? ઇ. સ ૧૯૧૧ ની સાલમાં આપે પ્રથમ પોતાનાં મુરીદોને લાહોર અને મુલતાનમાં તેડાવ્યા હતા અને તે ભોળા લોકો લગભગ સઘળા પોતાના ખાળખ-ચ્યાઓ સહિત પ્રથમ લાહોર અને પછી મુલતાનમાં પહોંચ્યા હતા. હવે આપ જ ઇનસાફ તથા અંદાજ ફરમાવો કે સરહદ તથા પંજાબ જીલ્લાના ખીજા ભાગોનાં લોકોને કેટલું બધું ખર્ચ રેલવે વીગેરે ખાવા પીવા તથા જાણસોના વેચાણ લેવામાં થયું હશે. તે ઉપરાંત આપે તેમની પાસેથી નીચે પ્રમાણેની મઝહુબી રસમો મોટું કામ રૂપીઆ પચોતેર નાનો

કાંગવો રૂપીઆ સાત, હસ્તખોશી રૂપીઆ પાંચ, છાંટાના રૂપીઆ પાંચ, કગનાંના રૂપીઆ પાંચ, વળી ફળ ધુવા નાંદી વીગેરેના હબરો ને હબરો રૂપીઆ મેળવ્યા. શું આપ નથી જાણતા કે આપનાં એ સઘળા મુરીદો હલકા પ્રકારનાં મનુર વર્ગના લોકો છે. તેમના હાથોમાં કોઈ ટંકશાળ કે સોનાની ખાંણો તો નથી. જે તે મઝહુબી રશમો અદા કરવામાં કેટલાકનાં ઘરેણાં અને કેટલાકના ઘરો પણ ગીરો તથા વેંચાણ વીગેરે થયા બદકે એ કરતાં પણ કેટલાક માણસોને વિશેષ દુખો ભોગવવા પડ્યાં છે. જેનો અહીં વર્ણન આપતાં મને શરમ થાય છે.

જવાબ છઠો.

શ્લોક.

યથા જ્ઞાનજ્ઞ નિત્રેણ નરોવાર્ય ધિગચ્છતિઃ ।

તથા ગુરુગતાં વિદ્યાં સુશ્રૂણુર ધિગચ્છતિઃ ॥

“મનુસમૃતિ”

ભાવાર્થ.

જેમ મનુષ્ય કોદાળી વડે પૃથ્વીને ખોદીને પાણી મેળવે છે, તેમ શ્રી ગુરૂની સેવા કરનારો સેવા કરીને ગુરૂમાં રહેલી વિદ્યા મેળવે છે.

ખના ? તમે આર્ય સમાજીઓ અનેક ઠેકાણે દર વર્ષે સમેલનો ભરો છો. અને તેમાં દુરદેશાવરોથી તમારા હજારો સમાજીઓ બાળ બચાઓ સહિત આવી અને રેલ્વે શી તથા પોતાની મોજશોખમાં મોટી રકમની ખરબાદી અને ખાનાખરાખી કરે

છે, તેથી શીલ્લ થાય છે કે જે આરોપો તમે ઉપલા તમારા લખાણદાર નામદાર આગાખાન સાહેબના મુરીદો પર મુકો છો તે ખરું પુછતાં તમારી સ્થિતી તું જ તમોએ ચીતાર આપેલ છે; કારણ કે એક વર્ષમાં તમે સમાજીઓ પોતાનું નામ કાઢવા માટે ઘણા વખતે મોટું ખર્ચ કરી મુસાફરીઓ કરીને મુફલશીમાં આવી પડો છો. અને તે અનુભવેલું બીજનઓ પર આક્ષેપો તરીકે ઉપયોગમાં વાપરો છે.

દાખલા તરીકે અમારી સ્થિતી તરફ ખ્યાલ કર્યા પહેલાં આએ મોજુદ દલીલ તમારા કપટ ભરેલા લખાણો સાથે મેળવજો કે અમારા હાલના મોજુદ નામદાર આગાખાન સાહેબનાં બપાવા નામદાર આગાશાહ હશનઅલી (અ) ન્યારે અમે મુરીદો પર કૃપા કરી હિન્દ ખાતે પધારયા. તેના અગાઉ અમે મુરીદોની સ્થિતી ઘણી ગરીબ હતી તે એટલે સુધી કે રોટલા કમાવીને પોતાનો ગુજરાન ચલાવવા જેવી હતી. પણ ન્યારે એ નામદાર તે અમારા ધમામની કરમબક્ષીસ થઇ અને પોતાનું કદમ મુઆરક હિન્દુસ્તાનના તખ્ત પર મુક્યું ત્યાર પછીની અમે મુરીદોની કારકીર્દી શું છે. તે તમારી આંખ

આડે આવતો વાળ દુર કરીને જુઓ અને એ બરત પકડો કે મોટી મીઠોનાં માલેકો નામદાર આગાખાનનાં મુરીદો છે, વેપારમાં યુરોપ મુઘી વખણાયલા નામદાર હીઝહાધનેસનાં સેવકો છે, ઉપરાંત ખારોનેટ, સરનામટ. કે. સી. આમ. ઇ. ઓનરેબલો, માલુસ્ટ્રેટો ખારીસ્ટરો, સોલ્ડીસીટરો, વકીલો, કચસરેહીન્દ. જે. પી. વીગેરે લાખો કરોડોની હાલ પુંજ ધરાવનારા નામદાર આગાખાન સાહેબનાં મુરીદો છે. તેમજ રાજ્ય દરબાર પ્રત્યે વફાદાર વેપાર વણજમાં પ્રમાણિક, સર્વ ધર્મો પ્રત્યે ભાવ ધરાવનારા સર્વ જન સમુદ્ધ પ્રત્યે બ્રાત્ર ભાવ રાખનારા તેમજ મુરશીદનો સત્કારને વડાની વડાઈ રાખી વીવેકથી વર્તવું એ સઘળા ગુણો નામદાર આગાખાન સાહેબનાં મુરીદોએ સપાન્દ કર્યા છે. પણ જ્યારે આપ જેવા અદેખા આર્ય સમાજો અશાન્તિ ફેલાવવાને અને જન સમુદ્ધની નમ્દાન પ્રજા સનમુખ હલકા પડાવવાની વેતરણ કરે ત્યારે અમારી ફરજ છે કે સાચું શું છે તે સમજાવવા માટેજ કલમ ધરવાનો પ્રસંગ હાથ ધરે તેથી તમારું પોકળ સંસાર સમાજની જાણમાં આવે, નહીં તો અંમે અમારાજ ધર્મની મહિમાથી લાગણીવાળાને લાયક જવાબ આપી તેની શ્રદ્ધા એસાડીને શાન્તિની સાથે પોતા સાથે ભેળવી લઈએ છીએ, પણ સડેલા ભેજમાં લાગણીનો ભાશ હોતો નથી. એમ તમારો લખાણ સ્પષ્ટ સુચવે છે. તેથી તમારા હિન્દુઓના પુસ્તકો વડે તમારો કાન પકડીને તમેને કબુલ કરાવીએ છીએ, કારણ કે જે મનુષ્યને આડોચાલીને અસંતોષ ફેલાવવો હોય તેને અમારા ધાર્મિક દાખલાઓ તથા દલીલો જેથી અમારા મહાન પીરોએ ઉપદેશ

કરેલ છે. તે તમે ધર્મ સ્વીકારીને પાછા ફરી જનાર ધર્મ બ્રહ્મ પંડિતને માટે નથી, કારણ કે તમારા વીચાર તપાસતા ભાવિક નથી. પણ દંભિક છે. નહીં તો જે ભાવિકો અને ધર્માનદારો પોતાના ધર્મામ નાં દીદાર અર્થે એટલે દર્શન માટે લાહોર તેમજ મુલતાન આવ્યાં. તે તદ્દન વ્યાજબી અને લાભ લેનારા માણેલાં હતા, અને તેઓને આવવા જવા માટે જે ખર્ચ થયો હતો તે ખર્ચનો બદલો તેઓ માટે ધણો લાભકારક નીવડશે એમ સધળા ધર્મો સ્વીકારશે. જુઓ પવિત્ર કુરાને શરીફમાં પરવર દીગાર શું ફરમાવે છે

આયત.

અમે તમને રોજ આપી છે, તેમાંથી તમે અગાઉ દાન કરો કે, તમારામાંના કોઈને મોત ન આવે.

[સુરતુન મુનાફકુન]. આયત ૧૦.

એવી પૃથાઓ દરેક પંથોમાં પડેલી છે, તેમજ સુરશીદ યાને શદ્ગુરની મહિમાઓ પણ સધળા ધર્મોમાં મોજુદ છે, તે એટલે સુધી કે, નુગરા યાને એપીર થી સમ્બંધ રાખવા માટે મજબુરો પણ મના કરે છે. અને કહે છે કે તેવાઓથી બચો જેવી રીતે હજરત મસૂમ (અ) એપીર, ને ભાળીને ભાગી જઈ જુદે રસ્તે થઈ પોતાને ઘરે પહોંચ્યા હતા, અને દયાનંદ પંથી ગુર તેમ અગાઉથી કીયા વગરની હસતી છે. તો તે તમારી છે, તેમજ જે કીયાઓને તમે ટીકામાં આક્ષેપ રૂપે લખી ગયા છો. તે તમામ કીયાઓ ચુકતે ઇસલામના હકીકતી દરમની માનીનતાની રૂએ છે, જે મોટોકામ તે હીન્દુની રૂએ

સુર મંત્ર તરીકે ઓળખાએ છે, અને ઇસલામની રૂએ તેને સુરી તરીકે ઇશમેઆઝમ તરીકે ઓળખે છે, તેમાં એવી ખુબી સમાવલી છે કે પવિત્ર કુરાનના ફરમાન મુજબ ઇમામે મુબીન યાને ઓળુદ ઇમામનાં હુકમ મુજબ તેનાપર અમલ કરવામાં આવે તો તેને પ્રતાપે તે મનુષ્ય પોતાનાં અને પોતાને પેદા કરનાર પરવર દીગારને ખરા સ્વરૂપમાં ઓળખી શકે છે, એ મજકુર ઇશમે આઝમ યાને મોટા નાંમ પવિત્ર કુરાને શરીફમાં છે. પણ તેની વીગત ઓળુદ ઇમામ અથવા પયગમ્બર પાસે છે, તેના આધારે અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબ અમારા ઇમામ હોવાથી તે જાણતા હોઈ બાવિદને કૃપા કરીને બક્ષીસ કરે છે, તેમજ જે કીયાને છાંટા તરીકે ઓળખાવવામાં આવેલ છે, તેકરેલા ગુન્હોની મુરશીદ હજુર તૌખા કરવા તરીકે છે, તેને ખીજી રીતે ઇસલામ અહુદ કહે છે કે થયેલા ગુન્હા માટે પસતાઉ છું. અને આજથી સોગન ખાઉ છું. અને સાચા દીલથી એકરાર કરું છું. કે ફરીને ગુનાહોથી બચીસ એમ સુચવે છે, તેમજ જે કીયાને કાંગવા તરીકે ઓળખાવવામાં આવેલ છે, તેની મતલબ ખીજી રીતે ઇસલામની રૂએ ઐયઅત થાય છે તે તમામ ઇસલામની માનીન્ટા છે કે ઇમામની ઐયઅત કરવી જરૂર ની છે, એની મતલબ એ થાય છે કે હું પુર્ણ રીતે કોલ આપું છું કે તમે સાચા ઇમામ છો અને અડગપણે હું તમારી છત્રછાંયા હેઠળ રહી હંમેસા તમારી ફરમાનખરદારી કરી ને મુસ્તકીમ રહીશ, તેમજ જેને દસ્ત ઓશી એ તો એક ચાલુ રીવાજ છે કે ખુઝરગોના અને મોટાઓના હાથ લોકો ચુમે છે. તેમાં ધારમીક ફાયદો

સમજે છે. ત્યારે અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબ તો નુરેખુદા
 યાને ઇશ્વરના અંશ સ્વરૂપ છે તેના હાથ ચુમવા તે અમારા માટે તો
 મોટી વાત છે. પણ ચરણ ચુમવાનો ચાન્સ કોઈ ભાગ્યશાળી અને પુર્ણ
 પ્રતાપી હોય તેને જ ફાળે આવે, તેમજ દુઆ એને ખીજી રીતે
 ઇસલામ બંદગી કરીને કહે છે, જે હમેશાં નામદાર આગાખાન
 સાહેબના મુરીદો પડે છે, અને એક ચીન્તે ખુદાનો સમરણ કરીને
 નુરાની દીદાર યાને દિવ્ય દર્શન મેળવવાની આશા રાખે છે,
 તેમજ નાંદી એ એક ધર્મમાં વસ્તુ જે ઇમામના નામે દાન તરીકે
 આપવામાં આવે છે તે મોળુદ ઇમામ નેજ પહોંચવી જોઈએ, તે માલે
 ઇમામ હોઈ તેનો ઉપભોગ ખીજો કોઈ ઇનશાન કરે તો તે એઈમાન
 બની જાય અથવા નુકશાનીમાં આવી પડે તેના માટે એ ક્રીયા યોજવામાં
 આવી છે કે એ અંધારણની રૂએ જે એ હક ઇમામનો છે, તે તેવ-
 ણની હળુર પુરતુરમાં પહોંચે, અને ઇમામના નામની મતા વચની
 પ્રજા ખાઇ ને હલાક ન થાય, માટે તેની નાદી કરવામાં આવે છે,
 કારણ કે મહા પુરૂષો યાને ખુઝરગો ઇમામોનો માલ કોઈને પચી
 શકતો નથી એવો હકદારને જ હકમ થાય. એ તમામ રૂઠીઓ
 શીલાસોશી ભરેલી અને જીવન મુકતની આશા આપનારી છે કે જે
 તમો, ક્રીયાહીણ સમાજોના માટે સરજાયેલી નથી યાને એવી
 કિતમતાથી તમો પડિતો એ નશીબ છે, પણ તમો ધારમીક ખાતાઓ
 ને નાંમે ગરીબ વર્ગ પાસે ભાપણો કરી પૈસા કઢાવો
 છો ત્યારે તમો પડિતો તેવાં ભાપણો કરવાનું-ભાકું લીધો છો !!!
 ખીજું અમારામાં બંધી ક્રીયાઓ પર પૈસા લેવામાં આવતા નથી પણ

અમુક કીયાઓ પછવાડે એક સોસાયટીનો મેમ્બર થયો તરીકેની શી લેવામાં આવે છે,

મઝહબી રસમો મોટું કામ કાગવો દસ્તખોશી છાંટો વિગેરે ક્રિયા પર લેવાતા રૂપીઆની બાબત તમારી નજરે જે ટીકા પાત્ર લાગે છે તે ક્રિયાઓનો હેતુ અને આ છેલ્લા કળીગુગના જમાનાના સંજોગો વિચારતા ઉપનિષદમાં વરણવેલા યાજ્ઞવલ્કય ઋષિ પાસે ઇંદ્રે આત્મ જ્ઞાન મેળવવા. ૩૩ ત્રેત્રીસ ત્રેત્રીસ વર્ષ પર્યંત ત્રણ વખત ઇંધ્ધનાદિ વીણી લાવવાની જે સેવા કરી હતી. તેનુંજ અવતરણ દેખાશે પરંતુ મુરસીદ કે ગુરૂના તરફ જ્યાં સુધી આસ્થિક વૃત્તિ હોતી નથી ત્યાં સુધી જુ, માંકડ ને જીવડા જેવા પ્રાણીઓથી મનુષ્યને તંદુરસ્તીની સુંદર સુચનાઓ મળે છે. તેનું રહસ્ય સમજાવું મુશ્કેલ છે. જગત-નિયંતા સૃષ્ટિકર્મ પ્રત્યે વેદાંત પછી જેને પ્રેમનો મહિમા પ્રાપ્ત થાય છે. તે સિવાય શુષ્ક વેદાંતીયો જેવાં તમો આર્ય સમાજ તરીકે વેદ વિરૂદ્ધ વિચાર કરતા. આંચકો ખાતા નથી. એ આ જમાનાનું કૌતુક છે. કોઈ પણ વસ્તુ વગર મહેનતે વગર કસોટીએ પ્રાપ્ત થઈ નથી. આ કુદરતના વ્યવહારીકપણાનો ખ્યાલ ગુરૂમંત્ર પ્રસંગે દરેક સંપ્રદાયમાં નજરે પડે છે. અને વેદનું શિક્ષણ અધિકાર નહીં પ્રાપ્ત થયેલાને નહીં આપવાનું કારણ પણ એજ સિદ્ધાંત ઉપર લઈ જાય છે. બધા યુગો સરખા નથી થયા. અને દરેક યુગના જહેવાર અને ગુરૂમંત્ર પણ જુદી જુદી કસોટીથી પ્રચલિત છે. અને એ મુજબ દરેક મુસલમાને ઐયઅત લેવી. એક ધાર્મિક ફરજ છે. એ વિષય કંઈ નવો નથી. દરેક મુસલમાને પેગંમ્બર અને ત્યાર પછી

ધર્માભોની હજુરમાં જે જે જાતની તેમની શાન મુજબ વરતાયુંક રાખવી. એ દસ્તખોસીને છાંટો વિગેરે ક્રિયાઓ સમજાવી અર્વાચીન કાળમાં ઋષિ મુનિઓનો સત્કાર આસ્થિક રાજાઓથી પણ થતો આવ્યો છે. તે વખતના સત્કારના સાધનો સાથે પ્રાચીન કાળમાં સત્કારનો સાધનો એક સરખા હોય કે ન હોય પણ મુખ્ય હેતુ સત્કાર છે; અરબસ્તાનમાં દિનારો હોવાંજ નોંધએ. અથવા યાજ્ઞવલ્કય પાસેથી આત્મજ્ઞાન મેળવવા અત્યારે બળતણ વિણવો નોંધએ એમ માનવું દયાનંદ સરસ્વતીનાંજ કહેલાં ગ્રંથો ખોટા ઠરાવવા કોશિશ તો તમારા જેવા ચેલાનેજ હાજો, શું આર્ય સમાજ મેંમ્બરો દાનના બ્હાને કે સંસ્થાને નિભાવવા બ્હાને કે ગુરુકુળ જેવા ખાતા માટે પૈસા મેળવે છે નહીતો એ વગર પૈસે નબી શકે ?

ચાલુ જમાનાનાં સાધનોથી ચાલુ જમાનાના; ગુરુ કે મુરસીદની સેવા કરવી; એક રીતે ટ્રીકા પાત્ર ઘણી પોતાને સારો દેખાડી શકશે આતો ખુલ્લી બીના છે કે ચાલુ જમાનામાં પૈસાથી જોડલી કસોટી થાય છે તેવી બીજી કોઇપણ સેવાથી થતી નથી, જે કોઇ ગુરુકુળ જેવા ખાતા માટે સારી રકમ બક્ષેસ કરે. તો તેનો નામ અમર રાખવા માટે જાહેર ખર્ચમાં લખીને સમાજોએ બંધાવો છો અને તે નામ હમેસાં અમર રાખવું તે પણ જાણે તમા રાહાયમાં છે. તેવો વળી ડોળ બતાવો છો છતાં તેની ગૃહસ્થાધના પ્રમાણમાં તેની લાગણી કેવી છે, તે તરત સમજાઇ જશે. પણ ધાર્મિક લાગણીના મોટા મોટા તમારી માફક બાંકા પુકે અને ઉલ્હુ મહેનતાણું લીએ તો લાગણીના ટકા ગણાઇ જાય-એ હિસાબે અમારા

મુરશીદ શીરતાજ ના. આગાખાન સાહેબ પોતાનાં મુરીદોને શહાની ઇલ્મની તાલીમ બદલ તેની દુન્યવી ગણતરીની કસોટી માટે ચોકસ રકમ લેવાનું રાખે તો તેથી પોતાનાં મુરીદો ને ખર્ચમાં નાખે છે એમ કહેનાર વેદ, ગીતા, અને કુરઆનનાં મહાન વચનોથી તિરસ્કારને લાયક ઠરે છે. યજ્ઞમાં ખર્ચ કરવો ઉત્સવોમાં દેશાવરો-માંથી ભાવીકોએ ભાગ લેવો એ જો તમે નાહકનો ખર્ચનો બોજો ન માનતા હોવો તો ભાવીક મુરીદો પોતાના ધારમીક મુરશીદની હજુરમાં પોતાની સ્થિતિ અને લાગણી મુજબ રજુ થાય તેને માટે કંઈપણ બોલનાર તમે પરમાર્થી હોવા મુશ્કેલ છો. પરમાર્થ તો એનું નામ કે પોતાના અંતઃકરણના ભાવ મુજબ પોતાના મુરશીદ હજુર રજુ થનારાઓને પોતાની જાતી કોશેશથી તેઓને મદદ કરવાનો પોતાનો નિસ્વાર્થ ધર્મ બજાવી લાવનાર હોય.

નામદાર આગાખાન સાહેબ જેઓ અમારા દીન અને દુનીયાનાં મુખત્યાર છે, તેવણે અમ દીનો પ્રત્યે દીર્ઘદ્રષ્ટિ કરીને એ વીગતો આપવાને અને તે મુજબ અમે વર્તન કરીએ તેવી યોજના એજો ઘડી આપી છે તે તરફ અમે ભાવના ધરીને અનુશરતો નિરાકરણ કરીએ તેમાં તમારા જેવા દક્ષાશી અને દુષ્ટ વિચાર ધરાવનાર પંડિતની શો ઓકાત છે કે માથું ધુસાડી શકે, અને આવી અંતી ઉત્તમ શીક્ષણોથી અને શાયન્સથી ભરપુર વીગતો સામે પડીને બોલી શકે, બાકી પંડિતજી તમેને જે તમારા ગુરૂ દયાનંદ તરફથી વારસો મળેલો છે. તેને નીબાળ્યાં કરો જેથી તમારી શોશાહતીમાં સારા ધણાસો, જુઓ તમારા ગુરૂ દયાનંદે જે સત્યાર્થ પ્રકાશ નામનું

પુસ્તક લખેલ છે, તેમાં તેવણે કાંઈ વિરહાધમાં બાકી રાખી નથી. જે તમે રાખો.

કયા અટલાહ મુસલમાનો કા હયે ઐરોકા નહી ? કયા તેરહસૌ વર્ષો કે પુર્વ ઇસ્વરીય મત થાહી નહી ઇસીસે ચેહ કુરાન ઇશ્વર કા બનયા તો નહી કિંતુ કીસી પક્ષ પાતીકા બનાયાહૈ.

સત્યાર્થ પ્રકાશ પાનો ૨૬૪.

બ્યારે પવિત્ર કુરાને શરીફ માટે તમારાં ગુરુ દયાનંદના આવા ઉધ્ધતાઈ ભરેલા વીચારો અને નજીશ ખ્યાલો છે. ત્યારે તમેએ નામદાર આગાખાન સાહેબ માટે જે વીચાર રજુ કર્યા છે તે બરોબર તમારા ગુરુનો ચીત્રો નીભાવવા અર્થે વગર વીચારે અદેખાઈથી અંધ બની લખી મારેલ છે. છતાં યાદ રાખજો. પંડિતજી સત્યને કોઈ ભુલી શકતો નથી. તે ઝળકાટ પર ઝળકાટ પામે છે. આજે તેરસો વર્ષ થવા આવ્યાં. તમારા જેવા દંભિક પંડિતો અનેક પેદા થઈને ધુળ સુર્ય (ઇમામ) સામે ઉડાવતા આવ્યા છે. પરિણામે તે ધુળ ઉડાવનાર જ ભુલીને અંધ બન્યા છે, પણ ઇમામની તો જાહોજલાલી અને બાદશાહી કમવાર આજ વેર જેવી ને તેવી નભતી આવે છે. અગાઉ ધણા કાફિરોએ ઇમામતને મટાડવા કોશિશ કરી રહ્યાં હતા. મજકુર કાફિરો રાજ્ય સતા ભોગવનાર હતા. તેના પરિણામાં તેઓ પોતેજ હજાક થયા અને દુનીયાની બત્રીશીઓ તેઓને નાપાક કહી જે વર્ણવ્યા. તે હીસામે વિચાર કરતાં તમે એક પેટ માટે અનેકા પંડિત છો અને તમારું કૃત્ય બોલવું અને લખવું એ તુચ્છ અને કાંઈ નથી.

આગળ બોલતા સોનાની ખાણો અને ટંકશાળોનો આય સમાજીઓ પાસે છે. જેઓ ભાડુંતી પંડિતોને રોકીને બધા ધર્મોને છીન્ન બીન્ન કરવાની કોશીશો કરીને તિરસ્કારને પાત્ર ઠરે છે. અથવા ગુરુકુળમાં પીળા વસ્ત્રો ધારણ કરનારાઓ પછવાડે લાખોની રકમોનું ધુમાડો કરીને નિર્ધન બને છે. જેમ આ વર્ષે મુંબઈમાં પણ મનીસ્કુલ પાસે એક મંડપ ઉભો કરીને તેમાં ત્રણ દિવસ લેકચર કરી લોકોને ભોળવી. ગુરુકુળ તથા વેદપ્રચારકનાં કુટુંબોનાં નામે નાણા ભરવા માટે હિન્દુ, મુસલમાન, પારસી, યહુદી તથા ઇસાઈઓ વીગેરેનાં હાથમાં ફારમો આપી ને યાચના કરવામાં આવી હતી. તેમાં મજૂર વર્ગના ભોળા સમાજીઓ તમારા કહેવા મુજબ રકમો ભરીને ભવિષ્યમાં નિર્ધન થવાનાં ચીન્હ દેખાડતા હતા. વળી તેમાં અજબ જેવું તો એ હતું કે જે પરધર્મીઓને ફારમો આપ્યા હતાં. તેની રૂએ તેઓનો પણ પૈસો સ્વીકારવામાં આવ્યો હતો, ત્યારે ખુદાનું સુક છે કે અમે ઇસમાઇલીઓ તેમ પરધર્મીઓ પાસેથી પૈસો મેળવવામાં તો મોજ માનતા નથી. શું એ રીવાજ શરમ ભરેલું નથી. પણ તમારી એ રીત છે કે અમે બધે ને કહીએ અને અમાને કોઈ કહે તો રહીએ વળી બીજી કહેવત છે કે; ગયરકું નશીહત ઓર ખુદ કી ફઝીઅત પ્રમાણે વહેન કરવું. એ પંડિતાઈને ખોટ સમાન છે. માટે હે પંડિતો લખતાં કાંઈ વિચારો, બોલતાં શરમાવો. અને પોતામાં નાંણા લેવા દેવાની રહીઓ બંધ કરી પગારદાર પંડિતોને પાંણીચું આપી ધાર્મિક કૃત્યોનો નીચમ સમજીને બહાર પડો. તો સોભીતું દેખાશે. તપાસી જુઓ તમો આર્ય સમાજીઓપર એવા

અનેક કરો છે, જે નાંણાની ગતિ ખુદ જાણે કેવી થતી હશે. ત્યારે અમે તો અમારા ધર્મની રૂએ અને મજહબી કાનુનોને આધારે અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબ જેવણુ અમારા ઇમામેઝમાન છે. તેઓને આપીએ છીએ. જેઓ અમારા માટે એકલા સુપાત્ર અને મહા આત્મા છે, તેનો પરિણામ અમારા હકમાં બરકત આપનાર અને વધારો કરનાર નીવડશે પણ જેની આસ્થા નહી હશે તેઓ પોતાના ક્રમ સંજોગે દુખી થાય તે દોષ તેનો છે. અથવા ખોટી રીતે બળાપો કરવો અને બુલેલા લોકોને ભંભેરવા તેવી ભુંડી પ્રપંચી જળ પાથરવી એ કૃત્યો પંડિતોના છે, આગળ તમે લખો છો કે કેટલાક આશામીઓએ પોતાના ઘરો ગેરો રાખ્યા તેમ વેચી નાખ્યા તે સાચદ તમોએ લીધા હશે, પણ ખરૂં પુછતાં એમ લખવામાં તો તમોએ ફાકટમાં કાગળ તું ખીગાડ કર્યું છે કારણુ આજે બે વર્ષ થયા અમે પંજબને પ્રવાસે નીકળેલા ત્યાં સર્વે અમારા થયેલાં ઇસમાઇલી ભાઇઓની મુલાકાત લીધી તેમજ શરહદ સુધી જઇને વીગતો મેળવી ત્યાં તમામ ઇસમાઇલીઓ આપ્પાદ અને સારી સ્થિતીમાં છે, તેથી તમારૂં ખોટું લખાણુ ટકી શકતું નથી. માટે પંડિતજી આવા ફૂડા લખાણુ કરી શા માટે તમારી આકેબત ખરાબ કરો છો. અને જે ઇમામુલવકતને માનવામાં આવી અવદશ થતી હોય તો હજારો-વર્ષોથી માનતુ આવે કોન, અને કુદરતપર ભરોષો રાખે કોન, બાકી તમોને ભરોષો નથી. એટલે કોઇ ગતના નથી. માટે તમો તમને સંભાળ જે નહી તો ઉપર લખેલો તમારો તમામ લખાણુ તમનેજ ગળે બાજશે. કહેવત છે. ખાડો

ખોદે તે પડે. બાકી અમોને તો અમારા રાહતુમા ઈમામને પ્રતાપે
ક્ષીલા લહેર છે. બાકી દુઃખ તેને છે જેનો કોઈ ધણી ધોરી નથી.
ધણીઆતાને ધરે તો આનંદ અને રીધ સીધ સરવે દશી છે.

શ્લોક.

આરમ્બ્યતે ન રવલુ વધ્નમયેન નીચૈ ।

પ્રારમ્બ્યં વિધ્નવિહતા વિરમતિ મધ્યા ॥

વિલ્લૈ પુન પૂનરપિ પ્રતિહન્યમાના ।

પ્રારમ્બ્યમૂતમજ્જના ન પરિત્યજંતિ ॥

ભર્તૃહરિ.

અર્થ:—અધમ જનો વિધ્નના લયથી શુભ અભ્યાસનો
આરંભજ કરતા નથી મધ્યમ જનો આરંભ કર્યા પછી વિધ્નથી
પીડિત થયે અભ્યાસનો પરિત્યાગ કરે છે અને ઉત્તમ જનો
વારંવાર વિધ્નોથી પીડિત થયા છતાં પણ આરંભ કરેલા
અભ્યાસનો પરિત્યાગ કરતા નથી.

શું સત્યજ જય પામે છે.

સવાલ સાતમો.

—:~:—

આગા સાહેબ ? આ ઘણી મુશકીલ તથા વિચારવાની બાબત છે કે આપના મઝહુબી લાગાથી કોઈને પણ અળગા રહેવાનું ફરમાવવામાં આવ્યું નથી તેમ કોઈને માટે તેની વયના પ્રમાણમાં કમી જાસ્તી કરવાનું પણ ફરમાન નથી બલકે સઘળા માટે મઝહુબી લાગાઓ એક સરખાજ ઠેરાવ્યા છે. અનાથ બાળકો તથા વિધવાઓ ઉપર જે લાગા છે. તેજ તવંગરો ઉપર પણ છે. થોડા દહાડાના બાળક ઉપર જે લાગા છે તેજ મોટી વયનાં માણસ માટે પણ છે જે કે રેલવેમાં પણ ગરીબો તથા તવંગરો માટે કલાસો જુદા જુદા રાખવામાં આવ્યા છે. ત્રણ વર્ષ કરતા ઓછી વયના બાળકની ટીકટ માફ છે. વળી સઉ કરતાં વધુ મુશકેલ એ છે કે ઘણી રશ મોના લાગાઓ દરરોજ દરેકને અદા કરવા પડે છે. જેથી ગરીબ તથા લાજ આબરૂવાળા માણસોની સ્થિતિદીન પ્રત્યે દીન ખરાબ થતી જાય છે, જે કોઈ માણસ લાચારીએ તથા

તંગીના કારણે પુરો લાગો ન ભરી શકે અથવા દશોદ વીગેરે
આપવામાં કમી જાસ્તી કરે તો આપે નીમેલા એજન્ટો
તેમને તાંના મારી તથા હેરાન કરી અને બેઠમીનીનું ટાઇટલ
પણ આપી દે છે.

જવાબ સાતમો.

શ્લોક.

દુરાચારો હિ પુરુષો લોકે ભવતિ નિન્દિત ॥

દુઃસ્થ ભાગી ચ સતતં વ્યાધિ તોડલપાયુરેવચ ॥

અર્થ:—દુષ્ટ પુરુષ મહા દુખી સર્વદા વ્યાધીવાન થઈ
અદ્વા આયુશી બને છે અને સત્ય મનુષ્યોમાં નીંદાપાત્ર ઠરે છે.

મનુસમૃતિ.

ખા ! શરમ છે કે તમે પંડિતનો દાવો કરો છો
છતાં તમેને ખબર નથી કે દુનીયા અને દીનમાં
થું ફરક છે, અને ફરી ફરી એકજ પજરણુ પર
આવો છો કે જે ઉપલા સવાલમાં વીગત સમાયેલી
છે. તેને લગભગ એ વિગત પણ મળતી આવે છે. માટે ફાકટની

હાપણુ ડોળીને તેજ આપતને બીજા રૂપમાં દલીલ કરે છે તેમાં તમારા કેવાનું સાર એ છે કે રોજનું જમવું તેથી લાચારી અને તંગી આવી જાય છે. માટે જો માલદાર થવું હોય તો બાર માસે અથવા એ વર્ષે એક વખત જમવું કે જેથી નાણાનો ખચાવ થઇ ને શ્રીમંત થવાય.

પંડિતજી હોશ ઠેકાણે રાખી ને લખો હા મા હા તો તમારા સમાજપો મલાવશે તે પર મલકાઇ નહી જતાં નામ ધારણુ કરેલા પંડિતાઇનો ધોત રાખીને લખો તો સ્પર્શ અને ખર્ચ તો એ છે કે લખતાં ન આવડે ત્યારે કરવું શું હાંક સલેમાન ગાડલુ પુછે છે કોણુ તે કહેવત પ્રમાણેની તમારી લાયકાત શ્રીધ્ધ થાય છે.

પંડિતજી ધર્મ એ એક એવી વસ્તુ છે કે જેમાં ખરીબ અને તવંગરોનું હક સરખો સમાયલો છે. એવી ધોરણુસરની સરખા આપત પર ટીકા કરતા લખો છો કે “ આ ઘણી મુશકીલ તથા વિચારવાની આપત છે કે આપના મઝહબી લાગાથી કોઇને પણ અગગા રહેવાનું ફરમાવવામાં આવ્યું નથી. ” એ તમારું લખવું કેવી પધ્ધતિસરનું છે કે એક મઝહબમાં હોવા પછી એક પર ફરજ હોય અને બીજા પર ન હોય તેમ બની શકતું નથી પણ કદાચ તમે પંડિત હોવાને લીધે તમારી પાસેથી સમાજપો લાગો નહી લેતાં હોય, તો ધર્મની રૂએ એ આચરણુ વિરુદ્ધ છે, ધાર્મિક હકો બધા પર સરખા હોવા જોઇએ. જેમ ખ્રિસ્તી ગવ્હર્નમેન્ટમાં પ્રજા વશે છે ? તે પ્રજા ગવ્હર્નમેન્ટથી અગગી કહેવાશે ? અથવા શ્રીમંત કે ગરીબો માટેનાં કાયદા જુદા થઇ શકે છે ? નહી ! એકજ રૈયતનાં હકો તથા કાનુનો એકજ

હોવાં જોઈએ તેનેજ ધનસાફ કહેવાય છે. તે પ્રમાણે એકજ ઇમામના મુરીદ હોઈ તમામ તેઓનાં લાભ સરખા હોવા એજ સતપથ્થ યાને સાચા રસ્તાની ઓળખાણ છે. ખીન્નું અનાથ બાળકો તેના પર લાગા એ સવાલ શું છે તે સમજી શકાતું નથી. કે એ અનાથ બાળક કયા અને કયાંથી આવ્યા અને તે અનાથ હોવા છતાં લાગા કેમ આપી શકયાં, શું પંડિતજી તમારું લખતી વેળાએ કાતરીઓ ગાયબ હતો, ખીજી તરફ વળી તમારા લેખમાં વિધવાઓ માટે બળાપો જાહેર કરો છો. વાહવા તમારી પંડિતાઈની તારીફ કરવી મુશ્કેલ છે, “ વિધવાઓ ઉપર જે લાગા છે તેજ તવંગરો ઉપર પણ છે ” અજબ છે પંડિતજી, આવું લખવા તમોને કંઈ કમબખ્ત અકકલ હીન્ટ આપે છે. તવંગર જે શ્રદ્ધાળુ હોય તો હજારો અને લાખો ખર્ચાને દાન ધર્મ કરી શકે છે ત્યારે શું વિધવાએ તેમ કરવું જોઈએ. અથવા આપવું જોઈએ ? તેમજ તે વિધવા તવંગરની સ્થિતિ પ્રમાણે આપી શકે કયાંથી ? જે રંક અને રાજની તમારી નાદાનીએ ગણત્રી એક કરી છે, વળી તમારા લખાણમાં લખો છો કે “ થોડા દહાડાના બાળક ઉપર જે લાગા છે. તેજ મોટી વયના માટે પણ છે ” અરે ખુદાના બંદા થોડા દહાડાને બદલે થોડા વર્ષો તો લખવા હતા, કે જેથી અજાણ પ્રજા કદાચ થોડા વખત માટે માની લે.

પંડિતજી થોડા વર્ષોનું નહીં થોડા મહીનાઓનું નહીં અને થોડા દહાડાનું લખવું અને તેનાપર લાગો મોટી વયના મનુષ્ય જેટલો દરશાવવો એ વીગત તો અકલની બાહર છે, થોડા દહાડાનું બાળક એ લાગો આપે કેમ તેને શુદ્ધ ક્યાંથી હોય ને તે કમાવે

કર્તાથી જે કાંઈ પણ ધાર્મિક ફરજો અદા કરી શકે. મઝહબી કાયદા પ્રમાણે તે દરેક ઇનશાનના બાર વર્ષ બાળક તરીકે ગણાય છે તે બાળપણમાં કોઈ રીતે તેને ધર્મ બંધન કરતા નથી. એ દરેક ધર્મમાં પૃથા પડેલી છે, માટે હું પંડિતજી તમેને કંઈ સલાસી અકકલ એ ભુત ભરેલા લખાણો લખવાને સુચવે છે, ખરું પુછતાં અમારો મઝહબ કોઈ પર દબાણ કરીને લાગા મેળવવાને મના કરે છે. બાકી ધર્મની રૂએ જે ઇસલામ ખુમ્સ યાને ફરોહ પોતાના ઇમામે જમાનને આપવી એમ સમજાવે છે તેને અનુસરી જે શ્રધાળુ પોતાની ઇચ્છાને આધીન થઈ આપે તે તેના માટેનો સુકૃત્ય છે. તેમ સમજી અમે ઇસામાઈલીઓ અમારી રાજી ખુશીથી આપીએ છીએ.

આગળ લખતાં તમે કહ્યું છે કે, “ ગરીબો તથા તવંગરો માટે કલાસો જુદા રાખવામાં આવ્યા છે, પંડિતજી જરા તો ભાન ઠેકાણે રાખીને લખો કે ધાર્મિક વિગતોમાં તેવા કલાસ થઈ શકે છે. તેમજ આગગાડીમાં પણ જે ભારી ટીકટ ખરીદે તેનાં માટે કલાસ જુદા છે કાંઈ ગરીબ કે તવંગરો માટે નહી, તેમજ એ તમારી દલીલ કાંઈ પણ ધર્મનાં તત્વો સાથે નીસબત રાખનારી નથી, બાકી ગરીબ અને તવંગરની ગણતરી ન્યાયી રાજ્યમાં કે સત્ય પંથ ધર્મમાં થતી નથી. કદાચ તમે મહાશ્વોમાં તેવી ગણતરીને તેવા કલાસ જુદા હોય તો ભલે ? આગળ વધીને લખો છે કે, “ ઘણી રશમોનાં લાગાઓ દરરોજ દરેકને અદા કરવા પડે છે, જેથી ગરીબ તથા લાજ આપશ્વાળા માણસોની સ્થિતી દીન પ્રત્યેદીન ખરાબ

ચેલી જાય છે” આને શું લખાણ છે કે લપસીદર છે, હાખલા તરીકે એક કામદાર માણસ પોતાનું હક સેવક લે અથવા માસિક કે વાર્ષિક લે તેમાં ફેર શું? લેવો તો હિસાબ કરીને છે; તેજ આપનાર પણ પોતાનાં હિસાબની રૂએ સવડ પડતી રીતે આપે તેવી ગણતરી ભરેલી વીગતો સાથે લાવ લે કરવું તેથી સ્થિતી ખરાબ થઈ જાય, એમ લખવું એ વળી નવું કૌતક છે,

પંડિતજી આવું ને આવું ચીતરવા શીખ્યા છો કે બીજાં સરળ અને ખરું પણ લખી જાણો છો. તમારી અમારી મુંઝવણની મુલાકાત લુખી અને માલ વગરની નીવડેલ તેમજ બીજા આ ખુદ્દી ચીટ્ટી નાં જવાબ સાથેની મુલાકાતનો પણ તેવો તોલ કરેલો વાજખી ગણાશે અમો તો ધારતા હતા કે પંડિત નામ ધરાવનારમાં કાંઈ વિશેષ હોય છે. પણ આપે અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબનાં સુરીદોને મળુર કરાવ્યાં છે તે હિસાબે તમારી ખુદ્દી હલકા વર્ગનાં મળુરની સમજાએ છે. અને ખરું પુછતાં તમો પોતેજ અભણ ત્યાં બોળાં સાબીત થાઓ છો નહીં તો આવું અધુરું અને ખોટું ચીતરી પોતાની પંડિતાઈને ફજેત નહીં કરાવતે, તેમજ જે દશોદ છે તે તો કમાણી પર છે તેમાં વળી લાચારી અને તંગદસ્તી ક્યાંથી ગુસાવી આપવું તે ખુશી પર છે. તેમ પોતાના લાભ ખાટે છે. ત્યારે એજન્ટો તેને જે ધમાન કહે અને તાંના મારે તેનો સમજા શો, પ્રથમ નામદાર આગાખાન સાહેબ એજન્ટ રાખતાજ નથી. કાંઈ વેપાર નથી કે જેમાં એજન્ટો રોકવાની જરૂર પડે, આકી પોતાના ધર્મની સેવા કરનારાઓ સેવકો થઈ શકે છે. તેથી એ

તમારું લખવું ભુલ ભરેલું છે અને અફસોસ તમારા હાથપર આવે છે કે પીસતોલ નાદાનનાં હાથમાં આવી છે. ક્યાં તેનો ગેરઉપયોગ કરી આપઘાત ન કરે, ખુદા બચાવે.

હવે પંડિતજી નસીહત પકડો અને એવા આડા અવડા આડો-ટીઆ મારવાનાં મુકીને જે તમારો હૃદય પ્રેમ વગરનું છે તેને પ્રેમ મય બનાવો તે પ્રેમરશ મેળવવા માટે કીયાની જરૂર છે. તે કીયા પરવરદીગારની સ્તુતિ છે, માટે નચિંત બની એકમુદ્રિત કરીને સમરણ કરો. કારણ તમારી વૃત્તિ મલીન છે, પણ હજી વિચાર ભોળા છે. તેથી બનવા જોગ છે કે સત્ય પંથની રાહ મેળવી શકો. કારણ કે હજી તમે અજાણીલ જોટલો ભણીને પ્રવીણ થયા નથી, તેથી તમારું લખવું બાળક જેવું છે પાકો પંડિત ત્યારે કહેવાય કે બ્યારે તેનાથી ખુદા પણ નહીં ખાટે, તેવો પંડિત ખુદાના ફરમાન વિરુદ્ધ જઈને મનુષ્યને સીઝદો નહી કરવા માટે આચરણ અખતયાર કરે, તેવી શક્તિ તમારા લખાણમાં નહી હોવાને લીધે હજી પણ ચાન્સ છે. જો રોજની શીકર હોય તો શ્રદ્ધા રાખો જે પેદા કરનાર સાહેબ જરૂર આપશે. પંડિતજી જુઓ અથર્વવેદ શું કહે છે.

શ્લોક.

સત્ય મેવ જયતે નાનૃત સત્યેન પંથા વિતતો દેવયાનઃ ॥

અથર્વવેદ.

ભાવાર્થ.

સત્ય જ જય પામે છે, અસત્ય નહી સત્ય વડે દેવયાન માર્ગ ઉઘાડો થાય છે.

તે હીસાચ મુજબ તમારી સમાજ સ્થિતી તપાસો અને અમારી હઝારો અને લાખો વર્ષોથી ચાલતી આવતી રીતી ને સચાઇનો સાચ લઇને જુઓ તો કાંઈક તમેને ચમત્કાર દેખાશે. ત્યારે સમજતાં થશો કે નહી. જે નામદાર આગાખાન સાહેબનાં મુરીદો જે વર્તન કરે છે. અને હક આપે છે તે સૃષ્ટિની શરૂઆતની રૂએ વાજબી અને નીયમસર છે. એટલું લખીને કહીશું કે પરવરદીગાર સર્વેને નેક હીદાયત આપે અને સાચું સમજવાને શક્તિવાન બનાવે.

શ્લોક.

सर्वे अत्र सुखिन संतु सर्वे संतु निरमाया ।

सर्वे भद्राणी पश्यन्तूमा कश्चि दूःख माप्नुयात् ॥

અર્થ:—આ સંસારમાં સર્વે પ્રાણીઓ સુખી થાઓ સર્વે રોગ રહિત થાઓ સર્વે કલ્યાણને અનુભવો ને કોઈ દુઃખને ન પામો.

શું મનુષ્ય ખુદા થઈ શકે ?

સવાલ આઠમો.

—:~:—

આગા સાહેબ ? હવે આપ પોતેજ ઇનસાફ કરી ફેંસલો આપો કે આપ જેવા હિન્દુસ્થાનનાં મોતેબર તવંગર કિર્તી વંત પ્રથમ પંકિતના લીડર અને વળી વડીસરકારનાં કેટલાક ઉંચા ખેતાઓ ધરાવનાર હોઈ શું આપને ઘટારત છે કે આપ પોતાના અજ્ઞાન અને ભોળા મુરીદો આગળ પોતે પોતાને ખુદા તથા પેગમ્બર જણાવી તેમની અજ્ઞાનતા અને ભોળપણનો લાભ લઈ એક પ્રકારનો વિશ્વાસઘાત કરી હબરો તથા લાખો રૂપીઆ દગલખાણથી વસુલ કરી બેકે આપ

જાણો છો કે નતો આપ ખુદા અને નતો આપ પયગમ્બર
છો ખલકે સામાન્ય મનુષ્ય જેવા એક મનુષ્ય છો.

જવાબ આઈમો.

હોહરો.

“થાય ધર્મનો ક્ષય ને અધર્મનો વિસ્તાર,
“ત્યારે ભારત વીર? હું ધરૂં ધરા અવતાર,
“દુર્જનને સંહારવા, કરવા સાધુ ઉદ્ધાર,
“ધર્મ સ્થાપવા યુગ યુગે, ધરૂં ધરા અવતાર.

“રામદાસ.”

ખા તમો પંડિતાઈના દાવો કરો છે. પણ તમારા
લખાણુ તો એવા મુડદાળ છે જેનાં પર તિરસ્કાર
છુટયા વિન્યાં રહેતો નથી. કારણુ કે અઝાઝીલ
જે સેતાનને નામે ઓળખાય છે. તેણે હઝરત આદમ
(અ) યાને મનુષ્યને સામાન્ય મનુષ્ય તરીકે સમજ્યો
અને તેના અભિમાનમાં તેને પગે લાગ્યો નહી. તેથી આજ લગી
તેને મોહમેદન આલમ ફીટકાર આપે છે. અને બે ફરમાનીને
ગુમરાહ તરીકે લેખે છે, ખુદા ન કરે તમો પણ તેવા ફાટામાં ફસી પડી
તેના એલા તરીકે ખપો, જુઓ આ સૃષ્ટિની સપાટીપર મનુષ્ય

દેહધારીએ શું શું કર્યું છે. ખલકે જે કાંઈ કર્યું છે તે મનુષ્યેજ કર્યું છે. એમ કહીશું તો પણ ચાલશે ? અત્યાર લગી જે પયગમ્બરો ત્યાં ઇમામો થયા છે તેમજ સનાતનીયોનાં મનાતા ભગવાન શ્રી રામચંદ્રજી ત્યાં શ્રી કૃષ્ણજી તેઓ સર્વે અવતારધારી પુરૂષો મનુષ્યજ હતા. દુનીયામાં સઘળી વસ્તુઓથી ઉત્તમ આલાખલકે પરવરદીગારનાં ફરમાન મુજબ મનુષ્ય અશરકુલ મખલુકાત છે. તે ખુદાઈ અંશ ધરાવનાર મનુષ્યને તમો એક સામાન્ય વસ્તુ તરીકે સમજીને તેમાં નુરે ઇલાહી નથી તેવું સાબીત કરવા યરોગ્યર છે, નહીં તો હઝરત અલી (અ) જેઓ નુશરીનાં ખુદા તરીકે મનાયા છે. તેનો કમવાર નુર અદલા નુર ઉતરતો જે નામદાર આગાખાન સાહેબમાં પ્રસરી સ્ફુલ્લ છે તેને તમો એક સામાન્ય મનુષ્યની ગણતરી તમારા મન સાથે કરો છો અને વળી લખો છો કે “આપ પોતે જાણો છો” એ શું તમો નામદાર આગાખાન સાહેબ જાણે છે તે પણ સમજવાને પોતાને શક્તિમાન તરીકે જાહેર કરો છો. વાહ વાહ તમારી તો અજબ અક્કલ અને બહાદુર બુધ્ધી દેખાએ છે. પંડિતજી લખતા કાંઈ લખજીઓ તો સાફ.

પંડિતજી તમો વળી પોતાને વેદાંતી કહેવાડો છો પણ તેમાં લખ્યું શું છે તે વાંચ્યું દેખાતું નથી, નહીં તો એમ ભાંગશે નહીં વાટતે.

શ્લોક.

दर्शनु विश्व दर्शत दर्शरथ मन्त्रीक्षमि एता जुषत मे गिर.

ऋग्वेद अध्याय ૨ મ ૧.

લાવાર્થ :

સર્વ વિશ્વમાં મનોહરરૂપ વિષે જેની ખ્યાતિ છે. તેનું દર્શન આજે મને થયું આ પૃથ્વી પર મેં તેનો રથ જોયો આ મારી સ્તુતિનો તેણે સ્વીકાર કર્યો છે.

ફરમાવશો પંડિતજી આ વેદનો શ્લોક શું કહે છે અને શું સીદ્ધ કરે છે. ત્યારે હવે કહો કે ભગતોનો ઉદ્ધાર કરવા જે મનુષ્ય અવતાર ધારી તરીકે જાહેર થાય તેને શું કહેશે.

દાખલા તરીકે આપણા ચક્રવર્તિ મહારાજ શહેનશાહ નામદાર જ્યોર્જ પાંચમાં મોટા વિસ્તારનાં મહારાજાધિરાજ છે તે પણ સાધારણ ઇનસાન છે. તેને શામાટે તમારી અકલની રૂએ બાદશાહ તરીકે સ્વીકારો છો, તેવણને પણ તમારા વકુફ વગરનાં લખાણ મુજબ એક સામાન્ય મનુષ્ય તરીકે ગણી લ્યો. ! કારણ તમારી ઉદ્ધતાઇ એમ સ્પષ્ટ સમજાવે છે કે “ હમારી જાજમેં હમ ગુ ભરેગા ” એતો કહેવત છે તે પ્રમાણે તમારા પર તમારી ખુશી અમલ કરનાર છે. ચાહે તેમ કરો છતાં જુઓ ઇસલામી આલીમો અને શાએરો શું કહે છે કે—

રેખતો.

ખાકી ખલક કા પ્રેમ પીયાં સો આદમ બનકર આયા રે.

ગઝલ.

ચાર ખીલવત સે નીકલ ચહેરા દીખાને કું લગા.

શ્રી કૃષ્ણ ફરમાવે છે કે.

શ્લોક.

અવજાનન્તિ માં મુદા, માનુષી તત્ત્વ માશ્રિતમ્ ।
પરં ભાવમ્ જાનન્તો, મમ ભૂત મહેશ્વર ॥

“ ગિતા ”

ભાવાર્થ.

જ્યારે હું માણસનું સરીર ધારણ કરું છું. ત્યારે મુંખ લોકો મારો તિરસ્કાર કરે છે, મારો ઉંચો ગુણ તથા સઘળા જીવોમાં હું ઇશ્વર છું તે જાણતા નથી.

તેજ પ્રમાણે અમારા હઝરત અલી (અ) ફરમાવે છે.

કલામે અલી.

અના વજહુલ લાહે ફીસ સમાવાતે વલ અરઝે કુલ્લો શૈયીન હાલેકુલ ઇલ્લા વજહી.

ભાવાર્થ.

આસમાન તથા જમીનમાં હું ખુદાવંદતાલાનું સ્વરૂપ છું સઘળી ચીજો નાશવંત છે, સિવાય કે માફું સ્વરૂપ તેનો કદીપણ નાશ થનારો નથી.

વધારે આગળ આલતા પરવરદીગાર પવિત્ર કુરાને સરીફમાં ફરમાવે છે કે.

આયત.

ફરસલનો, એલયહા રૂહના ફત મસ્સલ લહા બશરન સવિધ્યા.

ભાવાર્થ.

અમે તેણી તરફ મોકલ્યો મારા રૂહને તે દેખાયો તેણીને સમ્પુર્ણ ઈનશાનના રૂપમાં.

[સુરતન મરીયમ] આયત ૧૭.

પંડિતજી વિચાર કરી જુઓ એ સઘળી વીગતો મનુષ્ય માટે શું સુચવે છે ત્યારે તમે એ વીગતોથી વિરૂદ્ધ જાહેરે શું કરી શકવાના હતા; જો કે અમે એમ કહેવા નીકળ્યા નથી કે માણસ તે ખુદા છે, પણ એમ તો કહેવા વગર ચાલતું નથી કે મનુષ્યના લીખાશમાં એટલે મનુષ્યનાં જીસ્માની પડદા અંદર ખુદાનો નુર પ્રકાશમાન થઈ જાહેર ચાલમને હીદાયત કરી શકે છે, એમ જો સ્વિકારવામાં તમે પંડિત હોઈને આંચકો ખાશે તો પછી સર્વ શક્તિમાન તરીકે ખુદાને સાબીત કરવાનું તમારાથી બની શકશે નહીં. અને તેને અંગે અધુરાઓની ગણતરીની સંખ્યામાં તમારો ઉમેરો થાય તેમાં નવાઈ જેવું રહેશે નહીં; કારણ આખી મખસુકાત પરવરદીગારને સર્વ શક્તિમાન તરીકે લેખે છે. તેને આધારે જો માણસના પદ્ધતિમાં રહીને ખુદા બોલે તો તે ખુદાની ખુદાઈને ઇલજામ લગાડનારો નથી; પણ તમે પંડિત કહેવા નીકળેલા કે ખુદા એમ કરે અને ખુદા એમ

નહી કરે, એમ કહી પરવરદીગારની હદ બાંધીને (તૌબા) ખુદા સવે શક્તિમાન નથી એમ બતાવી પોતાપર ઇલજામ વહોરી લખને બદનામીને લાયક ઠરો છો, કારણ કે ખુદાની વિશાળ શક્તિ માંહેના ભાગનું ખંડન કરવા જેવું એ પાપી કૃત્ય કરો છો.

પંડિતજી તમારી પંડિતાઇ દેખાડવાને **વેદામુકદ્દશ** માંથી કોઇ એવો શ્લોક કહાડી આપો કે જે મતલબ એ પ્રમાણે રાખતો હોય કે પરમાત્મા મનુષ્યના શરીરમાં પ્રવેશ કરીને સંસારમાં વીચરતો નથી ? અમારી મત મુજબ એમ છે જ નહી ? અંતે જો તમે એમ કહેશો કે પરમાત્મા નિરંજન નિરાકાર છે, તેમ સ્ફિકારવામાં અમે વાંધો કરી શું નહી, સખબ અમારી માનીન્ટા પણ એજ છે જે અમે હાડ, માશ, અથવા લીયાસના પુજારી નથી જેનો જ્ઞાન તમેને હોવાથી વશ વશો રહે છે, બાકી અમે તો **સુફીઝમની** રૂએ બીજી રીતે કહેતા **અહ્મજ્ઞાનનાં** આધારે **નુર પરસ્ત** યાને **જ્યોતિ પુજક** છીએ તેથી **બુત પરસ્તિનાં** અધિકારી અમે નથી પણ **મુક્ત** છીએ, હવે તે **નુર નામદાર આગાખાન** સાહેબમાં પ્રસરી રહ્યો છે, તેનો પુરાવો વંશાવળી છે, જેમ દીવામાંથી દીવો શાર તે દીવો **નિરંજન નિરાકાર** યાને **નુર માંહેથી નુર પ્રગટ્યો** તે પધ્ધતિ અનુભવે સમજાય, જેમ અમારા મહાન પીર **હઝરત પીર શમ્સ હિન્દુસ્તાન** ખાતે પધારી પંજગની સર જમીન પર જે તમામ પ્રગતે ચમત્કાર કરી બતાવ્યો કે રાગતો છોકરો ગુજરી ગયેલ તેને જીવતો કર્યો એમ સઘળા ઇતીહાસો સ્વીકારે છે તેવણ સાહેબે

અનુભવ મેળવી અમોને સમબોધ કરેલ છે કહો કોઈ પણ હિન્દુ-સ્તાનની પ્રજાનો એવો રહેબર યાને રસ્તે બતાવનાર છે. તેઓએ અમોને અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબની વ્યક્તિ નુરેખુદા યાને ઇશ્વરનાં અંશ તરીકે વંશાવળીથી સમજાવેલ છે તે બંધારણ વેદો તથા પવિત્ર કુરાને સરીક પણ સ્વીકારે છે. અને તેનેજ પીર શમ્સે સ્પષ્ટ કરેલ છે. તેમ અગાઉ થઈ ગયેલા પરમાત્મા શ્રીકૃષ્ણ તેનેજ અમો હાલ નક્કાંકી મોલા મુરતઝાઅલી (અ) થી લઈને નામદાર આગાખાન સાહેબને માનીએ છીએ તેમાં તમોને સત્ય ન સુઝતો હોવાથી ઈર્ષાની અગ્નિમાં ઝીપડાઈને જોઈએ તેમ બોલો તેમાં નવાઈ નથી.

આગળ ચાલતા તમો જે અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબ માટે ગણીય ભાગથી વિશ્વાસઘાતી અને દગલખાજ કહેલ છે તેજ કલમથી સાથે સાથે લખો છો કે મોતેબર કિર્તિવંત તવાંગર અને પ્રથમ પંક્તિનાં લીડર વીગેરે છો એ તમારા લખાણમાં કંઈ જાતની અધાધુની તથા અંધેર છે, કે કાળું અને ઘોળું દુનીયાને એક તરીકે ઓળખાવવા બહાર પડ્યા છો, યાદ રાખજો દુનીયા આંધળી નથી. તમારા નજીસ દીલમાંથી સચાઈનાં સુકનો નીકળ્યાં છે. તેજ પાવર નુરેખુદાનો છે. અને તે પાવરે જ તમોને બોલાવ્યું છે, નહીં તો વિરૂધ્ધી નાં મોઢામાં ખૈયરનાં શબ્દો હોતા નથી. એજ ફકરામાં વળી લખો છો કે “ જો કે આપ પોતે જાણો છો કે ન તો આપ ખુદા અને ન તો આપ પયગમ્બર છો,” વાહવા પંડિતજી જે નામદાર આગાખાન

સાહેબ જાણે છે તે પણ તમે સમજીને નામદારના દીલની વાત
 જાહેર કરો છો ત્યારે તો બરાબર સારી પેઠે તમેને પુજવું જોઈએ.
 અને કુટ્ટી બદામનું પણ મુલ ન ઉપજે તેવા તમારા લેખા માટે
 તમેને વીચાર નથી આવતો, તથા મુંબઈની ખાધેલી હાર ભુલી ગયા
 છો તે આ પ્રસંગે યાદ અપાવવી પ્રસંગોપાત થઈ પડશે કે જ્યારે
 તમે મુંબઈઆવીને કાકડવાડીના આર્ય સમાજનાં મંદીરમાં લેકચરાર
 તરીકે ઉભા રહીને જે હાડમારીઓ ભોગવી હતી. ત્યારે પણ
 તમારા સખુનો એજ હતા જે નામદાર આગાખાન સાહેબ પોતાને
 ખુદા અને પયગમ્બર કહે છે, ત્યારે અમે હાજર હતા તેમજ ખીજ
 પણ કેટલાક અમારા મીત્રોની હાજરી હતી તે પ્રસંગે નામદાર
 આગાખાન સાહેબ કહે છે, તેની સામેતી માંગી હતી. તેમાં તમે
 નાસીપાસ થયા અને તમારી પાસે જે પુસ્તકો પડેલા હતા. તે
 એમ તેમ ફેરવવા લાગ્યાં અને વધારે વખત થઈ જવા છતાં તમારથી
 જવાબ નહીં મળ્યો, ત્યારે પંડિત બાલકૃષ્ણ શર્મા જે ત્યાં હાજર
 હતાં તેણે તમે ને દબાણથી કહ્યું કે પંડિતજી “જો તુમને બોલા
 હુયે ડિસકા જવાબ દો તેનો જવાબ તમારી ચુપકીદી સીવાય કંઈ
 મળ્યો નહીં તેથી જાહેર ન્યુસપેપરોમાં ચર્ચા અમારા તરફથી તથા
 અમારા મીત્ર મુખતાર ભાઈ નાનજી (સતીઆની) તરફથી છપાવવાની
 ચાલુ થઈ અને હજારો હેન્ડખીલો કહાડીને જખરદસ્ત મેળાવડો
 અનજીમને ઝીઆઉલ ઇસલામમાં કર્યો. તેનો રજીસ્ટર કાગળથી
 તમેને આમંત્રણ કર્યો. ત્યાં તમે હાજરી નહીં આપતાં મુંબઈ
 નગરીને રાતો રાત મુકીને ચાલ્યા ગયા. હમણાં પણ તે વખતન

અર્થાં પત્રો આ ખુકના પાછલા ભાગમાં છાપેલ છે. જેથી તમારો કંક્રોડી સ્થિતિ યાદ આવે અને કાંઈ વીચારો.

ખરું પુછતાં અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબે કોઇ ડેકાણે ખુદાઇ દાવો કર્યો નથી. તોપણ અમારા થઇ ગએલા પીરોએ સત્યનો સંસોધન કરી નામદારની વ્યક્તિ શું છે તે વેદો તેમજ કુરાને સરીફની રુએ ઉત્તમ પ્રકારનાં હકીકતી ઇલ્મની હકીકત પ્રમાણે અમારા સાફ દીલમાં રૌશની કરતાં ગયાં છે, અને છેલ્લા કળીયુગના પ્રવાહ પ્રમાણેનો સુધારો વધારો કરીને વેદોના આધારે નીચેના શ્લોક પ્રમાણે સતપંથ સ્થાપિને હકીકતી ઇસલામની ડીગ્રી અતા કરી હજરત નબી મોહમ્મદ (સ) નો કલમો ભણાવી ગયા છે; કે “લાઈલ્લાહ ઇસલ્લાહ વ મોહમ્મદ રસુલીલ્લાહ”.

:0:

અદ્યો ઉપનીષદ.

षट् होता र मिन्द्रो होता इन्द्रो रा माहा सुर्दिता अल्लो ज्येष्ठं,
 श्वेष्ठं परमं पूर्णं ब्रह्मण अल्लामः ॥ २ ॥

“ अथर्व वेद ”

શું નકળાંકી પ્રગટ થયો.

સવાલ નવમો.

આગાખાન સાહેબ ? આપના પ્રકાશિત નામ ઉપર નહિ જુસાઈ શકે તેવો એ કરતાં કયો વિશેષ કાળે ડાઘ સ્થાપિત થઈ શકે છે અને વળી એ કરતા વિશેષ કેઈ નિર્દયતાને દગલબાજી હોઈ શકે છે કે જ્યાં આપ મનુષ્ય તથા ખુદાના બંદા થઈ માત્ર ભોળા લોકો પાસેથી નાણાં મેળવવા માટે પોતાને ખુદા તથા પયગમ્બર જણાવી એ લોકો પાસેથી પોતાની બંદગી કરાવો છો, અને તે સાથે તેમને એવી દાલત આપો છો કે આપ તરતમાં લગલગ થોડી મુદતની અંદર પોતાના વડા લશ્કરની સાથે ચહુડાઈ કરી મુલતાનમાં પહોંચી કાફેરોને જે દીલી માં હશે, તેમને મારી દુનીયામાંથી નાબુદ કરી પોતાના મુરીદોને સવા લાખ વર્ષ માટે જગતનું સભ્ય ઇનાયત કરશે અને જ્યારે આપના મુરીદો સવા લાખ વર્ષ સભ્ય કરી લેશે ત્યારે આપ તેમને કાયમને માટે સ્વર્ગ

ફેાળે ખઝાના હુરે ગીલમાં વીગેરે આપશેા અને આગાખાની
મત સિવાયના લોકોને દોજખમાં નાંખશેા, જુઓ દશ અવ-
તારના પુસ્તકનું નવમો તથા દશમો પ્રકરણ; જનતપુરીનું
પુસ્તક સો જ્ઞાન ની ચોપડી ભાગ ખીળે વીગેરે.

જવાબ નવમો.

—:~:—

લ્હાવો.

લેવા અથવા નો લ્હાવો વેહલા સતપંથમાં ધાઓ,
પંડિતોથી પીટાતાનાં લખો જઈ આગાખાનીમાં.

“વરતેજી.”

ખા ? અફસોસ છે. તમારી ખોટી અને કફાડી
દલીલપર; કે જે લખવામાં તમે હાપણ સમજીને
લોકોને ઉશકેરવાનું કાળું કૃત્ય સેતાની આદરે છે.
તે તમારા પોતા માટેજ નુકશાન કારક નીવડ્યા
વિના રહેશે નહી, કહેવત છે કે, ખાડો ખોદે

તે પડે તેમ થવું એ કીરતારના ધનસાફની રહી છે, તેમ તમે
તમારા લખાણમાં લખો છો કે “આગાખાની મત સીવાયના લોકોને

દોળખમાં નાખશે ” એમ તમારું લખવું હડહડતું અને ખોટું છે તેમ લખવાનો તમારો નજીસ હેતુ તમોને પાર પાડશે નહીં, બલકે તે લખાણમાં તમારી દગલખાણ શું છે તે પ્રકાશ પાડીને કહે છે કે, તમારી નેમ ખાસ તમામ દુનીયાનાં લોકોને ઉશકેરીને ઇસમાઇલીઓને તકલીફ પડે તેવું ઇચ્છો છો, પણ યાદ રાખજો પડિતજી કહેવત છે કે, **ખીલાડીનાં કહેવાથી છીકો ટુટતો નથી.** તેમ સમજી જો તમો દુનીયાપર સુલેહનો ભંગ કરીને બે દીલી ફેલાવવાની કોશીશ કરો છો, તે ન ભુસાઇ શકે તેવો તમારા કપાળ પર કાળો ડાઘ સ્થપિત કરો છો, કારણ મનુષ્યો પ્રત્યે બ્રાતૃભાવને બદલે નિર્દયતા વાપરીને અસંતોષ ફેલાવવાનું કૃત્ય કરો છો.

આકી નામદાર આગાખાન સાહેબનું નામ પ્રકાશિત ક્યારથી છે, અને દીનપર દીન પ્રકાશપર પ્રકાશ છે તે તમો ન સાંખી શકનાર પંડિત ઈર્ષાનાં આવેશથી પીડાઇને બકો છો, પણ જો સત્ય ચક્ષુઓ વડે જોશે અથવા તપાસશે તો સમજશે કે જ્યારે **હઝરત આદમ (અ)** ની અરવાહ પણ **આલેમુલ ગાયબમાં** હતી અને સૃષ્ટિની ઉત્પત્તિ પણ થઇ નહોતી ત્યારે પરવર દીગારનું તખ્ત પણ પાણીપર ડોલ્યાં કરતું હતું, તે દીને એટલે **અદમમાં** પણ **નામદાર આગાખાન સાહેબનું** નુર પ્રકાશમાન હતો, જુઓ ઇસલામી પુસ્તકોમાં **હઝરત આદમ (અ)** ની ઉત્પત્તિ તો સમજશે કે તેનાં ગાદી નશીન **નામદાર આગાખાન સાહેબ** તે **હઝરત અલી (અ)** નું નુર ધરાવનાર વારસ આદ થી ચાલી આવતી. જ્યોતિના માલેક છે, જેના માટે **હઝરત મોહમદ મુસ-**

તકા (સ) શું ફરમાવ્યું છે તે નીચેની હદીસ વાંચી જુઓ તે સ્પષ્ટ સમજાશે.

હદીસ.

અળુ સયદ હઝરી (ર) સે રીવાયત હયે કે જનાબે રસુલીલ્લાહ (સ) ને ફરમાયા હયે કે મએં ઓર અલી ચાર હઝાર બરશ આદમ સે પહેલે એક નુર થે જળ અલ્લા હોતાઆલાને ખલકતકું પેદા કીયા ઉસ નુરકો આદમકી પુસ્તમેં મીલા દીયા વોહ નુર હંમેસા એકહી શએમે રહેતા ચલા આયા યહાં તક કે અબદુલ મુતલીબકી સુલબમે જુદા હો ગયા. બસ મુજમે નખુવત હયે વ અલીમે ખીલાફત હયે.

એ હઝરત રસુલીલ્લાહ (સ) ના કોલ પ્રમાણે પુસ્ત દર પુસ્ત નામદાર આગાખાન સાહેબને અમે અનુયાયીઓ માનીયે તેતો હીક, પણ મોતેબર તવારીખો યાને ઇતીહાસો એના પુરાવા અને સાબેતીયો આપે છે. તે પરથી તમારા ઉધ્ધતાઇ ભરેલાં લખાણ ટકી શકે તેમ નથી. માટે જો હજુ પણ તમે રોટલાના બદા થઇ બેઠા છો તેમ ન થતા તેનો ભરોસો પેદા કરનાર પરવરદીગાર પર રાખશો તો હીદાયત થશે. અને સત્ય સુંજશે નહીં તો યાદ રાખજો તમારા રહને કદી પણ શાંન્તિ મળવાની નથી. અને તમે કદાચ એમ ધારતા હશો કે એવી ગલીય ચાલ અખતીયાર કરવાથી જે આગાખાનીઓ માં પંજાબી ભાઇ ભણ્યાં છે. તેઓ તેનો સાથ મુકી દેશે એમ તો અનવું નેવનાં પાણી મોભ પર પાછા વાળવા બરોબર છે.

એમ તમારી વાળ વગરની છાતીના ભાગ પર લખીને રોજ ગોખતા રેશો. અને કદાચ બનવા નેગ છે કે, તમારી પ્રપંચ બરેલી ગુંથેલી જાળમાં કોઈ ભોળા ભટાક અથવા ટુંકી ખુધ્ધી ધરાવનારા કુલ મુલીઆ આવી જાય તો તેઓના કર્મની કઠણાઈ છે.

મજકુર લેખમાં તમે લખો છો કે “ પોતાને ખુદ તથા પયગમ્બર જણાવીને લોકો પાસે પોતાની બંદગી કરાવો છો.” એ તમારું લખાણ તમારી મુઠતા અને મનોવિકારને જાહેર કરે છે. કેમકે કોઈપણ વખતે નામદાર આગાખાન સાહેબે ખુદાઈ કે પયગમ્બરી દાવો કર્યો નથી. અને એવા કોઈ દસ્તાવેજ નામદારે નથી લખ્યા કે જેમાં ઉપલા દાવાનો ભાસ પણ પડતો હોય, ત્યારે એ જુદી વીગત તમેએ કટિપંત લખી મારી છે એમ શિદ્ધ થાય છે. પણ ખરું પુછતા સત્ય શોધક અમારા પીરો જેઓમાં મહાત્મા સતગુરુ યાને પીરનુરુદ્દીન. બીજા પીર શમ્સ જેવણે સુર્યને મુલતાન શહેરમાં નીચે ઉતારી ચમત્કાર બતાવેલ ત્રીજા પીર શદરુદ્દીન સાહેબ જેઓ ભુખ તરશની દરકાર કર્યા વગર ઘણી હાડમારીએ સત્યપંથ નો ફેલાવો કર્યો. ચોથા પીર હુશનકબીરુદ્દીન સાહેબ અને પીર તાજુદ્દીન વીગેરે એ પોતે જે રસ્તા પર વહેન કરતા હતાં, અને તેમાંથી મુક્તિ મેળવવા ભાગ્યશાળી થયાં તેથી તેવણુ સાહેબોએ પોતે ગૃહણુ કરેલા રસ્તાની રહે નામદાર આગાખાન સાહેબ નુરે ખુદા યાને ઇશ્વર અંશ છે, તે તેઓની ખાનદાનીને વંશાવળી વીગેરેથી પુસ્તકો લખીને તેમાં આગાહી કરતાં ગયા છે. જેની ગોળાઆકારમાં સઘળા પંથોમાં પૃથા પડેલી છે. તે સ્પષ્ટ કરી સત પંથીઓને સમજાધી ગયા તેને આધારે

અમો અનુયાયીઓ નામદાર આગાખાન સાહેબને સમ્પૂર્ણ રૂપે માનીએ છીએ.

પંડિતજી તમારા દીલમાં હસદ અને કીના ચરચોટ ભરેલો છે તેથી તમો માનો એમ બનવા ગોચ્ય નથી જેમ પરવર દીગારે કુસને શરીરમાં ફરમાવેલ છે કે.

આયત.

જોકે અમે તેઓ પાસે ફરેસ્તાઓ મોકલ્યા હોત અને મરી ગયેલા માણસો તેમની સાથે બોલ્યા હોત અને અમે તેઓનાં માટે સઘળી ચીજો જથાબંધ એકઠી કરી હોત તો પણ તેઓ એવા નહોતા કે ખુદા ચાહે તે સિવાય ઇમાન લાવે.

[સુરતુન અનઆમ] આયત ૧૧૨.

ખરેખર પંડિતજી એ કલામે રખ્યાની તમારા માટે બંધ બેસ્તા દેખાય છે. અને અમો ચાહીએ છીએ કે ખુદા તમોને ઇમાનદાર બનાવે જેમ હિન્દુઝમને આધારે કહેવામાં આવે છે કે નીરકળાંક પ્રગટ થશે. ને ત્યારે સઘળી દુનીયાને એકેશ્વરી કરીને ચક્રવર્તિ રાજ્ય સ્થાપશે. એ તદ્દન ખરૂં અને બંધ બેસ્તું છે પણ સુધારા સાથે અમો એમ કહીશું કે પ્રગટતો છે પણ જાહેરીમાં આવશે કારણ કે, દરેક ઝમાનામાં એટલે સૃષ્ટિની ઉત્પત્તિને લઈને અત્યાર વેર કોઈ પણ વખતે તુરેખુદા યાને ઇશ્વરી અંશના પગલા વગર પૃથ્વી ખાલી રહી નથી, અને રહેશે પણ નહી. દરેક પળે દરેક ઘડીએ એ

અવતાર ધારી પુરુષ મહાહરિસ અઝાધખની મોઝુદગી એટલે હાજરી છે ? ને છેજ ? અગર એક પણ પણ પૃથ્વી પર એ અકળ પુરુષની ગેરહાજરી રહે તો પૃથ્વી રસાતાળ જાય, બીલકુલ સ્થિર રહી શકે નહી. પણ એ મહાન પુરુષ ચારિત્ર્યવાન હોવાનાં સખમે કીડા રૂપે નવી નવી વ્યક્તિઓમાં પ્રકાશમાન થાય છે તેને જેની વૃત્તિ પાક હોય જેનાં વિચાર સરળ હોય તે ઝોળખીને ધ્યાવી શકે છે. જેમ નીચેનાં શ્લોકમાં કહેલ છે કે:-

શ્લોક.

બ્રાહ્મં કૃતયુગં પ્રોક્તં ત્રેતાનુ ક્ષત્રિયં યુગમ્ ।

વૈશ્યો દ્વાપરમિત્યાહુઃ શૂદ્રઃ કલિયૂગઃ સ્મૃતઃ ॥ ૮૬ ॥

(મનુસ્મૃતી)

ભાવાર્થ.

સતયુગમાં બ્રાહ્મણનું સ્વરૂપ છે ત્રેતા યુગમાં ક્ષત્રીનું સ્વરૂપ છે દ્વાપરયુગમાં વર્ધશ્યનું સ્વરૂપ છે અને કળીયુગમાં શુદ્રનું સ્વરૂપ છે.

છેલ્લા કળીયુગના સુધારા મુજબ અને મનુ મહારાજની ભવિષ્ય ભાંખ્યા મુજબ અમારા અવલ ઇમામ હઝરત અલી (અ) આ ચોથા યુગે નકળાંકી રૂપે પ્રગટ થયા. અને તેનો છેવટ જ્યારે પૃથ્વી પ્રલય થશે. એટલે જે વખતે કીયામત બરપા થશે તે વખતે ઇમામ મહેદી તરીકે ઝહુર થશે તે ઇમામ મહેદી હઝરતઅલી

(અ) ની વંશાવળીમાંથી હશે તે ગણતરી મુજબ અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબ હુઝરતઅલી (અ) ની પહેડીદર પહેડી ઉતરી આવેલા ગાદી નશીન છે અને એ આલ માંથી જે દુનીયાને એક ધણી બનાવીને ધર્મ રાજ્ય સ્થાપશે તેજ ઇમામમહેદી તરીકે ઓળખાશે અને તેવણનું જાહેર થવું, કયારે થશે. જ્યારે દુનીયાના લોકો અધાર પાપ વર્તાવશે અને ખુદાના નુરની યાને ઇશ્વરીઅંશવાળા સત્ય પુરૂષની મુનકેરો કાફેરો નીંદા કરશે, અને તેના પર ખોટા આક્ષેપો મુકી ઇલઝામ લગાડશે. ત્યારે એકાએક તે પુરૂષ ઇમામ મહેદી તરીકે જાહેર થઈને નીંદા કરનારા કાફેરો અને ધર્મ પર નહી ચાલતા મુનકેરો અને જુલમ કરતા જલ્દીમોને મારીને મોમનો યાને નુર-સ્વરૂપને ઓળખનારાઓને આરામ આપશે, તેઓએ કરેલી ભકિતનાં પ્રભાવે અને દુનીયામાં ખમેલી મુનકેરોના હાથની તકલીફોને બદલે તેવણને અભ્યપદ પ્રાપ્ત થશે, તેથી તેઓને કોઈ વાતનું ગમ અથવા નીંદા કે ચીન્ટા રહેશે નહી. અને દરેક પળેદરેક ઘડીએ ઇમામ મહેદીનાં દર્શન કરતા આનંદમાં રહેશે તેવી જાતની બાદશાહી તે મોમનો કરશે યાને રાજ્ય ભોગવશે. ત્યાં રાજા તો એક ઇમામ હોય શકે છે પણ મોમીનો માટે જે રાજ્યનો શબ્દ છે તે અલકારીક છે, અને જે મુદદા, દીલ્લી અને મુલતાન વીગેરેના છે. તે તમો સમજતા શીખશો તેને વાર છે. એ શબ્દો સત્ય શોધક મહત્તમાઓ પીરોના છે, તેમાં જે મર્મ છે તે પ્રેમીજન લહી શકે તમારા જેવા ચસકેલા વીચારોને બંધ બેસાડે નહીં.

આગળ લખતાં તમોએ જે પુસ્તકોનાં હવાલા આપેલા છે તે

પુસ્તક નામદાર આગાખાન સાહેબનાં લખેલા કે જોડેલા નથી. પણ નામદાર આગાખાન સાહેબને તુરેખુદ્દા ઈમામે ઝમાન મોલા-અલી (અ) નીકળાંક છે, એમ શિક્ષણ આપનારા છે માટે પંડિતજી તમારી જુલ સુધારવાને પ્રયત્ન કરો. ખીજું જે લશ્કર માટે લખેલ છે તે જે ઈમામને જ્ઞાનનારા છે. તે તેનો લશ્કર છે, તેમજ હુરે ગીલમાન સ્વર્ગ વીઝેરે એ માનીતા ધર્મની રૂએ યરોયર અને સત્ય છે. તેના માટે એક સાચેરે કહેવ છે કે—

દેખ.

જેસા કરેગા વૈસા ભરેગા કીયા નહી તો કર કર દેખ,
દૌઝખ ખી હુયે જીન્નત લી હુયે દેખા નહી તો મર કર દેખ.

એટલે એ વીગતો મરવા પછીની પ્રાપ્તિ છે. તેના માટે દરેક પંથોમાં, વેદોમાં, કુરાનમાં, પૃથા પડેલી છે. જેમ વેદો સ્વર્ગ કહે છે. તેમ કુરાને સરીફમાં બહુસ્તનાં નામે ઓળખાય છે. જેમ વેદો અપ્સરાઓ કહે છે તેમ કુરાને સરીફ હુરાઓ કહીને ઓળખાવે છે, એવી વીગતો સ્પષ્ટ હોવા છતાં પંડિતજી તમે આક્ષેપનાં રૂપમાં રજુ કરો છો. તે શું તમે એવું જ બણ્યા છો નહી તો જુઓ વેદો પણ જેનો વીગતવાર અને સત્ય ભરેલો અહેવાલ આપે છે. તેને પણ તમે વળગી રહેવાને નશીયવાન નીવડ્યા નથી. અને લગામ વગરના પ્રાણી માફક ચીડ્યો એટલે લાઈન મુકીને એમ તેમ દોડ્યા કરો છો એ અફસોસ પર અફસોસ છે.

શ્લોક.

પ્રયે ધામાનિ, પૂર્વ્યાણ્ય ચાં નિવ ચંદુચ્છાન્ચિયો તારો અમ્ભરાઃ ।

વિશ્વા તારો વિતેદ ધુરજસ્યો ઋતથી તયો રુચ્ચના દસમાઃ ॥

ઋગ્વેદ અધ્યાય ૮ મ ૪

જે દિવ્ય વિભુતિઓએ આ પુરાતન દિવ્ય મંદિરો સુ પ્રકાશિત કર્યા, જે અજડ વિભુતિઓએ પોતાનું તેજ પ્રગટ કરીને દરેક વસ્તુ જુદી જુદી નજરે કરી સુખદાતા દેવોએ સર્વ કાંઈ આપેલું જ છે તેજ આ ધર્મ મય બુધિવાળો અવિનાશી અને અદ્ભુત ચરિત્રવાન દેવ પોતાની દિવ્ય કાન્તિથી ઝગ મગે છે.

પંડિતજી ઉપલેા શ્લોક દેવની કાન્તિ સ્વીકારે છે. ત્યારે વ્યક્તિ વગર કાન્તિનો વર્ણન થઈ શકતો નથી તેથી, આત્મજ્ઞાન યાને સપ્તીઝમના હીસામે ઇશ્વર સર્વ શક્તિમાન છે. તે શક્તિ માંહેની એ શ્લોકનાં આધારે એક શક્તિ એ નજરે પડે છે કે તેનું નુર ઈનશાનમાં ઝગમગે અથવા મનુષ્યના સ્થુળ શરીરમાં જ્યોતિ આનંદ રૂપ રહે તો તે તેની શક્તિ માંહેની એ વીગત છે. બાકી તમારા જેવા પંડિત ઇશ્વરની શક્તિ પુર્ણ નહી માનનારના મનમાં વસવસો છે કે પરમાત્મા એમ કરે અને એમ નહી કરે તે તમોને જ મુખ્યારક બાકી અમોને પરવરદીગાર માટે અવગણુના કે વસવશો એવો કોઈ નથી. અને પોતાનાં શરીરની ખાલ ખેંચીને ઉતારી આપનાર

પીર શમ્ભો અથવા બીજા પીરોએ જે કાંઈ ભાખ્યું તે સત્ય છે ખરું છે અને નક્કી છે. તેની રૂએ સતપથ એજ અમારા માટે રડો રસ્તો અને સાચો માર્ગ છે.

છતાં તમે આર્ય સમાજીસ્ટ હોઈ ટીકા કરવાને પાછા પડશો નહીં કે મનુષ્ય ખાલ પોતાના હાથે ઉતારી શકે કેમ તે તમારી તુંદાધથી એ વીગતને સત્ય સમજી સ્વીકારશો એમ લાગતું નહીં હોવાને લીધે ઉચિત ધારીને નીચેનો સ્લોક રજુ કરી બતાવીશું કે મહાત્માઓ યાને પીર મુરશદો કેવા ચમત્કાર કરી શકે છે ! તે તરફ રજુ થઈ તમારી ભ્રષ્ટતા ભરી ટીકાઓનો છેડો લાવીને મહાત્માઓના કલામોનાં કાયલ થઈ અવિનાશી પુરૂષ શોધી તેને ચરણે પડી પંડિતજી તૌઆ તૌઆ કરો.

સ્લોક.

યામિઃ શચીભિશ્રમસૌ અપિ શત યયા ધિયા ગામરિણીતર્ચર્ષણઃ ।

યેનહરી મનસા નિરતક્ષત તેન દેવત્વ મૃમવઃ સમાનરાઃ ॥

ઋગ્વેદ અધ્યા. ૪. મ. ૩.

જે તમારી અદ્ભુત શક્તિથી તમે જુદા જુદા ચશમ નિર્માણ કર્યા જે બુદ્ધિ ચાતુર્યથી તમે ફક્ત ચામડુ લઈને તેમાંથી જીવતી ગાય બનાવી છોડી દીધી અને જે સામર્થ્ય વડે ફક્ત સંકલ્પથી અથ્થ નિર્માણ કર્યા તે કૃતૃત્વને લીધે હે ઋણુઓ તમને દેવત્વ પ્રાપ્ત થયું.

શું દુર્જનમાં શાઠ્યતા હોય છે.

સવાલ દશમો.

આગાખાન સાહેબ ? ખુદા વાસ્તે ઇન્સાફને હાથમાં લઈ પોતાના પ્રજ્યાત તથા માન મરતખાને જોઈ અને વડી સરકારની મહેરબાની અને તેના એનાયત થયેલા ખીતાબોની શાન તથા ઇજતને સામે રાખી ખુદાનો ખોદ ખાઈ ખરે ખડું જણાવી આપો કે શું આપ ખુદા તથા પયગમ્બર છે, ક્યાં છે આપની અગણીત ફેજ ? અને આપ ક્યારે ચહુડાઈ કરી કાફરોને મારી પોતાનાં મુરીદોને જગતનું સવાલાખ વર્ષનું રાજ્ય આપશો, અને તેની મુદત માટે જે આપના પુસ્તકોમાં બંને ચાર હહાડા લખેલા છે, તે ક્યારે પુરા થશે ક્યાં છે. આપની જન્નત ક્યાં છે, આપની પાસે દરેક મુરીદ

પાસે ખબના ફેાજ સીતેર અખસરાઓ પાંચસો છોકરાઓ
અને તહેનાત માટે પાંચસો ફરીસ્તાઓ વીગેરે.

દોહરો.

શું સંપ સ્વજને, દયા પરજને, ને શાઠ્યતા દુર્જને,
પ્રીતી સાધુ જને નીતી નૃપ જને, સારલ્ય વિક્ષેપને;
શૌર્ય શત્રુ જને, ક્ષમા ગુરુ જને, નારી જને ધુર્તા,
એવી એવી કળા વીશે, કુશળ તે ન્યાય માર્ગે જતાં.

ખા ? ખરી વાત છે, જ્યારે મનુષ્યના દીલમાં દુર્જન-
ન્તાની જવાળા પ્રગટ થાય છે, અને અદેખાઈમાં
અંધ બની પોતાની સ્થિતીપર ટકી નથી શકતો ત્યારે
તેમાં દોહરાનાં વાક્યો મુજબ શાઠ્યતા આવે છે
તેથી તેની ખુદ્દિનો નાશ થતાં, અધ્ધોગતિએ પહોંચે
છે. તેનો ઉદાહરણ એ છે કે, વીજળી એક ધણી ઊપયોગી અને
બળવાન છે જેનાથી મનુષ્ય જે ઇચ્છે તે કામ લઈને ફાયદો મેળવી
શકે છે પણ તેજ વીજળી કોઈ નાદાન અથવા વીજળીથી અજ્ઞાન
હોય તેવા મનુષ્યના હાથમાં આવે તો કામ લેવાને બદલે તેની સામે
આત્મઘાત થાય છે, તે અગ્નિજ્વલતાને લીધે હમેશાં માટે સંસારમાંથી

કુચ કરી જાએ એટલે વગર મોતે મરણને સરણ થઈ પોતાની જીંદગી ગુમાવી નાંખે છે.

પંડિતજી ઉપલી દલીલ મુજબ તમો પણ અભણ અને અજાણ છો, માટે જાણીતા કોઈ પ્રોફેસરને તાંખે જઈને તાલીમ મેળવો. ત્યારે સત્ય શું છે તે સમજીને પોતાની પંડિતાઈને સોમાવી શકશો, મગર હાલ તો તમારી સ્થિતિ દયા ખાવા જેવું છે.

અફસોસ છે તમારા લખાણ પર કે નામદાર આગાખાન સાહેબે જે કાંઈ વહેવારિક રીતે દુનીયામાં નામના મેળવી છે તે તેવણમાં ઇનસાફ છે. એમ સમજાવે છે. તેને તમો પક્ષપાતી નાદાન પંડિત કહેવા નીકળ્યા છો કે, “ ખુદા વાસ્તે ઇનસાફને હાથમાં લઈ ” એ તો એવું બન્યું છે કે, ઘાતકી નિર્દય નીરો હોઈ ઇનસાફ વિરૂદ્ધ નહીં ચાલનાર નૌશરવા ન્યાયીને કહે છે કે, ઇનસાફ પર બરોબર ચાલ પણ પંડિતજી પહેલે ખ્યાલ કરવાનું એટલું જ હતું કે, નૌશરવા નાં ઇનસાફ માટે ચાલમને બે મત હતા જ નહીં તેવાજ આ વર્તમાન કાળમાં અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબ માટે તમામ પ્રજાના વિચાર છે ત્યાં તમારા જેવા મતલબી પંડિતનું ખોટું પંજરણ ચાલે તેમ નથી શું એમ બોલી તમો એ કહેવા બહાર પડ્યા છો કે જે બલી મહાન શ્રીટન ગવર્નરમેન્ટ જેણે નામદાર આગાખાન સાહેબને ખીતાબો દીધા છે, તેમાં તમારા જેટલી કહાપણ કે સમજ શક્તિ નથી, તેથી નથી સમજી શકી કે નામદાર આગાખાન સાહેબ ઇનસાફી નથી.

એમ બનવું અશક્ય છે. માટે આવું ચીયડ શાધીને તમે કેટલા દોઢડાનું પંડિત છો તે તમે પોતાને સાબીત કરી બતાવો છો ખીજી રીતે કહીએ તો અદેખાઈની જવાબાથી ગરમાઈમાં આવીને ઉપગંગે નામદાર આગાખાન સાહેબની શાન તથા ઇજત ને ન જોઈ સકવાથી એ પાપ ભરેલો પ્રશ્ન રજુ કર્યો છે.

વળી આગળ ચાલતા પંડિતની પદ્ધતિ વિરૂધ્ધ દ્વેષ ભાવનો ઉભરો ખાલી કરવા ભડકાવનારી ભાન વગરની સ્થિતીમાં રજુ થતા કહેવા નીકળ્યા છો કે, “ ખુદાનો ખોફ ખાઈને ખરેખર જણાવી આપો કે શું આપ ખુદા ત્યા પયગમ્બર છો. ” આ સવાલ જો કે મક્કરથી કરવામાં આવેલો છે, ” જેનો પંડિતજી તમોને પચાસ વખત જવાબ મળી ગયો છે. છતાં વળી સાંભળવું હોય તો કાન-માંથી મેલ કાઢીને સાંભળો કે ફરીથી પુછવાનો પ્રસંગ હાથમાં લેવો ન પડે, કોઈ શેઠીયો દાના હોય તો પોતાને મોઢે શેઠ કહેવામાં વડાઈ માનતો નથી. તેમ રાજા મહારાજાઓ પોતાની મેળે તેમ પોતાને કહેતાં નથી, જો કે શેઠને તેનાં નોકરો શેઠ સમજે છે, રાજા મહારાજાઓને તેની પ્રજા રાજા ગણે છે, તેમ નામદાર આગાખાન સાહેબ જેઓના નુરે ખુદા કે પયગમ્બર વીગેરે છે તેઓ તેવણને તવી રીતે માને છે અને એ વીષય ગહન છે. તેમાં તમારી શકિત નથી કે માથું મારી શકો, સખબ અમો ઇસમાઈલીઓનું જ્ઞાન હાડ માંશ રૂધીરની માનીન્તાનો નથી પણ નુરાની યાને જ્યોતિ પરસ્ત છે. તેવું થવા માટે સ્વાર્થ તજીને મહાન મુરશીદની સેવા કરી દીવ્ય દ્રષ્ટિની પ્રસાદી મેળવવી જોઈએ પછી સમજાય કે ખુદા કોણ છે, પયગમ્બર કોણ છે અને ઇમામ કોણ છે.

આગળ ચાલતા કહીશું કે ખુદા તેજ છે કે ને સર્વે પ્રાણીની આત્માઓમાં મહાન આત્મા છે. ને સઘળી આત્માઓ પર સર્વોપરીપણું ભોગવતા, સર્વે આત્માઓના હાલથી વાકેફ હોય, તે સઘળું હાલ જાણનાર તરીકે અમારા પરવરદીગારે ને પવિત્ર કુરાને સરીફમાં અમેને સમક આપેલ છે. તે વાંચી જુઓ કે એ સું સુચવે છે. તે પર દ્રેપ રહિત વીચાર કરશો તો તમારા સવાલનું સમાધાન તમારા મન સાથે પોતાની મેળે થઈ જશે.

આયત.

કુદ્દલ સૈમ્યન અહુશન્ના ફી ઇમામી મુખીન.

[સુરેયાશીન] આયત ૧૨.

અર્થ—સઘળી ચીજોનો વર્ણન જાહેર ઇમામ પાસે છે.

ઉપલી આયત રજુ કરતાં કહીશું કે અમારા નામદાર આગા-ખાન શાહેય ને હુઝરતઅલી (અ) ની વંશાવળીથી ઉતરી આવેલા અડતાલીશમી પેઢેડીએ અમારા ઘરહક ઇમામે ઝમાન છે, અને તેઓ ખુદાનાં કલામ મુજબ સરવે ચીજોનો હેવાલ જાણતાં હોવાથી નુરેખુદા યાને પ્રભુ જ્યોતિનાં વારશ છે. એ મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં લેતા ને તમોએ નફશાનીયત કરેલ છે તે તમારેજ વિરુદ્ધ જનાર કહેવાશે.

મજકુર સવાલમાં આગળ ચાલનાં પુછો છો કે “ ક્યાં છે આપણી અગમીત ફાજ ” તેનો જવાબ એ કે જયારે અમારા છેલ્લા પયગમ્બર હુઝરત મોહમદ (સ) કાફેરો સામે લડવા બહાર પડતા

હતાં, ત્યારે ફોજમાં કુદરતી શીરસ્તાઓ વીગેરે ભેળાઇને મોમનોને મદદ કરતા હતાં. તે ફોજ તમારી દ્વિતા ભરેલી દ્રષ્ટિથી જોઇ શકે તેમ નથી, માટે તેવી તમારી ઉત્કંઠાને વિરામ આપો, વળી લખો છો કે “ ક્યાં છે આપનીજન્મત ક્યાં છે આપના દરેક મુરીદ પાસે ખળના ફોજ સીતેર અપ્સરાઓ પાંચસો છોકરાઓ અને તહેનાત માટે પાંચસો ફરેસ્તાઓ વીગેરે ” એ લખવું પીર ઇમામશાહાનું છે. તેવણુ માટે જો કે અમોને માન છે, પણ તેવણુ પીર નામદાર આગાખાન સાહેબનાં વડવાઓનાં એક અમારી માફક મુરીદ હતાં. તેવણુને તે વખતના ઇમામ પાસેથી કાંઇ પીરીનો સરપાવ નહી મળેલો હોવાનાં સખબે અમો તેપર વધારે વીવેચન નહી કરતાં એટલુંજ કહીશું કે ઉપલું તમારું જે લખેલું છે અને તે તમો જોવા માંગો છો, પણ એ સઘળુ મરવા પડી જોઇ શકાય તેવું છે, અને મોત સરવે પર છે તે વખત જ્યારે આવશે ત્યારે પોતાની મેજે જોવા મામશો.

આ ઉપરથી કહેવું પડે છે કે પરવર દીગારની કળા અકળ અને અભેદ છે, તે તમો સરાહગત ભરેલા લખાણો કરી, મક્કરની જાળ ફેલાવી જાણવા માંગો છો, એ તમારી કઇ અક્કલનો ઉપયોગ કરતાં માલમ પડે છે. તે સમજાઈ શકાતું નથી. તમારા કરતાં અજ્ઞાન ઇનશાનો પણ વધારે સમજ સક્તિ ધરાવે છે. વળી સાથે જામે અને ચાર ચાર દહાડા માટે પુછો છો તે તો અલૌકીક છે, જેમ કહેવત છે કે “ દુનીયા બે દીનની છે ” એ વીગતોપર બોધ લેવાની અગત્યતા છે કે આક્ષેપ કરવો જોઇએ, તેમજ હુરાઓ

ગીલમાન અને ફરેસ્તાઓની જે જે સંખ્યા છે, તે અમારા મહાન ઇસલામના પુસ્તકોમાં ધણે ઠેકાણે વીવેચન રૂપે આપવામાં આવેલ છે, તેવીજ માનીનતા સનાતની ભાઈઓ આસ્થિકોમાં છે એ તમામ વીગતો ઇશ્ક યાને મોહોબત પ્રીત અને પ્રેમની છે, અને એ વીગતો લખનાર નામદાર આગાખાન સાહેબનાં નુરની પરસ્તિ કરીને પ્રશાદી પામેલા હતા. તેવણુ વર્ણવી ગયા છે. ત્યારે હાલ તો તેઓની મોબુદગી નથી. જે તમોને મજકુર બાબતો સ્પષ્ટ દેખાડે છતાં ત્યાંજશો ત્યારે જોવા પામશો, વળી હા ત્યાં જશો તેમાં પણ એક શંકા છે, કે જ્યાં લગી એ મહાન મુરશીદોની કચેરી કીયાઓનો અનુભવ નહીં લેશો, ત્યાં સુધી તમારા માટે તે દરવાજા બંધ રહેશે, જે તમો જોવાને હાલ માંગો છો, છેવટે કહીશું કે તમોએ એ સધળો ઉત્પાત એ દીલી અને દુનીયાની સુલેહ પસંદ આલમ વચે ભંગાણુ પડે તેના માટે યોજેલો છે, કારણુ તમારા મનમાં હઠીલાઈ અને કપટીપણું છે તેથી હમેશાં તેવા રહેશે એમ હઠધર્મીઓ માટે અમારો પરવરદીગાર ફરમાવે છે કે.

આયત.

ખુદાએ તેઓના અંતઃકરણ ઉપર અને તેઓના કાન ઉપર મોર મારી છે. અને તેઓની આંખ ઉપર પડેલો છે. અને તેઓને માટે ભારે સજા છે.

[સુરતુર બકરા] આયત ૭.

શું વેદ અને કુરાન અલી છે?

સવાલ અગીઆરમો.

—*:—

આગાખાન સાહેબ ? મેં આપના દસ અવતારનાં પુસ્તકમાંથી આપના દસમાં અવતાર અને આપની સઘળી ફેાળે અને તેમનાં હુથીઆરો અને લડાઇઓના હેવાલો અને પોતાનાં મુરીદોને બાદશાહી અર્પણ કરવાની કહાણીઓ અને જન્નતપુરીનાં પુસ્તકમાંથી આપના સ્વર્ગના દેખાવો બજના તથા ફેાળેની શાનો શૈાવકત હુરો ની ખુબસુરતી અને તેમની નાનુકાઇનાં વર્ણનો નો તરબુમો કીધો છે, જે આજ કાલમાં છપાઈ બહાર પડનાર છે. તેમાં કાંઈ પણ શક નથી કે તે

છપાઈ જતા સુધીમાં અથવા તે પહેલાં આપ પોતાનાં પુસ્તકોને રદ કરી જણાવી આપશો કે વેદને કુસન મારા બોલ અને હુકમો છે, જે કે હદ ઉપરાંતનાં બોલા બોલો તો તેમ થતાં પણ આપની હીકમતને સમજી નહિ શકશે, તો પણ ઘણા બોલો તો સમજી જ જશે કે તેમનો ખુદા સરકાર તથા પયગમ્બર પબ્લીકથી કરી જઈ પોતાની કીતાબોને રદ બાતલ કરે છે.

જવાબ અગીઆરમો.

દોહરો.

તિલક કરતા ત્રેપન વયાં, જપ માળાના નાકા ગયાં,
તીરથ ફરી ફરી થાક્યા ચરણ, તોએ ન પોતા હરીને શરણ,
કથા સુણી સુણી કુટ્યા કાન, ‘અબ્બા’ તોએ ન આવ્યું બ્રહ્મ જ્ઞાન.

“અબ્બા.”

ના ? અફસોસ છે તમારી પંડિતાઈ પર કે અધુરું આવું ને આવું હદ જોળાંગીને લખવા શીખ્યા છે કે કોઈ સત્યતા ભરેલું પણ લખી જાણો છો, આવું ઉદ્ધતાઈ ભરેલું અને ખોટું ખોટું લખી શા માટે તમે તમારો તોલ ઉતારી પાડો છો. અગર

લખતાં નહીં આવડતું હોય અથવા અમારા મઝહબની માહિતી નહીં ધરાવતા હો તો પ્રથમ પુરતો અભ્યાસ કરીને પછી કલમ હાથમાં પકડો તો કંઈ સાચું લખી શકશો અને સત્યને જોઈ શકશો.

પ્રથમ દરેક સવાલમાં નામદાર આગાખાન સાહેબને લખોછો કે આપના પુસ્તકો એ તમારું લખવું તદ્દન ખોટું અને દંભિક છે, દરસો અવતાર ઇમામશાહુનો લખેલો છે તેમ જન્મતપુરી પણ ઇમામ શાહુની લખેલી છે, હવે મજકુર ઇમામ શાહા કાંઈ અમારા ઇમામ તરફથી મુકરર થયેલા ઉપદેશક તો હતા નહીં. તેથી તેઓ એક અમારા જેવા નામદાર ઇમામનાં શાધારણ મુરીદ તરીકે ગણાય, તેનાં માટે અમારા પાસે રોકડો જવાબ તો એ હતો કે લખનાર પાસેથી ખાતમી મેળવો. પણ જો શાહુ તરફથી મુકરર થયેલા ઉપદેશક હોય તો તેના શાયે અમો બાલોબાલ બંધાએલા છીએ. અને તેઓનાં લખેલા વચનોના જવાબ પણ અમારી પાસે મોજુદ છે. છતાં ઇમામ શાહુની લખાવટ હોઈ તમારા જેમ સહરાધાત ન કરતાં દલીલ રૂપે લખવા પાછળ પડીશું નહીં, કારણ કે જે વીગતો તમોએ લખેલ છે તે જુની યાદ કરાવી અમારા અંતઃકરણને તાજું બનાવેલ છે અને ખુશી ઉપજવી ભવિષ્ય માટેની લાગણી ઉશકેરે છે કે અમારા મહાન છેલ્લા પયગમ્બર હઝરત નબી મોહમદ મુસતફા (સ) જ્યારે મકકા સરીફમાં જન્મ્યાં ત્યારે તેઓ પાસે કાંઈ શાનો શૌકત હતી? અથવા કોઈ ફ્રાન્સે કે હથીયારો હતાં? અને બાદશાહી તથા ખજાના હતાં? નહીં! તેઓ કાળા પથ્થરો વચ્ચે જન્મ્યાં હતા જંગલી અરબો જેઓ હરામ હલાલ નહીં સમજતાં

હતા તેવી ત્યાંની પ્રજા હતી, તેમાં અમારા પયગમ્બરનો વસવાટ થયો, જેમ જેમ વખત જવા લાગ્યો મુદત ગુજરવા લાગી તેમ તેમ તેવણનો નુરાની પાવર ઉછળવા લાગ્યો, તેથી ત્યાંની પ્રજાપર અસર પડવા લાગી, થોડી મુદત બાદ નકળંકી અવતાર અમારા હઝરત મોહમ્મદ મુરતઝઝલી (અ) જવાન વયમાં આવેથી તેઓમાં ખુદાઈ જ્યોતી જગમગ થવા લાગી, તેનો પ્રકાશ તમામ આલમપર પ્રસરવા લાગ્યો, તેથી ખુતપરસ્તો અને મુનકેરોનાં દીલ લરજવા લાગ્યાં હઝરત મોહમ્મદ મુતકા (સ) હઝરત અલી (અ) ની બાહેધરીએ ખડા રહી ઇસલામનું રણસીંગડું ધુન્કી લોકોને આમંત્રણ કરવાં લાગ્યા. તેથી પ્રકાશ પર પ્રકાશ પડવા લાગ્યો, તેથી જે જલ્લીઓ અને બદગુમાનો હતાં કે જેઓ મુર્તિઓને બહાને માલ લુટવાની ત્યાં પરવરદીગાર એવો છે અને તેવો છે કરી છેતરવાની જે રહી લઈ લોકોને ભુલ થાપ આપી પોતે માલ મલીદો ઉડાવતા હતા. તેઓના મતલબનો અશત થવા લાગ્યો, તેથી તેઓના દીલમાં દુશ્મની ની જવાળા સળગી ઉડી અને અજ્ઞાન લોકોને બંભેરી પોતાની પક્ષમાં લઈને તે કાફેરોને સમજાવવા લાગ્યા કે હઝરત મોહમ્મદ (સ) ત્યાં હઝરત અલી (અ) પાસે છે, શું ? જે આપણા ખુદા ને ખોટો ઠેરવે અને આપણે સુપકાદી અખતીયાર કરીએ આપણાં ખુદાના ગુનેગાર થવા બરોબર છે, તેવી ખોટી સમજાવટથી જગે જગે ઝઘડા થવા લાગ્યા, ઠેકાણે ઠેકાણે લડાઈઓ થવા લાગી, પણ જ્યાં નુરેખુદાની ઝુલ્ફશીકાર ફરતી ત્યાં કાફેરોનો કચડાણ નીકળતો તેથી તે ઝાલીમો માશી માંગી, સત્યતાનો ઝળકાટ જોઈ અને સીદક

દીલે ઇસલામ સ્વીકારવા લાગ્યાં, એમ દીન-બ-દીન ઇસલામનો ડોકો વાગવા લાગ્યો. જ્યાં કાંઈ પણ નહોતું ત્યાં સરવે સતા પ્રસરી રહી. અને જોત જોતામાં જગે જગે ઇસલામ વ્યાપી રહ્યો. જેની આજે આશરે લગભગ ચાલીસ કરોડની ગણતરી થાય છે. કહો પંડિતજી એ વાત તમારા નબળા ભેગમાં ધર કરે ખરી ? કે નહીં ? ત્યારે ખીજ તાજ વાત સાંભળો જે અમારા ઇમામ મૌલાના શાહનીઝાર (અ) જેઓના પીતાશ્રી શાહ મુસ્તનશીરખીલ્લાહ (અ) એ મીશરમાં રાજકર્તા હતા, પણ શાહ નીઝાર (અ) ના નાના ભાઈ ના કાવા દાવાથી ઇસમાઈલીઓના હાથમાંથી એ સલ્તનત જતી રહી; ત્યારે ઇમામનો એક સાચો ચુસ્ત મુરીદ જેનું નામ* હુશન ખીનસખ્યાહ હતો જે નાંમ આપ સાંભળીને ગભરાશે તે હુશનખીન સખ્યાહ ઇમામની ખીઝમત કરવા માટે બહાર પડ્યો અને લાંબી લાંબી મુસાફરીઓ વેડતો તમારા જેવા એક પંડિત મિત્રને ત્યાં આવી ચડ્યો. અને તે મિત્રથી મસલહત કરતાં તેને કહેવા લાગ્યો કે મારો વિચાર છે. જે આપણે બંને એક દીલ થઈને કોઈ કળાવડે

* વાંચી જુઓ આલમોતનો યોધો યાને હુશન ખીન સખ્યાહ,
કીમત આદ આના.

લખો—

આ. સેકેટરી
મી. જફર શેરમામદ }

ડેકાણું—

ઇસમાઈલી સાહિત્ય ઉત્તેજક મંડળ.

પાલખી મોહલો, મુંબઈ.

ધરાન દેશમાં ઇમામ માટે રાજ્ય સ્થાપીએ, તે મીત્રે વીચાર કર્યો કે હુશન સખ્યાહુનું લેખું ખરાબ થઇ ગયેલું લાગે છે. જેથી ગાંડી ગાંડી વાતો કરે છે તેથી તે બજારમાં જઇ મગજ લઇ આવ્યો અને તેની કાંઠ કરીને હુશન સખ્યાહુને પાછા જે જોતાં હુશન સખ્યાહુ સમજી ગયો, અને તેની પેરણાગત ચાખીને રજા લઇ પોતાની મુસાફરી આગળ લાંબાવી “આલમોત” જઇ પહોંચ્યો, ત્યાંની પ્રજાનાં દીલ જીતી પોતાનો પગ પેસારો તે શહેરમાં કરીને આસ્તે આસ્તે ઇસમાઇલી ઇમામ મૌલાના શાહ હાદી (અ) ની રાજ્ય ગાદી સ્થાપી. આલમોતનો પુરે પુરો કબજો લઇ આવ્યો રૂદાવાર પ્રગણા હાથ કરી યુરોપ, રોમ, મોરોકો, અરબીયા, તરફ પોતાનો શીકકો જમાવી દીધો, ત્યારે તેના મિત્રને કાગળ લખી તેડાવ્યો અને તેજ પ્રમાણેની મગજની કાંઠ બનાવી તેની સાંમે મુકી અને કહ્યું કે જમો તેથી તે મિત્ર શરમીદો થઇ ઉભો થઇ ને શુરા સરદાર હુશન બીન સખ્યાહુ પાસેથી માફી મેળવી, ત્યારે પંડિતજી તમો પણ તેવા દેખાઓ છો. જે નામદાર આગાખાન સાહેબની શાનો શૌવકત, ખજના, ફાજો વીગેરે માટે આલેખો મુકાછો, યાદ રાખજો એ બધું તમારી મશકરી કરવાનો પ્રસંગ હાથમા ધરો છો.

અને આગળ વધી લખ્યો છો કે “પોતાના પુસ્તકોને રદ કરી જણાવી આપશો કે વેદ ને કુરાન મારા બોલ અને મારા હુકમો છે.” હવે નામદાર આગાખાન સાહેબનાં પુસ્તકો કોઇ છેજ નહી.

પણ ઇસમાઈલી પંથનાં પીરો જેઓ નામદાર આગાખાન સાહેબ
નાં વડવાઓને માનતા હતાં તેઓએ લખ્યા છે, તેથી તમારું આક્ષેપ
મુકેલું ઉડી જાય છે. આફી વેદ કુરાન માટે વીરેચન રહ્યો તે
તરફ રજુ થઈ ને કહીશું કે, કુરાને સરીફ તથા વેદ મુકદ્દશની
વીગતો જે અમારા ઉપદેશક પીરો થઈ ગયા તેવજો અમારી માતૃ
ભાષામાં પૃથક પૃથક પુરી પાડી અમોને સીક્ષણ આપેલ છે કે:—

કલામેપીર.

હયે લી અલી ને હોએસે લી અલી,
હરમ સખ છોડી અલી અલી કરનાં.

“ પીર સદરદીન.”

વળી આગળ ચાલતા “રૌનક ” નાંમ ના શાએરે કહ્યું છે કે.

“ કુરાંન ”

કુરાંન જીસે કહેતે હયે વોહ રૂએ અલી હવે,

હર શતર કુરાંન કી અખરૂએ અલી હયે.

રૌનક.

તેમજ ગીતામાં શ્રી કૃષ્ણ પરમાત્મા ફરમાવે છે કે:—

શ્લોક.

સર્ગાણા માદિસ્ત્તમ મધ્યં ચૈવાહ મરુજઃ ।

અન્યાત્મ વિદ્યા વિદ્યાનાં વાદઃ પચદતા મહમઃ ॥

“ ગીતા ” અ. ૧૦ સ ૩૨.

ભાવાર્થ.

હે અર્જુન ! સર્વ સૃષ્ટિની ઉત્પતિ સ્થિતી અને અંત હુંજ છું વિદ્યાઓમાં અધ્યાત્મ વિદ્યા અને વાદ વિવાદ કરનાર પુરૂષો વિષે રહેલો વાદ હું છું.

હવે જ્યારે શ્રીકૃષ્ણ પોતે પોતાને “ અધ્યાત્મવિદ્યા ” કહી ઓળખાવે છે એ વેદોથી પણ આગળ વધેલી વિદ્યા છે. ત્યારે નકળંકી અવતાર હજારત મોલા મુરત અમલી (અ) ઝગે સફીનમાં ફરમાવી ચુકા છે કે અના કુરાને નાતક (ખોલતો કુરાન હું છું) ત્યારે હવે એજ નુર નામદાર આગાખાન સાહેબ ફરમાવે કે કુરાન અને વેદ મારા ખોલ છે. તેમાં નવું કંઈ કરવાનું નથી એ તો સૃષ્ટિની શરૂઆતથી અમે અમારા ધર્મ શાસ્ત્રની રૂએ સમજ ચુકા છીએ, પણ તમેને તે નવું લાગશે કારણ કે એ સમજ ધરાવવાને લાયક તમે નહી હોવાથી ખોટું લખી ચુકા છો.

આગળ લખતાં અમો કહીશું કે વેદ મુકદ્દશની માનીનતા હવે અમારા પર રહી નથી. જો કે સમજવા માટે ઉપયોગમાં લેવાને વાંધો નથી, પણ સંસ્કૃત ભાષા નહીં જાણવાનાં સમયે તે અમારા પરથી મનશુષ્ક થયેલ છે. કારણ કે જ્યારે ભાષાનાં જાણનારા નહીં રહેવાથી વેદના નામે પાંડિતો પાપ કર્યાની પોતાનું પેટ ભરવા માટે ઈશ્વર ઈચ્છા વિરુદ્ધ લોકોને ઉપદેશ દેવા લાગ્યાં. ત્યારે અરણ્ય તરફ હિદાયતનું તુર ઝળક્યું અને કર્ણીયુગના છેલ્લા સુધારા વધારા પ્રમાણે પવિત્ર કુરાને મઝીદના નામે હિદાયત થઈ સમય, કે ત્યાં વસ્તી પ્રજાની માતૃ ભાષા એ હતી. અને એ મતલબ જ્યારે ભારત વર્ષમાં સમજાવવાની જરૂર પડી, ત્યારે પીરોએ કુર ન માંહેનાં તત્વની માતૃ ભાષામાં વીગતો લખીને ઇમામુલ્લવક્તની ઓળખ કરાવી, અને સ્પષ્ટ સમયનું કે સઘળા આદથી અંત સુધીનાં મઝહબી પુસ્તકોપર તુરે ખુલ્લું (ઇમામ) ની ફઝીલત છે. તે પ્રમાણે અમારા પીર હુશન કબીર દીન (અ) ને એક હિન્દુસ્તાનમાં અખબરુત મળ્યો.

તેણે પીરની મુખમુદ્રા ભાળીને કહ્યું કે:-

“ અખબરુત ”

ઓહંજ નમો ગુર શબ્દ હયે, આદ અંત કો ખેશ,
આગે સે દંડવત કરે આર ખીછે સે આદેશ.

ત્યારે પીરે જવાબ આપ્યો કે:—

આદેશ આદેશ તો આગે હોતા જળ હોતા કૃષ્ણશીરામ.

હુવાપુર સે વેવાર, ગયા અળ કહોં પુરા સલા મ.

[પીર હુશન કબીરદીન]

એ પ્રકારના સવાદ અને ઉપદેશો જે આજે હિન્દુસ્તાનમાં લગભગ નવસો વર્ષથી ચાલુ છે તે રદ કરવામાં આવ્યા, નહીં પણ એ સત્ય ભાંખ્યાનાં પરિણામે અમારામાં તમારા હિન્દુ ભાઈઓ લાખો ભાઈઓ અને અમેઓ પણ એજ હિંદુચતુર્થી ઇસલામને ઓળખીને ઇમામે ઝમાનને શોધી કહાડ્યો તે રદ કરવા કહેતાં બહેતર એ થશે કે તમારો પુસ્તક ‘સત્યાર્થ પ્રકાશ’ જેનું ખરી રીતે નામ છાજતું એ આવશે કે ‘સત્યાર્થ વિનાશ’ તેને જે રદ કરવામાં આવે તો **ભલી બ્રીટીશ ગવર્નમેન્ટમાં છુટાપણાનો** ગેરલાભ લેનાર આપના આર્ય સમાજીસ્ટો જે સર્વેના ધર્મોને ખંડન કરીને જે કોલાહલ વર્તાવી રહ્યાં છે. તે સુલેહનો ભંગ થતો અટકે અને સર્વે પ્રજામાં ભાત ભાવનો પાછો સંબંધ શરૂ થઈ શાન્તિ ફેલાય અને કહીશું કે:—

‘શરેર’

આછે અધકે પેટ મે રહેવે નહીં બડી બાત.

પાવશેર કે પાત્ર મે શેર કેશે સમાત.

શું અલીનું નુર આદમથી પહેલે હતું ?

સવાલ ખારમો.

આગાખાન સાહેબ ? ને આપ ખુદા તથા પયગમ્બર હો, આપની પાસે દરેક મુરીદ માટે ખજાના સીંતેર સીંતેર હુરે અને પાંચ પાંચ સોં છોકરા અને તેવીજ રીતે ફરીસ્તાઓ વીગરે આપવાને હોય તો પછી આપે શા માટે કુંભાર, સોની, કંસારા, ડોળીવાળા વીગરે ગરીબ મજૂર વર્ગના લોકોનાં ખુદા બની પોતાની ખુદાઈને શરમાવી અને ડાઘ લગાડ્યો છે. અને અકલમંદ સુધરેલા તવંગર તથા કેળવણી પામેલા લોકોથી પોતાની ખુદાઈ છપાવી છે.

જવાબ બારમો.

—:~:—

અથર્વ વેદ માંહે જે કોઈ માંહેર

દશ માંહે દીન ક્યાળ પ્રભુ બેઠા છે બાહેર.

“ પીર સદરદીન.”

— : ૦ : —

જ્ઞા ? અદ્વિસોસ તમારી આ ઉદ્ધતાઈ પર કે તમેને દુનીયા સીવાય આખેરતનું જ્ઞાન છેજ નહીં યાને મુઆ પછી શું વીગતો સામે આવશે તેનું ભાન ધરાવતા દેખાતા નથી અને સ્વર્ગ નર્ક સાઈ-નરસું એ તમે દુનીયા સમજી બેઠા છો તેથી સર્વ શક્તિ-ભાન જે પરવરદીગાર સઘળી આલમને પેદા કરનાર છે તેનાં સખુનો વિરૂદ્ધ ચેષ્ટા કરવાને, બહાર પડ્યા દેખાઓ છો, નહીં તો દીન વીરૂદ્ધ એટલે છેલા સમય વિરૂદ્ધ જે અદ્રશ્ય છે. તેના માટે આવું કાચું લખીને પોતાનું ડહાપણ નહીં ડોળતે ! એ લખાણપરથી તમારો ચીતાર નીચે મુજબ ચીતરવો ધણો દ્રષ્ટાંત રૂપી અને ઉપયોગી અમારા વાંચક વર્ગને થઈ પડશે. કે એક ગામડીઆમાં વસવાટ કરેલ ગૃહસ્થના પાસે વાયરલેસ ટેલીગ્રાફ અથવા એરો-પલેન હવામાં ઊડવાનાં યંત્રની વાત કરશે તો તે ગામડીયો અધ્યાણ હશે તો તમારું કહેવું સાચું માનશે, પણ પોતાને ડાહ્યો સમજનાર

પંડિતાધનાં અહંકારમાં અંધ બનેલો હશે. જે કે તેમાં પંડિતાધનું પાણી પણ હશે નહીં, છતાં પોતે તે પોતાના મન સાથે મગર હશે. તો તે મજકુર વાત કરનારને કહ્યું કે એ તો ગપાટા છે, એમ બને કે તારનાં દોરડા વગર સમાચાર મળે અથવા એક યંત્ર હવામાં ઊડીને માણસોને ફેરવે એ વાત અકકલમાં આવવા જેવી નથી. સખખ કે તેની અકકલજ એટલી હોય છે. તેપરથી અમો તમારા માટે પણ એટલું કહીશું કે જે સવાલો તમોએ રજુ કર્યાં છે, અને તમો પોતે પંડિતાધમાં તણાઓ છો તે ખરું છે, છતાં આ પ્રસંગે અમો તમોને એક ગામડયા અને ગમારની હરોળમાં ગણીશું. નહીં તો અટલાહ અને મહાન નરોની વાણીઓ વિરુદ્ધ એવું ખોટું અને દંભિક કોલાહલ કરતે નહીં. જે કે તમો સમજો છો કે એમાં ધમાનની ખરાબી સીવાય બીજો એમોને ફાયદો નથી.

મજકુર સવાલોમાં તમો લખો છો કે “ સીતેર હુરે અને પાંચસો છોકરા અને તેવી રીતે જ ફરીસ્તાઓ ” આ લખાણમાં ધર્મને અંગે આસ્થીકો માટે શું ખોટું છે, શું પરવરદીગારમાં એટલી શક્તિ નથી કે ઉપર વર્ણવેલો વૈભવ **મામીનાને** એટલે સંત પુરૂષોને આપી શકે. અને ઉપર જે સંખ્યા દર્શાવવામાં આવી છે તે એક અલંકારિક છે. પણ હું આગળ વધીને એમ કહીશ, કે જે પુરૂષ આ દુનીયામાંથી સુકૃત્ય કરી જાય છે. તેને પરવરદીગાર તમામ હુરાઓ (અપ્સરાઓ) તમામ છોકરાંઓ (ગીલમાં) તમામ ફરેસ્તાઓ (દેવલોક) વીગેરે આપશે, તો તેમાં ખોટું શું છે. પણ જેને આસ્થા નથી. જેને પ્રભુ પ્રત્યે પ્રેમ નથી. જેનાં દીલમાં ધમાન નથી, જેને

ખુદા પર વિશ્વાસ નથી. તેનુંજ દીલ દુલમુલ થાય છે, અને તેનેજ મને વશવશેા રહી તેના પ્રેમમય જીવનનો વિનાશ થતા નાસ્તિક ખુદિ તરફ ધસડાઇ જઇને હંમેશા માટે ચોરાશીમાં પડી પોતાનાં પ્રાણ તજે છે. કારણ એ વીગતો અટલાહનાં ભેદની છે તે અલ્લાહનો ભેદ એક લાખ ચોવીશ હજાર પચગમ્બર થયા. અને સનાતની ભાઇએને હીસાબે આહ કરોડ બ્રહ્મા થયા, તે પણ પામી શક્યા નહી, ત્યારે તમારા જેવો બાપડો પેટ માટે થયેલો પંડિત શું પાંખી શકે, તમો પંડિતની પંખાએ એ દુનીયા છે. એટલે તેથી લાંબે તમારી દ્રષ્ટિ કામ કરે તેમ છે નહી. ત્યાંતો વળી સીકંદર જુલકરૈન માફક ધર ખેડે દુનીયાનો છેડો જોયા કરો છો, પણ બહાર નીકલો ત્યારે સમજશે કે ખુદાની સપાટી વિશાળ છે. કે જે સીકંદર દુનીયા પર ચક્રવર્તિ મહારાજા હતો, તેની શાનો શૌવકત મોટી હતી. સઘળી સૈન્ય વફાદાર હતી. તેણે સાહસ કર્યો. અને દરીયા માર્ગે પુરતી સામગ્રી સાથે દુનીયાનો છેડો લેવા નીકળ્યો, તે છેવટે લાંબી મુસાફરી પછી અંધકારમાં જઇને ફસાણો ત્યારે તૌબા કરી પાક પરવરદીગારની સ્તુતિ કરી પોતાની થતી ભુલનો પરતાવો કર્યો ત્યારે પાછો પોતાનાં વતને જીવતો આવવા પામ્યો, અને દુનીયાનો છેડો લઇ ન શકતાં સૃષ્ટિ કર્તાના અભેદ માર્ગેથી હટી જઇ અને હંમેશાં કહેતો રહ્યો કે ખુદા તું મઝહરલ અજાએય છે, તારો ભેદ તું જ જાણે, ત્યારે વળી તમો તો તેનાથી આગળ વધીને આકેઅત જોવા એટલે પેલી દુનીયાનો છેડો લેવા અને ભેદ મેળવવા નીકળ્યા છો. પણ તે દુનીયા જોવા માટેનાં તમારા ચક્ષુ નહી હોવાથી

તેમ નહી દેખાવાથી કહો છો કે તેવું કાંઈ નથી, પણ ખરું જોશો તો સમજસો કે તે બધું છે, પણ તમોજ નથી. ત્યારે જ્ઞાન થશે, તેના માટે નીચે લખેલો વેદનો શ્લોક તમારી મુશ્કેલી ગમેલી આસ્થાને કાંઈકે સજીવન કરશે.

શ્લોક.

નાકસ્ય પૃષ્ઠે અધિ તિષ્ઠતિ શ્રિતોયઃ પૃણાતિ સહ દેવેષુ ગચ્છતિઃ ।
તરમા આપો ધૃતમર્ષન્તિ સિન્ધ વસ્તસ્મા દ્યુ દક્ષિણા વિન્વતે સદાઃ ॥

ઋગ્વેદ અ. ૧. મ. ૧.

ભાવાર્થ.

જે કોઈ દાન ધર્મ વડે (ઈશ્વરને) સંતુષ્ટ કરે છે, તે સ્વર્ગ ના સીખરપર ચઢીને ત્યાંજ રહે છે. તેનો દેવમંડળમાં પ્રવેશ થાય છે, તેનીજ તરફ સ્વર્ગ માંની તથા પૃથ્વી પરની નદિઓ ધીનાં રાશિ વહેવડાવી જાય છે, અને તેનાં માટે આ રસાળ ધરિત્રી સમૃદ્ધિથી એટ પ્રોત ભરાઈ જાય છે.

પંડિતજી તમો દાવો કરો છો કે વેંદાતી છીએ ત્યારે ઉપલા શ્લોકમાં વર્ણવેલો સ્વર્ગનો શીખર કયો, તેનાં માટે તમારો વીચારો જો ખરા છે, તો પછી હુરાઓ ગીલમાં ફરેસ્તાઓ માટે અપવાદ શું હતું ? અને એ બન્ને વિગતોથી તમારા વીચાર જુદા હોય તો પછી પરમાત્મા પણ તમોને સમજાવી શકે તેમ નથી, એમ સ્પષ્ટ થાય છે.

વળી આગળ લખો છો કે “ આપ ખુદા તથા પયગમ્બર ” એમ દરેક સવાલોમાં લખીને તમે દુનીયા પર સુલેહનું ભંગ કરાવા આહો છો, પણ નીચે નઝર કરો જે અમારા પાક નખી મોહમદ મુસતફા (સ) શું ફરમાવે છે ત્યારે સમજશો કે નામદાર આગાખાન સાહેબ કોણ છે, છતાં તમોને સમજ નહી પડે, તો તમારા કમનસીબ.

હદીશ.

જનાબ રીશાલત મઆબ (સ) ફરમાતે થે કે અગર લોગો કું થેહ માલુમ હોતા કે કબસે અલી કા નામ અમીરૂલ મોમેનીન રખા ગયા હયે, તો હરગીઝ ઉનકે ફઝાએલ સે ઇનકાર નહી કરતે, અલી કા નામ ઊસ વખતસે અમીરૂલ મોમેનીન હુવા હયે. કે અલી-આદમ કી રૂહ ઓર જસદ કે હરમ્યાનથી ઊસ વખત અરવાહ કું ખીતાબ કીયા.

ઉપલી હદીશે શરીફથી સ્પષ્ટ સમજાય છે કે જ્યારે દુનીયાની હશતી નહોતી. ત્યારે અમારા ઇમામની અરવાહ આલેમુલઅદમ માં મોજુદ હતી. અને કળીયુગની છેલ્લી શંધે અલી નામે જગતમાં આશકાર થઇ, આ તેજ નુર નામદાર આગાખાન સાહેબના નામે ચોતરફ આશકારા છે. એજ પવિત્ર નુરેખુદાઇ છે કે જે હમેંશા માટે રહેશે, જેમ એક શાએર કહે છે.

રેખતો.

મોહન રશીઆ આએ બગીઆ મેં,
ખીલ રહી સબ કલી કલી,

એક કહી હર નામ જપંત હએ,
ફળ પુકારત અલી અલી.

અકબર.

કીસ તાકત હો ગઢ ખેયબર શીકન,
બોહ અલી થા યા ખુદ થા કૌન થા.

“અકબર”

“ખેશક ખુદા.”

તલવાર દી અલ્લાહ ને બેટી દી રસુલીલ્લાહ ને,
ખેશક નુસેરી કે હો ખુદા-મૌલા અલી મુસકીસ કુશા.

“અકબર”

પંડિતજી એ વિગતો જાણુવા માટે તમારામાં પ્રેમ જન્મે ક્યાંથી, અને પ્રેમમય જીવન અને ક્યાંથી, કારણ તમારા દીલમાં દંભ છે ધર્ષ છે, દ્વેષ છે, નહીં તો કુંભાર, સોની, કંસારા, ડોલીવાળા, તથા જરીબ વર્ગના મજૂર લોકોપર તમે અભાવ કરતો નહીં, અને નશીલત પકડતો કે તમામ મજબુકાત ખુદાની છે, અને ખુદા સર્વેનો છે, તેની સામે મીશકીન અને તવંગર બરાબર છે, પણ તમારી ખુદી વિનાશ પામી છે, તેથી એમ કહેવા નીકળ્યા હો, “ખુદાને શરમાવીને ઝાઘ લગાડ્યો છે” તેના માટે અમારા ‘નુરેખુદા’નાં મુરીદો જે બારોનેટ સોલીસીટરો વકીલો છે. તેને શું કેળવણી પામેલા નહીં કેશો, અથવા અકલમંદ કે સુધારેલા અથવા તવંગરો નહીં ગણુસો, વળી

નામદાર આગાખાન સાહેબની આંખ તો આખી દુનીયામાં ચારે તરફ વરતે છે, પણ તમારા સીનામાં જે હસદનો ખડકો સળગી રહ્યો છે, તેણે તમારા વીચાર અંધ કરીને અદેખાઇ તરફ ગસડી ગયો છે. નહીં તો નામદાર આગાખાન સાહેબમાં પ્રશરેલા મુર માટે મહાન વેદો શું કહે છે. તે તપાસીને સીખામંજુ મેળવો તો તમારા અંતરના પડદા ખુલી જઈને સઘળી ખુદાની ખુદાઇ અમારા મનાતા મુરે ખુદામાં નજરે પડશે.

શ્લોક.

અલ્હોર રસુલ મહમદ રકબર સ્ય અલ્હો અલ્લામઃ ।

ઓમ્મ અલ્લા હલ્લુલા સ્વરુપાય અથર્વના શાયમઃ ॥

“અથર્વ વેદ”

છતાં એકંદરે તમારી દૃષ્ટિમાં દ્વૈતભાવ હોવાથી મળુર વર્ગને તવંગરનો ભેદ જાણોછો, પરંતુ વેદ વિચારે અથર્વ વેદ અને કળી-યુગના અવતારનો નકળાંકી પ્રભાવ એ કારીગર વર્ગની ઉન્નતિ માટેજ છે. અને તેથી તમારા સરખા સમદ્રષ્ટિ વગરનાં પાખંડી પંડિતો પોતાને ડાયા ને મોઢામાં ખપાવવાનીજ કોશશ કરનારાઓ આ પ્રસંગે હડધુત થવા જોઈએ છીએ, કે જેમ તમે થાવજો, ત્યારે અમે સાચા ભાવથી કહીશું કે તમે સરખા દેવી પંડીતોની અજ્ઞાનતા કરતાં આસ્થિક લોકોની ઉશ્વરની અનુપમ શક્તિથી સાદુ લોકો, જે માનનારા સ્વર્ગની ગણતરી અમારા વીશે વધુ માનનીય છે, કે જેમ ગણવા તમે એક તેની હિન્દુ જાતીનાં હોવા છતાં

પોતાના કોમી ભાઈઓ તરીકે ગણવામાં તમે આભડછેટ માનો છો, મળુર અને કારીગર વર્ગને ત્રણ વેદોમાં ત્રણ યુગ સુધી રિખાતા અપમાન સહન કરતાં ઉમ તપ કર્યો છે, તેનોજ ઉધ્ધાર એ કુદરતી ન્યાયના ધોરણે થવા સુચવતો હોવાને, એવા મળુર, અને કારીગર વર્ગના લોકોની ધારમીક આસ્થા ખરે રસ્તે ઇશ્વર મુકે છે, કારણ કે તેઓ વિદ્વાનોનો આડંબર કરનાર નથી હોતા, તેમજ પોતાની વિદ્વતાના અને શ્રેષ્ઠતા કાંટાની અનાસ્થીક અણીથી ભાવિકના હૃદયને ભોંકતા નથી, તેઓ સારા ભાવથી તેના સ્વરૂપને વંદન કરી પોતાનું શ્રેય ઇચ્છનારા હોય છે, અને તેથી તેઓ સ્વર્ગની હુરો ગીલમા અને ફરેસ્તાઓ કરતાં પણ વધુ ઉમદા ખુલંદીવાળા કુદરતની દ્રષ્ટિમાં છે, તે તમે દુન્યવી દ્રષ્ટિથી જોનારની સદ્ગતિ વેદના આડંબર કરતાં અને પ્રેમ વગરનાં યજ્ઞનાં ચળકાટની દાંભિક ક્રિયા કરતાં, એજ સોની, કુંભાર, કંસારા આદિની ઉંચા સદ્ભાવથી સેવા સમયના પ્રભાવે વંદનીય માનશે ત્યારેજ તમારો શ્રેય થશે.

છપાઇ

તૈયાર છે.

મંગાવો

હાજર ઈમામની હિદાયત અને મુનાફીકોનો દુરાગ્રહ.

[E. J. વરતેજ કૃત.]

ક્રીંમત ચાર આના.

જેમાં હાજર ઈમામ સાંમે, કીલવામાં સવાલ જવાબ થયા, તેમ કાબાએ પોતાના ચોપાન્યામાં છાપેલ છે તેનો રહીઓ.

મળવાનું ઠેકાણું લખો—

જો. સેકેટરી

ઇસમાઇલી સાહિત્ય ઉત્તેજક મંડળ,

મી. જાફર શેરમામદ.

પાલખી મોહલો-મુંબઇ નં. ૯.

શું લક્ષિત ધર્મ દાન વગરની હોએ છે ?

—:૦:—
સવાલ તેરમો.

આગા સાહેબ ? આપના ઘણા મુરીદો જેમને લગ્ને પ્રાપ્ત થયા નથી અને તે માટે નિરાધાર સ્થિતીને આધિન થઈ મોટા શરમ લેલા કાર્યો કરી ખાનદાન કોમ તથા આપનાં મજહૂબ ને બદ નામ તથા ઝલીલ કરે છે તો પછી શા માટે આપ કૃપા કરી હુમણાં જ તે સીંતેર હુરોમાંથી જે સ્વર્ગમાં તેમને આપવાની છે તેમાંથી એક એક બંધે આપી દેતાં નથી કે જેથી તેઓ ખરાબી તથા બદનામીઓથી બચી ખાનદાન કોમ ધર્મ તથા આપને માટે બદનામી તથા અપકિર્તિનું કારણ ન થાય.

જવાબ તરમો.

—૦૦—

મુરશીદ મહિમાં.

બલીહાર ગુરૂ આપની જીવ હિલ જાયા સુલ ઝેર,
 ગિલ ઝાંઝા મન સુત થા સો પલ મેં કીયા નિવેર. ”
 “ કબીર ”

બા ! ધીકાર છે, તમારા નજીશ અને નાપાક
 વીચાર પર શું આવું કનિષ્ઠ અને ખેવકુશી ભરેલું
 લખ્યું તેમાં તમારી વડાઈ સમજો છો, કે જેવા
 પોતે તેવા બીજા ” ને ભાડો છો, જેથી આવું
 કિલ્તાઈ ભરેલું અને તુમાખીખોર લખાણ લખો

છો. પણ યાદ રાખજો એનો જલ્લો પણ તમોને તેવું મળશે.

જીજ્ઞાસુ પરવરદીગારની સૃષ્ટિમાં અનેક મનુષ્યો વસે છે. તેમાં
 ધણા અભિમાનીયો અને અધશ્રદ્ધાજીવો ધર્મને બહાને વ્યભિચાર
 કરે છે, અને બીજા ભોળાઓને તેમ ભોળવીને તેઓને પણ કુવામાં
 ઉતારે છે, શું તેના માટે ધર્મ કે પરવરદીગાર બદનામ છે, અથવા
 સ્વર્ગમાં વસતી પ્રગ્ન મૃત લોકમાં આવીને મનુષ્યો સાથે કુકૃત્ય
 કરે એમ તમારું લખ્યું વાજખી કહેવાશે, અને દુરાઓ (અપ્સરાઓ)
 વીગેરેની પૃથા સઘળા ધર્મોમાં છે. પણ તે આ લોક માટે નહીં પણ
 પરલોક માટે છે, તેની વિરૂદ્ધ તમારું વાશ મારવું મોટું ખોલીને નામ-

દાર આગાખાન સાહેબ સામે જે નિર્લજ લખાણો લખીને તમારી દુષ્ટતા ઝાઝેર કરી છે. યાદ રાખજો એની જવાબદારી તમેને અધો-ગતિમાં ગસડી જશે, તેમજ વેદમુકદ્દશ તથા પવિત્ર કુરાને શરીર શું ફરમાવે છે તે જુવો.

આયત.

કે જે કાયમ રહેનાર બહેસ્તની વાડીઓ છે, તેઓને માટે તેનાં ખારણા ડિગાડા રાખવામાં આવશે; તેઓ તેમાં અઢલીને બેસનાર છે, તેઓ તેમાં ધણા ફળો અને પીવાની ચીજો મંગાવશે, અને તેઓ પાસે આંખો નીચે નમાવેલી સઘળી સરખી ઉમરની કુમારીકાઓ છે, આ તેજ છે કે જે તમને હીસાબને દીવસે વાયદો આપવામાં આવ્યો છે.

[સુરતો સાદ] આયત ૫૦ થી ૫૩.

શ્લોક.

ભાગ્યવિતા પરિગધિતા યા કશીકેવં જઙ્ગહેઃ ।

વદાતિ મહ્યં યાદુરી યાશૂનાં મોજ્યા શતાઃ ॥

[ઋગવેદ] અ. ૧. સુકત ૧૨.

ભાવાર્થ.

લતાઓની પેઠે મને સ્વાંગે આલિંગન દેનાર તે તારૂણી પ્રેમરશ્મી પુર્ણ અને શૌખ્ય દાયક હોવાથી મને સેંકડો પ્રકારના સુખ આપે છે.

અફસોસ છે તમે વેદ અને કુરાને શરીફ અનેનો ઉલંઘન કરી મોઢેથી વેદ વેદ પુકારો છો, એ તમારી જાળ સાજીમાં વિખ્યતે આધિન થયેલા શરમ ભરેલા કાર્યોમાં ભાગ લેનારા ખાનદાનીને ત્યા, કોમને જલીલ કરનારા, અને બદનામીઓ પોતા પર વહોરી લેનારાઓ જ આવશે, બાકી જે વેદને આધારે વહન કરનારા ત્યા પવિત્ર કુરાને સરીફનો ઊત્તમ શીક્ષણ લેનારા તમારા પડછાયા પર પણ ચાલશે નહીં. કારણ ઇસલામની રૂએ હુરાઉ છે. તેમ વેદને આધારે અપ્સરાઓ વર્ણવામાં આવેલ છે. જેના માટે અમારા નુરેખુદા હઝરત મૌલાનાં નામદાર આગાખાન સાહેબને હઝરત અલી (અ) નાં તખ્તનશીન તરીકે સ્વીકારનારા વર્ણવી ગયા છે. તેનાં વિરૂદ્ધ ફાંકો રાખનારાઓએ બ્રહ્મતાઇ વાપરીને પોતાની પંડિતાઇને લજ્જવેલ છે. સખખ કે આખી ખલકત પરવરદીગારે પેદા કરી છે. જેમાં સારા અને નરશા તમામનો સમાવેશ થાય છે. તેમાં જે નરસા હોય અથવા અજ્ઞાન હોય કે વિષય ભોગી હોય, તેની રૂએ તે કાલા કૃત્યો કરી, અને પોતાના આમાલ કાળા કરી અને નર્ક યાને દોઝખનો અધિકારી થાય, તેથી નિરકળાંક પાક પરવરદીગારને ડાઘ લાગે અથવા બદનામ થાય એ બનવા જોગ છે? નહીં? અને

દુનીયામાં સુકૃત્ય એટલે નેકીઓ કરનારને પરલોકમાં જે શુભ અને વૈભવો પ્રાપ્ત થશે. તેના માટે તમો લખો છો કે “તેમાંથી એક એક બંને આપી દેતાં નથી.” એ પવિત્ર સુખો હોઈને તેને તમો દુનીયાની ગલીચ નાપાયદાર જીંદગી સાથે પાપીઓની વલણુ યા સવડ કરવા ઇચ્છો છો. એ તમારી દૃષ્ટિની ખુબી છે, જેવી સવડ તમારા ગુરુ દયાનંદે તમારા સમાજોએ કરી આપી છે. તેના માટે જીજ્ઞાસુ એક ભાટીઆ ગૃહસ્થ શું લખે છે, અને પોતે તેવા બીજાઓ નથી.

કવિતા.

દયાનંદને દાઝ ચડી ને, વિધવા વાતો ચાલી
એક ને અગીઆર કરાવે ધાંચી મોચી માલી,
પયારો જે પરદેશ હોએ ને પ્યારી પ્રીતમ માંગે.
અમુક મુદતમાં નહીં આવે, તો કામ ચલાડિ જાગે.
ગર્ભવંતીને ઘેન ચડે કદી, પ્રીતમ પ્યારો લાગે.
સમાજોનાં સત્યઅંથ માં તે પણ સુતો જાગે.

તપાસી જીજ્ઞાસુ એ લક્ષણો શરમ ભરેલા ધર્મને બહાને ડાઘ લગાડનારા અને અપકિર્તિ તથા બદનામીના કારણો છે, કે નહીં. માટે પહેલાં પોતાની ભુંડી રીતીઓ અને ખોટી વીધીઓને દુર કરો, અને પછી બીજા સત્ય પંથ પર ચાલનારાને કહેવા નીકળો, બાકી જ્યાં તમારા મનાતા ગુરુ દયાનંદના રચેલા પુસ્તક “સત્યાર્થ પ્રકાશ” માં વિધવાએ પુર્નલગ્ન નહીં કરતાં સંતતીની પ્રાપ્તિ માટે અગીઆર પુરૂષો

સાથે (નયોગ) સમભોગ કરી શકે, અને જે સ્ત્રીનો પતિ દેશાવર કમાવા ગયો હોય તો ત્રણ વર્ષ પછી, અને શાસ્ત્રાર્થે ગયો હોય તો પાંચ વર્ષ પછી, બીજા પુરૂષો સાથે (નયોગ) સમભોગ કરીને સંતાનોની પ્રાપ્તિ મેળવે, અને એ તમારા બ્રહ્મ ઉદાહરણો ને વળી વેદને આધારે શીધ્ધ કરો છો. ત્યારે શું સનાતની ભાઈઓ વેદ ભણ્યાં નથી, અથવા તેઓનાં પંડિતો સંસ્કૃત શીખ્યા નથી, જેઓ એ નિયોગ જેવી ભુંડી રીતીને વ્યભિચારમાં ગણીને ધિક્કારે છે. તે હિસાબે તમે શું ચોખવટ કરી શકો છો, પંડિતજી યાદ રાખજો જ્યાં સુધી પોતામાં એવી પાપી અને નજીશ રહીઓ હસ્તી ધરાવતી હોય, ત્યાં વેર તમે ખાનદાન કે ઉચ્ચ કુળમાં ગણાસો નહી, અને જે ધર્મમાં આવી નાપાક વિષય ભોગની રીતી કે ગણતરી હોય તે ધર્મને બહાને કર્મ છે. તેમાં બિચારા વિષય ભોગી તથા ભોળા અને અભણ ફરી પડી પોતાની પરજોકની કિર્તી ખોઈ નાખે છે. તેની જવાબદારી તમે પંડિતો જે તેઓ આપડાઓને આડુ અવડું સમજાવીને ઉંધી રીતે ધર્મ મનાઓ છો, તેથી તમારે સીર છે.

પંડિતજી તમારો ધર્મ છે તે અમેને સમજવાની ઉત્કંઠા હતી, તે આજે પુરી થઈ છે કે તમે વગર દાને તથા ભક્તિ માટે કાયાને કષ્ટ આપ્યા વિના અને વિષય ભોગને ધર્મ ગણીને ધર્મ કમાવનારાઓ તરીકે ઓળખાવવા માંગો છો. ભલે પછી એ વર્તન ધર્મ આપનાર હોય કે કર્મ બાંધનાર હોય પણ ગોઠવું હોવાથી નીભાવવું એ ખાસ તમારા સમાજોનો મુદ્રાણેખ છે. નહિ તો ભુક્તિ માટે જુઓ નીચેનો શ્લોક શું કહે છે.

શ્લોક.

નાનયો અસ્તિ પંથા ભવબંધ મૂક્તેર્વિના સ્વતત્વાવગમં મુમુક્ષો ॥

અર્થ—મુમુક્ષુને સ્વરૂપનાં જ્ઞાન વિના મોક્ષને માટે ખીજે કોઈ ઉપાય નથી

(શ્રી વિવેક ચુડામણી.)

ઉપરાંત પાંડિતજી તમે સ્વર્ગની હુરાઓ દુનિયામાં લાવવી જે શાસ્ત્ર વિરૂધ્ધ ખરો છે. તે તમારા આર્ય સમાજ માહારાજે પણ મોટે કહેશે, કારણ કે નિયોગનાં પ્રચારથી તેઓને સાધુના વેપમાં હજી કેટલાક લાભ લેવાનો લોભ ભરેલો છે. કીર્ણા? તમેને ઉપર ખતાવેલા વેદ અને કુરાનમાં સ્વર્ગ માટેના દાખલા છતાં ધરગતુ શાસ્ત્ર હાંકનાર તરીકે કુરાનને અથર્વ વેદનું સ્વરૂપ નહીં માની શક્યા, તે હીસાએ ઇસમાઇલી નહીં રહ્યા તેજ ઉત્તમ માનીએ છીએ.

અગત્યની ખબર.

શ્રી કાંન્ડી મોહલા નાં શુક્રવારીઆ પંજે ભાઇઓ તરફથી યુક કમીટી ઉભી કરવા માં આવી હતી; તે મજકુર ઇસમાઇલી સાહિત્ય ઉત્તેજક મંડળનાં ખાતામાં ભેળવી દેવામાં આવી છે. માટે જે કાંઇ યુક કમીટીનું વહીવટ હોય અથવા મજકુર યુક કમીટી તરફથી પ્રગટ થયેલ પુસ્તકની જરૂર હોય તો તે ખીરાદરે મજકુર મંડળથી સબંધ રાખવો.

લી૦ ઓ. સેક્રેટરીઓ

કુરખાનઅલી જીવરાજ

કાસમ હાસમ જીવા

નાં યાચલી મદદ વાંચશોજી.

શું પોતે તેવી દુનીયા—

સમજવી ?

સવાલ ચિહ્ન.

આગા સાહેબ ? એ કેવા પ્રકારની અકલમંદી છે કે એક પીતા કે જેની પાસે તેનાં પુત્ર માટે બુદ્ધિ રાખેલા પચાસ હજાર રૂપિયા મોબુદ્ધ હોય, પરંતુ બાપનો તે પુત્ર એક એક પૈસા માટે મોહતાજ તથા ભુખેથી કાયર થઈ જીવતરથી કંટાળી ગયો છે. અને તાંગીને લઈ ફરજિયાત લાચાર થઈ તે એવા એવા કૃત્યો કરે છે કે જેથી તે જેલખાનામાં જવાને હકદાર થાય છે, પીતા જો કોઈ કારણને લઈ સઘળું નહીં તો

થોડું પણ ખાવા પીવાને માટે અને ગુનાઓથી બંચવા માટે કાંઈ પણ દેતો નથી તો તેથી સાખીત થશે કે તે પીતા જુઠો છે અને તેની પાસે કાંઈ પણ નથી. પરંતુ જો પીતા ખરો હોય અને તે પોતાનાં પુત્રને તેવી સ્થિતિમાં જોવા છતાં પણ કાંઈ દેતો નથી તો તે પીતા જલ્દીમ છે. જ્યારે કે પુત્ર પાસેથી સાંજના વખતે તેની કમાણીનો મોટો ભાગ પોતાનાં ખજાનામાં દાખલ કરી લે છે.

—:~:—

જવાબ ચંદ્રમો.

—:~:—

દોહરો.

રામ જરૂરે ખેડકે, સખકા મુજરા લેત,
જેસી દનકી ચાકરી, વૈસા વાંકું દેત.

—o—

ખા ? અમારો ખુદા સાચો છે, અમારો પરવર-
દીમાર દયાળુ છે, અને તેનાં પાસે ધણું છે, પણ
જે દાન પુન્ય પ્રીતેથી કરે છે. અવશ્ય તેનો બદલો
તેને મળે છે, પણ જે નીમકહરામી કરી દાન પુન્ય
નથી કરતો, તે હંમેશાં દુઃખી સર્વદા વ્યાધિવાન

થઈ નિર્ધનપણે સંકટો સહેન કરી આ સંસારમાં વિચરે છે, તેમજ કદાચ કોઈ સ્થળે આપણને દુષ્ટ કૃત્ય કરનારા પણ સુખી તરીકે નજરે પડે છે. તો તેનો પરિણામ તેનાં માટે લયંકર છે, અને દેખાતો સુખ તેને કરેલા પુર્વનાં પુન્યનો પ્રતાપ છે, તે જ્યારે બદલો મળી રહેશે, ત્યારે તેણે કરેલા પાપો સાંમે આવી ઉભા રહેશે, અને તેનાં મન માંહે રહેલા ગુમાનને તદ્દન ગુમાવીને પાયમાલ કરી નાખશે, અને તેવી રીતે ધર્મીષ્ઠ મનુષ્ય જે દુખી દેખાશે તો તેની કસોટી છે અથવા પુર્વનાં પાપો બળી જવાનો દાવ છે, તેમાં જે તે સત્યવાન પુરૂષ અચળ રહ્યો. જેમ નીચે કહેવામાં આવેલ છે કે:-

કેશરી ધાસ કબુહી ન ભરખે,
સો સો લંગણ હોઈ જાવે.

તેવી રીતે સતપંથ પર ચાલનારાઓની રીતી અને નિતિ છે, કદાચ જોઈએ તેટલી તંગ દસ્તી અને તકલીફ હોય, છતાં તે સતી પુરૂષ પોતાના ધર્મના ફરમાન વિરૂધ્ધ કદી પણ આચરણ અપ-તીયાર કરતો નથી. અને પોતા પર આવી પડેલા સંકટો માટે કરેલા પુર્વનાં પાપોનું પસ્તાવો કરી ખરી કસોટી આપવા માટે હમેશાં આનંદ અને શાન્તિમાં રહી પોતાના પેદા કરનાર પરવર-દીગારની પવિત્ર સ્તુતી યાને સમરણ કરી અને દુઃખમય જીવનનો છોડો આનંદ મય લાવે છે.

વળી આગળ ચાલતા લખે છે કે “જેથી તે જોલખાનામાં જવાનો હકદાર બને છે. ” આ પ્રસંગે અમોને એમ કહેવું પડશે કે

તમારી કોહાટ જીવંતની યાત્રા યાદ કરી જ્યાં જોવા પહેલા
બંદ કરો. અને એવા ખોટા ચીત્ર ચીતરતાં કાંઈ શરમાવો, નહીં
તો કલઈ ખુલ્લી જશે. વળી સાથે સાથે લખો છો કે “ એમ
એક પૈસા માટે મોહતાજ ત્યાં ભુખથી કાયર થઈ જીવતરથી કંટાળી
ગયો છે. ” એ લક્ષણ સઘળા અકર્મી પુત્રના છે. જેમાં કમાવાને
હીમતની ગેરેહાજરીથી પોતે કોઈ સમાજની આથે પડી પોતાનું
ગુજરાન કરતો હોય, તો તે સમાજનાં ગીત ગાઈ ખુશામંદને
સેવક બની અને તેના પર જ તાકડ ધીના કરતો હોય, તેના માટે
તંગ દસતીઓ છે. સખખ કમાવવાનું કે ધંધો કરવાનું તેવાને જ્ઞાન
રહેતો નથી. અને તે સમાજમાં ખુશામંદની ખીજમતે માલ મીઠાંન
ઉડાવેલા હોવાથી તેની તે સ્થિતિ થવાથી કટકો રોટલો મળે
તે પર સંતોષ ન કરતાં, પછી જે સહેલો કામ ખુશામદ ને લગતો

ઈસમાઈલી ભોમીયો. કીંમત આઠ આના

—*—

મજકુર પુસ્તક મુરશીદની જરૂરીઆત—હઝરત અલી (અ)
ની ઇમામત, ઇમામ હરેક ઝમાનામાં હયાત અને જાહેર રહેવાની
સાબીતી, ઇમામ મહમદ મહેદી તે કોણ, વીગેરેની વીગતોથી
પવિત્ર કુરાને સરીફ અને હદીસે નબવી થી સ્પષ્ટ સમજાવેલ છે.

મળવાનું ઠેકણું,

લખનાર,

ખોજ સીંધી પ્રેસ.

ખોજ કાસમઅલી લખાલાખ.

પાલખી, મોહલો નં. ૯ મુંબઈ.

ચોરી અથવા ગુનાહો અને કુકર્મોથી મીષ્ટાંન મેળવવા ઉપાય થોળે અંતે પરિણામ ઉપર લખ્યા પ્રમાણે આવે એ બનવા નોગ છે, બાકી જે ધંધાદારીઓ છે. અથવા મળુરો છે. તેતો પોતે હલકો યા ભારી ધંધો કરી પોતાનાં ગુજરાન પુરતો મેળવી બાળબચ્ચાઓ સાથે મીષ્ટાંન નહીતો સુકી રોટલીમાંજ આનંદ માની અલ્લાહ તઆલાને આરાધે છે.

આગળ ચાલતાં ખ્યાલ કરવાનું તો એ છે કે જે શખસ એક પૈસાનો મોહતાજ હોઇ ભુખથી કાયર બની અને જીવતરથી કંટાળેલ હોય તેનાં માટે લખોછો કે “જ્યારે કે પુત્ર પાસેથી સાંજનાં વખતે તેની કમાણીનો મોટો ભાગ પોતાનાં ખજાનામાં દાખલ કરી લે છે,” હવે જે પુત્ર કમાવીને પોતાના પિતાના ખજાનામાં મોટો

ગુલઝારે હકીકત.

ભાગ ૧ લો.

કીમત છ આના.

મજકુર બુકમાં ઇસલામની પદ્ધતિ, હીન્દુ પદ્ધતિ, હીન્દુ તથા ઇસલામ ધર્મનાં બંધારણ, હઝરત અલી (અ) અને હઝરત રસુલીલ્લાહની ગાદીનું એક સ્વરૂપ, ઇમામતની ગાદીનો ખરો હક, વીજેરે મોતેબર રીવાયતો ત્વારીખોથી સાબેત કરી વધારે સચાઇ માટે પવિત્ર કુરાને સરીફ તથા હદીશ સરીફના પુરાવા આપવામાં આવેલ છે. દરેક દીન ભાઇઓને જરૂર છે કે મજકુર પુસ્તક એક વખત વાંચી જાય,

મળવાનું ઠેકાણું,
ખોજ સીંધી પ્રેસ.

લખનાર મરહુમ,
માસ્તર અલીલાઇ લલાલાઇ.

પાલખી મહોલો, નં. ૯-મુબઇ.

ભાગ નાખતો હોય તેના માટે વળી પૈસાથી મોહતાજ ભુખથી કાચેર અને જીવતરથી કંટાળેલ એ વિશેષણો શું છે, તે સમજમાં આવતા નથી. શું ક્રમાવીને પિતાને આપનારની એવી સ્થિતિ હોય એમ બનવા જોગ છે ? અથવા એમ લખનારે શું, સાચું લખ્યું છે ? ! નહીં કદી નહીં એમ લખી લેખકે પોતાની મુર્ખાઈ સિવાય બીજું કંઈ પણ સાબીત કરી શક્યો નથી.

આગળ લખતાં અમો કહીશું કે પંડિતજી નોંધ કરી રાખજો સપુત્ર આપનાં કપુત્ર પુત્ર હોય એમ બનેજ નહીં. જેનો પરમ પિતા તરીકે મનાતો સુપાત્ર બાપ હોય, અવશ્ય તેને માનનારા સુપાત્ર જ હોય, બાકી જે દુઃખી અને રીબાતા નજરે પડે છે તે કપુતો પોતાનાં પવિત્ર પિતાની આજ્ઞાનું ઉલ્લંઘન કરનારા અથવા બગ ભગતો હોવા જોઈએ.

અમો આગળ લખી ગયા તેમ અટલાહ તાઆલા એ પોતે મોકલેલા પયગમ્બરો તેમજ બીજી ભાષામાં કહીશું તો મહાત્માઓને અજમાવવા થોડા વખત માટે સંકેટો નાંખી તેને કસોટીએ ચડાવે છે, તે દરમ્યાન સત્યપંથ પર અચળ રહી અને જેમ જેમ દુઃખ પડતા જાય તેમ તેમ વૈરાગ્ય વધારે ઉત્પન્ન કરી સૃષ્ટિ કરતાને વધારે શમરે તો તે મહાન પુરુષોમાં ગણાઈને જગત કલ્યાણકારી તરીકેની કિર્તી મેળવી જાય જયકાર સાથે દુનીયા તજી અમરપદ્મ પ્રાપ્ત કરે છે, તેવી માનીનતા વગરનાં તમો આર્ય સમાજ પંડિત છો તેથી કહેવા નીકળ્યા છો કે “ હમ વૈસા જગ ” તેમ સમજવું તમારા

માટે છે, એવું સતપંથીઓ અને શ્રધાળુઓ કદી પણ સ્વીકારશે નહીં. કારણ તેઓ સર્વે તમોને પાંખી ગયા છે, કે નીંદાએ તમારો મુદ્રાલેખ છે, જેમ તમારા ગુરૂ દયાનંદે પોતાનાં લખેલા સત્યાર્થ પ્રકાશનાં પાના ૨૬૦ માં અમો ઇસલામીઓ વિરુદ્ધ નીંદા કરતા કહે છે કે:—

સમીક્ષક—ભલા ઈશ્વર કે માર્ગ મે મરને મારનેકી કયા આવશ્યકતા હૈ. ? યહ કયો નહી. કહેતે હૈ કી યહ બાત અપને મતલબ સીદ્ધ કરને કે લીયે હૈ. કી યેહ લોભ દેગે તો લોભ ખુબ લડેગે અપનાં વિજય હોગા ને મારસે ન ડરેગે લુટ માર કરને સે ઐશ્વર્ય પ્રાપ્ત હોગા, પશ્ચાત વિખ્યાનંદ કરેગે ઇત્યાદિ સ્વપ્રયોજન કે લિયે યહ વિપરીત વ્યવહાર કિયા હૈ.

“ સત્યાર્થ પ્રકાશ ”

અફસોસ છે ? એ દયાનંદની દાઝ પર કે જે મુદ્દાઓ વેદોમાં મોજુદ છે. તે માટે મુસલમાનો પર ખોટી રીતે ટીકા કરી પોતાના પંથની મહિમાને મટાડવાની કોશિશ કરે છે. નહીં તો વેદ ને છાપરે ચડી પવિત્ર કુરાને સરીફ પર પંથરા ફેંકવાની આડકતરી રીતે ઉપાધિ કરતે નહીં, સળખ કે જે ફરમાનો વેદ માં છે, તેજ વેદ મનસુખ થતા તેજ ફરમાનો સુધારા વધારા સાથે અને પ્રજ્ઞની ફેર બદલીને અંગે પવિત્ર કુરાને સરીફમાં હસ્તી ધરાવે છે. તેવો વેદ માંહેનું એક મુદ્દો અત્રે રજુ કરીને વાંચક વર્ગ પર ઇનસાફ મુકીશ.

શ્લોક.

અધ્યાય ૭ સુકત ૩૮

યઃ સમસ્તુ ગંધા આરુ ન્દ્યાનઃ ગોષુ ગચ્છન્ સનુતર ચરતિ સઃ
 માઃ ઋક્ઃ અરતિમઃ આયોઃ વિદ્રથા આપઃ ચ પરિ નિનિક્ષ્યત સ્મ ।

“ ઋગ્વેદ ”

ભાવાથ .

જે યુધ્ધમાં નાના પ્રકારની લુટ કળજે કરી આપે છે, તે
 સઘળી જીત લઈને વીર પુરૂષ મંડળમાં પ્રવેશ કરીને સુખે
 પાછો ફરે છે. જેની સાધન સંપત્તિ સ્પષ્ટ રીતે નજરે પડે
 છે, એ યોધ્ધો અધર્મિઓને દુર કાઢીને યજ્ઞ સંભારણ અને
 ભાવિકોના સત્કર્મો તરફ કૃપા દૃષ્ટિથી જુએ છે.

શું દરેક યુગના ધર્મ—

જુદા હોય છે ?

સવાલ પંદરમો.

—:૦:—

આગા સાહેબ ? હું આપ ત્યા ખીજા મોતખર ન્યાયી ત્યા ઇમાનદાર મુસલમાન સાહેબો આગળ કુરાને શરીફની રૂએ દરયાકૃત કરવા માંગું છું કે જુદાના એવા અજ્ઞાન અને ભોળા બંદાઓ પાસેથી એવી નિર્યદતા તથા દગલબાજીથી લેવામાં આવેલા રૂપીઆ શું કોઈ પણ કારેખયેરની બહેતરી તથા લલાઈમાં વાપરી શકાય છે. શું તેવી નિર્દયતા અને દગલબાજીથી મેળવેલા નાણાં કોલેઝ તથા યુનીવર્સિટીનાં મુળીયાને મજબુત કરીને વધારશે ? શું એવા મજુર વર્ગ તથા ગરીબ લાચારોનાં લોહીથી પાલણુ પોષણ પામેલા બાળકો કદી પણ જગતમાં લલાઈ સંત્યતા તથા ઇમાનદારી ફેલાવશે ? અથવા તો વધારશે ? એવા નાણાથી ભરણુ પોષણ પામેલા લોકો

આત્મિક ઉન્નતિ સત્યતા દયા ખુદાનો ખોફ ન્યાય વિગેરે નેક લક્ષણોને પોતામાં ટકાવી શકે છે ? કે, મારા વિચાર પ્રમાણે તો આપ લોકો મારા મતને મળતા થશો. કેમકે છોડવાને પાણી લીધું રાખી શકે છે. પાણીને બદલે કાંઈ કોયલાના અંગારા તેને લીલો રાખી શકતા નથી, ભાઈઓ એ સખત બે ધનસાફી છે કે ખુદાના ગરીબ લાચાર તથા ભોળા બંદાઓનાં પસીનાની કમાણીનાં નાણાં તો ખીન્નઓના બાળકોની કેળવણી નીતી રીતી તથા લાભમાં રાત્રિ દિવસ ખર્ચવામાં આવે અને ખુદલા દીલથી જગતના ખીન્ન લોકો કરતા આગળ વધીને પોતે તે એશઅશરત ઉઠાવે પરંતુ બહુપડા ભોળા અને વિશ્વાસ રાખનારા મુરીદોને મરણ પામેલા જેવાંજ રહેવાનો ઉપદેશ આપવામાં આવે અને તેમનાં બાળકોને અજ્ઞાનતાનાં કુવામાં રાખી વિધાનાં પ્રકાશથી છેટે અને અજ્ઞાનતા તથા અંધકારનાં ખાડામાં માત્ર એટલા માટે રાખવામાં આવે કે અજ્ઞાનતાની સ્થિતિમાં તેઓ પોતાની ખુદાઈ તથા પયગમ્બરીનાં માનનારા અને તેમની બાદશાહી તથા સ્વર્ગના આહુક તથા તલબગાર રહી પોતાની કમાણીનાં નાણાં લુટાવશે. અને જો કેળવણી પામેલા થશે તો પોતાનાં નાણાં તથા ધર્મનો રક્ષણ કરશે. અરે સ્વાર્થ તારૂં અત્યાનાશ જ્ઞય.

જવાબ પંદરમો.

—:૦:—

અજ્ઞની.

જીને પીયા વહાં સઘ કીયા હયે, ઊંસીકું વાયદા વંહદિયા હયે
 વહાં નહી પીયા વહાં કહા હયે, અજ્ઞની સંખીયા દીવાની લેયા

—૨૨૫૫૫૫—

ખના ? તમોએ કિપલું લખાણ કરીને જે નામદાર
 આગાખાન સાહેબ ત્યા ખીજા મોતેખર ન્યાયા
 અને ઇમાનદાર મુસલમાનોને જે પવિત્ર કુરાને
 સરીફની રૂએ પુછવા નીકળેલા છે. તે અમારા માટે
 ખુશ થવા જેવું છે કે જે પવિત્ર કુરાને સરીફની
 તમારા ગુર દયાનંદે નીંદા કરીને આખી ઇસલામ

આલમનાં મન દુખાવ્યાં છે ત્યારે ખીજી તરફ તેજ ગુરનાં તમો
 ચેલા હોમ કદાચ મનથી નહી તો મોંદેથી એ કુરાને સરીફની
 અદ્ય કરતાં સબ્યતાથી અપીલ કરો છો, એ ઇચ્છવા જોગ છે. જોકે
 તમારા એ લખાણમાં તમારી એક એવી કશકેરણી ફેલાવનારી
 મકરખાજ છે, કે તે તરત સમજાઇ આવે છે. અને સાખીત કરે છે
 કેહાંથીના દાંત દેખાડવાના જુદા અને ખાવાના જુદા હોય છે.
 તેમ ન્યાયા અને ઇમાનદાર મુસલમાનો સમજી તમારી દગલખાજ
 અને પાખી પ્રેરણાને પગલીકમાં લાવીને ફજેત કરાવશે, એમ લખતાં

કહીશું કે તમોએ જે લખેલ છે કે “ભોળા અંદાઓ પાસેથી નિર્દયતા તથા દગલખાજીથી લેવામાં આવેલા રૂપીઆ શું કારે ખચેરની બહે-તરીમાં તથા ભલાઈમાં વાપરી શકાય છે.” તેથી તમારું કહેવું એમ થાય છે કે એવા નાંણાને હરામખોરી અથવા બદમાશીમાં વાપરવા જોઈએ એમ તમારી પંડિતાઈની સુચના છે. તે જુની આંખે દુનીયાને નવું કૌતક બતાડવા બહાર પડેલા દેખાઓ છો, નહીં તો શું એમ બનવા જોગ છે કે દગલખાજ તથા નિર્દય મનુષ્ય કારે ખચેર કરે નહીં? કદી નહીં? શું સેતાનનો સંબંધ ઇમાનદારો સાથે? શું નર્ક અને સ્વર્ગની ભેલ સેલ, નહીં? પંડિતજી આખી ભીંત ખુલો છો અને આ દુનીયામાં ભોળાપાશું જ સાઈ છે. બાકી ડાહ્યો તો અઝાઝીલ પણ બહુ હતો. જે સેતાનને નામે આજે મખલુકાતમાં મશહુર છે. તેવી ડહાપણ પરવરદીગાર કોઈ દુશ્મનને પણ નહીં આપે અમો એમ ઇચ્છીએ છીએ .

આગળ ચાલતા પુછો છો કે “શું એવા નાણાથી ભરણ પોષણ પામેલા આત્મીક ઉન્નતિ સત્યતાં દયા ખુદાનો ખોદ ન્યાય વિગેરે નેક લક્ષણોને પોતામાં ટકાવી શકે છે?” એ પ્રથમ મુદ્દા પર આવ્યા અગાઉ એમ કહીશું નામદાર આગાખાન સાહેબને જે અમો ઇસમાઇલી મુરીદો આપીએ છીએ તે તેવણનાં હકની રૂએ? જેનાં માટે અમારા મહાન પયગમ્બર મોહમદ (સ) નું ફરમાન છે કે ‘ખુરસ’ એ “ઇમામુલ વકત” ને પહોંચાડવી તે હીસાબે “ઇમામે ઝમાન” નામદાર આગાખાન સાહેબને અમો ઇસમા-ઈલીઓ ગણીએ છીએ. અને તે માનીનતા રૂબરૂ અથવા જનરલ

ધસલામની રૂએ તે હકના પરિપુર્ણ હકદાર નામદાર અમારા આગા-
ખાન સાહેબ છે તે હક આપવા બદલ અમે મુરીદ હોઇ મઝહબના
અંધારણની રૂએ અથવા ધાર્મિક ફરમાન ને ફરજની રૂએ જરા પણ
ચુનોચુરા કરીએ તો મુરીદીમાંથી બાતેલ થઇ અને લા મઝહબીમાં
ગણત્રી થાય, તે મઝહબી ફરમાનનું ઉલ્લંઘન કરી ? શું તમારું કહેવું
એવું છે, કે દાન પુન્ય કીધા વગર તમામ કમાઇ મોજશોખમાં ઊડાવી
અરબાદ કરવી ? શું કમાઇની તેવી વ્યવસ્થા કરનાર જગતમાં
બલાઇથી ચાલી સત્યતાને માર્ગે વહેન કરીને કોઇ પણ કાળે નેક
ત્યા ઇમાનદાર બની શકશે ? નહી.

તેનાં માટે યાદ કરો ભુતકાળની “ કેરોની યુનીવર્સિટી ”
જે તે ઝમાનાનાં મોઝુદ ઇમામ “ મૌલાના શાહ મુસ્તસીનર
બીટલાહ ” [અ) નાં વડપણ હેઠળ ચાલતી હતી. તેનો અર્થ
તમામ “ બેતુલ માલ ” માંથી એટલે ઇમામની ગીરોહથી અપાતો
હતો. તેમાંથી ઇલમ મેળવીને એવા “ આલીમો ” “ વિદ્વાનો ”
“ શીલસુદ્દા ” “ તવારીખ નવેસ્તો ” “ અગોળ વક્તાઓ ”
અહાર પડ્યાં કે જેના લીધે આખા “ અરબસ્તાન ” “ ઇરાન ”
તથા “ યુરોપ ” માં આત્મિકબળનો ફેલાવો થયો, અને આજે જે
પરિણામ નજરે પડે છે. તે તેઓનાજ પ્રતાપ છે. તે યુનીવર્સિટીમાં
શીખેલા થોડા નર રત્નોનાં નામ નીચે આપીશું તો સમજવા માટે
વધારે ઉપયોગી થઇ પડશે કે “ હિમર ખ્યામ ” “ નાશેર
ખુશરો ” “ સૈયદ સોરાખ ” “ હશન બીન સખ્યાહ ”
“ મોહીયુ દીન અરબી ” વીગેરે મહાન વિદ્વાનો થઇને આખી

આલમને ફાયદો પહેંચાડી કરી અને ઇલમને ફેલાવો કર્યો. તેવી પુરતી સાહ્યતા આપવી તે તો રહી અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબના વડવાઓથી ચાલતી આવે છે, તેને તમે મલીન મન ધરાવનાર પંડિત જોઈએ તેમ જોલો તેથી કાંઈ આ ઇતીહાસો બુસાર્ધ જશે નહીં. અને જ્યારે ઇતીહાસોની મોજુદગી હોવાથી તમારું કહેવું અથવા લખવું કેટલા દોકડાનું છે. તે સહેલાઈથી સમજાઈ શકાય છે તેથી સીધું થશે. કે એવા શુદ્ધ અને સાચા ઉભરાથી અપાયલા નાંણાથી જ કાર્ય પરિપુર્ણતા પામી અને નેક અંજામે પહેંચે છે, પણ જ્યાં સુધી તમે તમારી પંડિતાઈનાં ગમનમાં હક અને નાહક નથી સમજી શક્યા ત્યાં સુધી એ વિગતોનું તમે સમાધાન કરો એ અશક્ય અને મુશ્કેલ છે.

પંડિતજી હવે અમે દેખાણથી કહી શકીશું કે આમ લખવામાં તમારી નિષ્ઠા શું છે, કે જે હિન્દુ ભાઈઓ પોતાનો બુલ્લ ભરેલો રસ્તો તજી અને સતપંથ ગ્રહણ કરે છે. તેને ભંભેરવાની છે. પણ યાદ રાખજો કે જે અંધુઓ સત્ય શોધક હશે, તેને તમે અટકાવવા ગમે તેવી જાન ફેસાની કરો અને જમીનથી લઈને આકાશ સુધી ધાઓ, અથવા ઉપરથી પડીને પટકાઓ, તોપણ તેઓ વિચારશીલ અંધુઓ પોતાની મુક્તિ મેળવવા માટે સત્ય પ્રયત્ન કરવાથી જરા પણ અટકશે નહીં. બલકે જુશમાં આવી પોતાની સચ્ચાઈ જાહેર કરવા ઝોર વધારે પ્રયત્ન કરશે. અને તમને દેખાડશે કે જુઓ સતપંથ આ છે.

આગળ ચાલતાં લખો છો કે, “ અજ્ઞાનતા તથા અધારનાં ખાડામાં માત્ર એટલા માટે રાખવામાં આવે છે. કે અજ્ઞાનતાની સ્થિતિમાં તેઓ પોતાની ખુદાઈ તથા પયગમ્બરીનાં માનનરાં અને તેમની બાદ-શાહી તથા સ્વર્ગના ચાહક તથા તલબગાર રહી પોતાની કમાણીના નાણા લુટાવશે, અરે ઉંધા ચાલનારા પંડિત જરા તો વિચારે લેખ લખતી વખતે જરા ઈતીહાસો તો તપાસો તો સમજશે કે જ્યારે કેળવણીનો પ્રકાશ પર પ્રકાશ થયો છે. તો તે ઝમાનાનાં “ મઝહુર અઝાદખ ” પુરૂષના હાથે જ થયેલ છે. ઇસલામની પુર્વે જે વિદ્યાદેયો હતી. તે અવતારી પુરૂષોની જ આભારી હતી. અને તે જ વિદ્યાદેયો એ કાંઈ કરી બતાવીને અબુજ આલમને સત્ય પંથ પર દોરવી લાવવાને શક્તિવાન નીવડી હતી. તેમજ અગર “ અરબીયા ” માં જંગલી આરબોની વચમાં કેળવણીનો પ્રચાર થયો, તો તેનાં સરદાર અમારા ઇસલામની શરૂઆતથી અવલ ઇમામ હુઝરત અલી (અ) હતાં, જેમ અમારા રસુલીદલાહ ફરમાવે છે.

હદીશ.

અના મદીન ઇલમ વ અલી બાબોહા.

અર્થ:—હું ઇલમનો શહેર છું પણ તેનો દરવાજો હુઝરત અલી (અ) છે.

ઉપલી હદીશ સરીફ પ્રમાણે હાલમાં હીદાયત કરીને ઇલમની રોશની મુન્તોવર કરવી એ તો અમારા નામદાર આગાખાન સાહે-

ખતો મુદ્રા લેખ છે જેઓ નાત જાતની તફાવત વગર દરેક કેળવણીનાં ખાતાને મદદ કરતા રહે છે. જેમ થોડી મુદત પર “ હિન્દુ યુનીવર્સિટી”ને પણ મોટી રકમની ગ્રાંટ આપી હતી. તે ધણી પોતાઓનાને અંધારામાં રાખવાં ધારે એમ તમારું લખવું કેટલું ટકી શકે છે. તેનો તમારે પોતેજ તોલ કરી લેવો.

અને જ્યાં સુધી એક અંધુ પુરતો ઇલમ શીખેલો રહેતો નથી ત્યાં સુધી મઝહબી તત્વો સમજવાને સામર્થ્યવાન થતો નથી. અને પોતાની જુની પુરાણી આસ્થા પર મોટું ઢાંકી પડ્યો રહે છે. પણ જ્યારે તેને ઇલમ હાસલ થાય છે. ત્યારે તે સમજતો થાય છે, કે તે યુગ વહી ગયો કે જે અમારી આસ્થા હતી. તે પ્રજા બદલાઇ ગઇ કે જે અમારા શાસ્ત્રને જાણતી હતી. તેની સાથે ઝમાનો પણ બદલી ગયો કે જે અમો ધારી બેસા છીએ, અને જે જ્યોતિ વિશ્નુ સ્વરૂપ હતી. તે વેદ મુદ્દશોનાં આધારે પવિત્ર કુરાને સરીફની રીતે અને હઝરત રસુલીલ્લાહ મોહમદ (સ) ની હદીશોની રીતે “ નશલ બ નશલ ” “ મઝહરેઝાતે ખુદા ” તે હાલનાં નામદાર આગાખાન સાહેબ છે, હવે એ સઘળું જાણવા માટે ઇલમની જરૂર છે. જેમ જેમ આસ્થીક વધારે કેળવણી મેળવશે. અને વધારે ઇલમ હાસલ કરશે તેમ તેમ તે કેળવાયેલો સ્પષ્ટ સમજી શકશે. અને મનુ મહારાજની સ્મૃતિ પ્રમાણે પોતાનું મત આંધી વગર દીલે

સત પંથ પર આવી જઈ અને સતપંથનાં સાહેબની સેવા કરી
મુક્તિ મેળવવા માટે ઉતાવળે બાહાર પડી પોતાનું સઘનું સાડું
કરી લેશે.

શ્લોક.

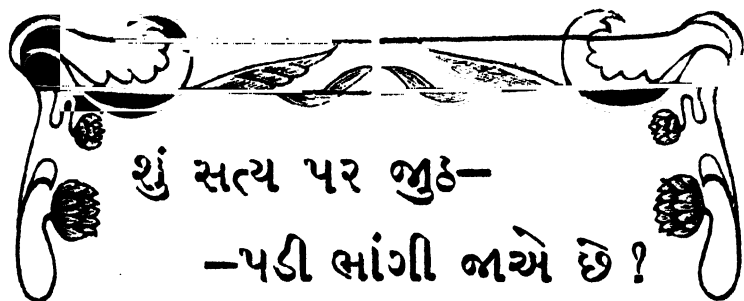
અન્ય કૃતેયુગે ધર્માસ્ત્રેતાયાં દ્વાપરેઢપરે ।

અન્યે કલિયુગે નૃણાં યુગહાસનુરૂપતઃ ॥૮૫॥

(મનુસ્મૃતી)

અર્થ—મનુષ્યનાં ધર્મ સતયુગમાં જુદા હોય છે, દ્વાપર
યુગમાં જુદા હોય છે, અને કળીયુગમાં જુદા હોય છે; યુગનાં
ઘટાડા પ્રમાણે ધર્મના સ્વરૂપમાં પણ ઘટાડો થયા કરે છે.

—:o:—

સવાલ સોળભો.

આગા સાહેબ ? જુદા વાસ્તે આ તિરસ્કારને પાત્ર સ્વાર્થ
બાજીથી પોતાનાં પ્રાણને બચાવો કેમકે જ્યાં તે સેતાની
ખસલત હોય છે, ત્યાં ધર્મ ઇમાન નેકનીયત સત્ય ન્યાય
આબરૂ અને જુદાનો ખોફ વટીક નથી રહેતો.

જવાબ સોળભો.

—:o:—

ખરો ઇસલામ.

નાત મુકી રીત ભાત મુકી, ને મુક્યાં હિન્દુનાં નામ

મુર્તિ પુજથી મોકળા થઇ, ને જાણ્યો ખરો ધસલામ;
હકીકતી રાહ એ સીધી રે, હિન્દુએ તે હીમત કીધી,

“ વરતેજી ”

ખા ? તમારી સ્વાર્થ માટે આ લખાણ કરીને
એક એવો કનિષ્ઠ કૃત્ય કર્યો છે, કે જેનો મુખ્યા
પછી જવાબ આપવો પડશે ત્યારે સમજાશે કે મેં
મારા પર જીલમ કર્યો હતો. કારણ કે જે ઇલજમ
તમે અમારા સરતાજ નામદાર આગાખાન
સાહેબ પર લગાડો છો. તેમાં તમે પોતે પુરે પુરા યાને છલાછલ
ડુભેલા અને ડચકાપો ખાતા માલમ પડો છો, નહીં તો આવો અધ્રમ
લખાણ લખવા માટે જરૂર વિચાર કરતે. પણ જેની આંખે સ્વાર્થનાં
પડા પડી જાય છે, તે પોતાની મતલબ માટે મુજથી વંદ જાય છે,
તમારી ગતી તેવી જ છે. જેમ કહેવત છે કે કમળાવાળો બધુંએ
પીળું લાળે તેમ તમે સ્વાર્થ તમામ દુનીયાને સ્વાર્થ સમજો
છો. એ તમારા ગુણનો દોષ છે.

આગળ વધી અમે કહીશું કે નામદાર આગાખાનનાં આજે
આ દુનીયાની સપાટી પર લાખો બલકે કરોડો મુરીદો હસ્તી ધરાવે
છે. અને તેઓ તમામને એજ શિક્ષણ છે કે દુન્યાનો સ્વાર્થ પાપી
છે. ત્યારે જે મહાન મુરશીદ તરફથી પોતાનાં અનુયાયીઓને એ

પ્રથમ ઉપદેશ હોય તેની સામે તમારૂં લખ્યું કેટલા દોઢડાનો દરે છે. તેનો તમોજ તોલ કરી લેશો.

બાકી અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબ જેને અમે નુરેખુદા, મઝહરેયઝદા, હાદીયુઝ મહેદી ઇમામુલવકત, દશમે નકળંકી અને ચોથા જુગે મનુસ્મૃતિનાં કહેવા મુજબ શુદ્ધનું સ્વરૂપ તેમ અમારા પવિત્ર નબી મોહમદ મુસ્તફા (સ) ની આલ ત્યા હઝરત અલી (અ) ની વંશ પરમ પરા ઊતરી આવેલા નુરે નુર નામદાર આગાખાન સાહેબને ઇત્યાસો ત્યા અમારા ઉપદેશકોના એકરારોમાં પુરે પુરા ઇમામ તરીકે ઓળખાવવામાં આવેલાં છે, જેના માટે જુનાં ઇત્યાસો તપાસી વીચારીને પછી તમે હલકટ પદ્ધતિ અખતીયાર કરતા હશો તો તેવું કરવાને રોકાશો.

પંડિતજી પણ તમે કરો શું જે એક વાડામાં પુરાયત્તા તમે મહોતાજ અને પરાધિન છો, તેથી તમોને આવું ને આવું દંભ કરવો જ નેહએ, નહિ તો દોઝખ ખાલી રહે એટલે ફાંકા પડે પણ યાદ રાખજો. જેની ઓથે તમે પડેલા છો તે તો તમારાથી સ્વાર્થ સારીને હાલતા થશે પણ તમે તિરસ્કારને પાત્ર દરે છો, તેમજ અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબ વિરૂધ્ધ આ કાંઈ નવું ઉકાળતા નથી. એઓની આખી વંશાવળી સાથે એમજ થતું આવ્યું છે. અને દરેક ઝમાનામાં કાફિરો એજ ઇમામ સામે થઈ ઘાટા પાડતા આવ્યા છે, અને છેવટ તેઓનાજ અવાજ રૂંધાઈ ગયા છે; અને પોતે ગુંધાઈ ખુદાની ખફગીમાં રાવણ પેડે રંડાઈ ગયા

છે. જેના માટે અમારો પરવરદીગાર પોતાનાં કલ્લામમાં શું કહે છે તે જુઓ.

આયાત.

નહી બલકે અમે સત્યને જુઠ ઉપર ફેંકીએ છીએ પછી તે (જુઠ) તેને (સાચ) ભાંગી નાંખે છે.

[સુરનુલ અંમ્મીયા] આયત. ૧૭.

ઉપલા ફરમાનને અનુસાર હમેશાં જુઠ સાચને સામે થતો આવ્યો છે. અને તે જ્યારે સાચથી અથડી પડે છે, ત્યારે તેનાં પુરચે પુરચા થઇ જાય છે. ને નાશ પામે છે. વાંચી જુઓ હુઝરત મુસા (અ) ને “ શીરઓન ” શું કહેતો હતો ? અને જુઠો થઇ પયગમ્બર (સાચ) સામે કેવી હરીફાઈ કરતો હતો ? છેવટે નતીજે તપાસો તો “ શીરઓન ” નીલનદીમાં ફુખી દિલે ફુખી મુઓ જેને આજ સુધી ઈસલામ આલમો કાફેર કરીને ગણે છે. તેમજ હુઝરત ઇબ્રાહીમ (અ) ના (સાચ) સામે “ નમરૂદ ” (જુઠ) કેવા પગલાં ભર્યાં છતાં સાચને આગે બાળ્યું નહીં પણ સામે સત્યતાના ગુણ વડે આગ ઠંડી પડી જઇને શાન્ત બની હુઝરત ઇબ્રાહીમ (અ) ને આનંદ મય થઇ પડી, ત્યારે બીજા બાળુએ “ નમરૂદ ” ના શા હાલ થયાં તેનાં માટે ત્વારીખો વાંચો તો સમજશે કે સાચ જુઠ ને કેમ પહોંચી વળે છે. એવા અનેક દાખલાઓ સાચ અને જુઠની હરીફાઇના ધણા મંથોમાં નજરે પડે છે તે અંતે જુઠાના શું હાલ થયા તે પર દ્રષ્ટિ કરીને તૌબા કરો નહિં તો પસતાશો.

ઉપરાંત અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબનાં નુરની હસ્તી ત્યાં વડાઇ, સૃષ્ટિની શરૂઆતથી છે; અને તેને સામે પડનારા ગુજરાહ પણ તે વખતથી સામા થતાં આવ્યાં છે; છેવટે એ પાપીઓનો પાપમથ ઘડો ફુટતા અવશ્ય તેઓનો સવભાવિક નાશ થયો છે. છતાં એ નુરે ઇમામત વગર ખાંચે કીયામત એટલે પ્રદ્ય સુધી કાયમ અને દાયમ રહેશે, અને જ્યારે પંડિતો યા આલીમો, ધર્મ, ઇમાન, નેક નીયત, સત્ય, ન્યાય, આખર, વીગેરેનો ખ્યાલ કર્યા વગર જ્યારે મહાન વ્યક્તિને નિંદવા નીકળશે. ત્યારે તે પ્રત્યના ભણુકારા સમાન છે, તેમાંનાં ભડકારાની આ વખત માટે તમોએ શરૂઆત કરી છે. તેથી એ ચિન્હ દુનિયાની સ્થિરતા માટે ભયંકર છે. અને અજબ નથી, કે એ મખલુકાત પડદામાં જવાને તૈયાર હોએ ! નહિતો પંડિતનો નામ ધારણ કરી અથોર પાપ વહેરી ભેવાનું કૃત્ત્વ કરે નહી. તેથી સમજાય છે કે કળીકાળ હળાહળ પાપથી ભરાઇ ચુકેલ છે. પણ પંડિતજી કહેવત છે કે;—

તું ગધી કુંભાર કી, તુજે રામ સે કયા કામ.

તે પ્રમાણે તમો સ્વાર્થનાં બંદા છો. તેમોને એ વીગતોથી શું કામ ? તોપણ આસ્તીક ભાઇઓને ઉપયોગી હોવાથી લખેલ વૃથા જશે નહિ, બાકી તમો તો એ સુર્ય સામે ધુળ ઊડાળવા નીકળ્યા છો, તેનો બદલો પણ તમોને રીતસર નોજ મળશે.

નીંદા.

નીંદા કરનારો નર્કમાં જશે.

સાચા સાચા કહેવારો રે.

“ અલી ”

શું મુરશીદે મુરીદો— નહી વધારવા ?

સવાલ સતરમો.

આપે પંજાબનાં સઘળા હિન્દુ મુરીદોને તા. ૨૦ મી જાન્યુવારી સને ૧૯૧૪ ને દહાડે માત્ર એટલા માટેજ પોતાની હજુરમાં તેડાવ્યા હતા. કે તેવા અજ્ઞાન લોળા ત્યાં લાવિક હિન્દુ મુરીદોને શિયા ઇમામી ઇસમાઇલી આગા-ખાની મુસલમાન બનાવવામાં આવે.

જવાબ સતરમો.

સાચાદીન.

સાચા દીન રસુલ કા તમો સઘ કરી જાણો.
જે કોઈ આવે દીનકું વાંકું દીન મેં આણો.

ખા ? તમારા લખાણમાં અને વિધ્વતામાં જે આક્ષેપથી જોરદાર અને મજબુત એજ લખાણ લખવા સીખ્યાછો, કે ? “અજ્ઞાન ભોળા અને ભાવિક હિન્દુ મુરીદો” તેનો જવાબ લખાણ સાથે તમોને અગાઉનાં સવાલોમાં આપી ચુકા છીએ. છતાં

થોડો વીવેચન કરવાની અગત્ય છે, કે જે તમોએ ભાવિક કહેલ છે. તેથી અમો વિરૂધ્ધ જવા માગતા નથી, કારણ કે ભાવિક હોએ તેજ પોતાની નાત જાત રીત ભાત તજ, લોક લગ્નને લાહય લગાવીને, જાહેરમાં છાપા દ્વારે છપાવી શકે કે, “ અમોને કોઈએ હિન્દુ સમજવા નહીં, તેમજ અમોને હિન્દુ તરીકે બોલાવવું કે લખવું નહીં ” એ હીંમત સતપંથ પર સદેકે થનારા ભાવિકો અને પ્રેમી-ઓની છે. કારણ કે જ્યારે જોયું જે સતપંથનો સાહેબ સતપંથમાં છે, ત્યારે આનાકાની અથવા લોકલગ્ન કરી પોતાની આકેષત ખરાબ કરવી, એ રીત કાયરીયા અજ્ઞાન અને ભોળા બટાકની છે, માટે અજ્ઞાન તથા ભોળા એ બંને વિશેષણો પોતાની જુની આસ્થા પર મોંઢું ઢાંકી પડેલાઓ માટે બંધ બેસતા થશે. તેથી સાફ સમજાય છે, કે તમો એ અદેખાઈના આવેશમાં એ બોલો નામદાર આગાખાન સાહેબ નાં મુરીદો માટે જેર ઉપયોગ તરીકે વાપરયાં છે, તેમ ન કરતા પોતાની આસ્થા ચુથી અને તમારી સમાજમાં વગર સમજે બહાર કી તો અછી અછી લીંતર કી રામ જાને મુજબ આવી બજે છે. તેના માટે નિરપક્ષ થઇ લખતે તો વાજખી કહેવાતે.

પંડિતજી ખ્યાલ કરો કે જે પંથમાં પોતાનાં સ્વસ્વ મનાતા ઇમામને મઝહબનાં બંધારણ મુજબ હક યાને દાન આપવો પડે, ઘણી રીતની ઇબાદત બંદગીની ફરજ આવી ઉભી રહેતાં કાયાની કસોટી આપવી પડે, છતાં તમારામાં નહીં કાંઈ દેવું પડે ને નહીં કોઈની તાબેદારી કરવી પડે, અને નીચોગ જેવી મોજ ધર્મને બહાને મેળવવા મળે તેવી મોજ બાબુએ મુકી, અનેક જાતની પવિત્રતાઈની ફરજોમાં બંધાઈ, છાતી ડોકોને અચળ રહેવું, એ શું ભોળાઓ અને અજ્ઞાનોનું કામ છે? નહીં કદી નહીં? એ કામપર એવા વીર નરો કમર બાંધે છે, કે જેને દુનીયાની દરકાર ન હોય, અને આકેબત યાને પહેલી દુનીયાની સુખી જીંદગી ઇચ્છતા હોય તે શુરાઓજ એ ધર્મ સંગ્રામમાં જોડાઈ સત્ય ઝહણ કરી પોતાનું સારે સાફ કરી લીએ, એ બાવિકો માટે અગત્યનો છે.

વળી આગળ આલતાં લખો છો કે “હિન્દુ મુરીદોને સીયા ઇમામી ઇસમાઇલી આગાખાની મુસલમાન બનાવવામાં આવે, એનો અર્થ શો? જે તમો એમ આક્ષેપમાં લખ્યા તૈયાર થયા છો, ત્યારે પહેલી તમારી એ ફરજ છે, કે પોતાની પહેડી લપેટી લીએ, અને કોઈ પણ અનુયાયીને આર્ય સમાજમાં લેવાનો બંધ કરો, તો તમારું લખવું કાંઈ રીતસરનો ગણપ્રશ્ન, નહીં તો એ ક્યાની રીત છે, કે “હુમ સખકું કહેવે ચૌર હુમકું કોઈ કહેવે તો રોવે” પંડિતજી એવા કુલક્ષણો તજો. શું પોતે કહેવાને પુરા શુરા ને બીજા અધુરા તે ભય કરતા જમાનો નીકળી ગયો, તે દરમિયાન તમોએ બુમો બરાડા

મારી ને જે અજ્ઞાન અને ભોળા લોકોને ભરમાવી પોતામાં ભોળાવી લીધા તે બસ થયું. હવે તો નુરે ખુદાનું ઝગકાટપર ઝગકાટ છે. ચારે દીશાઓમાં એ નુરની દોહાઈ ફરે છે, અને જે વખત જાગે છે, તેમાં તમેને પણ સમજાશે, ત્યારે આક્ષેપને બદલે ધનસાંક્રી તમે ને કહેવાની ફરજ પડશે કે નહી, નામદાર આગાખાન સાહેબ બરોબર પોતાનાં કાયદા મુજબ એક આચાર્ય યાને ધર્મગુર હોઈ સત્યપંથ સમજાવવા. માટે સત કૃતવ્ય કરે છે, તે વાજબી અને હક છે.

તેમ એ સાધારણ સવાલ છે, કે એક આચાર્યની મહિમા સેમાં છે, એક ધર્મગુર યાને મુરશીદનો કૃતવ્ય શું છે, એ સવાલ જો એક શુંદ મનનાં સાદા માણસને પુછી જોશે તો તેનો જવાબ એજ દેશે, કે મુરીદો વધારવામાં, સત્ય રસ્તો બતાવવામાં, ભુલેલાને માર્ગે ચહડાવવામાં. ખુદાની ઓળખ કરાવવામાં, જો કે એ લખાણમાં પૃથક પૃથક નામો આપીને જે નામદારને ઓળખાવેલ છે, તેનો અવસ્ય તમે તમારી ધૃષ્ટતાથી અર્થ જુદો કરવાને બહાર પડશો, તેની દરકાર કર્યા વિન્યા કહીશું, કે નુરજઆઝાનુર યાને જ્યોતથી જ્યોત ની કિર્તી મહિમા અને મોટાઈ એમાજ સમાએલી છે, કે પોતાનાં સંપ્રદાયમાં વધારો કરીને જનસમાજને સાચે રસ્તે દોરવી કુડા માર્ગથી વિમુખ બનાવી; સૃષ્ટિપર સતપંથનો વિસ્તાર વધારી બ્રાહ્મણ, ક્ષત્રીય, વૈશ્ય, શુદ્ર એ ચારે વર્ણોને એક વર્ણ બનાવી, અકેશ્વર ધર્મ ફેલાવી બ્રાતૃભાવની જગધાલી અને સાચો સિંહાણ આપે છે કે:—

અથર્વવેદ.

હે ન્યાયી પ્રભુ હું પ્રાદ્ધણ, ક્ષત્રિય, શુદ્ર, ને વૈશ્યને
પ્રિય થાઉં તેવો તું મને કર જે જોઉં તે સર્વને હું ચાઉં.

“અથર્વવેદ.”

“કુકં મુદતમાં છપાઇ બહાર પડશે”.

“આગાખાની ખુદાઇનો જવાબ”.

મજકુર નામની પુસ્તક પંડિત રાત્રાકૃષ્ણે પોતાનાં ખોરવાઇ
ગયેલા બેહોરા ભેગમાંથી ખોટી અને દંભિક વીગતો કાઢી જે
ઇસમાઇલી આલીમ પર ઇત્તમ લગાડવા પ્રપંચી લખાણો લખી,
પોતાનો સ્વાર્થ સાધવા અથવા પાપી પેટ ભરવાનાં સાધન માટે છપાવેલ
છે તેનો રદીઓ, અમારા મિત્ર મી० ઇબ્રાહીમ જુસબ વરતેજ
લખે છે તે કુક મુદતમાં બહાર પાડીને ખતાવી આપશે, કે જુક
સાચને ઢાંકી સકતો નથી, બલકે પોતે વિરામ પામી જાય છે.

લી० એ. જે. ચુનારા.

શું હજી મુશળ ઉખલી

અસ્ત્રો દેવી દેવ છે ?

સવાલ અઢારમો.

—:~:—

આગાખાન સાહેબ ? જેઓ આપના ઉપર વીશ્વાસ રાખે છે, તે તદ્દન અભણ ભોળા અને જગતની સ્થિતિથી અબ્બણ્યા છે. તેમાં તો કાંઈ શક નથી, આપના પુસ્તકોએ તેમને આમાં ચીડીયાની જેમ પ્રકાશ સત્યતા હિન્દુઓ તથા હિન્દુ મહાપુરૂષોથી ખીહુડાવી અભાવ ઉત્પન્ન કરાવી આપ્યો છે, અને એ પણ ઠીક છે કે આપે તેમને બાદશાહી સ્વર્ગ તથા હુરો મળવાના ચક્રમાઓ આપી પોતાની ગુલામીની સાંકળમાં સખ્ત રીતે જકડી લીધા છે, અને એ પણ બનવા જોગ છે, કે આપનાં કેટલાક ટુંક દ્રષ્ટિવાળા તથા સ્વાર્થી મુરીદો કે જેમને આપના ખજાનામાંથી ભાગ મળે અથવા લાભ પહોંચે છે. તેઓએ હમણાં આપની ખુદાઈ આગળ ગરદન નમાવી દઈ સીયા ઇમામી ઇસમાઈલી મુસલમાન થઈ પોતાના

વડીલોની નીશાન તથા ખાનદાનને ખોઈ નાખેલ છે. અને આપ પોતાના વડીલોથી ચાલી આવતા મીશનમા અને મુસલમાન ભાઈઓ આગળ આપે જે કબુલાત આપી હતી. (પોતાના હિન્દુ મુરીદોને મુસલમાન બનાવી દઈશ) તેને પરીપુર્ણ કીધી છે, પરંતુ નહીં નહીં આપે મુસલમાનો સાથે પણ વાયદાની વફાઈ નથી કીધી, બલકે તેમની સાથે પણ પ્રપંચ કીધો છે; કેમકે આપ પોતાના હિન્દુ મુરીદોને મુસલમાન તો નથી બનાવ્યા. બલકે ઈસલામનાં કાયદા પ્રમાણે તેમને કાફેર નાસ્તિક મનુષ્ય પુનઃ (આગાખાનની પુનઃ) કરનારાઓ બનાવો છો. માટે આપે જે કબુલાત પુરી કરવી હોય તો તેમને સુન્ની મુસલમાન અને હુઝૂર મોહમદ (સ) ની ઉમતમાં સામેલ થવાનો હુકમ આપો, આગાખાન પરસ્ત થવાથી નતો હિન્દુ થયા નતો મુસલમાન થયા, પરંતુ આપ તેમ કરો એવી ઉમેદ નથી, કેમકે સાંભળવામાં આવ્યું છે અને મને પણ શંકા છે કે, આપ કુરાનને ઇલ્હામી તથા સત્ય માનતા નથી તો આપ કૃપા કરી પોતાનાં ધાર્મિક પોઝીશનને બહુ ઉતાવળે ચોખું કરો, કે શું આપ ખુદને વાહેદુલ્લહ શરીફ અને કુરાનને ઇલ્હામી માનતા હશે તો પોતાના મુરીદોને સુન્ની મુસલમાન બનાવવામાં આપને કાંઈ પણ બહાનું કે ઢીંચ હશે કે નહીં.

જવાબ અઢારમો.

— ૦ —

વેદ કુરાન.

વેદ ને કુરાન પુરે શાખ, અલી નાં નુર ની
તે ન સમજે મુઠ ને એ જાણનાં ચોર છે.

મુખતાર.

— : ૦ : —

ખા? કાફેર કોન કહેવાય કે જે વેદ અને કુરાન પર પગ્લીકમાં કમર આંધી અને અંદર ખાને તેથી વિરૂધ્ધ જમ પોતાના મન ભાવતું કરે છે, તે પ્રમાણેના તમે પંડિત નજરે પડો છો, કારણ કે જે વેદ પરમાત્માનું સ્વરૂપ સાકાર સ્વીકારે છે. તેથી તમે વિરૂધ્ધ છો. અને પવિત્ર કુરાને શરીર જેને તમે “એટ્હામી” કહેવા નીકળીને પોતાની નજીક મનસૂચ પાર પાડવાનો અંદર ખાનેથી હેતુ છે, તે પુરો કરવા માટે મોકો જોઈને કલમથી એકરાર કરેલ છે. નહિ તો અમેને પાકે પાચે ખંખર છે કે તમે કુરાનનાં કદા વિરૂધ્ધ છો, જેમ તમારા ગુરૂ દયાનંદે પોતાના લખેલા સત્યાર્થ પ્રકાશમાં કુરાન વિરૂધ્ધ કવચનો લખીને આખી ઇસલામ આલમને વગોવ્યા છે. તે અધા મુસલમાન ભાઈઓ જાણે છે. માટે એ વીગત પર વધારે

વીવેચન નહી કરતાં મુળ મતલબ પર આવી ને કહીશું, કે ? ક્રીષ્ના તમે એજ સમક લીધેલ છે. કે અભણ, ભોળા, અજ્ઞાણ, બાદશાહી, સ્વર્ગ, હુરો, ખજાનાં, તેનાં માટે ધન્યવાદ આપતાં કહીશું કે એ ઉપલા વિશેષણોમાં મુદ્દો તો કાંઈ પણ માલમ પડતો નથી. ફક્ત વીગોવવાને એ બોલોને હથીઆર બનાવ્યા છે. તે તમારા લખાણની મુંઢતા શીઘ્ર કરે છે.

હવે ભોળા એ સવાલનો જવાબ અગાઉના સવાલોમાં અનેક વખત આવી ગયેલ છે, અને જે મનુષ્ય પોતાનાં બાળ બચ્ચાઓનો પોષણ કરતો હોય, તે કદી પણ ભોળો કહેવાય નહી. તેમજ તમામ ધર્મોનો સંશોધન કરી અને સત્યપંથ મેળવી એક ચીંતે પોતાના સાહેબનું સમરણ કરે તે કાંઈ અભણ કહેવાય નહી, તેવીજ રીતે કળીયુગનો પ્રભાવ વેદ તથા કુરાન ના આધારે જાણી, અને જાણવાની વસતુને જાણી લે, તે કાંઈ અજ્ઞાણો કહેવાય નહી, અને જે બાદશાહી હુરો અને સ્વર્ગ છે. તે બક્ષીસો પરલોકમાં મળશે, તેમ સતશાસ્ત્ર યાને સાચો ઇલમ સમજાવે છે. અને તેની પરીપુર્ણ પૃથા બધા ધર્મોમાં છે. પણ તમે આર્ય સમાજીઓ વેદને માનનારાઓ તરીકે જાહેર કરીને એ વેદ વિરૂધ્ધ લખાણો છે. એમ સમજાવવાને જનસમાજમાં બહાર પડો એ તમારી કેવી વેદની માનીતા છે. તે સમજાતી નથી.

આગળ લખતા તમે કહો છો કે “કૃપા કરી પોતાનાં ધાર્મિક પોઝીશનને બહુ ઉતાવળે ચોખ્ખુ કરો.” તેનાં જવાબમાં એટલુંજ કહીશું કે અમારો ધાર્મિક પોઝીશન ચોખ્ખો અને સત્યતા ભરેલો

છે. કે જે સૃષ્ટિની શરૂઆતથી આદ્યો આવે છે, પણ મહેરબાની કરીને પંડિતજી આપ આપના પંથમાં સુધારો કરીને જે પાપી પરસ્તીસોં છે; તેને નામુદ કરો જેવી કે હળ મુશળ, ઉખલી અસ્રો, ઇત્યાદીને દેવી દેવ બનાવીને તેને મનાવવું જેમકે “મુર્તિ પુગ્ન માને નહી ને હળ મુશળ મનાવે, ઊખલીને અસ્રો ઇત્યાદિ દેવી દેવ બનાવે” એમ એક ભાટીયા ગૃહસ્થ કવિતામાં પણ લખે છે. અને નિયોગ જે અત્રે લખતા કંપારી છુટે છે કે, એક સ્ત્રીનો પતિ બીમારીથી યા બીજા કોઈ કારણે પોતાની પત્નિ સાથે સમભોગ કરી સંતતિની પ્રાપ્તી કરવા અશક્ત હોએ, તેણે પોતાની પત્નિને કહેવું કે હે શૈભાગ્યવંતી પ્રિયે તું જ અને બીજા કોઈ શક્તિવાન પુરૂષ સાથે સંગત કરીને સંતતિ પ્રાપ્ત કરવાની કોશેશ કર ? શુ એ ધર્મ છે ? અને ધર્મને બહાને એવી ધિક્કારવા જેગ રીતીઓનો સેવન કરી, હાથમાં દીવો લઈને બીજાઓને સૂર્ય દેખાડવા નીકળ્યા છો, એ શું સુચવે છે. બાકી સત્યપંથ તો પરસ્ત્રી તરફ કુદ્રષ્ટિ કરવા માટે પણ સખ્ત મના કરે છે. અને સતિ તેજ છે કે જે પોતાના પતિને પ્રાણુ જતા સુધી ભજે. ત્યારે વિચાર કરી કહો કયાં રહ્યો તમારું સત્યપણું, કયાં છે તમારી શુદ્ધતા, કહો ? માટે પંડિતજી બીક રાખી અને એવા અંધાર પાપમાં મનુષ્યોને સંડોવવા માટે કમર નહી કશો, અને સત્ય પંથ વિરૂધ્ધ જઈ પાપી નહી બનો. નહી તો યાદ રાખજો નીતી તજી અનિતી ગ્રહણ કરનારની પાયમાલી તથા ખાના ખરાબી સિવાય બીજી ગતી છે જ નહી. એ જગનિયંતાનો ન્યાય છે. તેથી કહીશું કે તમારો પોત્રીશન સાફ કરો.

આગળ ચાલતા તમે લખો છો કે “ સ્વાર્થિ મુરીદો કે જેમને આપના ખજાનામાંથી ભાગ મળે અથવા લાભ પહોંચે છે. ” એ તમારી ખોટી વીગત પર ટીકા કરતા કહીશું કે પીર અને મુરીદનો સંબંધ શું છે, તે સુણો સમજો, અને શીખો, કે જ્યારે એક મુરીદ પોતાનાં મુરશીદ પાસેથી મુરીદી લે ત્યારે પીરને હક આપતાં તેમાં દુનીયાનો કાંઈ પણ સ્વાર્થ રાખે, તો તે મુરીદ નથી. ફક્ત મુરીદ ધાર્મિક લાભ મેળવી અને આકેશતનો તોણો ઇબ્બાદતનાં મળેલા સાધનો વળે બેગો કરે, એમ અમારો હકીકતી ઇસલામ મઝહબ સ્પષ્ટ સુચવે છે, તેથી સાફ સમજાય છે કે પીરનાં ખજાનામાં ઉમેદ રાખનાર કે લાભ લેનાર પીરનો મુરીદ નથી. જોકે તેને ઇસલામ આલમ મુદદાત મનુષ્ય કહેશે, તેથી તમારો ઉપર લખેલો મુદદો ખોટાઈ જાહેર ફરી ઉડી જાય છે.

ખીજું “ જે કયુલાત આપેલી પુરી કરવી હોય તો તેમને સુન્ની મુસલમાન અને હઝરત મોહમદ (સ) ની ઉમતમાં સાંમેલ થવાનો હુકમ આપો ” એમ લખો છો તો પહેલે તમેને એમ પુછીશું કે નામદાર આગાખાન સાહેબને શું જરૂર હતી, જે કયુલાત આપે, અથવા કયુલાત આપી તેનો પુરાવો શું ? તેમ વિચ્છી તો કદી પણ સત્ય ભાંખતો નથી. અને સાચ બોલતો પણ નથી, તે તમારા લખાણો પરથી એક શાદી સમજ ધરાવનાર મનુષ્ય પણ સમજી શકશે, એમ કહેતાં લખીશું, કે પહેલે સમજો કે સુન્ની ભાઈઓ જેમ મુસલમાન છે, તેમ સીયા ભાઈઓ પણ મુસલમાન છે, એવી રીતે જનરલ ઇસલામમાં અમારા પાક પવિત્ર

પયગમ્બરની ભવિષ્યવાણી મુજબ તજિતેર શીરકાઓ હશતી ધરાવે છે, જેઓ તમામ હુઝરત મોહમદ (સ) ની ઉમત છે, એમ સમજતા થઈને પછી ભાંગરો વાટો, અને બોધ લઈ બાળક બુદ્ધી તજ સમજદાર ધનશાન બનો.

આગળ લખતાં અમો કહીશું, કે અમો ઇસમાઇલીઓ તે મુસલમાન છીએ, કે જેને પરવરદીગારે “મોમન” તરીકે ઓળખાવે છે, અને ઇસલામની શરીયત તથા તરીકતની ડીમી પાસ કરીને હકીકત પ્રમાણે આલમને આમંત્રણ કરીને કહીએ છીએ, કે પરપરોનો સબંધ નીલાવવા એ વહાલા બાંધુઓ સતપંથ મેળવવા અમારે પંથે ધાઓ, અને જે પુર્વે સનાતન ધર્મ તરીકે શ્રેષ્ઠ ગણાતો, તે એજ મઝહબ છે; પણ તેનો પહેરો હવે બદલાયો છે, તેથી તેજ ભુતકાળનો પંથ આજે કળયુગનાં પ્રભાવે વર્તમાન કાળ મધે પશ્ચિમ દીશામાં ઇસલામ સ્વરૂપમાં પ્રકાશમાન થયો છે, અને હુઝરત અલી (અ) નાંમે પ્રગટ થઈ, આ દુનીયામાં ઇમામને નામે શીલ શીલો લાંબાવી અને કયામત સુધી કાયમ દાયમ રહેશે, જેવી રીતે પવિત્ર પયગમ્બર હુઝરત મોહમદ (સ) ફરમાવે છે કે.

હદીશ.

હાલા લન તખલુન અરઝો, મિન્ન ઇમામીલ.

હુથીલ કયીમ:

ભાવાર્થ.

કહે હૈયાત અને કાયમ ઇમામ વગર જમીન સ્ત્રી ચક્રે નહી.

મજકુર હદીશ સરીફની રૂએ હાલના હૈયાત અને કાયમ હઝરત અલી (અ) ની આલમાંથી ઉતરી આવેલા અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબ ઇમામુલ વકત યાને ચાલુ સમયનાં ઇમામ છે, પણ એ શખુનોપર તમોને ચકીન આવે તેમ નથી, કારણ તમો તમારા ગુરૂ દયનંદ મુજબ સત્યસાર ગ્રહણ નહી કરતાં, સર્વેને ખંડન કરવા બહાર પડ્યા છો, પણ જે આસ્થીકો છે તેનાં માટે આ વીગત ઉપયોગી હોવાનાં સખએ અમો અમને સફળ સમજીશું, અને કહીશું કે, નામદાર આગાખાન સાહેબની વંશ પરમપરાની હીદાયત મુજબ અમારા બોધ ગુરૂઓ અથવા મીશન-રીઓ, સીયા ઇમામી ઇસમાઇલી મુસલમાની તરીકે જેને સતપંથ મેળવવાની ખાહેશ હોએ તેને ભેગે છે, અને પરિણામે દરેક વર્ષે હઝારો આસ્થિકો આવી ભળી પોતાનાં દીનદુનીયા બનેનો લાભ ઉઠાવી આનંદ મેળવે છે.

બાકી પંડિતજી પ્રપંચની જાળ તો તમો ફેલાવી બેઠા છો કે શાદી સમજનાં લોકોને ભુલ થાપ આપી, કરવું એક અને દેખાડવું બીજું, એમ કરી આર્ય સમાજ બનાવી લીયો છો, પણ અમારે ત્યાં તો નિતી માર્ગ ઉઘાડો છે, જેને ભક્તિ (અંદગી) કરવી હોય, જેને સચાઇથી ચાલવું હોય, ફક્ત તેનાં માટેજ અમારા ધર્મનાં દ્વાર

ઉધાડા છે, અને અમો તેના માટે સઘળા ઇસલામી ભાઈઓથી વાયદો કરીએ, છીએ કે અમો વધારે પ્રયત્ન કરીને આપણા દીન ભાઈઓની સંખ્યા વધારવા તજવીજ માટે ઘટતું કરીશું. અને કહીશું કે પહેલે આપણાં પાક મઝબની પવિત્ર કુરાને શરીફ વિરુદ્ધ તથા હઝરત મોહમદ મુસ્તફા (સ) વિરુદ્ધ “સત્યાર્થ પ્રકાશ” નામની જે આર્ય સમાજસોની પુસ્તક છે. તે વાંચો, વીચારો અને પછી જે સત્યપંથ યાને હકીકતી ઇસલામને રસ્તે જે ભાઈઓ ભળવા માગે છે, તેને અટકાયત કરવા માટે ખાસ એ એક જાતની ઉશકેરણી ફેલાવી રીતનો યરપા કરવા ની વાજો નાંખે છે. તેમ સમજીને તેની મક્કર જાળને ફાડી નાખો, અને આપણાં ઇસલામથી દુશમની રાખનાર આર્ય સમાજ પંડિત કમ સમજનાં મુસલ્લીમેને ઉશકેરવા વેતરણુ કરીને ઇસલામમાં ભળતા ભાઈઓને રોકવાની મકશદ પર છે, તેથી તે ઇસલામને ધારણુ કરનારાઓને “કાફર” “નાસ્તિક” મનુષ્ય પુજા કરવાવાળા, વીગેરેનાં વિશેષણો લગાડીને ભંભેરે છે, તેના માટે આપણા હઝરત મોહમદ મુસ્તફા (સ) ની ઉમતને ખચરદાર રહીને એવા પ્રપંચી પંડિતોની ગુથેલી જાળમાં નહીં ફસાતા, થતા ભાઈઓને મદદ કરી પોતાનાં પગ પર પડતા કુહાળાંથી અચી જઈ કસોટી વખતે પુરેપુરી ઇસલામની ખીજમત અજા લાવવી, એ અમારી વીનંતી છે, સાથે એ પણ યાદ રાખવું, કે કીયામાં કદાચ હેરફેર હોય તો શું પણ જે ઇસલામનાં ઇસુલો જેવા કે “તોહીદ” “કુલ્લમે” “કીયામત” “ઈમામત” તથા “ઈનસાફ” ને વળગી રહે તે ઇસલામ છે, મુસલમાન છે.

માટે હે પંડિતજી કાંઈ સુણો, સીખો, વાંચો, બાકી એવા બુદ્ધતા અને ઝાંખા દીવા માફકની સ્થિતીપર હોઈ ઇલેક્ટ્રીક લાઇટ સામે બહાર નહી પડો, નહી તો થાક રાખજો કે એવો પાપ કમાવાથી તમારી પત જશે.

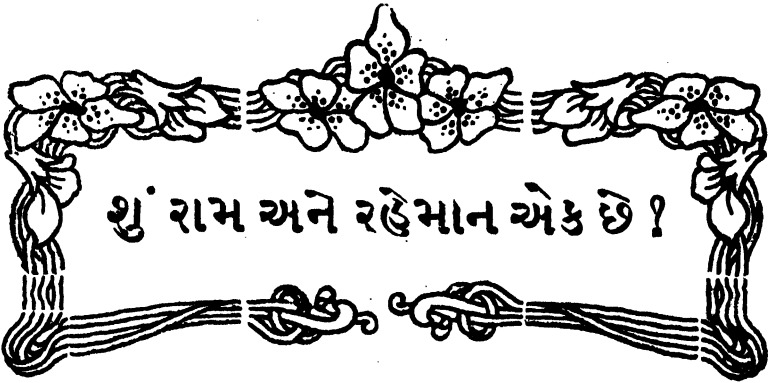
છેવટે અમો કહીશું કે અમારા ઇમામ હઝરત અલી (અ) ની દરેકે દરેક વાંછી તેવીજ મહિમાં અને શક્તિ, જનરલ ઇસલામની રૂએ હાલનાં મોઝુદ નામદાર આગાખાન સાહેબની સમજને ફરીથી ઉચ્ચારવા વીચાર કરજો જેમ

હઝરત અલી ફરમાવે છે કે:—

“કલામે અલી.”

હું એવો સખ્સ છું કે, હક અને બાતલ પાડવાની મારામાં શક્તિ છે, હું બહેસ્ત અને ઠોઝખની પહેચણી કરનાર છું.

શું રામ અને રહેમાન એક છે ?

સવાલ ઓગણીસમો.

આગાખાન સાહેબ ? ખુદાને વાસ્તે ખાસ કરી જે વખત ત્રણ વખત ખુદાને વાસ્તે આ લોગા નિરાધાર દયાને પાત્ર ખુદાના બંદાઓ પ્રત્યે હુરગીજ અન્યાય નહી કર્જો. જો કે તેવી આશા અંતી કઠણ છે, કેમકે જ્યારે આપ ખુદાઈ દાવો છોડતા નથી, ત્યારે એ લોકોને પોતાની સાંકળમાં જકડી ન રાખો, તો પછી આપને કોણ ખુદા તથા ખયગમ્બર માની જકાત વીગેરેની ખેરાત નાં કરો આપે ? ગમે તેવા પ્રકારનાં આનંદનો પ્રસંગ કેમ ન હોય. અથવા ગમી માંદગી

મૃત્યુ વીગેરે દરેકે મામલા માં આપે કરો લગાડેલા છે. બલકે મરેલા માણસની કીયા કર્મની જણુસો પણ કે જેનો હકદાર આચાર્ય હોય છે, તે જણુસો પણ આચાર્યજીને ન આપતાં તેનું લીલાગ કરી તેનાં નાંણા પોતાની ત્રીજેરી મા નાંખેછો.

—:~:—

જવાબ ઓગણીશમો.

—:~:—

અથર્વ વેદ.

નેતી નેતી વેદ વાંચેક ખોલે,
તે અથર્વ વેદ થી પડેા ખોલે.

“ચુનારા.”

ખા ? આર્ય સમાજ પંડિત હોધને ખુદાના વારતા તે વળી એક વખત નહી એ વખત નહી, પણ ત્રણ ત્રણ વખત ગઝમ થયો, પંડિતજી ? તમારી મોટાઇ અને મગરૂરીનો પાણી ખોયો, વળી લખતાં તમો લખો છો કે “હરગીઝ હરગીઝ

અન્યાય નહી કરજો” એ તમારો કેવો અન્યાય છે, કે જેનો પોતે શેવન કરતા હો તે બીજા પર ઢોળી પાડવું, જેમાં પોતે કુખીનેગર-

કાવ થયેલાં હો, તેમાં બીજાને ભાળવું, ખરેખર અકસોશનો મુકામ છે. સખબ એ સર્વે તમારા માટે સંકટોનાં સામાન છે, જેથી તમોને ત્રણે લોકમાં નહીં આમાન છે, કારણ નીંદા તમારો ઇમાન છે.

અમો ખરું કહેતા નહીં અંચકાઇશું કે, અન્યાય એ તમારું મુદ્રા લેખ છે, પહેલે મુસલમાનોને અન્યાય તમોએ કર્યું જે પવિત્ર કુરાને સરીફ પર કલ્પિત ખોટી ટીકાઓ કરી, ને ખોટું ઠરાવવા તમારા દયાનંદે જીવતોડ કોશિશો કરી, જે કે તમો સાચા છો એવી કોઇ ખુદાઇ શરટીફિકેટ ધરાવતા નથી. ખની ઇશિરાયેલો અને તેમનાં પયગમ્બરો પર ખોટા ઓક્ષેપો મુક્યાં, જેઓ પુવેથી સાચા મનાતા આવ્યા છે, તેની સાંમે તમારી સમાજની પાંચ પચાસ વર્ષની હશતી સાચી ઠરી શકિત નથી, ઇસાઇ યાને નશરાનીઓની પેટ ભરીને નીંદા કરી, જે નીંદા સઘળા ધર્મો કરવાને મના કરે છે, એ અન્યાયનાંજ પ્રતાપ છે, જેને ધર્મ કહેવામાં આવતો નથી, તેનો શેવન કરવો, એ અન્યાય નથી, પણ અન્યાયનો બાપો છે. સનાતનીઓનો પુરાતન ધર્મ છે. જેના પર મહાન રૂપીઓ અને મોટા મોટા દેવ દેવતાઓએ વહેન કર્યું છે. તેનો તમો સમાજ પડિતો કમર કશીં ખંડન કરવા નીકળ્યાં છો, જે કે તેમ કરવાનો તમો કોઇ પણ રીતે હક ધરાવતાં નથી, કે ઓરજીનલ વીગતો ને સાંમે ઇમીટેશન હોવા છતાં, ખંડન કરી ખોટી ઠરાવો, એવા તમો કોઈ ખુદાઇ દસ્તાવેજો ધરાવતા નથી, કે જેનો જોઇએ તેનો તેવી રીતે ભાંડન કરો, તેમ કરતાં કોઇ માતિ એવી બાકી રહી નથી, કે જે તમો આર્ય

સમાજનાં અન્યાયથી દુઝાયલી ન હોય, તો એટલી હદે અન્યાયી હોવા છતાં, ન્યાયી અને પ્રભુ મંચ પવિત્ર જીવન ગાળનારને તમો અન્યાયી કહેવા નીકળનાર, કેવા નાદાન અને અજ્ઞાન છો, તેનો ન્યાય વાંચક વર્ગ પર મુકીશ.

પંડિતજી આગળ ચાલતા લખો છો કે “તેવી આશા કહીજી છે” એ તો તમારા નશીબની કહણી છે. કારણ કે સત્ય સમજી શક્યાં નથી, તેથી અમારે સમજાવવું તે પણ ગોયા કહણી પાણી પર પાણી રેડવા બરોબર છે, છતાં વાંચક વર્ગ વાંચશે તો જરૂર ફાયદો ઉપાડશે, એજ અમો અમને કૃતાર્થ થએલ માનીશું, અને કહીશું કે તપાસો હઝરત મનસુરની વીગતો જેણે આ દુનીયાં મધે “એનલ હુક” યાને હું ખુદા” નો દાવો કર્યો, ત્યારે પણ તમારી પ્રકૃતિ કહણી આશા ધરાવનારી હતી, કારણ તેનો એ હતો કે તે મનસુરની વાણીનો ભેદ પામી શકવા માટે શક્તિ ધરાવતા નહોતાં, તેથી ઉંધે રસ્તે દોરવાઈ જે હકરાહ પર મનશુર હતો, તેને ખોટી રીતે વગોવીને છેવટે સુળી પર ચઢડાવ્યો, તેમજ હઝરત પીર શમ્સ (અ) પણ જ્યારે મુલતાન મધે બાદશાહનાં છોકરા ને કુખ્યેઘઝની ઉઠ મારા હુકમે તેમ કહેતા તે બાદશાહનો છોકરો મરી ગયેલો સજીવન થઈ ઉઠ્યો, ત્યારે પણ તમારા જેવા પંડિતો કહણી આશા રાખનારા હઝરત પીર શમ્સ વિરૂદ્ધ જઈ તેના પર ફતવો મુકીને ખાલ ખીચાવી, પણ જ્યારે એ હઝરત મનશુરનો તથા હઝરત શમ્સનો જમાનો ખતમ થયો, અને પંડિતો જે એ મહાન પુરૂષો પર ફતવો લાવનારા હતાં, તેઓ આ દુનીયામાં હલાક થઈને કાફરોના

મેતે મરીને જહન્નમ વાશલ થયાં, ત્યારે પાછળ રહેલી પ્રજાએ એખરત યાને નશીહત પકડી અને સાચા ઝોડકાર કાઢવા લાગી, તે વીગતોને હઝરત મનસુરને લગભગ નવસો વર્ષ થયા, અને પીર શમ્સને લગભગ સાતસો વર્ષ થયાં છતાં અડગપણે તે સાહેબોને સઘળી પ્રજા સાચા હતા એમ વર્ણવે છે.

ઉપલાં બંને જણાવેલા સાહેબો અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબનાં ખાનદાનમાંથી છે, અને એ સાહેબોએ જે અમેને નામદાર આગાખાન સાહેબની વ્યક્તિ વીશે વીગતવાર કહી ગયા છે, કે જીસમાની કે લીબાસી સંબંધ મોલવીયો યાને પડિતોનું છે, પણ અમારો તો નુરાની સંબંધ છે કે જે હમેશા અજર અમર છે. તે વીગતે અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબ નુરે ખુદા છે. જેમ અમારા માનવંતા મહાન પયગમ્બર સાહેબ હઝરત મોહમદ મુસ્તફા (સ) કેટલાક કલામ ટાંકી બતાવીશું, અને હઝરતઅલી (અ) અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબ છે, તે પ્રત્યે અમારા પયગમ્બર ફરમાવે છે કે:—

હદીશ.

ધન્ન ખલ કે તો, મીન્ન નુરી હલાહ.

અર્થ—ખરેખર હું ખુદાનાં નુરમાંથી પેદા થયો છું.

હદીશ.

અતિ અટલાહ વ અતિઉર રસુલીટલાહ.

અર્થ—ઇતાઅત કરો અટલાહની અને ઇતાઅત કરો રસુલની

હદીશ.

અના મૌલા હુ કે અલીયુન મૌલા હુ.

અર્થ—જેનો હુ મૌલા છું તેનો અલી મૌલા છે.

જુઓ પંડિતજી એ સાંકળ શું સુચવે છે. અને વીચારી પછા કહો કે એ અટલાહ મોહમદ અલી એ ત્રણે મુર્તી એક જ દેવ છે કે નહીં? અને જ્યારે ઉપલી હદીશે શરીફને આધારે છે, તો અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબ પણ મજકુર સાંકળમાંથી છે. ત્યારે તમો જેલખો છો કે “ત્યારે એ લોકોને પોતાની સાંકળમાં જકડી ન રાખો.” એટલે શું? તેવણુ ને તમારા જેવાં ક્રીયા હીંણાં કરી એ ઇમાન બનાવીને રખડતા મેલી દેવા, નહીં? હરગીઝ નહીં? અમારો તો એજ હેતુ છે કે જે મનુષ્ય ઉપર જણાવેલી સાંકળમાં જકડાએલ હશે, તેજ પાર પામશે. આકીના તમારા જેવા ડાયલાઓ

રવડી પડસે. અને અંતે ફળેત થસે, જેમ પુર્વે નુરે ખુદા સાથે ફાંકો રાખનારા રઝડી પડયા હતાં.

આગળ વધીને અમો કહીશું કે સતપંથની સાંકળમાં તેજ જકડાયલો રહેસે, કે જેના માટે સ્વર્ગનાં સાધનો ત્યાં મુક્તિનાં દાર ઉધાડા હસે. તે સોભાગ્યવંતા પુરૂષો મહાત્માઓની હરોળમાં બીરાજી આનંદકારી દીવ્ય દર્શન યાને દીદાર મેળવી ફરીથી જનમ મરણનાં બચથી બચી જઈને હમેશ માટે અમર પદને પ્રાપ્ત કરી આનંદ મેળવસે. તેવી આશા રાખનારાઓ ઇમામે ઝમાનના ફરમાન અનુસારે હાલી અને ઇસલામની રૂએ ખુમ્સ (દસોદ) ઇમામનાં દસ્ત મુખારકમાં પોતાનાં ઇમાનની સલામતી સાથે આપસે. ત્યાં મુકરર કરેલા જમાતનાં બંધારણને માન આપી, થતાં ખરચોનું બદલો સધળી કીયાઓ વખતે હાથ જોડી પોતાના હિત ખાતર અથવા જ્ઞાતિ અભિમાન તરિકે માન જાળવી, પોતે મનુષ્ય ખવાશનું કૃતંબ પરિપુર્ણ અમલમાં મેલવે. તેમાં દોષ શો, બોલો પંડિતજી ત્યારે તમારી આર્ય સમાજ શું વગર ખરચે અથવા વગર કર આપે ફક્ત હવા પર જ ચાલે છે. નહીં ? તેમ નથી ? અમોએ તો તમારી સમાજની સ્થિતિ જોઈ તો દયા ખાવા જોગ છે, તે શું ? તો કહીશું કે કેટલાક પ્રસંગોમાં અમોએ તમો સમાજીઓના સંમેલનોમાં ભાગ લીધેલો ત્યારે ત્યાં હાજર રહેલા તમામ લોકોને પૈસા મેળવવા અપીલ કરવામાં આવી, જેનાં માટે તમારા જાણીતા સમાજીઓએ લાંબા લાંબા લેકચરો કરી લોકોને લોભાવીને સમાજીઓ સીવાયના બહાર વાળાઓ પાસેથી પણ નાણા મેળવવામાં આવ્યા હતા. રીતસર કહીએ

તો તેના પર તમારો કોઈ જાતનો લેહેણો કે કર અથવા હક હતો નહીં. ત્યારે એવી રીતે અન્યનાં નાણાઓ તમો હઝમ કરવાને સુકતા નથી, ત્યારે અજાણ જેવું તો એ છે કે અમો અનુયાયીઓ હકદારને હક આપીએ છીએ. તેમાં તમારા જેવા નાદાન પંડિતો વચ્ચે એ કેટલા દોકડાનાં કહેવાશે, તે વાચક વર્ગ સારી રીતે સમજી શકશે.

આગળ ચાલતા લખો છો કે “ જેનો હકદાર આચાર્ય હોય છે. ત્યારે પહેલે સમજે કે આચાર્યનો, અર્થ શું ? એમ પુછતાં જણાવીશું કે અમારો આચાર્ય નામદાર આગાખાન સાહેબ સીવાય કોઈ નથી જે પોતાના કર લાગુ પાડી શકે, એમ કહેતા કહીશું કે અમારા તો એ નામદાર એકલાજ છે. કે—

“ ઇશક ”

સમાયા હયે જખસે તું આંખોમે મેરે,
જહર દખતા હું ઉંઝર તુહી તું હયે,

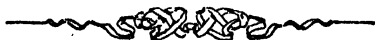
હ. હશન અલી શાહે (અ)

ઝાહર ઝળકાવ્યું હતું ?

સવાલ વીસમો.

આગા સાહેબ ? એજ મુરીદોનાં નાણુથી આપ તથા આપના વડીલોની પરવરીશ કિર્તી તથા ખીતાબો પ્રાપ્ત થયેલા છે, આપના દાદા આગા હશનઅલી ઈરાનનાં શાહુ સામે બળવો કરી, હાર ખાઈ હિન્દુસ્તાનમાં આવ્યાં, હિન્દુસ્તાનના મુરીદોનાં નાણાં મળતા તવાંગર થઈ અને કાંઈક લશ્કરી સ્વારોની ભરતી કરી. જનરલ નેપીયર તથા જનરલ નોટની કાંઈક લશ્કરી શાહુયતા કરી કિર્તી ખીતાબ અને સાલીઆણાં વીગેરે પ્રાપ્ત કર્યાં, અને તેજ મુરીદો તથા તેમના નાણાની મહેર-

ખાનીથી આપને એટલી ઇજ્જત ખીતાબો અને ડીથીઓ પ્રાપ્ત થઈ છે, તેમાં કાંઈ પણ શંકા લઈ જવાની જગો નથી, કે મુરીદોની હુશી ઉપર આપની હુશી છે, નહિંતર કાંઈએ નહીં.

જવાબ વીસમો.

—૦:૪:૦—

“ ઇસારો, ”

સત પુરોહી મહિમાંકા, કરે કયા કોઈ બયાન,
શુશ્ક પંડિત શતપંથ ભજ, તો હોવેગા કટ્યાન.

“ અલી ”

ખા ? ધિક્કાર છે, તમારા વીચારો પર કે જે કાંઈજ નહીં અને તદ્દન ખોટું જેમાં સત્ય લગાર પણ નહી, તેવું મારી તોડીને માચડો ઉભો કરવા મથન કરો છો, પણ યાદ રાખજો સાચું એજ સાચ કહેવાશે, અને તમારું કુળ કડાકા બંધ પડી ભાંગશે, ને અતે ધુળમાં ભળી જઈ છીન્ન ભીન્ન થઈ જશે; એ

શું અકકલ મંદીની ખીના છે, કે જ્યાં તદ્દન વીરાન છે, તેને શહેર તરીકે ઓળખાવવા નીકળ્યાં છે। તેવું તમારું જુઠું કહેવું માથા ફરેલાં ગાંડાઓ માનશે, અથવા બાળક સમ બુધ્ધી રાખનારા નાદાનો માનશે, પણ તેને સમજદાર કદી પણ સ્વીકારશે નહીં, બલ્કે સાંમે એમ કહેનારને કેવો સમજશે, તે તમે પંડિત હોય સમજીને ધનસાફ કરજો.

પંડિતજી હોશ સંભાલો અને સમજો કે જ્યારથી અમારા પવિત્ર ઇમામ મૌલાના સાહુ હુશન અલી શાહ (અ) આ હિન્દ જમી પર પોતાનાં કદમ મુઆરક મુક્યાં, ત્યારથીજ અમે મુરીદોની કિર્તી જગતમાં ફેલાઈને ખીતાબો જેવા કે બારોનટ, સરનામટ, કે સી આઈ ઈ, કયસરે હિન્દ. જે. પી. વીગેરેના અમારે ફાળે આવી, વિદ્યામાં આગળ વધ્યા અને બારીસ્ટરો. સોલીસીટરો, વકીલો, જસ્ટીશો, ડાક્ટરો તથા અનેક જાતની શાઇન્ટીરીક, ડીગ્રીઓ મેળવી મોટા કેળવાયલા કહેવાયા, અને અમારો જે વેપાર ભોગણી અને બકાલીનો હતો, તેમાંથી મટીને મીલના માલેકો થયા, યુરોપ સાથે મોટા વેપારો કરવા લાગ્યાં. માલેકીની મોટી આગપુટો ચાલવા લાગી એકંદરે મોટા મોટા સ્ટેટનાં માલેકો થયાં, અને લક્ષ્મી દેવી અમે મુરીદોને આંગળે રમવા આવી, તેમ વેપાર દેવી તો અમારી દાશી થઈ અને રીધ શીદથી છલ્લા છલ્લા કરી નાંખ્યા, એ સધળા પ્રતાપ અમારા પાક ઇમામનાંજ છે, એ બધી બરકત અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબનીજ છે. તે તમામ સમજદાર ને દ્રેષ રહિત આક્ષમ જાણે છે, માને છે,

અને કપ્પલ કરે છે, તેનો તમો પંડિત તદ્દન ઉલટો અને એકદમ ખોટો શબ્દ દેવા ચાલ્યા, તે કોઈ પણ નાદાન અથવા મુર્ખ હશે તે પણ કપ્પલ રાખશે ? નહીં ? કારણ એ વીગતો લાંબી મુદતની નથી કે અમારા આગાખાન સાહેબ જ્યારે હિન્દમાં તશરીફ નહીં રાખતાં હતા, અને હિન્દમાં આવ્યા પછીનાં ચીતાર જોનારા મોજુદ છે. અને તેઓ જે વખતે અમારા ઇમામ હિન્દમાં નહોતા અને હાલ છે, તે અને સ્થિતીનો વર્ણન કરતાં, જમીન આશમાન જેટલો તફાવત દેખાડીને ઇમામની શાહ્યતામાં અડગપણે રહેવા સુચના કરીને કહે છે, કે અમારું જોયેલું છે. તેમ તમારી કિર્તી અને યશ વહેવારીક રીતે પણ ઇમામે ઝમાનનાં આધારે ઉજ્જવલ થશે.

વળી આગળ ચાલતા તમો લખો છો કે “ આગા હશનઅલી એરાનનાં શાહા સામે બળવો કરી હાર ખાઈ હિન્દુસ્તાનમાં આવ્યાં ” આ વીગતો તમો કયા પુસ્તકોમાંથી મેળવી અને તેનો હવાલો આપતે તો સમજાતે કે તમારી ભુલ નથી. પણ કીતાબના આધારે ભરડીયું નથી જ્યારે તેવી કોઈ જાતની સાબીતી આપી નથી; પણ હા ? સાબેતી હોય કયાંથી જ્યાં દ્રેષ ભાવે પોતાના મગઝમાંથી ઉપાવી ને મન ફાવે તેમ લખવું, ખેર તેનો બદલો મળશે, પણ અમારે જરૂરનું એ છે કે ખરું શું છે, તે બાહેર લાવવું, એમ લખતાં કહીશું કે અમારા દરેકે દરેક ઇમામેને પંડિતો યાને મોલવી અને મુલ્લાઓ તરફથી તકલીફ પડતી રહી છે, કારણ ઇમામ સામે પોતાની ઇલ-મીયત ચલાવી અને આલીમપણાનાં ગુમાનમાં તેઓને ઇમામની શનાખ પણ પડે નહીં, ત્યારે પોતાનો પક્ષ વધારવા અને ઇમામે ઝમાન

સાથે દુશમની કરવા માટે દુક સમજ ધરાવનારા જાહેલાને ઉશકેરી ને શીતનો ખરપા કરે, તે સંજોગ તપાસતાં જ્યારે કાફેરો પુરતા ગુમરાહીમાં પડે અને હક તથા રાસ્તથી બે ખખર થાય, ત્યારે તેવાઓ સામે ન પડતાં, દેશ તજ ખીજ દેશમાં વસવું, જેમ હુઝરત મોહમદ ખુસ્તફા(સ) મક્કાને તજને મદીને આવી રહ્યાં હતા, જે કે પાછળથી કાફેરોને ખખર પડી કે પયગમ્બર મક્કા તજને ચાલ્યાં ગયાં છે, ત્યારે તે બે ઇમાનો પાછળ પડ્યા તે જ્યારે પયગમ્બર સાહેબ જાણુવા પામ્યાં, ત્યારે થોડો વખત પોતે છુપાઈ રહ્યાં, તેથી તે બે ઇમાનોને પતો નહી મળવાથી નાશીપાશ થઈ, પાછા વળ્યા, ત્યારે શું હુઝરત મોહમદ (સ) બળવો કર્યો કહેવાશે, નહી ? તેવી જ વીગત અમારા મોલાના શાહ હુશનઅલી શાહ (અ) માટે થયેલ છે. તે ખરી વીગત ન સમજતા, અંતઃકરણમાં સળગી રહેલી લાહયનાં ભડકા કાઢે તો તેમ કરનારની કમનશીબી છે, પણ જેઓ સાચા છે, તેની તો ખુશ નશીબી છે કે, વિરોધી થઈ જુડી વીગતો જોડી કહાડીને લખે છે, તેને તોડવા સંસારને સત્ય સમજાવવા સમ્યાધ પોતે બહાર આવે છે, અને જે જેવો હોય તેની ગણતરી તેવી થાય છે.

વળી લખો છો કે “ હીન્દુસ્તાનના મુરીદોનાં નાણા મળતા મળતા તવગર થઈ અને કાંઈક લશ્કરી સવારોની ભરતી કરી ” તેના જવાબમાં કહીશું કે જે વખતે નામદાર આગા શાહ હુશનઅલી શાહ (અ) હીન્દ ખાતે પગલો મુક્યો તે અગાઉ લડાઈ તો ચાલુ હતી, જ્યારે કે હીન્દુસ્તાન તેવણ નામદાર જેવા પણ પામ્યાં નહોતા, તે સંજોગો વચ્ચે કેટલાક એરાની મુરીદો નામદારની સાથે હતા, અને તરત આવતાં વાર નામદાર ધ્રીટીશ ગવહરમેન્ટને પોતાનાં બાદશાહી

લોહીનાં હીસામે એકલે હાથે કોઇની પણ આશા અથવા મદદ વગર
 પોતાનો પાવર ઝળકાવી, પુરતી બ્રીટીશ પ્રત્યે વફાદારી જાહેર કરી
 તેથી જનરલ નેપીયર તથા જનરલ નોટને એકાએક અન્ય
 મદદ પરદેશીની મળવા પામી, અને તે મદદ એવી નીવડી કે જે
 મહાન બ્રીટીનના બાદશાહી ચોપડાઓમાં સોનેરી અક્ષરે નોંધ થવા
 પામી, અને તેજ વફાદારીથી મદદ પોતાનાં વડાઓને પગલે ચાલીને
 હાલનાં અમારા હાઝર ઇમામ હાઝરત મૌલાના આગાખાન સર
 સુલતાન મહમદશાહ આપી રહ્યા છે, જેના માટે આપણી
 બ્રીટીશ સહૈનશાહ આભારી છે, એમ ખુલ્લે ખુલ્લુ જાહેર છાપાઓ
 સ્વીકારે છે. તે પરથી અમેને શીઘ્ર કરવાનું એટલુંજ છે, કે એ નામ-
 દાર ઇમામનાં કર્તવ્ય જે છે. તે દુનીયા ઉપર એક રેકૉર્ડ માફક
 છે, તેવડે જ્ઞાની એ સાહેબે ઝમાનને ઇમાનની આંખોથી ઓળખીને
 પવિત્ર પાત્ર ગણે છે, નહીં તો બતાવો તમારાં સમાજોએ એવા ધણા
 બાંકા મારનારાઓ છે, પણ કોઇએ કાંઇ કરી બતાવ્યું છે, જેની કોઇ
 પ્રજ્ઞના હૃદય પર છાપ હોએ, નહીં તો જુઓ નામદાર આગાખાન
 સાહેબે એવી વફાદારી કીધી છે, કે તેનો તોલ થવો કઢીલુ છે તેમ તેની
 સાથે પોતાના જીવને જોખમે એવી મદદ રાજને કરી છે, કે જે સાધા-
 રણ મનુષ્ય કદી પણ કરી શકે નહીં, છેવટે કહીશું કે એ સઘળા
 મુદ્દાઓને તપાસતા નામદાર શાહ હુશનઅલી શાહ હીન્દ પધાર્યા
 તે વખતે ન તો તેવણે કોઇ લશ્કર ઉભો કર્યો. અથવા ન તો તેવણે
 મુરીદોની મદદ મળવા પામી હતી, પણ ખરું જોતાં પોતાનો ઇમામી
 ઝાહર ઝળકાવીને મહાન યોધ્ધાઓને છક કરી નાખ્યું, એ તેનોજ

પરિણામ છે, તેથી તમારૂં લખવું તદ્દન ખોટું ઠરે છે,

છેવટે લખો છો કે “ મુરીદોની હસ્તી પર આપની હસ્તી છે ” એ તો ખરૂં છું કે ખુદાની હસ્તી બંદાઓ થકી છે, નહીં તો ખુદાને ઓળખે કોણ, અથવા ખુદા શું છે તે સમજે કેમ, પણ તમારા એ અવડાધ ભરેલાં લખાણો તમોને અંધારી ગારમાં ઘસડી જઈ હમેશા માટે ઇમાન વગરનાં બનાવી દેશે, તેનાં માટે એજરત પકડો કે અમારા પહેલાં ઇમામ હુઝરત અલી (અ) શું ફરમાવે છે કે:-

કલામે અલી

અનલ લઝી ધન અમુત લમ અમુત

અર્થ—મારો જીસ્મ મરે છે હું મરતો નથી.

એજ નુરે નુર નામદાર આગાખાન સાહેબ પોતાની પવિત્ર શક્તિ વડે ઇચ્છાને અનુસાર કરી શકે છે. અને તેને વિરૂદ્ધ દરેક જમાનામાં મુનકરો મુખો અને બેવકુફો થતાં આવ્યાં છે; તે વિરૂદ્ધાધનાં સંજોગ વચ્ચે એ મહાન વ્યક્તિ પોતાના પુરા પ્રભાવ વડે બાહર આવી આકેષત ખરાબ કરનારાઓને શમજીતી આપવા માટે આવે છે, છતાં તે કોફરો તે મહા પુરૂષની મહિમા પોતાનાં જીહાણાંનાં ગર્વમાં સમજી સકતા નથી. ત્યારે તે હલકા થાએ છે, અને એ મહા પુરૂષની સેવા કરવા વાળાને અમર આનંદ પ્રાપ્ત થાય છે, એ સમજના સંજોગો તપાસતા કહો મુરીદોનાં આપવાથી “ ઇન્જિત ખેતાઓ અને ડીઝીઓ પ્રાપ્ત કરી ” કહો

હવે એ એટલા વીવેચન કરવા પછી તમારે એમ કહેવાને મોહું
રહ્યું છે, કે “મઝહરે ઝાતે ખુદા” માટે કાંઈ પણ મત બાંધી
શકો, માટે તમારા દીલ માંહેલી શંકા ભરેલી જગા ખાલી કરો.
અને સમજો કે એ નામદાર આગાખાન સાહેબની હસ્તી એ
દુનીયાંની હસ્તી છે, એ નામદારની મોજુદગી એ ભવિષ્યની શાન્તિની
મોજુદગી છે, અને એ નામદારની હુદયુક્ત કચીમ હયાત અને
કાયમની જાત એ ઇમાનદારોની સલામતી છે, તેનાં માટે જુઓ
નીચેનો શાહેર જેનો તખ્તલુશ “એખલાશ” છે તે શું કહે
છે, તે સાંભળીને સીખામણ પકડો, અને પગ તળે બજે છે, તેને
ખુશવવાની તજવીજ કરો, બાકી ડુંગરે દીવા કરવા માટેનો તજ
દયો કારણ તમારો તે હોશલો નથી, સખખ કે તમો સચ્ચાઈથી
ધણો ફાશલો રાખનારા છો, પણ અમો તો એમ માનીએ છીએ કે:—

ખુદાઅલી.

અય મોમીનાં નહીં હયે, ખુદા સે જુદા અલી,
હમ બંદે હયે ઉસીકે, ખુદા હયે ખુદા અલી.

“એખલાશ.”

યાદ રાખજો ઇસલામ અમારૂં છે.

સવાલ એકવીસમું.

આગા સાહેબ ? હવે આપ જો પોતાનાં ગીરેખાંનમાં
મુખ નાખીને જુઓ, ખારીક વિચાર કરો, અને બતાવો કે
જે લોખા લોકોની કમાણી ઉપર આપે જે જાહોજલાલી
હાંસલ કીધી છે, તેમને જુઠા જાદુઓના ઉજળા ખગીઆઓ
હેખાડી, જુઠી લાલચોમાં ફસાવે છે, કે મુરીદોને સવા-
લાખ વર્ષનું જગતનું રાજ્ય આપીશ. સ્વર્ગ હુરોગીબમાન
અરહલીમાં ફરેસ્તાઓ, ખજના, તથા સોનાં ચાંદીનાં મહિલો
આપીશ, તો 'શું' તેવા વાયદાઓ અને જીલનાં લખરકા

સિવાય આજ દીન સુધી. ખીજે કયો આત્મિક, શારિરીક, આર્થિક, નૈતિક વીગેરે લાભ તેમને આપેલો છે, તેમને આપ બહાર જુદા મળેલાં છે, અને રાત્રી દીવસ નજરાણાના બદલામાં આપના દીકાર અને આપની લીકા તો નસીબ થાય છે, એટલું છતાં પણ તેઓ એવા તો દુર્ગુણી અને સારી રીત ભાતથી પડી ગયેલા છે, કે અન્યો અન્ય એકબીજાની પરબોલી સ્ત્રીઓને ભગાવી જઇ બહાર રીતે પોતાની પાસે રાખે છે, ખીજાઓને પડતા મુકી પોતાનાં હુમદીન ભાઈઓની ચોરીઓ કરે છે, મતલબ કે ખીજા અનેક બદકામો કરે છે, કે જે ખરેખર અજ્ઞાન અને પછાત પડી ગયેલા વર્ગના લોકોથી થઈ શકે છે, માટે આપના મુરીદોની આત્મિક, નૈતિક, આર્થિક વીગેરે સ્થિતિ તદ્દન પછાત પડેલી છે, અને આપ તે ભોળા લોકોના પસીનાની કમાણીનાં નાણાંનો મોટો ભાગ રાત્રી દીવસ ચુરોપની મુસાફરી અને અમન ચમનમાં ઉડાવે છે, અને કાંઈક મુસલમાનોની કોલેજો અને મસજીદો, અને તુર્કી તથા બાલકન લઝઝના ક્ષાળમાં આપો છો.

જવાબ એકવીસમું.

—૦:~:૦—

“ દાયલા. ”

—~:~:—

આ કલજુગમાંહે દાયલા જાળ, પારકી જાણે પીડ,
પગમાં બળે તેને જુળવે નહી, જેનો મગજ ખાધ ગયા કીડ,
ડાહી વાતો જાણી લીધીરે. “ હીન્દુએ તો હીંમત કીધી ”

“ વરતેજી ”

ડિતજી ? એ તમારા સવાલમાં તમેએ એક એવો
કનીષ્ઠ કૃત્ય કર્યો છે જેની મરવા પછી પણ મારી
મળવી મુશ્કેલ છે, જેમ અમારો પરવરદીગાર
ફરમાવે છે કે.

સમ્મલા સાએલુન બે અઝાખીન.

અર્થ—સવાલ કરનારાએ આખરતનાં અઝાખ માટે સવાલ
કર્યો છે.

એકંદર લખતાં કહીશું કે તમારા સવાલો ફક્ત ઉધ્ધતાઈ
બરેલા અને દાંભિક છે, કાંઈ રસ્તો મેળવવા કે ઉપદેશ મેળવવા

માટે નથી, પણ એક જાતનો જગતમાં શીતનો ખરપા કરી ઉશકેરણી ફેલાવવી એ મુખ્ય તમારી નજીશ નેમ છે, પણ યાદ રાખજો શીતનો ફેલાવનારને અદલાહ ત્યાં તેનો રસુલ મોહમદ મુસ્તફા (સ) લાંનત કરે છે, તે વિચાર કરતાં પંડિતજી તમારો આમાલ નામુ કાળુ ચીતરવાને મુકી આપો.

શું રામચંદ્રજીના વખતમાં તથા શ્રી કૃષ્ણનાં ઝમાનામાં દાણવો, એ મહાત્માઓથી વિરુદ્ધાઈ ઓછી કરતા હતાં. પણ તેઓ શું કરી શક્યા ? કાંઈ નહીં ? સામે બદનામ થયા ખરખાદ થયા અને દુનીયામાંથી સુફેદી વગરનો મોંદું લઇને જગતની જત્રીશીએ બદ બોલાણા, તેવીજ રીતે અમારા પવિત્ર નખી મોહમદ (સ) ની સામે મુનાશીકોએ જંગ કર્યાં કાફેરોએ ખોટા તોહમતો મુક્યાં પણ અંતે સત્ય જય, અને સચ્ચેદી બોલ બોલ પાપી પાખંડી કા મુહ કાલા ની કહેવત મુજબ થયા પામ્યું. તે પ્રમાણે અમારા રાહ-ગુમા હજરત અલી (અ) થી આજ વેર હીઝ હાઇનેસ નામદાર આગાખાન સાહેબની અમર કીર્તિ અને ઝળકતી જહોજલાલી નંહી શાખી શકનારા દુરામહીઓ સામે થતાં આવ્યા છે. તેના માટે પંડિતજી ઇતીહાસો તપાસી જુઓ તો તે સામે પડનારોનું નાશ થતાં, અપકિર્તી શાયે વહોરી ગયા છે, અને એ સતપંથનું ધર તો આવ્યાદ અને અજીમુશાન છે, તો તમે એ જે ખીડું ઝડપ્યું છે, તે મુજબ હમેશા થતું રહ્યું છે કાંઈ નવું ઉકાળ્યું નથી જેથી અમોને હર્ષ કે શોક હોયજ નહીં.

કોળના, તમે બન્ને આંખે સરખો જોઈ શકતા નથી. નહીં તો એમ નહીં લખતે, કે “આપના મુરોટોની આત્મિક, શારિરીક, નૈતિક, અને આર્થિક વીગેરે સ્થિતિ તદ્દન પછાત પડેલી છે,” હવે પહેલે જરૂરનું છે કે આત્મિક બળ આગાખાનીઓના તપાસતાં તમામ દુનીયા જે આંખે જોનાર કહે છે. કે પહેલી પંક્તિએ છે, સખખ કે અમે આત્મિક વિદ્યાનાં અધીકારી હોવાથી અને આત્માના બળવડે પરમાત્માને મેળવવાથી તમારા જેવા ફક્ત નામધારી પંડિતો તે દરજો નહીં સમજવાને લીધે વિરૂધ્ધ જઈને પોતાના બખાખ કાઢીને વગોવે છે, જેમ દરેક ઝમાનામાં આત્મિક ઉત્તમતા ધરાવનારા સાંમે નાસ્તિકો નગુણ થયા છે, બસ આત્મિક ખુબીઓ ધરાવનાર અને આગળ વધેલાની એ નીશાની છે, બીજી શારિરીક માટે કહેતાં કહીશું કે અમારા ધાર્મિક ધોરણે સુસ્ત પડ્યા રહેવું અથવા નાના પ્રકારનાં શરીરને સુખ દેવા, અને શરીર જેથી પાયમાલ થાય તેવી કેરી વસ્તુઓનું સેવન કરવો એ હરામ છે. તેથી અમારી શારિરીક સંપત્તિ ટકી રહે છે.

ત્રીજું આર્થિક, અને નૈતિક, એ ખાસ તમામ વર્ગોથી વધીને અમે કહીશું કે નીતિ એજ અમારો ધર્મ છે, અને સધળાના લાભો જળવવા એજ અમારો કર્મ છે, તેમાં તમારી શું શક્તિ છે, કે નયોગ જેવી અનિતી બરેલી ક્રિયાને વગગી રહી અને તમામ ધર્મો પ્રત્યે બેવફા બનીને આગાખાનીઓ માટે કશું પણ બોલી શકો, અથવા બોલો તેમાં હળધુત થયા સિવાય પાઘડી બાંધી શકો ? નહીં કદી નહીં ?

પંડિતજી તમે દ્રેષભાવ તજીને ખરી આંખે જુઓ તો ફક્ત મોહના લખરકા અને ગાંઠનાં ગાપીચંદ્ર એ સુકે સુકી રીતી તમારા સમાજોની છે. કારણ તેમ જો નહીં અને સત્ય જેવું કાંઈ સાર સમજાવવાનો પ્રયત્ન કરતે તો હરગીઝ એ ખુનીયાદ દુનીયાની લાલચો તુચ્છ ગણીને જો પગલે પીર, પયગંમ્મર, ઓલીઆ, અંખીયા, દેવ, દેવતાઓ હાલી ગયા છે, તે તરફ વહેન કરવાનું શિક્ષણ આપતે, પણ તે તમારામાં છેજ કયાં, નહીં તો આમ લખતા શરમાતે કે “ એકખીજની પરણેલી સ્ત્રીઓને ભગવી જઈ જાહેર રીતે પોતા પાસે રાખે છે ” શું એમ લખવું અથવા બોલવું તે ઇનશાનીયત છે, અથવા સદાચરણથી નહીં ચાલનારા પાપીઓ આવા અકૃત્ય કરે, તેનાં માટે ધર્મ અથવા ધર્મના મુરશીદનો દોષ શો ? તમારી સમાજના મેમ્બરો પાપી પ્રેરણામાં પ્રવૃત્તા નથી, અથવા તમામ પાપથી બચી સત્યપર ચાલનારા છે, નહીં તેમ બનવું અશક્ય છે, તેમ કદાચ ઉપર વર્ણવેલા મુજબ ખોટી રીતે આગાખાનીમાં ખપતો એક મેમ્બર એવાં કુકર્મોમાં સંડોવાયલો હોય તેથી ખીજઓને શું ? એ તો કરશે તે ભરશે ? એવાં પીળાં વસ્ત્રો પહેરી ભર વસ્તીમાં અનેક ધુતાઓ, લોકોને ભરમાવવા ભમે છે, ને પોતા માટે પાપો વહોરી લે છે, તેથી તમામ વસ્ત્રધારી ખોટા હરતા નથી,

દાખલા તરીકે આપણી મહાન ક્ષીટીશ ગવ્હરમેંટના કાયદા કાનુનો અદલ છે. અને તે તમામ પ્રજાને જાહેર કરવામાં આવ્યાં છે કે

સોરી કરનારને શન્ટેશ, મારા મારી કરનારને ફંડ, અને ખુન કરનારને ફાંસી, ની સજા કરવામાં આવે છે. એવું સમજવા છતાં કેટલાંક ડામીઝો તેવા ગુન્હા કરે છે. તેને પરિણામે તે સજા ભોગવે છે. શું, તેથી તમામ પ્રજા ડામીઝ ગણાશે ? નહીં કદી નહીં, છતાં તમામ પ્રજાને ગુન્હેગાર ગણનાર પોતે કેવો ગણાવવો જોઈએ, તે એ સવાલ સ્પષ્ટ સુચવે છે કે, જેની આંખે કમજો થયો હોય તે સઘળું પીળું જુએ, નહીં તો પોતાનાં પંથમાં નીચોગ જેવી ભુંડી પૃથા પડેલી હોય જેને એક રીતે વ્યભિચારમાં ગણી શકીયે તે તરફ આંખ વીચારણાં કરીને અને એક કોમ જે અનીતિથી હજારો કાશો દુર રહેનાર અને નીતિને જ ધર્મ સમજનાર પ્રજાનાં સાહેબને સવાલ પુછ્યા પહેલે પોતાની પીઠ જોતે, પણ જેને ઝગડો ફેલાવવો હોય તેને તો લખવાથીજ કામ, આકી વીચારતો વીચારશીલ કરે એમ કહીને પંડિતજી પ્રત્યે પ્રેમભાવથી કહીશું કે બંધુ કાંઈ વીચારથી લખો.

આગળ લખતાં તમો જણાવો છો કે “ભોળા ભોળાના પંસી-નાંની કમાણીનાં નાણાનો મોટો ભાગ રાત્રી દીવસ યુરોપની મુસાફરી અને અમન ચમનમાં ઉઠાવો છો.” “અને કાંઈક મુસલમાનોની કોલેઝો મસજીદો પ્રથમ લખતાં કહીશું કે ભોળા કોને સમજવા તે અગાડિના જવાબોમાં અનેક સ્થળે સ્પષ્ટ કરેલ છે. તે પડતો મુકી વધીને કહીશું કે નામદાર આગાખાન સાહેબ યુરોપ તરફ જાય છે, તે અમો અનુયાયીઓ માટે ના આર્થિક પ્રયોજના અર્થે જાય છે. જો કે અમારા નામદાર સાહેબ ઇચ્છે તો અત્રે ખીરાજ સઘળું કરી શકે છે, પણ દરેક કાર્ય સાથે કારણ સમાએકું રહે છે. નહીં તો પરવરદીગાર

છત્તે તે એક પણ માં આખી સૃષ્ટિ ઉપાવી શકતે. છતાં છ દીવસ લગાડયાં તેનો હેતુ શુ ? તેજ પ્રમાણે મહાન આત્માઓનાં કૃત્યો હોય છે. એટલે તે મુદ્દા પર ભાર દઇને અમો એટલુંજ બોલવા માંગીએ છીએ, કે અમારા બલા માટે અમારા લાભો સાચવવા માટે એકંદર અમારી જ બલાઈ માટે જન્ય છે, તે પર તમોને લાગી આવવું નિર્થક છે. ફાકટ છે. અને કોલેજો ત્યાં મસજીદો માટે નાણા ખર્ચો છો એ ઇતિરાઝ વળી કાંઇક નવું છે જલકે ઇસલામ તરફ પંડિતજીની હમદદીનો એક આમેદુય નમુનો છે. આફ્રીન સંતપુરુષોએ સત્ય કહ્યું છે. કે અવસ્ય પાપ પ્રગટ થયા વિન્યા રહેતો નથી, તેને જાહેરીમાં લાવતા કહીશું કે ઇસલામીઓ અમારા છે. ઇસલામ અમાર છે અને અમારો અદ્દલાહ ત્યાં પયગમ્બર એકજ છે. તેથી એક જ છીએ. અને એકજ રહીશું. આગળ વધીને જે અથર્વ વેદની અદ્દલો ઉપનીષદ ને આધારે તમોને પણ આમંત્રણ કરીશું કે અમારા જની રહેવા ઉતાવળે ધાઓ અને આવી મળી દીક્ષાજનની એક થઇ જાઓ, કારણ તમારાં અમારા વચ્ચે પુર્વનો સંબંધ છે, તેથી એવું કરશો નહીં કે, “ ભેંસ આગળ લીંગલ ”

શ્લોક.

દ્રાં અહો રસુલ મહમદ રકબરસ્ય અહો અહા આદલા બુકમેકક
અહો બુકં નિલાત કમ્ ॥ ૩ ॥

“ અદ્દલોઉપનિષદ ” “ અથર્વ વેદ ”

શું સત્યપંથ નાપુદગીની નીશાની છે ?

સવાલ ખાવીસમું,

આગા સાહેબ ? આપજ ફરમાવો, કે એ કયા મઝ-
હબમાં જાયેઝ તથા કયાનો ઇનસાફ છે, કે મુરીદોથી આપને
એવડો મોટો લાલ મળે છે. હવે તે આપણા ભોળા મુરીદોને
કાંઈ પણ લાલ ન પહોંચાડતાં ઉલટી તેમની કોમી હસ્તી
અને તેમના વડીલોના નામો નીશાનને નાપુદ જનાવી તેમને
સીયા ઇમામી ઇસમાયલી યાને આગાખાની મુસલમાન જનાવો
છો. આપની શાન તો ઘણી મોટી છે, એક હલકામાં હલકા
માણસને ઘટારત નથી, કે જે બાગનાં વૃક્ષો, ફળો. તથા
પુલોથી તેણે પરવરીશ તથા જાહોજલાલી મેળવી હોય,
તે તે બાગ અને તેનાં પુલ ફળોનું સાધારણ રૂપાંતર કરવા
માટે તરતજ તેનાં નામો નીશાન પણ રહેવા ન દે. અથવા
જે ગાય વીગેરે ઉપયોગી પશુઓ આગળથી વરસોના વરસો

શ્રીગી દુધ, મલાઈ, માખણ, વીંગેરે વસ્તુઓ મેળવી, અમન-
ચિમન ઉડાવ્યો, હોય તેને એકદમ કસાઈઓને હવાલે સુપત્તી
કરી આપે.

જવાબ બાવીશમું.

બે પીર.

—:૦:—

બે પીર ઈબ્રાહિમ મજુર ના પડગી,

કયા લેકે કરેગા વહો, તુ હુર ઔર કસુર,

“અલીમ”

—:૦:—

કી.

જુલા ? કહો સમજવો, સમજ સિવાય બકવાઈ
કરવો. એ કયા દાના મનુષ્યનું કર્તવ્ય છે, એમ
લક્ષ્મીને પુછીશું કે તમે જે લખો છો કે “એ
કયા મઝહબમાં જાયેજ છે, તથા કયાનો ઇનસાફ
છે, કે મુરીદોથી આપને એવડો મોટો લાભ મળે” તે
તરફ રંગુ થતાં કહીશું કે એ કયાંની રીત છે. જે અગ્નિયાં હોવા
છતાં જાણપણનો દંભ કરવો, નહીં તો તપાસી જુઓ. ઇસલામમાં

પુરેપુરી કરજ છે; કે માલેવાઝખાત વક્તનાં ઇમામને સંપૂર્ણ કરવો.
એ ખરા હકીકતી ની ઇમાનદારી અને મારફત વાળાઓ ની મત છે.

આગળ ચાલતાં ડહાપણ ડોળતાં કહો છો કે “ તેમની
કોમી હસતી અને તેમનાં વડીલોના નામો નીશાનને નાપુદ બનાવી
તેમને શીયા ઇમામી ઇસમાઇલી યાને આગાખાની મુસલમાન બનાવો
છો ” એ સવાલના જવાબમાં કહીશું કે કોમી હસતી અને વડી-
લોનાં નામો તેઓનાંજ નાપુદ થાય છે, જેઓ શુંન્ય પુજાને વખગી
રહ્યા છે, અને ધર્મને બહાને નીચોગ જેવી અતીતીપદ વહેન
કરે છે, તથા નાસ્તિક યુદ્ધી ધરાવી વિષ્યભોગમાં લુપ્થ બની
પોતાની હસ્તી ને નેસતી તરફ ધસડી લઇ જાય છે, બાકી
અમો સતપથીયો તેવી નાપુદગી તરફ ધસડાતાઓને અટકાવી,
ખરે રસ્તે એટલે સતપંથે ચહડાવી, તેને જાગતી જ્યોત યાને
નુરઝહુર તરફ લઈ અને અમરપદે ચહડાવવા મથન કરીએ છીએ,
તેમાં જે ભાગ્યવાન અને યુદ્ધીમાન હશે તેજ આવશે, અને જે અંધવો
સતપંથે ચડે છે, તે સતપંથની કીયાઓનાં બળવડે જનમ મરણથી
બચી જઈ, બકાની વાને અમર હસતી મેળવે છે, અને છેવટ સુધી
નીમનાર દીત ભાઈઓના ડાયરામાં ભજે છે તેથી મતલબી સગાં
વહાલાંઓ તથા લાલચુ લખરકા મેળવનારાઓથી છુટી ભોંક લખ
તજ, ખોટી મોહજાળને છુટી, મુકી પરમપદ હાંસલ કરે છે. તે દરેક
રીતે ઇનસાફની રૂએ જાયે છે,

પંડિતજી યાદ રાખજો જે અંધવો ધર્મ ખાતર નાત જાત તજસે,
તે જાતવાંન બનશે, હસતીમાંથી નાપુદ થશે તે યુદ્ધ (હોવા) નાં

ચીન્હો દાખવે છે, નીશાનની વડાઇ પછવાડે નહીં દોડશે, તેને શાન મળશે, એકંદરે વડપણના કુવામાં બુડી મરવા નહીં જશે. તેને વડાઇ ભેટશે, જેમ. કવિ ઇચ્છાહીમ જુસઅ વરતેછ લખે છે કે:—

દ્રષ્ટાંત.

આપના કુવામાં બુડી મરવાનું, સુચવે કુડો ઉપાય,
ખોલનારા નહીં ખોડનારો એ સત્ય ને વિરૂધ્ધ જાય.
સાચી વાતો હોય છે સીધી.

“વરતેછ”

માટે હે ? પડિતો ભ્રમણાંમાં ભમાવનારાઓ સત્યને ઢાંકવા માટે નાત જાત વીગેરે દુન્યવી દાખલાઓ અને દલીલો આપી, આપડાઓની આવતીજીંદગી યાને આકેજત ખરાબ કરવા માટે બહાર નહીં પડો. શું ? હલકા માણસને ઘટારત છે કે દુનીયાની સપાટી પર મહાભારત પ્રયાસો કરી અને સતપથને ખડો કરે, નહીં ? તેવી વ્યક્તિથી એવો જિતમકાર્ય કદી પાણુ બને નહીં ? એ કૃતવ્ય તો ફક્ત કૃતમ્નહ પુરુષનો જ છે, જે દુનીયાની તમામ આત્માઓ પર મહાન આત્મા હોય, માટે તમારો એ એતરાજ બુલો ઠરે છે. અને અફસોસ સાથે લખવું પડે છે કે જે દલીલ તમોએ આપી છે કે “જે આગના વૃક્ષો ફળો ત્યાં ફુલોથી તેણે પર વરીશ ત્યાં જાહોજલાલી મેળવી હોય તે તે આગ અને તેનાં ફુલ ફલોનું સાધારણ રૂપાંતર કરવા માટે તુરત જ તેનું નામો નીશાન પાણુ રહેવા નદે,” એથી લેખકનો હેતુ શું છે. તે સમજાતું નથી. કે કંઈ વીગત પર ઇતરાજ કરેલ છે. છતાં અમે આગળ વધીને લખીશું કે એક આગ-

બાને મહોબતથી એક બગીચો બનાવી તેમાં ફૂલો અથવા મેવાઓ લગાડેલાં હોય તો શું તે બીજાઓ માટે છે, નહીં ? પણ માલિકે બગીચા પછવાડે જે શ્રમ ઉપાડી તેને આપાદ કર્યો હોય, ફરીથી તે તેનો નાશ કરે, સ્વભાવીક એમ બનવું અશક્ય છે. અને તે માલિકનો નાશ કરવાનો વીચાર હોય તો પ્રથમ તે બગીચા પછવાડે મહેનત લેવાનું હેતુ, શું ? એ પરથી સાબીત થાય છે કે બુલ ભરેલી રીતે વિરૂધ્ધ જોનારની બુલ છે,

આગળ લખતા કહીશું કે જે બગીચાનો બાગબાન હોય તેને રાત દીવસ એજ ખ્યાલ ગુજરતા હોય, કે એ જુદો જોરદાર કેમ અને તેનાં માટે ઉપયોગી પાણી સીંચી અને જરૂરી ખાતર આપું, એમ કરી હમેશાં માટે તે જગ્યાને રસાતાળ બનાવે પણ તે ઇલાજોનો અનર્થ ઉઠાવનાર બાબુનાં વેરાન બગીચાનો માલિક હોય છે, જે દ્વેષ ભાવમાં પ્રકુલીત બગીચા પર ખોટા આક્ષેપો મુકીને વગોવે છે, તેવાંઓની ઇચ્છા પામી જવાથી અમે કહી ચુક્યા છીએ કે.

જવાસાનો છોડ.

બૃષ્ટિ વરસતા પોપાય જુદો બળે જવાસાનો છોડ,
એવા અદેખા આર્થ સમાજ કરવા માંડી તાણ તોણ,
નીંદા સાચા ધર્મની કીધી.

“વરતેજ”

શું ફરજનહારી ને માલેકીની કરી લેવી ઠીક નથી ?

સવાલ ત્રેવીસમું.

—:~:—

આગા સાહેબ ? એ વાત કબુલ રાખીએ, કે હવે
આ બાગ પ્રથમના જેવો વિશેષ ફળ, પુલ આપવાને લાયકનો
નહી રહ્યો હોય, અથવા ગાય પુરેપુરું દુધ ન આપી શકિત
હોય તોપણ આપ જેવા મોતેબર અહુસ્થની શાનને એ
ઘટારત નથી, કે બાગને ભસ્મ કરી તોડી પાડવાને અથવા
તો ગાયને ઝખે કરવા માટે ખીજાઓને સુપ્રત કરી આપો
આપનું આ કાર્ય તદ્દન ન્યાય વિરુદ્ધ છે.

જવાબ ત્રેવીસમું,

“ દોહરો ”

યૈ જુગ એસા આંધળા, જેસા અંધા કુમ,
માંગ્યો હી માંગ્યો કરે, ઘાતા ગીને ન શુમ.

“ કબીર ”

ખા ? આફરીન છે તમારી સમજ વગરની સમ
જુતીપર કે જ્યાં કાંઈએ નથી ત્યાં સધળું છે; એમ
લખી પોતાની પત ગુમાવો છો, અને જનસમાજમાં
હલકા પડો છો, કારણ કે તમે લખો છો જે

“ આ ભાગ પ્રથમના જેવો વિશેષ ફળપુલ આપવાને લાયકનો નહી
રહ્યો હોય ” એમ લખવું એ તમારી મંદ પડી ગએલી કપોલ-
કલ્પિત કથા છે. બાકી નામદાર આગાખાન સાહેબનો બગીચો
સૃષ્ટિની શરૂઆતથી ગુલઝાર અને પ્રફુલ્લીત છે, અને દિવસો દિવસ
વધારે લીલોછમ થતો જાય છે, અને કયામત એટલે પ્રલયકાળ
સુધી આબાદ એવોજ રહેશે એ નિશંકય છે, છતાં એવી રીતે
લખવામાં તમેએ જુલ કરી નથી. સખ્ય કે તમારા મનાતા
ગુરુ દયાનંદ સરસ્વતીનો શિક્ષણ એવો હતો, અનુયાયીઓએ
હમેશાં કાળી બાજુ વલણ કરવી તે પ્રમાણે તમેએ કર્યું છે.

અલખત, આગળ ચાલતાં અમો એટલુ તો જરૂર સ્ત્રીકા-
રીશું, કે જે જમીનમાં પાક સારો નીપજતો હોય, અને તે જે
ફરજનદારી હોય તો અવશ્ય તેનાં તરફ વધારે ધ્યાન આપી અજરો
અમર પટ બનાવીને જરૂર માલેકીની કરી લઈએ છીએ, તેથી
ફરજનદારીવાળાઓનો હક લખ્મ થતાં હોય વાવચલા કરે છે,
અને પેટ બળતા ગામ બારવા માટે બાહર પડી પોતાની ફજેત
કરાવી વીરામ પામી જાય છે.

આગળ ચાલતા તમો લખો છો કે “ ગાયને ઝમે કરવા માટે
બીજાઓને સુપ્રત કરી આપો, ” તેના ઉપર ટીકા કરતા કહીશું કે ઝમે
કરવું, રેશી નાંખવું એ તો તમો જાણો કારણ એ શબ્દોથી અમોને
કાંઈ પણ લાગતું વળગતું નથી. બાકી તમો એક વિરોધિ હોઈ નામદાર
આગાખાન સાહેબની શાનમાં કિર્તી મય શબ્દો ઓચરો એજ
સુરેખુદાનો પાવર અને જ્યોતિનો ઝળકાટ છે. બાકી જુઓ:—

પંડિત.

પોથી પંડિત પડી પડી થાક્યાં.

તે સતપંથ વિન્યા નહીં પાક્યાં.

“ ચુનારા ”

માટે પંડિતજી સતપંથગ્રહણ કરશે ત્યારે જ તમોને શાન આવશે
અને સત્ય શું છે તે પોતાની મેળે સુઝશે.

તેમજ તમો લખો છો કે “ બીજાઓને સુપ્રત કરી આપો આપનું
આ કાર્ય તદ્દન ન્યાય વિરૂધ્ધ છે. ” તેનાં જવાબમાં કહીશું કે તે તમારા

માટે બીજા છે, પણ જે શખશ “ કલમેગો છે, તે અમારામાં જ્યાં બાધ
 છે. અને અમે સર્વે એક જ, બાપના બેટા છીએ. તેમાં કોઈએ
 કેળવણી આપી મેળવી હશે, તેનાં વીચારો ટુંકા હશે, કોઈએ
 પુરી કેળવણી કાબીલ મુરશદનાં હાથે મેળવી હશે તેના વીચારો
 વિશાળ હશે, તે તેનાં લીધે મત મતાંતરોમાં પણ ફેર દેખાશે. છતાં
 તત્વ તપાસવામાં આવશે, તે અમે સધળાનું હેતુ એજ છે, કે
 અમે ઇસલામ છીએ, અને તેથી ચુકતેની સફાયત પણ એકના હાથમાં
 જ છે, પછી કોઈ સરીયતની સડક પર ચાલ્યા કરે છે, તે કોઈ તરીકત
 નાં તરીકાને એખતયાર કરે છે, ત્યારે કોઈ હકીકતની ખરી બીના
 જાણી હકને આળખે છે, અને કોઈ મારેફતમાં મળી અને વશલેયાર
 એટલે દીદારે ખુદા પામે છે, એ ચારે તરીકા એવા છે કે એકથી વધી
 બીજા પર જવાય છે અને છેવટે છેલા તરીકા સુફીમાં પહોંચાય ત્યારે
 જ જીવનો કાર્ય થાય, તે તેની શરૂઆત એકડે એકથી થાય છે. તે એકડે
 એક સરીયત છે. એમ સીધું કરતા કહીશું કે રસ્તો એકજ હોવાથી
 વહેલા મોળા ભેટીને એકંદરે એક બનીશું એમ સમજી અમારા ખીરાદરો
 તમારી ઉશકેરણીથી બહેકી નહી જતાં, તમારા દાંભિક લખાણોને
 કચરાની ટાપલીને સ્વાધીન કરીને પોતાનો ખરેખરો ધર્મ બજાવ્યો છે,
 એમ અમેને પાકે પાચે જાણ થઈ છે. તે તમે પણ સારી રીતે સમજી
 ચુકા હશે, માટે મહેરબાન પંડિતજી એ તમારું પોકળ ખુલ્લી જઈને
 તમેને જવાબ કરે છે, તેથી દીમાગ હોય તેો એખરત પકડો અને હમેશાં
 માટે તોખા કરીને કહો કે

શ્લોક.

રુચં નોધેહિ બ્રાહ્મણેષુ રુચં રાજ સુ નસ્કચિ
રુચં વિદ્યેષુ શૂદ્રેષુ મયિ ધેહિ રુચારુચમ ॥

“ યજુર્વેદ. ”

અર્થ:-અમારામાં બ્રાહ્મણ, ક્ષત્રિય, વધર્યો અને શુદ્ર
ઉપર રુચે ઉપજવો ને અમે અરસપરસ ચાહીએ.

નાંમ નોંધાવો “ થોડી મુદત માં છપાઇ બહાર પડશે ”
[લખનાર:-એ. જે. ચુનારા] ઇતિયાસીક વીગતો ઉપરથી

ફાતમાઈ ખીલાઈત

તથા

ધમામોની બાદશાહીમાં ઇસમાઇલીઓની જાહેજલાલી

મજકુર પુસ્તક મધે મૈલાનાં શાહા ઇસમાઇલ (અ) થી
મૈલાનાં શાહ નીઝાર (અ) સુધીનો સઘળો મુખતેશર હેવાલ સાથે,
લડાઇઓ, જીતો, ઇલમનો ફેલાવો, સુરીઝમની તરકકી, મોમીનોનો
વૈભવ, મુનાશીકોની હાંની, મીશનરીઓની હુઝતો, ઇમામો નાં
અમત્કાર, વીગેરે વીગતોથી લગભગ ત્રણસો પાનાંનું વાંચન.

મળવાનું ઠેકાણું:-

ઓ. સેકેટરી, જાફરભાઈ શેરમામદ

૬૦-- ઇસમાઇલી સાહિત્ય ઉત્તેજક મંડળ

પાલખી મોહલો મુંબઈ.

શું સત્યપંથ માં નુર ઝળકે છે ?

સવાલ ચોવીસમો.

આગા સાહેબ ? જગત માં નતો નવશેરવા, આદીલ, વિક્રમાશ્રીત, ઉદાર, માહમુદ લોભી, અને ઔરંગઝેબ બલીમ રહેવા પામ્યો છે, માત્ર તેમનાં કૃતવ્યો બાકી રહી ગયાં છે, તેવીજ રીતે નતો આપનાં વડીલો રહેવા પામ્યા ન આપ પોતે રહેશો. દરેક મનુષ્યે કરેલા કૃતવ્યો તેનાં માથાપર ઝળકે છે, પછી તે કાળા હોય કે ધોળા.

જવાબ ચોવીસમો.

“વેદ” વાંચકે બોધ્યો, સાચો એ પંથ સોધ્યો,
 “ગીતા” ને વચને આણ્યું ધ્યાન આણ્યું ધ્યાન આણ્યું ધ્યાનરે.
 “યુનારા.”

ડિતજી ? ઉપલો સવાલ લખીને તમે એમ બતાડતા માલમ પડો છો કે, મુસલમાન બાદશાહો વીગેરે થયા તે “ માહમુદ લોલી અને ઓરંગઝેબ બલીમ ” તમારા લખવા મુજબ હતા, એ તમેએ મુસલમાનોને સમ્પુર્ણ ગેરમનસાફ કરેલ છે, બસ એજ

તમારી દાંભિક વૃત્તિનું ચીતાર આપે છે, કારણ રાજ તાજ ધરાવનારાઓ પર શું વીટબણાંઓ હોય છે. તેમ તે વખતે કેવા સંજોગ વચે તેઓને કામ લેવાનું હતું, તે તેઓ રાજકર્તાઓજ બાણુતા હતા. તેમ તમારી એવી ઓખાદ નથી કે, બાદશાહોની બાદશાહીમાં માથુ ઘુસાડીને એકને જીલમી અને બીજાને લોલી કહી શકો, તેમ જો તમેને મુસલમાન પ્રત્યે અદેખાઈ અને દ્વેષ ભાવ નહી હોતે, તો જરૂર નવશેરવાં ત્યા વિક્રમાજીતની હરોળમાં મુસલમાન બાદશાહોને ઘણી સબ્યતાથી લખીને મુસલમાન જીત થતે, પણ પંડિતજી તમારા ગુરૂ દયાનંદે પણ મુસલમાનો માટે આવુ ને આવુ અને તેથી પણ અધીક લખી ગયેલ છે, તેવણુ હદ ઓળંગીને પવિત્ર કુરાને શરીફ ત્યા અમારા પયગમ્બર અને આગળ વધીને પરવર દીગારને પણ બ્રજ્ઞતાથી ખંડન કરીને કીનાબાઝ લખાણુ કરેલ છે, ત્યારે શુક છે, કે તમેએ હાડમારીઓ અને મુશકેલીઓ ભોગવેલ હોવાને પરિણામે ફક્ત મુસલમાન બાદશાહોને માટેજ લખેલ છે, તે માટે અમેને જરા પણ અજબ થવા જેવું નથી. કારણ કે કાળી બાણુ ચીતરવી એ તો તમેને વારસામાં મળેલો હક છે.

પંડિતજી બેહોશી અખતયાર કરીને જે તમે લખો છો. કે “ મનુષ્યે કરેલા કર્તવ્યો તેનાં માથા પર ઝળકે છે, પછી તે કાળા હોય કે જિજ્ઞા, તેનાં ખુલાશામાં બોલીશું. કે મનુષ્ય નાં મોઢ પર ફક્ત સતકર્મ જ ઝળકે છે, જેનાં માટે કદા વિરોધી ને પણ કહેવા વગર ચાલતું નથી. કે માતખેર કિર્તીવંત નામાંકીત લીડર મનુષ્યો નાં મુખ પર ચહેલાં વીગેરે, બસ એ વિશેષણો જ અમારા નુરે ખુદા નામદાર આગાખાન સાહેબ નો ઝળકાટ છે, કારણ કે વિરોધી નાં મુખ માં ખચર નાં શબ્દો એજ નુરેખુદા ની મહિમાં અને સત્યનું જીવતું જગતું પાવર છે.

આગળ બોલતાં લખીશું કે સત પંથ એ એવો પંથ છે કે જેને પ્રભાવે, વિરોધી અને દંભિક મનુષ્યો સચોટ કામ નહી કરતાં, ફુલ મુલીઆ દેખાયા છે, અને પરિણામે તેવા ડગમગીઆ મોટી મુસકેલીઓમાં આવી પડી આફતોના હાંડેશા ખાઇ ને હમેસાં માટે પોતાનું અમાલ નાંમુ કાળુ કરી જગજગીશીએ. નહારા ઠ્યા છે, તેવી જ રીતે તમારા જેવા પોકળ પંડિતો દુનીયા ને જોગ્ગ રૂપ થઈ, સઘળી પ્રજાને કંટાળો આપી, પોતાના ધર્મનો ખરાપણો અથવા પોતાની માન્યતા શું છે તે નહી બતાવતા, બીજા તમામ ધર્મોનું ખંડન કરવા તૈયાર રહીને હમેશાં માટે, કિર્તીને બદલે અપકિર્તી મેળવી બલકે સરકાર દરબારના દફતરોમાં પણ સુલેહનો ભંગ કરનારાઓ તરીકેની નોંધણી રાખી, ધર્મ વિજયને બદલે પરાજય મેળવી આ સંસારમાં ઉજળી બાજુની

ઝળકતી કારકીર્દી મુકી કાળી બાળુની કાળાશ લાઇને એ અસાર સંસારમાંથી કુચ કરી પોતે કરેલા કૃત્યોનો જવાબ આપવા હમેશ માટે ગુમ અને નાબુદ થઇ ગયા છે. ખુદા બચાવે એવા પંડિતોથી અને આગળ ચાલતા શ્રદ્ધાળુ બંધુઓને અપીલ કરતાં કહીશું કે બસ સંતપંથની સત્ય નીશાની એજ છે, કે એવા હજારો વિરોધી પંડિતો હમેશાં સત્ય ધર્મ પછવાડે પડતાં આવ્યા છે, અને આવે છે. પણ સત્યનો ઝળકાટ પર ઝળકાટ છે. તે પ્રત્યક્ષ જોઇ લોક લગ્ન તણ, દાંભિક પંડિતોનો પોકળપણો સમજી અંધ શ્રદ્ધા તથા હઠ ધર્મીપણો મુકી એક સતપંથ તરફ ધર્મના ધોરી થઇ ધાઓ, એમ અમારો આમંત્રણ છે, તે કરતાં કહીશું કે—

“ રૂવો છો ”

દશમ અવતાર નકળાંકી અથર્વ વેદ તપાસી દર્યો,
અલી ને માનશે નહીં તો રૂવો છો ને શદા રોશો.

“ અબ્દ ”

શું તમારા વાડામાં પુરાએલાને

મુકી દેશો ?

સવાલ પચીસમું.

—:૦:—

આગાખાન સાહેબ ? આ બાબતને આપ પોતેજ મારા કરતા વિશેષ સમજી શકો છો, પરંતુ સ્વાર્થ બાજી કેટલીક વખતે મનુષ્યને સમજવા નહીં દેતાં, ધર્મ ઈમાન તથા શ્રેષ્ઠ બાબતોથી વિમુખ કરી દે છે હું પણ ઘણી મુદત સુધી આપનો મુરીદ રહી જુદા જુદા અનેક કરો આપની સેવામાં અદા કરી ચુક્યો છું, તેટલા માટે ઘણાજ વિવેક, તથા શુદ્ધ મન શુભ કાર્યની સલાહ રૂપે આ વીનંતી કરું છું, કે આપ પ્રથમ તો પોતાનાં લોખા મુરીદોને તદ્દન છુટા કરી આપો કે જેથી બને જહાનમાં આ લોક તથા પરલોકમાં આપની ભલાઈ કીર્તી જાહેર થાય, જે તેઓને છુટા ન કરવા માંગતા હોતો મહેરબાની કરી તેમની કોમી હસ્તીને દુનિયામાંથી નાબુદ ન કરો.

જવાબ પચીસમું.

—૦:૦:૦—

(ત્રીલોક)

છે ત્રીલોક માંહે, જેનો ભાશ,
ઝાહેર થયો ખલ્લકમાં તે ખાશ.

“ ચુનારા. ”

ખા ? જવાબ આપવા પહેલા તમારૂં ચીઆવલા-
પણું જાહેર કરતાં કહીશું કે તમેએ લખેલ છે કે
“ મુરીદોને તદ્દન છુટા કરી આપો ” એનો અર્થ
શો ? અથવા એમ લખવું એ પંડિત હોમને તમેને
ધટવું છે, શું તમે સમાજઓ પણ જાગ-ફલાવી

બેઠા છો તેમાં જે આપડા ભોળાઓ દુકં યુધ્ધી ધરાવનારા આવી
ફસે છે, તેમને કોઇનાં કહેવાથી તદ્દન છુટા કરી આપશો, તે સ્પષ્ટ
કરીને કલમ ધરવાને પ્રસંગ લેતે તો ઉચિત હતું. આકી હમ કહેણે કે
કરણે કે નહી, તે બે ફાયદા બકવાટ સમાન છે. દરેક ધર્માચાર્ય પોતાનો
પંથ વધારવાની પ્રેરણામાં રહે એ ઇચ્છવા જોગ છે, તેમાં તમારા
જેવા પંડિતો ડંકાસ મારવા નીકળે કે “ મહેરબાની કરી તેમની
કોમી હસ્તીને દુનીયામાંથી નાબુદ ન કરો ” એમ લખવાને તમેને
લગ્ન નથી આવતી, જ્યારે એક પરપંથી બંધુ પોતાનાં પળાતા ધર્મને

તજી અને બીજામાં ભજે તે સ્પષ્ટ સમજાવે છે, કે પોતાનાં પંથથી બીજા ઓછું કરેલા પંથમાં ખુલાસો વધારે છે, તે પ્રમાણે જો તમારા ધર્મમાં ખુબીઓ હોય તો તમો કાકડુદી કરી મહેરબાની મેળવવાનું મુકી આપો, અને સાચું શું છે તે જન સમાજને સમજાવીને પોતામાં ભેળવી દ્યો, બાકી પોતામાં પાણી અથવા સચ્ચાઈ નહીં હોવાના સખમે પોતાનું મોળાપણું દેખાડીને નમ્મળાઈ જાહેર કરતાં પોતાનું પંડિતપણું આટોપી નાંખે તો વધારે ઇચ્છવા જોગ કહેવાશે. અને તેવી ચુપકાથી પોકળ પણ પાધરા નહીં આવશે, નહીં તો યાદ રાખજો, આવું ને આવું કાચુ કાપવાથી તેનાં પર ચર્ચા થતાં સત્ય અંજવાળામાં આવી કામ કરશે, તેને પરિણામે તમારી કાળી વૃત્તિ કુલે આલ્સમાં પ્રગટ થતા તમારા પંથ પર કુહાડો મારવા સરખું કૃત્ય કરતા તમો નાશી પાશ થશો, અને પસતાશો.

ખરું લખતા અમો કહીશું કે અમારો સતપંથ સાચો અને સત્ય ભરેલો છે. તેના માટે વેદ તથા પવિત્ર કુરાને શરીર અને તેના સીવાયની બીજી ઇદ્દહામી કીતાબો સાંખ પુરે છે, તે ખુલ્લે ખુલ્લું છે, પણ જ્યારે તમારી દ્રષ્ટિ સ્વાર્થનાં પડદા પર પડી છે, તેથી સુઝવો કઠણ છે. તેનાં લીધે તમો સતપંથની મહિમા અને શ્રેષ્ઠતા સમજવાને શક્તિવાન થયા નહીં, અને વિમુખ રહ્યાં, નહીં તો સત-ધર્મનો જરા પણ અંશ ધરાવનાર પંડિત હોય તો તેને અન્ય ધર્મોની નીંદા કરવા માટે કંપારી છુટે, તેમજ જ્ઞાન યાને શીલો-સોશીનું જ્ઞાન ધરાવતો હોય, તો તે પંડિત પારકી વાત કરવામાં પણ

પાપ સમજે, તેને બદલે તમે પંડિતાઈનો દાવો કરતા પારકી વાત કરવી
અને પર ધર્મોની નીંદા કરવી તે તો તમારો ખોરાક છે, એવું સ્પષ્ટ કરો છો.
એમ તમારી ઓળખાણ કરવતાં કહીશું કે જુઓ પુરાતન સનાતન
પંથ જે આજે હળાહળ કળીયુગમાં સતપંથને નામે રોશન થયો,
તેનાં ફરમાનો અને પુરાતન સનાતનની સરખામણી. શ્રી કૃષ્ણ વાંચા.

શ્લોક.

યો મામ જમનાર્દિ, ચ વેતિ લોક મહેશ્વરમઃ ।

અસં મૂઢઃ સમર્થેષુ સર્વ પાપ પ્રમુચ્યતેઃ ॥

અર્થ.

જે મને નહીં જનમેલો શરૂઆત વગરનો હુનીયાનો
માલેક બાણે છે, તે મૃત્યુ લોકોમાં ભુલવણી વગરનો છે,
અને સધળા પાપથી છુટો છે.

—:૦:—

તેથી રીતે કળીયુગ મધે નકળાંકી અવતાર મૈલા મુરતઝા
અલી (અ) ફરમાવે છે કે—

કલામે અલી.

અના સલાતુલ મુઅમીનીન વ અકાતો હુમ વ હન્ને
હુમ વ જહાદો હુમ.

અર્થ.

કે મૈમનોની બંદગી, જકાત, હઝ, અને ધર્મ ચુક
સૌ હું છું.

તેવી રીતે હઝરત રમુલીદલાહ (સ) હઝરતઅલી (અ)
ની વડાઇ માટે ફરમાવે છે કે—

“ હદીશ ”

અલી મઅલ કુરાંન વલે કુરાંનો મઅલ અલી.

ભાવાર્થ.

અલી કુરાન સાથે છે, અને કુરાન અલી સાથે છે.

એ પ્રમાણેની મહિમા ચાલુ વખતનાં હઝરતઅલી (અ)
ના ગાદીનશીન નામદાર આગાખાન સાહેબ ની છે. તેવડે અમે
મુસલમાના ઉંચા ધોરણની રૂએ જેને હકીકત તરીકે ઓળખાવવામાં
આવે છે, તે રૂઠીએ અમે ધર્મ કમાવનારાઓ અટલાહનાં પાક
કલામેને આધારે મુસલમાનીથી વધી અને મોમનોની ગણતરીમાં
છીએ, અને છેવટે સઘળા મુસલમાનો પર પણ ફરજ છે કે
અહુલેબૈયતના ધરની ઓળખાણ મેળવી, મોમન બની પોતાની
આકેખત સુધારે.

પંડિતજી, મોમીન કોણ તે સમજવા માટે તમોને હજુ અગ-
વડ પડશે, માટે સ્પષ્ટ કરતાં કહીશું કે જેમ હિન્દુ સનાતની હોઈ
અને આગળ વધે છે, તે અલ્લજ્ઞાની અથવા તત્વજ્ઞાની કહેવાય
છે, તેથી કાંઈ હિન્દુમાંથી મટી જતો નથી. તેવી રીતે મુસલમાનીમાં
પણ એ એક મોમીનાનો ઉંચો ફરજી છે, એટલી સમજણો આપ્યા

છતાં અમે કહેતાં નહીં અચકાશું, કે એ વીગતો સધળી મ્રેમમય જીવન ગાળનારાઓ માટે છે, તેનો તમે પંડિતમાં અંશ પણ નથી, તેથી તમેને સમજવું કઠિણ છે, કારણ પરમાત્માની અકળ કળા છે. યાને પરવરદીગારની મઝહુર અઝાઘળ જાત છે, તેના માટે તમે સમાજીયોના પંડિત પરવરદીગાર સામે જંગ કરનારા તરીકે મહેર થતાં કહો છો, કે પરમાત્મા એમ થાય અને એમ નહીં થાય; તેમ કહેતાં જે પાકજાત સર્વ શક્તિમાન છે, તેવી વિશાળ શક્તિ માંહેના એક ભાગને ખંડન કરવા, પાપ વહોરી લેવાનો કૃત્ય કરો છો.

આગળ લખતાં તમે કહો છો કે, “આપનો મુરીદ રહી જુદા જુદા અનેક કરો આપની સેવામાં અદા કરી ચુક્યો છું” તેનો જવાબ આપવા પહેલાં દાન માટે જે પરવર દીગારે ફરમાવ્યું છે તે રજુ કરતાં આગળ વધીશું.

કુરાને સરીફ.

હે મોમનો તમારી માલ-મીલકત અને તેમજ તમારા છોકરાઓએ જુદાને યાદ કરવામાંથી તમને રોકવા જોઈએ નહીં.

[સુરતુલ મુનાફિકુન] આયત ૮.

એ ફરમાનપરથી શીઘ્ર થાય છે કે માલ અને મીલકતથી પણ જુદાને યાદ કરવામાં આવે છે, તે ધોરણે અમે ઇસમાઇલીઓ નામદાર આગાખાન સાહેબ જે આમારા ધમામે મુખીન

અટલાહનાં પાક કલામ મુજબ છે, તેવણને અમારી રાજી ખુશી અને લાગણીથી આપીએ છીએ, તેથી અમે હમેશાં શાન્તિ સાથે રહી આકેયતમાંનેકી કરનારાઓ માહેલા હોઈશું, ત્યારે તમેએ જે કર ને બોલો સમજીને તમારા કુલમુલ યકીનથી આપેલ, તેનાં માટે સતપંથ થી ઇમાન બોધને એવી સ્થિતિમાં આવી પડ્યા છો, જે દયા ખાવા જોગ છે, કારણ સત્યથી દાન કરનાર કદી પણ ગુમરાહ થતો નથી, જ્યારે તમે ધારણ કરેલા સતપંથથી વિમુખ નજરે પડો છો, એ તમારી ડગુ મગુ વૃત્તિનો પરિણામ છે, તેમજ ફક્ત નામધારી સતપંથી કહેવરાવવાથી સફળ થવું સમજતુ નથી. પણ એ પંથ અખતીયાર કરનારને પ્રેમમય જીવન બનાવવાની જરૂર છે, ત્યારે સતપંથ ની મહિમા સમજતા અનુભવ થાય, તેમજ તમે તમારા દ્રેશ દુપ ભેગમાંથી ભભાવી બહાર કહાડતા કહો છો કે “ છૂટા કરી આપો કે જેથી બન્ને જહાનમાં આ લોકમાં તથા પરલોકમાં આપની ભલાઈ તથા કિર્તી જાહેર થાય ” પંડિતજી એમ કહેવા માટે તમે કેની અકકલ ઉધારી મેળવીને બહાર પડ્યાં છો, શું ? સતપંથ સમજી તેનાં પર પોતાના જીવ જનથી સદકે થનારા અથવા આસ્થા રાખનારાઓ છૂટા થઈ શકે છે, તેમ કેમી હસ્તી તમારા જેવા દ્વીતા ધરાવનારાઓ માટે જુદી છે. કેમ સમજ ધરાવનારાઓ માટે બીજી છે, મુર્ખ લોકો માટે અલગ છે, પણ સમજી અને જ્ઞાની પુરૂષો કેમી હસ્તી પછવાડે મગર નહી રહેતા, આ અસાર સંસારમાં કાંઈ નહી થઈ રહે છે, અને તેને લીધે પ્રભુ જ્યોતી યાને નુરે ખુદાને ભેટીને પોતાનું સુખા સુખ કરી

લે છે, ધન્ય છે એવા સંતોને જે સત ખાતર નાત જાત જમાત તજીને પરમાત્માને ભજવા લાગ્યાં, જેવી રીતે ભુતકાળમાં ભજન કરનારાઓ થઇ ગયાં છે, તેઓપર પણ પંડિતોનો વાતાવરણ પાપમય હતો, અને વખત જતાં એવા પાખંડી પંડિતો ઉગાડા પડીને જગતની બત્રીશીએ હળધુત થયા. તેથી ચેતો.

આગળ લખતા અમે કહીશું કે જેઓ સતપંથ સમજીને અમારામાં આવી ભળે છે, તે પોતાની સંસારીક ટુંકી હસ્તીને નાખુદ કરીને છેવટ સુધી નીભાવનાર કામ સાથે હરતી જોડે છે, અને અમર ભેદની પ્રાપ્તિ મેળવીને આ સંસારમાં ઉજળી બાળુ પુરેપુરી ભરી પોતાનાં સત્યથી સ્વધામે સંચરી જાય છે, તેવાઓને ધન્યવાદ આપતાં કહીશું કે:—

“ ધન્ય છે ”

મુકી પુજા મુકી મુર્તિ, ધરી સત પંથ પર સુરતી,
અહા સુરતી તણી સુરતી, ખરેખર ધન્ય છે તમને;
ખરા સતગુરને ચરણે, કુકાયા શર શરણ શરણે,
નમાવ્યા શીશ હર્ષેથી, ખરેખર ધન્ય છે તમને.

“ અખંડ ”

શું લોહી સતપંથ માટે ઉછળી સતપંથી નહિ બનાવશે ?

સવાલ છવીસમો.

—:~:—

આગા સાહેબ ? એ બાબત પણ આપની બાણમાં રહેવી જોઈએ કે પંબળનાં આપના લગભગ પાંચસો મુરીદો આપની ખુદાઈ તથા પયગમ્બરીથી મુક્ત થઈ ગયા છે, અને નજીકમાં ખીજાઓ પણ નીકળી જશે. બહુજ થોડા એ લોકો કે જેનું વર્ણન હું ઉપર કરી ચુક્યો છું. તે સીયા ઇમામી ઇસમાઈલી આગાખાની મુસલમાન થશે, પરંતુ યાદ રાખવું જોઈએ કે છેવટે તેઓ પણ ત્યાં ટકી ન રહેતા હિન્દુઓનો ચર્ણ આગળ અવશ્ય પરત આવશે. કેમકે તેમના હાડ માસ માં શ્રી રામચંદ્ર શ્રી કૃષ્ણ, યુધિષ્ઠર, ભીમ, અર્જુન વિગેરેનું લોહી છે, તે એક દહાડો અવશ્ય ઉછાળી મારશે માટે આવી સ્થિતિ વચે નિષ્કળતા સિવાય ખીન્ન કાંઈ પણ આપના હાથમાં નહી આવશે.

—:~:—

જવાબ છવીસમો.

—:૦:—

“ હોહરો. ”

શંશય ખાયા સકળ જુગ, શંશય કીનકુ ન ખાધ.
જે બેધ્યા ગુરુ અક્ષરા. શંશય ચુન ચુન ખાધ.

“ કબીર ”

ખન ? જે અભાગીઆની તકદીર સુતેલી હશે, જેને
પ્રુદાનાં ધરથી વિમુખ રહેવું હશે, તે સતપંથમાંથી
નીકળી જાય છે. અને તમે લખો છો કે “ લગભગ
પાંચસો મુરીદો આપની પ્રુદાઈ ત્યા પયગમ્પરીથી

મુકત થઈ ગયા છે, એ હડ હડતું ખોટું અને દંભિક લખવું છે, સંખ્ય કે
જે સતપંથ સમજી એ ધર્મના તત્વો ત્યા ફીલોસોફી અનુભવી
ને જે બધું એ રસ્તા પર આવી ચડે છે, તે જીવ જતા હૃસુધી
અચળ રહી પ્રીતી થી સતપંથ કમાવે છે. બાકી સતપંથનો દાવો
તો તમે પણ કરતાં હતાં, એવો સાર સમજ્યા વિન્યાનું અથવા
સ્વાર્થ સાધવાની લાલસાથી દાવો કરનારાઓ અંતે ખોટા ઠર્યા છે,
નહી તો જુઓ અમારા વડવાઓ લગભગ પાંચસો વર્ષોથી એ ધર્મ
કમાવતા અમોને વારસામાં આપતા ગયા છે, એવા અમારા લાખો
બાઈઓ હસ્તી ધરાવે છે. જે ભુતકાળે તમારી હાલની જ્ઞાતી માંહેના

હીન્દુ હતા, અને તમારા જેવા પંડિતો તાજે દાવો કરનારા શાર નહીં સમજવાથી રવડી પડ્યા, કદાચ એવી બુદ્ધી ધરાવનારાઓ અમુક નીકળીને તમારી માફક શોરોગુલ અને હોહોહાટ મચાવે તેથી થયું, શું ?

આગળ લખતાં હું કહીશ કે જે તમે તમારી અદેખાઈ અથવા તમારી તમારા સમાજોમાં બડાઈ થાય, તેના માટે પાંચસોની સખ્યા બહાર કરતાં લખો છો કે “ત્યાં ટકી ન રહેતાં હીન્દુઓના ચર્ણુ આગળ અવસ્ય પરત આવશે,” એ ખોલો ફક્ત તમારા મોઢામાંજ રહેવા નીવડશે. તેવું સ્મરણ કરાવતાં અમે કહીશું કે જે સત્યનો શોધક હશે તે અવસ્ય દશમ અવતાર નકળાંકીને મેળવવા અમારે પંથે ચડશે, અને જેના હાડમાં તથા માંસમાં સત્યનું લોહી વહેતું હશે, જેનો વીચાર પરલોક મધે આરામ મેળવવાનો છે, તે દરવાજો પાસે કરવા માટે નર નકળાંકી હજરતઅલી (અ) છે. તેને ભેટવા માટેની કુંચી હજરત મોહમદ (સ) છે, જેના માટે અથર્વ વેદના ઉપનીષદમાં લગભગ સાત શ્લોક છે, તેમાં સાદ્ર સાદ્ર દરશાવેલ છે, કે ભકતોને તારનાર અસુરોને મારનાર મોહમદ રકુબર છે, એમ અથર્વ વેદની શાખા વહે છે, તેના માટે એક શ્લોક નીચે ટાંકી બતાવેલ છે, તે સમજતા ઉંતાવળે સતપંથ શ્રવણ કરીને છેલ્લા અવતારને ગ્રહણ કરવાને પછાત નહીં પડે નહીં તો યાદ રાખજો પસ્તાશો.

શ્લોક.

હરિ ઐ અસ્યદ્દલ્લહલ્લે, મિત્રા વરુણોરા જાપૂર્ણ વધ્યું: હયામિ,
મિત્રો દલ્લા કબરદલ્લા રસુલ મહમદ રકબર સ્યઅલ્લે અલ્લો પૂર્વ વધ્યું.

“ અથર્વ વેદ. ”

હવે આ શ્લોક રજુ કરતાં કહીશું કે જે બંધવો પોતાની માન્યતા તથા સમજુતીથી સતપંથ પર ચડે છે, તે કદી પાછો ફરતો નથી, છતાં કદાચ તમારા જેવા ડંકાસ મારનારા પંડિતનો શીકાર થઈ પડ્યો, તો તેને અવશ્ય બીજે ક્યાંઈ રૂચશે નહી. જેણે નુર સ્વરૂપનું સ્મરણ કરેલું હશે, તેને ક્યાં પથ્થર ક્યાં પાણી ક્યાં શુન્ય ચાપચુપ પસંદ પડશે નહી, સખખ એ વીગતો સતપંથીઓ વિરૂધ્ધ છે, તેથી એક વખતે સતપંથે ચડેલ હશે, તેને એ કીચાઓ નહી ગમતાં પોતા સાથે વસનારાઓ સાથે શંકા ઉભી કરી વધારે મતે વીમરશ કરીને સત્યનો શંશોધન કરી પાછો તે બંધવો બીજી વધારે સંખ્યાને સાથે લેતો આવશે, અને તેમ થતાં અમેને લાભ કારક નીવડશે, ત્યારે તમે પણ સમજશો. અથવા તમારા મનમાં મુઠતા અને અંધ શ્રદ્ધા યા હઠ ધર્મપણું હશે, તો પણ જરૂર સંકલ્પ તો ઉભા થયા વિના રહેશે નહી. તેની દલીલો દેતાં કહીશું કે, જુઓ અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબની લીલા, કે લગભગ આજથી ચાલીસ વર્ષ પર અમારા સતપંથીઓમાંથી એક ટોળો જુદો પડ્યો, જે બાર લાયાને નામે ઓળખાયો તેમાં મોટી

મીલકતો ધરાવનારા શ્રીમંતો ઘણા હતાં, તે જ્યારે સાચપર જુદ પડે છે, ત્યારે ભાંગી જાય છે, તે પ્રમાણે થોડી મુદત બાદ એ ટોળાની પડતી ચાલુ થઇ લાખોપતીઓ અને શ્રીમંતો ગરીબીમાં આવી પડ્યાં. કેટલાક ઉપાધીઆ અને ઝાલીમોને જમરાજે ઉપાડી લીધા. તેથી કેટલાક સીખામણ પકડી પાછા તૈયા કરી પોતાને પંથે આવ્યા, એકંદર છીન્ન બીન્ન થઇ ચુપકાદી અખત્યાર કરીને નીંદા ચીંતાવગર ચાલનારાઓ નજીવા જેવા રહેવા પામ્યાં, જેઓ હાલ મોજુદ છે તેઓની સંખ્યા આંગળીઓને ટેરવે ગણાય તેટલી રહેવા પામી છે.

વળી પંદરેક વર્ષ પર બીજો ઉત્પાત થયો, બીજો ટોળો જુદો પડ્યો, જે ઇશનાસરી ખોળાઓને નામે જાહેરમાં આવ્યો. તેમાં ઘણાએક પોતાના બળ પર મગફર હતા. ઘણાએકને મોટી રકમના નાણાની રેલ છેલની ફખર હતી. પણ જેમ જેમ વખત વીતવા લાગ્યો તેમ તેમ સત્યે પોતાનો ઝળકાટ જાહેર કર્યો, તે ઝળકાટનાં બળ વડે કેટલાક મજકુર ટોળાનાં લીડરે એક પછી બીજો એમ નાદારીમાં આવી પડ્યાં, અને વધારે ભાગ ઉત્પાત કરનારો અટલાહ મીયાનાં દુત મલેકુલમૌતને હવાલે થયો તેથી કેટલાકોને એખરત થઇ, તેથી ફરી ઇસમાઇલી પંથને ગ્રહણ કરી જુને પથે આવી ચડ્યાં જે હાલમાં પણ આવતા નજરે પડે છે, અને છેવટ પાણી તે પાણી અને દૂધ એ દૂધ થવા પામ્યો, બસ એજ સત ધર્મની નીશાની અને વડાઇ છે.

માટે પંડિતજી બીચારો ? ફરનારાઓ પોતા માટે ફરે છે, બાકી સતપંથનો બચીએ તો હમેશા લીલો ફલ ફળોથી ભરેલો અને હમેશા ખુશ લહેરો લેતો નજરે પડે છે તેની તેજ જાહોજલાલી છે કે જે સદાની હતી. તેની તેજ રોશની છે, કે જે હમેશા જહાં આશકારા છે, તેનો તેજ ધમામ છે કે જે આલાદે રસુલીલાહ અને આલે અલી નશલ બે નશલ ગિતરતો આવેલ છે, બસ જેનો એવો મહાન (રહેનુમાં) હોય, તેનો ખેડો પાર છે. તેથી તમારા પંડિતો લાચાર છે.

અત્રે રજુ થતા કહીશું કે પંડિતજી જેમ સૃષ્ટિની શરૂઆતથી જેમ પ્રજામાં ઘટાડો વધારો થતો રહે છે, તેમ તેજ યુગનાં સંજોગો પ્રમાણે અવતારી પુરુષ પણ પોતાની અકળ કળાનાં બળવડે નહીં કળી શકાય તેવા હેરફેર સાથે આ સંસારમાં પ્રજા વચ્ચે જાહેર થાય છે. પણ તેને તે આળખે છે કે જેણે સતગુરુ યાને મુરશીદે તરીકતની પ્રશાદી પામીને આગળ વધેલો હોય જેમ કે:—

“ અલખ ”

અલખ નાંમીના દશ રૂપ દેખાયા,
જુગે બે જલચર બે વનચર લેખાયા,
બે બ્રાહ્મણ બે ક્ષત્રિય મનાયા
બાકી બે તે નહી હિન્દુ ની કાયા.

ત્રીજા દ્વાપરે યજ્ઞમાં યુધ રાયા,
અતે “અહી” રૂપે ધસલાંભી માયા.

“ચુનારા”

ગિપલી વીગત રજી કરતા કહીશું કે દરેક યુગનો પ્રમાણુ જુદો જુદો હોય છે. તે પ્રમાણે તે વર્તમાન કાળ પ્રમાણેના ધર્મના આગેવાન હોય માટે તેની નીંદા નહીં કરતા સત્ય શોધક તરીકે દુનીયામાં રહી વીચાર શીઘ્ર થઈને વર્તવું એજ વિનંતિ કરતાં કહીશું કે જુઓ પારાશર શું કહે છે.

શ્લોક.

યુગે યુગે ચ યે ધર્માસ્તત્ર તત્ર ચ યે દ્વિજાઃ ।

તેશાં નિન્દા ન કત્તવ્યો યુગરૂપાહિ તે દ્વિજાઃ ।૩૩।

પારાશર સ્મૃતિ.

અર્થ—યુગ યુગ નાં જે ધર્મો છે, તેની અને તે યુગના પ્રાદ્દશોની નીંદા કરવી નહીં કારણ પ્રાદ્દકે જો યુગના જેવા હોએ છે

પારાશર સ્મૃતિ.

શું સનાતનીયો અને સત—

પંથીઓ એક જ છે ?

સવાલ સતાવીસમો.

આગા સાહેબ ? આપની એવી ધારણા પણ ખરી નથી કે આપની તેવી કારકીર્દીથી મુસલમાન ખુશ થશે, કેમકે આપ પોતાનાં મુરીદોને મુસલમાન તો નથી બનાવતા બલકે આપ તેમને ખુદાથી ગુમરાહ મુનકેર કરી પોતાની પુબ્લ કરાવો છો, જેમકે પ્રથમ જણાવી ગયો છું. મુશકેલીએ જો. એમ પણ માની લઈએ કે થોડાક મુસલમાનો જે ઈમાન કુરાન તથા ખુદાની પરવા ન કરતાં, ખુશી પણ થાય, તો ત્યાં ત્રેત્રીશ કરોડ હિન્દુઓનો દીલ દુખાશે.

જવાબ સતાવીશમું.

—:૦:—

જય ! જય ! સર સુલતાન, એહેલે ઐત નથી ના.
જય ? જય ! સર સુલતાન અશલ આલાહ અલીનાં,
“ વરતેજી. ”

ખા ? તમારી ધારણા એ ખરી નથી ? કે એવો શોરઅકોર કરશે. તેથી અમે અમારા કૃતવ્યથી પાછા પડીશું તે સ્વપ્ને સમજસો નહી. અને જે વીગતોમાં તમે રતી

ભાર પણ જાણુના નથી, તેમાં જાણપણુનો દંભ કરીને જે ગિશકેરણી ફેલાવીને સુલેહનો ભંગ કરવા આહીને અમારામાં ભળતા ભાષાઓને અટકાવવાની જે યોજના કરે છે તેનાં માટે અમે ખુલ્લા અક્ષરોમાં કહીશું કે, પંડિતજી ખાંડ ખાઓ છો, કારણ એ તો તમે નુરેખુદાનાં ઝળકાટનું સાધન ખડો કર્યો છે. અને જ્યારે પરવરદીગાર યાને પરમાત્મા પોતાના નુર સ્વરૂપને ગંઝે મખફીમાંથી બહાર લાવવાનું હોય, ત્યારે તેનાથી વિરુદ્ધ કામ કરનારા જોની ગણતરી હીન્દુ કે મુસલમાનમાં ન હોય, તેવા પંડિતો ગિલા થઈ, પ્રજાને ગુમરાહ કરવાને પોતાની ડહાપણ ડાળે છે. તેને પરિણામે મામીનાની સાર કરવા અને મુનાફીકોને મારવા માટે તે નુર સ્વરૂપને જાહેરમાં આવવાની ફરજ

પડે છે, જેમ દરેક ઝમાનાઓમાં થતું આવ્યું છે, એ સંજોગોનાં પ્રતાપે પ્રકાશમાન પરમ પુરૂષને આસ્થીકો પામી જઈને સતપંથમાં ભળશે. પણ જેઓને અંધ શ્રધ્ધા ત્યા હઠ ધર્મીપણો હશે તે નહીં સ્વીકારશે, ત્યારે પરવરદીગારનાં ફરમાન પ્રમાણે તેવાઓ પર મુશીબત આવી પડશે. જેનાં માટે પવિત્ર કુરાને સરીફમાં છે કે:—

“ આયત ”

તેઓએ તેને જુઠો કહ્યો, ત્યારે તેઓના ઉપર એક સખત ધરતી કંપ આવી પડ્યો, પછી તેઓ પોતાના ધરમાં સવારે ધુટણ ભર પડેલાં હતાં.

[સુરતુન અનકયુત] આયાત. ૩૭.

આ કલામેપરવરદીગાર પર વિશ્વાસ રાખીને કહીશું. કે તમો પણ જે જુઠાણો કરવા નીકળ્યા છો તે કાંઈ નવાઈ ઉત્પન્ન કરનાર નથી. કારણ કે ઇમામો ત્યા પયગમ્બરો તમામને મુનાફેકો હમેશાં જુઠેલાવતા આવ્યાં છે, અને તે ઉત્પાત વડે સત્ય પ્રકાશમાન થઈને ખરું છે, તે જાહેર થતા જુઠેલાવનારાઓનાં મોંઢા વગર સફેદીના થતાં હમેશાં દુનીયામાં લાનત અને સલામતોના વારસ ઠર્યાં છે, પણ જે હઝરત અલી (અ) નો વારસ ગાદીનશીન પુશત દર પુશત ઉતરતો આવે છે. તે હમેશાં દુનીયામાં કાયમ દાયમ અસલ સુર્ય માફક પ્રકાશમાન અને તમામ આલમના રહ બની પોતાના નુરનો પૃથ્વી પર શાયો નાંખી રહેલ છે, તે કદી પણ દુનીયામાં છુપાતો નથી. તે કોઈ પણ સંજોગો વચ્ચે પૃથ્વી પરથી ગેરહાજર રહેતો નથી. તે

સૃષ્ટિની શરૂઆતથી પહેલે આવેલો છે. અને તે દુનીયાનાં છેવટ પછવાડે પણ રહેશે, એવા અકળ અને અવિનાશી પુરુષનો કોઈ દેવ ભાવથી અથવા મુર્ખાઈથી ખંડન કરે તો થયું, શું? જો એમ થવા નહીં એશે તો દેવ અને દાણુવો સમગ્રય નહીં. તેમજ સાચ અને જીવંતો પદ્મતરે થાય, તેવી કુદરત નયળી નહીં હોવાથી પોતાની સમ્મળતાની કુવત વડે સત્ય અજવાળામાં લાવવા અને જીવંત નાશ કરવા માટે એ સધળા કારણો ઉભા કરે છે, એ ઊદાહરણો સધળા સતપંથ નાં છે, અને તેને એ પંથના સેવકો માને છે. હઝરતઅલીનાં કલામો મુજબ—

“ કલામે અલી ”

હું એવી કીતાબ છું કે જેમાં કાંઈ શક નથી હું એવો શખ્સ છું કે મારા શબ્દોમાં કાંઈ ફેરફાર થતો નથી, હું બંદાઓ ઉપર જીલમ કરનારો નથી.

પંડિતજી એ મહાન ખુદાઈ જાહેર કરનારા વચનો તમોને ગળે ઉતરે તેમ છે ? નહીં ? એ હઝરતઅલી (અ) તે છે કે જેની બાહુબળ વડે અને સુઝાત વડે ઇસલામ નો પાયો મુસ્તકીમ થતાં દુનીયાની તમામ સપાટી પર સત્ય ધર્મનો પ્રચાર થયો. તે એજ હઝરતઅલી (અ) નુર બહાદુર અને અવતારધારી તરીકે પરમ પુરુષ છે, કે જેને નુશેરીઓએ ખુદા તરીકે સ્વીકાર્યું તેને તમારા જેવા દાંભિક પંડિતોએ યાને મોક્ષવી અને મુલ્લાઓએ ધણા દુખો દીધા છતાં તે ચલાયમાન ન થયા, અને દુનીયામાં પોતાના નામો અમર કરી ગયા. જેમ એક અહેલે મુન્નતજમાતનો શાયર કહે છે કે—

“એશક નુશરી કે હો ખુદા, મોલા અલી મુશકીલ કુશા”

“ અકબર ”

કહો એજ હઝરત અલી (અ) નાં ગાદીનશીન હાલના નામદાર સર સુલતાન મોહમદશાહ આગાખાન સાહેબ છે. તેનાં માટે એટલી દલીલો એટલા પુરાવા હોવા છતાં તમારૂં મોંઢું ક્યાં છે, કે કાંઈ ચાં કે ચું કરીને બોલી શકો, પણ જેના ભેગમાં વિચાર ન હોય અને વિચારમાં સહનશીલતા ન હોય તેવા ગુમરાહ જરૂર બકવાટ કરે તેના માટે અમેને કાંઈ પણ દીલગીરી નથી.

પંડિતજી તેત્રીશ કરોડ હિન્દુઓ માંહેનાં જે શ્રી રામચંદ્રને માને છે, જે શ્રીકૃષ્ણને સ્વીકારે છે, ચાર વેદ ઋગ, યજુર્વ, શામ, અથર્વનો સરળ અને સાચો તરજુમો કરી દેવને શાકાર સ્વરૂપે બજે છે. દશમા અવતારને શીઘ્ર કરે છે. એ સધળી વીગતોને સ્વીકારનાર આસ્થીક છે. પુરાતન પંથનો હીમાયતી છે. તેથી વિરૂદ્ધ ચાલનાર નાસ્તીક છે તેવા અકકલનાં ખાંહો આજે ઘણાં દૃષ્ટિ ગોચર છે, તેઓ પંડિતોના પેરવાશોમાં છુપાઈ અને અંતરની અભિલાશોઓ જુદા ધોરણની જાહેર કરે છે. તેવાઓના મોહમાં ન સપડાતા દુર રહેવું ઉચિત છે. આગળ જણાવતાં અમે અવતારી પુરૂષની ઓળખાણ આપતાં કહીશું કે અથર્વ વેદનાં આધારે મનુસમૃતિને પુરાવે આજનો દશમ અવતાર હઝરત અલી (અ) શુદ્ધમાં પ્રગટ થયો છે. એ તેજ પુરૂષ છે કે જેને વૈષ્ણવો શ્રી કૃષ્ણ તરીકે પૂજતા હતાં એ તેજ અકાળ વ્યક્તિ છે કે જેને સનાતનીયો શ્રી રામચંદ્રજી તરીકે માન દેતાં

હતા, તેવા મહાન નરનું સમરણ કરાવતા કહીશું કે તેજ જ્યોતિ એ હઝરતઅલી (અ) નાં સ્થુલ શરીરમાં ઝગમગે છે. ફક્ત નામમાં હેરફેર છે, જેવી રીતે દરેક યુગો યાને જમાનામાં થતું આવ્યું છે. મજકુર જ્યોતિનો શમરણ કરનારાઓ અથવા એ નુર ઝહુર પર આસ્થા રાખનારાઓ જરૂર અંતે અમારી સાથે આવી ભળશે. અને તે સધળા અમારા બંધુઓ તરીકે અમારી હરોળમાં ખીરાજશે, તેમ થતાં તમારા જેવા પંડિતો જેઓ આસ્થા વગરનાં છે, આગળ વધીને કહીએ તો શાકાર સ્વરૂપનું જ્ઞાન ન હોવાથી અધકારમાં સળજે છે, તેવાઓનું જ દીલ દુખાય એ યોગ્ય અને ખરૂ છે, સખ્ય એક તરકટી માંચડો ઉભો કરવામાં આવ્યો જેની વેદ અથવા કુરાન શાંખ પુરતા નહી હોય, તેવા માંચડા પર ફક્ત દાંભિક અને ખોટી રીતે પરધર્મીઓની નીંદા કરીને ચીચડા ફાડનારા જ ચડે છે. તેવાંઓની સંખ્યા ઓછી થવાથી અને ઉભા કરેલા પંથમાં મોટો સમુહ નહી ભળવાથી કરેલી કોશીષો પંડિતોની માટીમાં મળી જતી હોય, તેથી સ્વભાવિક દીલ દુખાય તેમ બનવા જોગ છે. માટે દીલને મલમ પટો કરીને મટાવવા હોય તો અમારે સતપંથે ચહડવાને તત્પર થાઓ, તો અમે શીઘ્ર કરી આપવાને તૈયાર બેઠા છીએ, કે જે જ્યોતિને આપો સંસાર શોધે છે તે અમારા પાસે છે. તેની ઓળખાણ માટે નીચેનો અથર્વ વેદનો એક શ્લોક રજુ કરતા શાનમાં કહીશું કે પંડિતજી વીચારો અને વેદ આધારે પોતાની આકેઅત સુધારો નહી તો યાદ રાખજો ભટકી ભુલા પડશો.

શ્લોક.

ઈલા રસુલ મહમદ રકબર

“ અથર્વ વેદ ”

શું “સત્યાર્થ પ્રકાશ” નું સિક્ષણ
સુલેહનું ભંગ કરનારું નથી ?

સવાલ અડાવીસમો.

આગાખાન સાહેબ ? કેટલોક વખત થયો આપના મુખ-
માંથી એ અવાજ સંભળાય છે, કે હિંદુઓ તથા મુસલમાનો
વચ્ચે સુલેહ થાય અને આપ પોતે પોતાને હિન્દુ મુસલ-
માનો વચ્ચે સુલેહ સંપના ચાહનારા જણાવો છે; તો પછી
કેવી રીતે આપ પોતાના જ્ઞાન દીપથી ઉલટા ચાલી ભોળા
હિન્દુ ભાઈઓ અને તેમના કલેજનાં ટુકડાઓને માત્ર
સ્વાર્થ બાળી તથા અંગત લાભ માટે શીયા ઈમામી ઈસમા-
ઈલી બનાવી હિન્દુઓની સખત લાગણી દુખાવો છો અને
આપ પોતાની આ પોલીશીથી વિમુખ ન થયાં તો આપની
પર આ કહેવત સત્વ રીતે લાગુ પડી જશે જે હાથીના દાંતો
ચાવવા તથા દેખાડવાનાં જુદાં હોય છે.

જવાબ અઠાવીશમો.

શબ્દેર.

મુદ્દર્ઘ લાખ જુરા ચાહે તો કયા હોતા હયે,
વોહી હોતા હયે જો મનજુરે ખુદા હોતા હયે.

જ્ઞા ? આ પ્રસંગે અમો તમોને એટલુંજ કહીશું કે
ધર્મ અને દુનીયાને એકજ ગાલામાં સમાવવાનો
જખરડો કરો છો તે તમારા જેવા પંડિતાધનો ગોશર
ખેચનાર માટે અ જાજતું અને ગેરવાજખી છે, કારણ
કે દુન્યવી ખ્યાલ હાલ તરત માટે મુકીને જો ધાર્મિક
દ્રષ્ટિથી અવલોકન કરતે તો તમોને તમામ સમજાઈ જતાં ખાત્રી
થતે, કે નામદાર આગાખાન સાહેબ એકત્રને ઓળખાવવાની
સડક સમજવી સર્વે મનુષ્ય જાતિને એક કરવા, અને દ્વિતા મટાડવી
એવી સુચના કરતાં સમજાય છે, તે ફીજાસોફી ને તમારા જેવા
અભાવ ધરાવનાર પંડિત પોલીશીથી ઓળખાવે તે તાજુખ ભરેલું
અને ખેદકારક ગણાય, જો કે તે માટે અમોને હર્ષ કે શોક નથી;
સખખ કે જ્યારે સતપંથ આડે આવનારા પોતાનો અભાગીયો ઉભરો

જાહેરમાં લાવે, ત્યારે નુરી જ્યોતિ પોતાનો ઝળકાટ પ્રગટ કરી
 સંસાર સમાજને સત્યનું સંમ્બોધ કરી, સંજ્ઞેગો વચ્ચે સમજાવવાં
 પ્રયત્ન કરે છે, એટલું વીવેચન કર્યા બાદ મુદ્દાપર આવી અને
 કહીશું, તમે લખો છો કે “આપનાં મુખ માંહેથી એ અવાજ
 સંભળાય છે કે હિન્દુ તથા મુસલમાનો વચ્ચે સુલેહ થાય” એ
 વીગતપર ટીકા કરતાં કહીશું, કે અમારા નામદાર આગાખાન પ્રત્યે
 કેવી લાગણી છે તે વહેવારીક રીતે જીવતો જાગતો દાખલો જોવા
 જશો, તો મોસલેમલીંગનો હાલ પુરતો છે, જેનો પાયો નાખનાર
 પીતા નામદાર આગાખાન સાહેબ છે, આગળ વધીને જો
 બારીકાથી અવલોકન કરશો તો નામદાર આગાખાન સાહેબનો
 પગલે દગલે એજ ઉદ્દેશ છે, જુઓ હિન્દુ યુનિવર્સિટી પ્રત્યેની
 દીલસોજી, વિચાર કરો હિન્દ પ્રત્યેની હીમાયત, તેને પરિણામે
 અભાવ તજીને સમદ્રષ્ટિથી જોનારા સમજીને નામદાર આગાખાન
 સાહેબનો પ્રેમ પુર્વક સમરણ કરીને તારીફ કરે છે, તે નિરવિવાદ
 સત્ય છે. ત્યારે બીજી બાજુ તમારા ગુરુ દયાનંદ સરસ્વતિના વીચાર
 તપાસો, તેના માટે તેઓનું લખેલું પુસ્તક નામે સત્યાર્થ પ્રકાશ
 જુઓ, તો બરોબર સમજી શકશો, કે એક ધર્મ ગુરૂને આમ લખવું
 ઉચિત નહોતું, કે જેણે તમામ ધર્મોપર ખોટા હુમલાઓ કરી
 સઘળી પ્રજાઓને છીન્ન લીન્ન કરવાને વેતરણ કરી તમામ મનુષ્યનાં
 દીલો દુખાવ્યાં છે, અને સાથે સાથે ઇટાલીની પુસ્તકો માટે એવી
 ગલીચ ભાષા વાપરી છે, કે જેને પરિણામે લલી ખ્રિષ્ટીશ ગબ્હ-
 રમેન્ટ જેનો બંધારણ સુલેહ અને સંપ પર છે, તેનો પણ ભંગ

કરેલ છે, તેથી અજ્ઞ નથી કે ભવિષ્યમાં તેનો પરિણામ પણ વિપરીત આવે, અને નેક પ્રગ્નને દોરડા તાણવા પડે, માટે જરૂરનું છે કે આવા સુલેહ ભંગનો ભય આપનારા પુસ્તકોને પહેલે દુર કરવા જોઈએ, તેની તરફ આંખ વીચામણું કરતાં જે સુલેહનો સાહેબ છે, જેની થોડા મનુષ્યો બાદ કરતાં તમામ આલમ તારીફ કરે, તે તરફ તમારું વાશ મારતું બોલવું કેટલું ટકી શકશે તે સુલેહ પસંદ લોકો પરિક્ષા કરી ઇનસાફ આપશે, તેમ થતાં તમારું બોલવું ટકી શકવાનું નથી, અને અદેખાઈએ આવું ને આવું લખ્યું છે એમ શીદ્ધ થશે.

આગળ ચાલતાં પંડિતજી જે તમે બગલગતનો જુઓ પહેરીને લાખો છો કે “અંગતલાલ માટે શીયાઈમામી ઇસમાયલી બનાવી હિંદુઓની સખ્ત લાગણી દુખાવો છો, એના જવાબમાં કહીશું કે આજે લગભગ નવ સદીઓ થઈ હીન્દુસ્તાનમાં શીયાઈમામી ઇસમાયલી મતનો ફેલાવો મજકુર પંથના અનુયાયીઓ કરતા રહ્યા છે, અને તેને પરિણામે આજે હીન્દુસ્તાનમાં લાખો ઇસમાઈલીઓ વીરામે છે. તે સંજોગ તપાસતા કાઠ પણ ધર્મગુરૂએ અથવા પંડિતે એવું ચીચડ સાધ્યું નથી કે “લાગણી દુખાવો છો” ત્યારે તમારામાં તેવી શક્તિ નહી હોવાનાં પરિણામે પોતાની નબલાઈ જાહેર કરવા અથવા એક રીતે કહીએ તો રડીને રાજ મેળવવું તે કહેવતને અનુસાર વહેન કરો છો. તે તમારાં જેવા બાહોશી દાખવનાર માટે એક શ્રાપ સમાન છે, અને અમોને એમ પણ સ્પષ્ટ કરવાની જરૂર છે, કે મત મતાંતરનો ફેલાવો કરવા

અથવા ખીજી પ્રજાને પોતાનાં પંથની શ્રેષ્ઠતા બતાવીને પોતા સાથે ભેળવી લેવું એ કૃત્ય ફક્ત ધર્મ પાળક અનુયાયીઓનો છે, તેને બદલે ગેરસમજી પ્રજાને ભંભેરવા જે નામદાર આગાખાન સાહેબ પર ઉતારીને જે લોકોને ભુલ થાપ આપવા ખરેખરી વિગતથી વિમુખ રાખેલ છે, તેજ તમારી સત્યતાનો તોલ કરી પ્રજા વર્ગને સમજાવવા બસ છે.

પંડિતજી સુચ્ય કાંઈ ડાલાથી ઢંકાતો નથી એમ લખતાં કહીશું કે “ કલેજનાં ટુકડાઓ ” એ અમારા છે, જેમ મનુ મહારાજે કહેલ છે, કે દરેક યુગોનાં ધર્મ જુદા જુદા હોય છે, તે મહાન વાક્યો પ્રમાણેનો હવે પહોરો બદલાયો છે, ત્યારે અમે સ્પષ્ટ સાબિતીયો સાથે નુર સ્વરૂપમાં શ્રધ્ધાળુઓને લીન કરવા એકી પગલે ખડા છીએ, તે પરોપરાનો સમ્બંધ જાળવવા અને જુદા પડેલા ટુકડાઓને એકત્ર કરી અખંડ રીતે એકજ રહેણીમાં રહે તેવી ઇચ્છાનાં આધારે એ મહાન કાર્ય નુર સ્વરૂપ નામદાર આગાખાન સાહેબનાં પ્રતાપે અને એમની આશીર્વાદથી જ આદરેલ છે, તેમાં અવશ્ય અમે જય પામીશું. એ અનિવાર્ય છે, ત્યારેજ તમારા જેવા પંડિતોને આખી આંખ ઉઘડશે, જે કે હાલ અભાવે તમારી અડધી આંખ ઉઘાડી છે, છતાં ત્યારેજ તમે હસતે પોતે કહેશો કે સત્યને કોઈ વિધન નડતો નથી અને તેનો ઝળકાટપર ઝળકાટ છે.

આ વિવેચન કર્યા બાદ અમે વધું બોલતા કહીશું કે તમારી આજ બાજીની પોલીશી તમામ દુનીયાને ત્રાશદાયક થઈ પડી છે.

જેમકે એક વૈશ્નવથી વિરૂદ્ધ જવું હોય ત્યારે જૈનોની તારીફ કરવી,
 એક જૈનથી વિરૂદ્ધ જવું હોય ત્યારે બુધિષ્ઠોની તારીફ કરવી,
 નશરાનીયોથી વીરૂદ્ધ જવું હોય ત્યારે બની ઇશરાઇલોની તરફેણમાં
 તડાકા મારવા, અને જ્યારે બની ઇશરાઇલોથી વિરૂદ્ધ બોલવું
 હોય ત્યારે મુસલમાનોનાં ગીત ગાવા, અને જ્યારે મુન્ની પંથના
 મુસલમાનો વીરૂદ્ધ જવું હોય, ત્યારે તેને પહોંચી નહીં વળવાનાં
 સખખે અહેલેશીયા મુસલમાનોને ઉશ્કેરવું, અને જ્યારે શીયા-
 ફીરકાથી વિરૂદ્ધ કામ કરવું હોય, ત્યારે પવિત્ર કુરાને શરીફ
 પર અમારી શ્રદ્ધા છે. એમ દેખાડવું, જેમ આયે ખુલ્લી ચીઠી
 માં દેખાડી ગયા છે. એમ કરીને જ્યારે આર્ય સમાજને સીદ્ધ
 કરવી હોય ત્યારે મજકુર તમામ મઝહબોની અને તમામ ઇલ્હામી
 કીતાબોની નીંદા કરીને દુનીયાપર કોલાહલ કરી મુકવો, એ આપનો
 મુદ્રા લેખ હોઇ, એક પણ બોલ બોલ્યા વિના પોતાની જગ્યાન બંદ
 કરો, તેમાજ તમારી પ્રતિત રહેશે નહીં તો કલ્લહ ખુલ્લી જશે.

બાકી “ ખાવાના જુદા અને દેખાડવાના જુદા ” એ તમારા
 છે, નહીં તો મુખે વેદ વેદ આચરો, અને મન માંહે બાજી રાખી
 વેદ વિરૂદ્ધ લોકોને સમજાવવાની વેતરણ કરો, જેમ વેદ નીંદા કરવા
 મના કરે છે. તે તમારે પહેલે કરવું, જે વેદ ભક્તિ કરવા મુચ્ચે

છે, તે વિરૂદ્ધ નિયોગ જેવી ભુંડી કીયાને આધીન રહી મોજ મળ
હડાવવી, શું એવી રીતે વેદનો મનન કરે છે. નહીં, એવી
રીતે સંસાર સાગરમાં કોઇ નથી તરી ગયો. પણ તરવું હોય તેનેજ
ચીન્ટા હોય, અને જેને સ્વર્ગ વા નર્ક પ્રત્યેની આસ્થા હોય, આવતી
જીંદગીમાં ઇનસાફ આપવાનો ભય હોય, તેના માટેજ નીંદા રહિત
ભક્તિ છે, જેને માટે અમારા પીર સદરદીન સાહેબ દરમાવે છે.

પવિત્ર જ્ઞાન.

આર જમતાં ને શેજે પોઠતાં-રે અખદુ,
એણી પેરે કોઇ ન તરયાંજી.

“ પીર સદરદીન, ”

શું પંડિતાઈ પોતાનું—

—સાર્થક સાધવા માટે છે?

સવાલ ઓગણત્રીસમો.

—:~:—

આગા સાહેબ ? આપની સત્યતા શુદ્ધતા, અંતઃકરણની પવિત્રતા, ન્યાય, તથા ભલ્લી નીળટા વીગેરે સદ્ગુણોની પરિ-
ક્ષાનો આ સમય છે, તથા જગત જોશે કે આપનું જાહેર
તથા ખાતેન એક કે બે.

જવાબ ઓગણત્રીસમો.

કસલીયા.

કસલીયા કસોટી પર ઝર તુજે;
પરખ કી તો પાયા સીદા પથર તુજે.

ખના ? તમારા અંતઃકરણના ઓડકાર સાંભળીને હવે
અમે એ તમારી પરીક્ષા કરી લીધી કે તમે જે
ખોટી રીતે કહી ગયા છો કે મને એ હક પ્રાપ્ત છે
જે હું ઇસમાઇલી થયો હતો. તે હવે જોતાં સમ-
જાય છે, કે તમારું એમ કહેવું તદ્દન જુદું અને
ખનાવટી હતું. અને વધારે ટીકા કરતા કહીશું કે તમેજે જે આજે
ખુદ્દલી ચીઠી લખેલ છે, તે પરથી સ્પષ્ટતાથી શીઘ્ર થાય છે,
કે ઇસમાઇલી મઝહબની તમે તલ ભાર પણ વાકરીયત ધરાવતા
નથી. જેવી વાકરીયત ખીજાઓ ઇસમાલીઓ નહીં હોવા છતાં ધરાવે
છે, તેથી તમેને અમે એમ કહીશું કે તમે તદ્દન અમારા સતપંથથી
અજાણ હોઇ ખોટો દંભ કરીને કાંઇ સ્વાર્થ સાધવાની યુક્તિ રચીને
જાળ ફેલાવેલ છે. નહીં તો આવું ને આવું કાચું કાપીને પોતાનો
પાણી ઢોર કરી હલકાઇ દેખાડવા તત્પર થતે નહીં, જો કે આ પ્રસંગે
અમેને ખોલાવાની અગત્ય છે, કે પાણી ઢોર ભલે થઇ, પણ મકરની
જાળમાં તમારા સમાજોએ બરોબર સપડાઇ ગયા, અને તેને પ્રતાપે
તમે પડિતમાં ખપતા ઉપર માલ મસાલો ઉડાવવાનો પણ સંજોગ
મળ્યો. ખચર તે તમારી કીસમતની વાત છે. અને આડી અવળી ભુલ
થાપ આપીને ખનાવવાની કરામત છે. આગળ લખતાં કહીશું કે—

પડિતજી તમારા હાલ પર અમેને અફસોસ એટલા માટે થાય
છે કે જાહેર કહેવું એક અને ચાલવું બીજું અને નીલાવવું ત્રીજું,
એવી તમારી અનેક ચાલો થાપ અપાવનારી અને દુક સમજ

ધરાવનારાઓને ગુંચવણમાં નાખનારી છે, એનો ખુલાસો કરતાં જણાવીશું કે એક તરફ તમારા ગુરુ દયાનંદના રચેલા “ સત્યાર્થ પ્રકાશ ” માં ઇસલામીઓને અંતીજ શરમ ભરેલી રીતે નીંદી અને પવિત્ર-કુરાને શરીર પર ખોટા આક્ષેપો મુકી હુમલા કર્યા છે. ખીજી બાજુ આ “ ખુલ્લી ચીકી ” નાં લખાણમાં સુન્ની ભાઇઓની તારીફ કરીને અમારા શીરકાથી લડાવી મારવાની ભયંકર જવાબદારી તમોએ વહોરી છે, ત્યારે ત્રીજી તરફ વળી ઓરજ કામ કરી રહ્યાં છો. પંડિતજી આવી પ્રપંચો ભરેલી ચાલો ચાલી અને ડહાપણથી કહો કે અમારો કકો ખરો છે, એ બનેજ કેમ, કારણ કે એ તમારા વર્તનમાં કે વાક્યોમાં એક આણું માત્ર પણ સત્યતા, શુદ્ધતા અંતઃકરણની પવિત્રતા, ન્યાય કે ભલી નિષ્ઠાનો લેશ પણ ભાશ નથી, ત્યારે જે અમારા રાહાનુમાં નામદાર આગાખાન સાહેબ જે પ્રત્યે તમામ રૈયત તથા રાજ્ય કર્તાઓને પણ માન છે, તેઓપર જે તમોએ આડકતરી રીતે તમારી આડી ચાલ પ્રમાણે આરોપ મુકવાની તંજવીજ કરતા તમો પરીક્ષક પોતાને મને ક્યાં છો, તેમાંજ તમારી શુદ્ધતા સીદ્ધ થતાં સમગ્રય છે કે સ્વાર્થ બાજુથી તમારી આંખની કીકીઓ ઉલટી ગઇ છે, તેથી જે પોતામાં અવ-ગુણો ભરેલાં છે, તે ખીજાંમાં જોવાને જાહેરીમાં આવી પોતાની પરીક્ષા દુનીયાં હસ્તક કરાવી ખોટાઇના ડોળમાં બગ ભગતનો જુઓ પહેરેલા જણાઓ છો.

નામદાર આગાખાન સાહેબને જગત સારી રીતે જાણે છે, તેમ અમે જણાવવાને તૈયાર રહીએ છીએ કે, અમારા પય-

ગમ્યરનાં જમાનામાં હુઝરત અલી (અ) હતાં, તેજ એ જમાનામાં આગાખાન સાહેબનાં સ્વરૂપમાં પ્રગટ છે, જેવણુ પુર્વે શ્રી કૃષ્ણનાં નામે ઓળખાતા હતાં, તેના માટે શ્રી કૃષ્ણનાં વાક્યો યાદ કરો તો સમજશે કે ધનશાનની શું ફરજ છે.

શ્લોક.

સમો અહં સર્વ ભૂતેષુ નમેદ્વેષ્યો અસ્તિ ન પ્રિય
યે ભજન્તિ તુ માં ભક્ત્યા મયિ તે તેષુ ચાચ્યહમ્ ॥

સધળા જીવોને વિષે હું એક સરખો છું. મને કોઈ અપ્રીય નથી. જેઓ મને ભક્તિથી ભજે છે તેઓ મારામાં રહેલા છે. અને હું તેઓમાં રહેલો છું.

ત્યારે આ પ્રસંગે વીચારવાની જરૂરત એ છે, કે પવિત્ર જ્યોતિ યાને ખુદાઈ નુરને સર્વે પ્રાણી સમાન છે, જ્યારે તમો- આર્ય સમાજીયો પંડિતો કોઈને કોઈર ઠેરવો છો ત્યારે કોઈને દાણુવોની ઉપમાં આપો છો, એકંદર સરવેને નીચા ગણીને પોતાને શ્રેષ્ઠ બતાવો છો, તે ફક્ત મોઢાનાં લખરકાથી અને વાતોનાં તડાકાથી થયું, શું ? કાંઈ દુનીયા એમ માની લેવાની હતી; અથવા તમારી પાસે દુનીયાને

મનાવવાનાં તેવા કોઈ કરામતી દસ્તાવેજ છે, જ્યારે તેવું કાંઈ નથી ત્યારે તમે ધર્મને બહાને પડદા પછવાડે રહી લોકોની નીંદાઓ કરી પાપ પોટલા બાંધતાં નજરે પડો છો, તેવું મુકીને પરમ પુરુષને શરણે થાઓ તેના માટે તેનાં આ નીચેનાં વાક્યોનો મર્મ સમજી શોધી કહાડીને ક્ષમા મેળવો તો સાર છે.

શ્લોક.

सर्व धर्मा न्परितज्य मामेकं शरणं ब्रजः ।

अहं त्वा सर्व पापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मा सुचः ॥

મ. ગીતા ૬/૧

અર્થ.

સર્વ ધર્મોનો પરિત્યાગ કરી એક મારે શરણે આવ, હું તને સર્વ પાપોથી છોડવીશ શોક ન કર,

શું હઝરતઅલી નુશેરીના

ખુદા હતા ?

સવાલ ત્રીસમું.

—:૦:—

હવે આપ ખુદાને ખોફ રાખી પોતાની કિર્તી તથા બહોજલાલી અને માતબર મિત્રો તથા ગોઠીયાઓની કીર્તિ તથા ખ્યાતિ નેમ દૃષ્ટિ મર્યાદામાં રાખી બાપડા ભોળા તથા વિશ્વાસુ મુરીદો આગળ પોતે ખુદા તથા પૈગમ્બર બની રાજ્ય સ્વર્ગ અને હુરોની લાલચો તથા ચક્રમાઓ આપી નિર્દયતાથી નાણાં નફો મેળવવા બેઠાં, અને તેમને વેદ તથા ઇશ્વરથી ગુમરાહ કરી પોતાની પુજા નહિ કરાવવી બેઠાં, આવા મહા ધાસ્તી તથા અપમાન ભર્યા આરોપ તથા ડાઘથી આપે પોતાને બચાવવો બેઠાં.

—:૦:—

જવાબ ત્રીસમો.

—:૦:—

“ ચીમકી ”

તાસકે તકરીર સે કેશર ગંધા હોતા નહી,
ઉસતખાં ખાયા તો કયા હુવા કયા હુમાં હોતા નહી.

ખા ? જરા પરમાત્માને ડર રાખી આવા કપટ ભરેલા પ્રપંચી લખાણો લખીને નાહક દુનીયાની સપાટી પર ભંગાણુ પડાવવાનું ભયંકર કૃત્ય કરતા અચકાઓ, જે કે એવી રીતે ખોટું કરવામાં તમોને તમારી સમાજ તરફથી ધન મેળવવાનું મોટો લાભ છે. પણ તેનો નુકશાન તપાસતા ફક્ત તમારા સ્વાર્થ માટે હજારો અને લાખો માણસો હરકતમાં આવી પડે, તે એક કાળામાં કાળો તમારે શીર ડાઘ છે. તેથી બચો, જે તમોને લાજ છે, કારણ કુડ કપટથી જે શખ્સ પોતાનાં પેટ ખાતર પાખંડ ઉભો કરે છે, તેને કુદરત પણ સહાયતા આપતી નથી, તેથી યાદ રાખજો થોડા દીન સુખ વૈભવ ભોગવશો, જ્યાં સુધી તમારા કેટલાંક સમાજીયો તમારા ચકમાઓ પાછળ ચસકેલા હશે, તો પણ છેવટે તમારી ખોટી આશા નષ્ટ થશે, અને ભયાનક નીરાશીમાં સપડાતા નાશીપાસ થશે.

પંડિતજી અમો અજ્ઞાન નથી થતાં, કે તમો અમારા સત્ય પંથથી વિરુદ્ધ શા માટે જાઓ છો, કારણ કે અમારા એ સત્ય પંથને વિરુદ્ધ કામ કરનારા દરેક ઝમાનામાં દેખાયા છે, અને તેઓ છેવટ રાવણ પેડે રાની ગયા છે, છતાં સત્ય પંથને કાંઈ પણ અલવલ આવી વગર ચોર પણ વધારે ઝળકાટ પર ઝળકાટ છે, આજથી તેરસો વર્ષ ઉપર પણ અમારો પંથી હતો, જે નુશેરી તરીકે ઓળખતો હતો, તેને અમારા હુઝરતઅલી (અ) ને ખુદ તરીકે યાદ કર્યું તે વખતે જે તમારા જેવા પંડિત મોલવીઓ તથા

મુલ્લાઓ હતાં, તેઓ નુશેરીને પકડીને હુઝરત અલ્લી (અ) પાસે ફરયાદ લઈ આવ્યાં ત્યારે હુઝરત અલ્લી (અ) તે નુશેરીને આપની ઝુલ્ફીકારથી સીંતેર વખત માર્યું અને ફરીથી તે સીંતેર વખત સજીવન થઈ, હુઝરત અલ્લી (અ) ને ખુદા કહેતો રહ્યો, જ્યારે તેની એવી દ્રઢતા જોવામાં આવી. અને મુલ્લા તથા મોલવી ઓએ ચમત્કાર જોયો, ત્યારે થર થર ધ્રુજવા લાગ્યા, ત્યારે હુઝરત અલ્લી (અ) દાખલો ખેસાડયો કે મજદૂર ઝુલ્ફીકારથી લાખો અને કરોડો કાફેરો કપાઈ ગયાં છે, તેમાંથી સજીવન કોઈ નહીં થયો, સખખ કે તે ગુમરાહ હતાં, ત્યારે નુશેરી હક રાહ પર મુસતકીમ હોવાથી તેને કાંઈ પણ નહીં થતાં, તેમાંના આજે લાખો નુશેરીઓ હસ્તી ધરાવતા નજરે પડે છે, જેને અલ્લાહ પાકે પણ પોતાના કલામે મઝીદમાં મના કરેલી નથી, તેવીજ કોમ ખીજ એક એરાંન પ્રગણમાં ધલેખીનનાં પહાડ નીચે વસે છે, તથા પાંમીર ની ખીણોમાં હસ્તી ધરાવે છે, જે શેખને નામે ઓળખાય છે, અને તમામ મુસલમાનોથી તેનો ખાનદાન શ્રેષ્ઠ મનાય છે, તે પણ હુઝરત અલ્લી (અ) ને ખુદા તરીકે માને છે, તે પ્રત્યે ત્યાંની સઘળી વસ્તીને માન છે, અને એવી રીતે માનવામાં સુફીઝમ પર ચાલનાર દરેક મુસલમાન તૈયાર છે, જેવી રીતે થોડા દીવસ પર અખ-ખારે ઇસલામના એડીટર કાજી ઇસમાઈલ પોરખંદરીએ પોતાના પેપરમાં ઇલ્લમે મનતક જાણનાર હુઝરત અલ્લી (અ) ને ખુદા કહી શકે છે, એમ કમુલ કર્યું છે, જેવળુ એક ચુસ્ત સુન્ની શીર-કાનાં છે, તેવીજ રીતે અનેક શાએરો પણ પુરાવા આપી રહ્યાં છે; તેથી સીદ્ધ થાય છે, કે સત્ય હુખાતું નથી.

“ બેશક. ”

તલવાર દી અદલાહને બેટી દી રસુલીટલાહને,
બેશક તુશેરી કે હો ખુદા મોલા અલી મુશકીલ કુશા.
“ અકબર. ”

પંડિતજી આ મત વિરુદ્ધ જનારાઓ ફક્ત મોલવી મુદલાઓ
જાહેલો અને અબલુ વર્ગનાં લોકો છે, અથવા તો તમારા જેવા
દેવભાવથી બળનારા પંડિતો છે. બાકી સાચ કદી પણ છુપાતો નથી.
વિરુદ્ધી કેટલા પણ વિરુદ્ધ જવા છતાં અદરથી સચાઇ નીકળી આવે
છે, જેમ તાજે દાખલો, અખબારે—ઈસલામનાં એડીટરે, વિરુદ્ધાઈ
કરી છતાં તેમાંથી સાચ કંઈક નીકળ્યું અને અલી ને અદલાહ
તરીકે કહેવું તે ગવાહી આપી, પ્રત્યેક નુરની વીગત આપતાં કહીશું,
કે પ્રથમ હુઝરતઅલી (અ) થી કમવાર હુઝરત જાફરે શાદીક
(અ) સુધી અરબીઆમાં મક્કા મદીના વચે રહ્યા, ત્યાર બાદ
હુઝરત ઇસમાઈલિ (અ) થી તે હુઝરત તકી મોહમદ (અ) સુધી
ઈસલામીયા અને સલમીયા વચે વશવાટ કર્યું, ત્યારબાદ હુઝરત
રજીઅબ્દુલ્લાહથી હુઝરત મનસુર (અ) સુધી મહેદીઆ નામનો
કીસ્સો બંધાવી ત્યાં તેજ નામનો ગામ વસાવીને વીશન થયા, તે પછી
હુઝરત મોએઝ (અ) થી હુઝરત શાહ નીઝાર સુધી કેરો
શહેરમાં દૈર દમામ સાથે દુનીયા પર સર્વોપરીપણું ભોગવનારી બાદ-
શાહી ચલાવી, તેનાં બાદ હુઝરત હાદી (અ) થી હુઝરત રખનુ-

દીન ખુરાશા (અ) સુધી આલમોતના પહાડપર કરરો ફર સાથે વાવટો ફડકાવ્યો, તે પછી હઝરત શમસુદ્દીન મોહમદ (અ) થી હઝરત આગા શાહ ખલીલ્લાહ (અ) સુધી એરાન દેશમાં બાબક, બાબર બેગન, મેલાત, યઝદ, વીગેરે સ્થળોમાં વાશ કરી રહ્યા, ત્યાર બાદ હઝરત આગા શાહ હુશનઅલી (અ) થી હઝરત હાઝર હમામ મોજાના શાહ આગા સુન્તાન મહમદશાહ (અ) નો વસવાટ હિન્દમાં રાખીને હિન્દુસ્તાનને ખુશ નશીબ બનાવ્યું.

ઉપરથી વીગતોથી બ્યારે શીલશીલો સ્પષ્ટ થાય છે, અને તે વીગતને વળી કુરાને શરીફ ટેકો આપતાં હમામેમુખીન યાને જાહેર હમામ તરીકે સ્વીકારે તે ખરી વીગતો સતપંથ પર આવીને ગુમરાહ યોને મુનકેર થઇ જનાર માટે ચકમાઓ છો, તેવી રીતે પંડિતજી તમારા વિચારોને વેદ અને કુરાને શરીફ વિરુદ્ધ હોવાનાં ક્ષરણે ઇશ્વરથી ગુમરાહ જોતા ભાળું છું, સમગ્ર કે સ્વર્ગ ત્યા અપસરાઓ વીગેરેની વેદ ત્યા કુરાન માં પૃથા પડેલી છે, તેને તમે ચકમા સમજો છો, ખસ એજ તમારૂં મુનકેરપણું છે, તેથી ઇશ્વર યાને ખુદાઇ નુરની પરસ્તી એટલે પુજા કરવાથી તમે મુગ્ધો છો અને અકળાઓ છો, એ તમારા માટે એવી ભય કરતા છે કે જેનો ડાઘ પ્રત્યક્ષ સુધી તમારા પરથી મટવાનો નથી.

પંડિતજી અથર્વ વેદનાં આધારે હાલમાં એટલે છેલ્લા કળીયુગમાં ઇશ્વરી સ્વરૂપ હઝરત મોહમદ મુસ્તફા (અ) થી સમ્પૂર્ણ થશે. અને તેઓનાં કલામ મુજબ પોતાના અહુલેબેયત એટલે ગર-

વાળાઓમાંથી નુર પ્રકાશમાન થઇને દુનીયાને હીદાયત કરનાર તરીકે બહાર આવશે, તે આગાહીઓથી શીલશીલાવાર નામદાર આગા-
ખાન સાહેબ અમારા પયગમ્બરની ઓલાદમાંથી ઉતરતા હુઝરત અલી (અ) ની ગાદીના વારેશ અને માલેક છે, તેથી તેવણુ નામદાર અમારા સાહેબ હોવાનું દાવો કરતાં કહીશું, તમો ચુપ રહો, અને કહો ? જ્યારે પ્રભુની પ્રભુતા નજરે પડે છે, ત્યારે અવશ્ય તે પ્રભુ પણ જાહેર થઇ તે સંસાર સમાજને આનંદ રૂપે મળવો જોઇએ નહીં તો જેમ એક શાએર કહે છે કે પ્રભુનાં દર્શન કર્યા શીવાય મરી જવું તે શોકજનક ને ઇનશાનીને લાંછન લગાડનાર છે.

“ યારકું. ”

શાહ હુએફ અએ ફાજલ ચલે જહાં ધરેગ.

દુએ ખીના યાર કું જાના રવા નહી.

“ ફાજલ ”

શું શાન્તિથી પોતાના પંથીઓ

વધારવા, મના છે ?

સવાલ એકત્રીશમો.

તા. ૨૩ મી જાન્યુઆરી સને ૧૯૧૪ ની સાંજે આપે પોતાના બંગલાપર વગ વાળા હિન્દુ ડેપ્યુટેશનને જેને આપે પોતેજ દરખાસ્ત કરી બોલાવેલ હતું, તેમની રૂબરૂમાં આપે એવી કબુલાત આપી હતી કે, હું મારા હિંદુ મુરીદોને મુસલમાન બનાવવામાં જરાપણ રાજી નથી, બદકે તેઓ હિન્દુ રહે તો હું ખુશી છું. અને વળી આપ તેમને શીઆ ઈમામી ઈસમાઈલી નહીં બનાવશો. એમ આપે ફરમાવ્યું

હતું કે આપને હિન્દુઓ સાથે વધુ મોહળત છે, અને એજ કારણ છે. કે મોટા મોટા મુસલમાનો આપ સાથે રસ્ક તથા હશદ કરે છે, પરંતુ થોડા દહાડા થયા આપનાં તરફથી તે કબુલાત વિરૂદ્ધ વર્તન થવા માંડ્યું છે, અને આપના મીશનરીઓ આપના મુરીદોમાં લમતા હિન્દુ મુરીદોને જાહેર રીતે શીયા ઇમામી ઇસમાઇલી મુસલમાન બનાવે છે, અફ-સોસની વાત છે કે આપ જેવા માતબર કીર્તિવંત, અને કોમના લીડરોમાંના મુખ્ય આવોજ વાયદો અને બોલ પાળી બતાવે ઇશ્વર કરે ને તેમ ન થતે પરંતુ બનાવો ખુલ્લે ખુલ્લા જાહેર છે, તેથી અમો તે પ્રત્યે કેવી રીતે આંખ બંધ કરી શકીએ.

જવાબ એકત્રીશમો.

“અંગાર.”

સત્ય નથી જે કુળની અંદર પડા તેમાં અંગાર,
પાણી વીલોવે ફીણ વળે, નીકળે ન મતલબ શાર;
પ્રતિજ્ઞા એ પ્રથમ કીધી. હિન્દુએ હીંમત કીધી.

“વરતેજ”

ખના અમોને ખુશી એટલા માટે ઉપજે છે કે ફરીથી
આએ સવાલ ઉભો કરીને અમારા તમારા વચ્ચેની
જુની મુલાકાતની તાજી યાદ આપે તેમ છે, તે
વખત યાદ કરતા કહીશું કે તમારી તે પ્રસંગની
મુંબઈની આમદ અને તે દરમ્યાન ભોગવેલી હાડ-
મારીઓ અને ઉપાડેલી મુશકેલીઓ તમારા અંતઃકરણમાં હજી વેર
શાલતી હશે, તેથી ફરીથી મુંબઈમાં મોટું ખતાડવા જેવા તમે રહ્યા
નથી કારણ તે વખતે તમારી અમારી વચ્ચે સવાલો મુખ્ય એ
હતાં, એક સવાલ પ્રથમ હાજી મહમદ રહીમ જેનુલ આખ-
દીનનો એ હતો, “ કે નામદાર આગાખાન સાહેબ
કહે છે, કે હું ખુદા છું, તેનો પુરાવો શું. ત્યારે ખીજી પળે
અમારો સવાલ એ હતો કે તમે લખો છો કે “થોડા દીન પછી નામદાર
આગાખાન સાહેબની બહેસ્તની સચ્ચેર કરાવીશું, તે બહેસ્ત કઈ, તે
ખતાવવા કૃપા કરો, તે વખતે અમારા સાથે તમારા કાકડવાડીના
મંદીરમાં લગભગ ખીજી પળે અમારા ૪૦ થી ૫૦ બાઈઓ હતા, જેવણ
સર્વે અને અમો એ સવાલોનાં જવાબ સાંભળવા ધણા ઈતેન્નર હતા,
પણ છેવટ નીષ્ફળ નીવડ્યા, કારણ તેનો પ્રત્યુત્તર તમારા તરફથી
નહી મળતાં, ખીજી આડી અવડી વાતો કરી અમારો મુદ્દો જીલાન-
વવાની જીલ થાપ આપવાની ફરેબ બાજી ચાલું કરી, છતાં અમો
તમારી એ રૂઢી જાણવાથી ચલાયમાન ન થતાં તેજ પોષ્ટ-ટો પર
કાયમ રહ્યાં ત્યારે જે પંડિત બાળકૃષ્ણ શર્મા હાજર હતાં, તે તરફ

રજી થતાં. તેવણે તમોને દયાણુથી કહ્યું, “ પંડિતજી એહ પુછતે હયે
 ઊસકા જવાબ દો ” ત્યારે તમારી પાસે જે પુસ્તકો પડેલા હતાં
 તેને ઢાંગથી ફેરવવા લાગ્યાં, ખામોશ રહ્યા, સાથે સાથે તમારા ચહેરા
 પર નીરાશીના આશાર ફેલાઈ ગયા ત્યારે અમારા તરફથી કહેવામાં
 આવ્યું કે “ કયા પંડિતો કી એહ રશમ હયે કે ખીડકી ખોલ કે
 પથ્થર ફેંકનાં શીર ખીડકી કું બંદ કર દેના ” તેમ કહેવાથી પંડિત
 બાળકૃષ્ણ શર્માને ખોટું લાગતા જરા ગુસામાં આવીને તમોને કહેવા
 લાગ્યા કે “ જબ તુમારે કહેને કે મુતાખીક તુમારી પાસ કોઇ દલાલ
 નહી હયે તો કયા જરૂર થી સ્ટેઝ પે ખોલને કી ” તેના પરિણામે તમોને
 ખીજી વખતે સ્ટેઝ પર ઉભો રહેવાને પ્રસંગ મળ્યો નહી. અને અમે
 જ્યારે નાશીપાશ થયા ત્યારે અમારા ભાઈઓ જેઓ ઝીયાઉલ અન-
 જુમન ઇસલામના આગેવાન છે, તેના સેક્રેટરી મોલવી અબ્દુલ
 રહિમ સાહેબે એ હેન્ડખીલ બહાર પાડીને તમો પંડિતને એક
 રજીષ્ટર કાગળ મોકલીને આમત્રણ કર્યું, તેમાં જણાવેલ કે તમારા
 આર્ય સમાજથી આગાખાની મઝહબમાં ખુબીઓ ઘણી વધારે
 છે. તે બાબત પર વીવેચન કરવામાં આવશે. તે પ્રસંગે જે તાડદેવ પર
 કપડવણજવાળા વોરાની વાડી છે, તેમાં સભા ખોલાવવામાં આવી હતી.
 ત્યાં હજારો માણસો ભેગા થયા હતાં, તેમાં તમારી ગેરહાજરી
 માલુમ પડતા લેકચરરે સૈયદ મોલવી હકીમ મહમદ યુશક
 અશકહાની અનજુમન તરફથી દીલગીરી જાહેર કરતાં તમારા
 ગુરૂ દયાનંદના લખેલા પુસ્તક સત્યાર્થ પ્રકાશમાંથી સાખીત કરી
 બતાવ્યું હતું, કે નીચોગ જેવી પાપમાં નાંખનારી ખીનાથી નામ-

દાર આગાખાન સાહેબનાં મુરીદો જે એક મુસલમાનો માંહેના શીરકો છે; તે ઘણી ઉત્તમ ખુશીઓ અને શીલોસોશી ધરાવે છે, તે મોતેબર પુસ્તકોનાં આધારે સીધ્ધ કર્યું હતું. તેથી શ્રેતા જનો ધણી ખુશ થયા ત્યાર બાદ તમો એકાએક મુંબઈ છોડી ઉપડી ગયા હતા, જ્યારથી હમણાં સુધી પાછા નજરે ચડ્યાં નથી.

હવે મુખ્ય મુદ્દાપર આવતા કહીશું, કે તમ્મરા કહેવા મુજબ જે વગવાળા હિન્દુઓનો ડેપ્યુટેશન નામદાર આગાખાન સાહેબ પાસે ગયો હતો, તે ફક્ત ત્રણ આસામીઓનો બનેલો હતો, તે ડેપ્યુટેશન સાથે જવા માટે તમો બે નશીબ નીવડ્યા હતા તેથી તમારી ઉપર લખેલી બીના કોઈ પણ ખરી નહી માનતા, તે પ્રસંગે પાત જાણીતા ગુજરાતી પેપરમાં ચાલેલી ચર્ચાઓ તથા બીજા પેપરમાં આવેલી વીગતો રજુ કરીશું. તો ઘણી ઉપયોગી થઈ પડશે.

ગુજરાતી.

તા. ૮ મી ફેબ્રુઆરી સને ૧૯૧૪.

આર્ય સમાજીઓ તરફનો ખુલાસો.

પંજાબના હિંદીઓ સંબંધી खुलासो.

સાહેબ જત લખવાનું જે હાલ થોડે વખત થયો મુંબઈનાં વર્તમાન પત્રોમાં પંજાબના હિન્દુઓ સંબંધી જે ચર્ચા ચાલે છે તે

સંબંધમાં તા. ૨૩ મી જાન્યુવારીને દિવસે અમેએ નામદાર આગાખાન સાહેબની મુલાકાત લીધી હતી.

પ્રથમ તો અમે નામદાર આગાખાનને મળવા ગયા હતા તે હિંદુ ડેપ્યુટેશન તરીકે ગયા હતા એજ છાપવું લુલ્લ બરેલું છે. ખરી વાત તો એ છે કે લાહોરના “ટ્રીબ્યુન” પત્રમાં તેમજ અત્રેના કેટલાંક રોજાંદા પત્રમાં મોટા મથાળા સાથે એમ છાપવામાં આવ્યું હતું કે ૪૦૦ હિંદુઓ મુસલમાન થનાર છે એવી જોશભેર અફવા ચાલે છે. જ્યારે આ વાતો અમે છપાવેલી જોઇ તથા કેટલાક પંજાબના બંધુઓએ અત્રે આવી અમને તેમ થતું અટકાવવા આગ્રહ કર્યો ત્યારે ડા. કલ્યાણુદાસે આર્ય સમાજ તરફથી તથા મી. મોતીલાલજીએ પોતા તરફથી નામદાર આગાખાનને તાર કર્યો. તારની એ મતલબ હતી કે “મામમાં અફવા ચાલે છે કે હિંદુઓની મોટી સંખ્યાને આપ મુસલમાન બનાવનાર છો. જો તે ખરું હોય તો અમારી આપને વિનંતિ છે કે હિંદુઓમાં અસંતોષ ન ફેલાય માટે આપ તેમ કરશે નહીં.” અમારા તારપરથી આપ જોઇ શકશો કે અમે તે વાત ખરી માની બેઠાજ નહોતા. હિંદુઓએ અમને પ્રતિનિધિ નીમ્યા નહોતા અને અમે નામદાર આગાખાનને જાતે મળવા ઇચ્છા પણ દર્શાવી નહોતી. નામદાર આગાખાને પોતાના તરફથી મી. નવરોજી હુમસીયાને મોકલી અમને શક્યારે આપ્યો કે તે અફવા ખોટી છે, તથા જણાવ્યું કે તેઓ અમને જાતે મળવા ઇચ્છે છે. આપના પત્રમાં પણ તે સ્પષ્ટ થયલું છે.

જાહેર છાપાઓમાં એમ લખવામાં આવ્યું છે કે નામદાર આગાખાને અમને કહ્યું:—“આવી બેહુદી ખબરને તમે માનીને મારી

ઉપર બેઠું દો તાર મોકલાવ્યો તેથી મને દીલગીરી પેદા થાય છે. હું તમારી પાસે સાખીતી માગુ તો એ બાબતની તમારી પાસે શું સાખીતી છે એવી ખેદકારક ખબર મानी લઇને તે ફેલાવવાથી ખેદકારક પરિણામ આવે.” તે વાત તદ્દન ખોટી છે, ને અમારા તરફથી સત્તાવાર રીતે અમે એમ જાહેર કરીએ છીએ કે આવી અસબ્ય વર્તણૂંક અમારી સાથે નામદાર આગાખાને ચલાવી નથી. ઉલટું તેઓએ પુરતા માનથી મળી અમારી સાથે ખુશખુશાલ વાતચીત કરી જણાવ્યું હતું કે આ વાત ગામમાં ચાલી છે તે ખોટી છે, તેઓએ જાહેરમાં જેમ જણાવવામાં આવ્યું છે તેમ હિંદુઓ તરફની પોતાની ઉચ્ચ લાગણી જાહેર કરી હતી તથા જણાવ્યું હતું કે પંજાબના જેવો હિંદુ મુસલમાનનો કડવાસ અત્રે નહીં ફેલાય તેમ તેઓ ઇચ્છતા હતા. હિંદુઓ તરફની ઉત્તમ લાગણીના પુરાવામાં તેઓએ હિંદુ યુનિવર્સિટી તરફની પોતાની ઉચ્ચ લાગણી આદિ બીજી ઘણી સારી વાતો કરી હતી. અને ત્યારબાદ નામદાર આગાખાને ડા. કલ્યાણુદાસને આ ખબર ખોટી છે એમ જાહેર કરવા રજા આપી હતી. પણ ડા. કલ્યાણુદાસે ફક્ત આયં સમાજની મીટીંગમાં જ તે જાહેર કરી સંતોષ પકડ્યો હતો. જાહેર જાપામાં જેમ જણાવવામાં આવ્યું છે કે ‘મીં મોતીવાળાને એ બાબતની સાખીતી વિશે પુછતાં તેવણે જણાવ્યું કે તેવણને ખબર આપનારનું નામ પણ તેવણને માલમ નહીં હતું અને તેવણની પાસે કાંઈ પણ સાખીતી હતી નહિ. નામદાર આગાખાને તેથી ઘણા ખેદ સાથે કહ્યું કે “તમેને ખબર આપનારનું નામ પણ તમે જાણતા નથી અને એવી ખોટી વિગતને

માનો છે તે સારું નહિ.” આ વાત પણ તદ્દન ખોટી છે. અમે ખાત્રીપૂર્વક જણાવીએ છીએ કે નામદાર આગાખાને આવા સવાલ મી. મોતીવાળાને કર્યાજ નહોતા. ઉલટું દીલગીરી સાથે અમને જાહેર કરવાની ફરજ પડે છે કે અમને પાકે પાથે ખખર આપનાર પંડિત રાધાકૃષ્ણને આ મુલાકાત દરમ્યાન અમે સાથે લઈ જવા માંગતા હતા; પરંતુ નામદાર આગાખાનના એજન્ટ મી. નવરોજી દુમસીયાને જ્યારે અમે તે વિશે જણાવ્યું ત્યારે તેઓએ ફક્ત મુંબઈ સિવાયના બીજા કોઈ પણ આસામીને સાથે લઈ જવા દેવાની યોજ્જા ના પાડી હતી. આ કારણને લીધે પંડિત રાધાકૃષ્ણ જેઓ અમારી સાથે હતા તેઓને મી. મોતીવાળાને બંગલે તેમની મરજી વિરૂદ્ધ અમારે પાછળ રાખવા પડ્યા હતા. જે નામદાર આગાખાને અમારી પાસે પુરાવા માંગવાની વાત ખરી હોય તો તે મૃદુસ્થને અમે તરત મી. મોતીવાળાને બંગલેથી તેડાવી બે મિનિટમાં રજુ કરી શકતે. વળી નામદાર આગાખાને ૩૦ કલ્યાણુદાસને કોઈ માણસ જે હોય તો રજુ કરવા બ.એ જે જાહેરમાં છાપવામાં આવ્યું છે તેવું કશું કહ્યું હતું નહિ.

લી. સેવકો,

લવાનીદાસ નારણદાસ મોતીવાળા.

કલ્યાણુદાસ જે. દેશાઈ.

રણછોડદાસ લવાન લોટવાળા.

ગુજરાતી.

ફેબ્રુઆરી તા. ૨૨ મી ૧૯૧૪.

આર્ય સમાજીઓને જવાબ.

ચર્ચાપત્રો.

પંજાબના હિન્દુઓ સંબંધી ખુલાસો અને તેના
પર ખરા અજવાળા સાથે એ બોલ.

સાહેબ,-ચારસો હિન્દુઓ મુસલમાન થનાર છે, એ ચર્ચાના
બારામાં શેઠ ભવાનીદાસ નારાયણદાસ મોતીવાળા તથા ડાક્ટર કલ્યાણ
દાસ જે. દેશાઇએ, એમણે નામદાર આગાખાન સાહેબને તાર કરેલ
કે “ ગામમાં અફવા ચાલે છે કે, હિન્દુની મોટી સંખ્યાને આપ
મુસલમાન બનાવનાર છો તે ખરું હોય તો અમારી આપને વિનંતિ
છે કે હિન્દુઓમાં અસંતોષ ન ફેલાય માટે આપ તેમ કરશે નહીં. ”
તેના પછી મીં મોતીવાળા તથા ડાં દેશાઇ અને નામદાર આગા-
ખાન સાહેબની મુલાકાત દરમ્યાન આગાખાન સાહેબે કીધું જે એ
બીના ખોટી છે એમ મીં મોતીવાળા તથા ડાં દેશાઇ લખે છે.

ઉપલા તારમાં જણાવેલ છે જે “ અસંતોષ - ફેલાશે ” તે તે સરક બાર દહ બોલીશું. જે આખી દુનિયાની સપાટીપર નામદાર આગાખાન સાહેબ મોટીસંખ્યાનાં મુરીદ ધસવે છે, જેમાં આરબ તથા બદકશાની પદાણો તથા તેના સિવાય પંજાબમાં હિંદુ સમર્થો-ઓનાં નામે ઓળખાય છે તથા કાઠિયાવાડ, કચ્છ, ગુજરાતમાં પણ હિંદુ મુરીદો વસે છે જે ગુપ્તીઓને નામે ઓળખાય છે અને તે લોકોમાં બેધ કરવા માટે હમેશાં નામદાર આગાખાન સાહેબનો “ મીશન ” છે, તેઓ હિંદુઓને પોતાનાં ધર્મનો ઉપદેશ કરીને પોતાના ધર્મબંધુઓની સંખ્યામાં મુંગે મોઢે વધારો કરતાં રહે છે પણ તેવો અસંતોષ આજ દિન સુધી ફેલાયલો નથી, પણ હમેશાં શાંતિજ ભાવમાં આવે છે.

પણ ખરું પુછતાં એ ચર્ચા ફેલાવનાર આર્ય સમાજ પંડિત મી. રાધાકૃષ્ણજી છે, કારણ કે જણાવવામાં આવેલ છે જે “ પાકે પાયે ખમર આપનાર ” મી. રાધાકૃષ્ણજી છે, હવે તેના પર હું બોલીશ. જે મી. રાધાકૃષ્ણજી આપ સાહેબોને આ ખમર બીલકલ ખોટી અને નાપાયદાર આપીને આપ સાહેબોને ખેડે દોરવ્યા છે. પણ ખરું પુછતાં જે પંજાબીઓ નામદાર આગાખાન સાહેબની મુલાકાત લેતા આવ્યા હતા તે ઘણા વખતથી આગાખાની ઇસમાઇલી ઘઘ ચુક્યા હતા જેવળાનાં નામે પખ્લીક છાપા દ્વારે લગભગ અઠી વરસ પર આવી ગયાં હતાં. તેમાં તેઓએ જણાવેલું જે અમેને કોઇએ હિંદુ સમજવાં નહીં અને અમે આગાખાની ઇસમાઇલી છીએ, જેના વધારે પુરાવા તરીકે અમે પંજાબ ગએલા તે સફર દરમ્યાન પેશાવર તથા રાવળપીંડી તથા લાહોર અને મુલતાન તથા સીયાલકોટ અને કમલપુર વિગેરે વિગેરે જ્યાં જ્યાં

પંખાથી શમ્સી વસે છે તે લોકોએ પોતાની દુકાનો પર તેમજ જમાત ખાના પર ખુલ્લાં ઉપલી બીના પ્રમાણે ખોડી પણ લટકાવેલાં છે. જ્યારે એ બીના એટલી જગ જાહેર હોવા છતાં મીઠા રાધાકૃષ્ણને એવું ખોડું કહીને બેદીથી ફેલાવવામાં શો હેતુ હશે તે સમજાતું નથી.

બીજી ઉપલા તારમાં કહેલ કે તેમ “ કરશો નહી. ” તે પર અમો ભાર દધને બોલીશું, જે. ડા. દેશાઈની પાસે કેટલાક ગૃહસ્થો આર્ય સમાજમાં દાખલ થવાની ઇચ્છા બતાવે, અને તે સંજોગ વચ્ચે તેવણના લાગતાવળગતા ડા. દેશાઈ પાસે આવીને કહે કે “ તેમ કરશો નહી ” તો ડા. દેશાઈ તેવણનું સાંભળીને ધર્મબંધુઓમાં થતો વધારો શું નહી કરશે ? મારા વિચાર પ્રમાણે વધારો કરશે પણ તે “ તેમ કરશો નહી ” એમ કહેનારને કેવું ગણશે જેની ગણતરીની મુનસરી હું મીઠા મોતીવાળાનેજ સોંપું છું.

દાખલા તરીકે પોતાના ધર્મ તજનારને ફરી હામ લાવવાં માટે મહાન પુરષો તથા મહાત્માઓ તે ધર્મ તજનારને સાચો ઉપદેશ કરી પુરતી સમજણ આપીને સત્યતાની આસ્થા બેસાડીને હામ લાવતા હતાં જેથી ભવિષ્યમાં ફરીથી પોતાના ધર્મ પર મજબુત અને મક્કમ રહે. પણ મીઠા મોતીવાળા તથા ડા. દેશાઈએ તો વટલી જતાં ધર્મબંધુઓને હામ લાવવા માટે સહેલાઈ અને સરલ રસ્તો એકદમ નવો શોધી કાઢ્યો જેના માટે તેવણને ખરેખર ધન્યવાદ ધટે છે.

છેવટે હું સુચના કરીશ કે સાહેબો ? તમારા ધર્મબંધુઓને બીજા ધર્મમાં જતાં અટકાવવા હોય તો તેવણના દીલ જીતવા માટે કોઈ

સાચા સંતપુરુષોનો સમાગમ કરી તેવી કળા મેળવીને જાહેર પડો, તોજ કાંઈ કરી શકશો અને ફતેહ મેળવશો. બાકી કોઈના ધર્મગુરુઓ પાસે જઈ વિનંતિ કરવી એ ગોયા પોતાની નબળાઈ જાહેર કરવા બરાબર છે.

એ. જે. ચુનારા.

ગુજરાતી.

ફેબ્રુઆરી તા. ૨૨ મી સને ૧૯૧૪.

એડીટીયલ કૉલમ.

ખ્રિસ્તી અમલની જે એક મહાન ખુબી છે, અને ખ્રિસ્તી અમલ હિન્દમાં જે અત્યંત લોકપ્રિય થઈ પડ્યો છે તેનું એક એવું છે કે દરેકને પોતપોતાનો ઢાહીને સિલ્લામણ દે. ધર્મ માનવાની જેમ છુટ છે તેમ દરેકને પોત-પોતાના ધર્મનો, ખીજા ધર્મના અનુયાયીઓની લાગણી અયોગ્ય રીતે ન દુઃખાય એવી શાંત અને સમજુક રીતે ફેલાવો કરવાની પણ છુટ છે. ખ્રિસ્તી મીશનરીઓ આ દેશમાં ઇસુના મતનો ફેલાવો કરવાને આવે છે અને તેઓ ઉપરની રીતિએ પોતાનું કાર્ય કરતા હોવાથી તેમને કોઈ અટકાવ કરવું નથી. ઇસલામી મતનો ફેલાવો

થાય અને કોઇ કોઇ તે મત સ્વીકારે તો તેમાં પણ કોઇ અટકાવ
 કરતું નથી. હિન્દુ ધર્મનું બંધારણ વિવેકશીલ બરું છે તેમાં પરમતનાને
 વટલાવી દાખલ કરવાની પ્રથા પડેલી નથી. અને તેથી તેઓમાં તેવો
 સવાલ ઉભો થાય તેમ નથી. પરંતુ સ્વામી દયાનંદે પંજાબમાં હિન્દુઓ
 વટલીને મુસલમાન અને ખ્રિસ્તી થતા હતા તેને વટલતા અટકાવવાને
 શુદ્ધિનો સિદ્ધાંત ફેલાવવાનો પ્રયાસ કર્યો અને તેને અનુસરતો મત
 પ્રવાતાવવા માંડ્યો. કે પરધર્મીને હિન્દુ બનાવવાની પણ વેદમાં છુટ
 આપેલી છે. આવી રીતે મુસલમાન ખ્રિસ્તી કે કોઇ પણ પરપંથીને
 આર્ય સમાજીઓ હિન્દુ બનાવે છે. અને શુદ્ધિની ક્રિયા કરીને અસ્પૃશ્ય
 જાતિનાને પણ બ્રાહ્મણ બનાવે છે. વળી સ્વામી દયાનંદના અનુયાયીઓ
 પોતાનો મત પ્રતિપાદન કરવાને આવો પ્રયાસ કરતા હોય તો તેમાં કાંઇ
 વાંધો કાઢી શકાય તેમ નથી. પરંતુ તેમના ગુરુનો જાણે એવોજ આદેશજ
 જણાય છે કે સર્વ પરમતાનુયાયીઓના સિદ્ધાંતોની, તેમના આચાર્યોની
 અને તેમના મૂળ સ્થાપકોની હાંસી કરવી ને મનમાં આવે તેમ તેમને
 વિષે અર્થ અનર્થનો વિચાર કર્યા વિના બકવાદ કરવો, પરધર્મીને વટ-
 લાવવાની પોતાને પૂર્ણ છુટ ભોગવવાનો દાવો કરનાર આર્ય સમાજ
 તરફથી મુજબની તેની શાખાના એ આગેવાનો ડા. કલ્યાણદાસ જેકીશન
 દાસ દેશાઇ અને મી. રણછોડદાસ ભવાન લોટવાળા તથા પોતાની તરફથી
 મી. ભવાનીદાસ નારણદાસ મોતીયાળાએ ના. આગાખાનને કેટલાંક દિવસ
 ઉપર એક એવો તાર કર્યો હતો કે “ ગામમાં એવી અફવા ચાલે છે કે
 હિન્દુઓની મોટી સંખ્યાને આપ મુસલમાન બનાવનાર છો. જે તે ખરું
 હોય તો અમારી આપને વિનંતી છે કે હિન્દુઓમાં અસંતોષ ન ફેલાય

માટે આપ તેમ કરશો નહિ. ” આ તાર ખરેખર આશ્ચર્ય પમાડનાર છે. ના. આખાગાન પોતાના પંથના એક મુખી છે, તેમનું કાર્ય, લાભ અને કીર્તિ પોતાના મતનો ફેલાવો શાંત અને સમજીત રીતે કરવામાં છે. ધર્માચાર્યે તરીકે તેમની ખાસ એક ફરજ છે. તેમને ખીજા હિન્દુઓમાં અસંતોષ ફેલાઈ તે માટે જે હિન્દુઓ તેમના પંથમાં પોતાની ઇચ્છાથી ભળવા માગતા હોય તેમને ભેળવવા નહિ એવી વિનંતી કરવી એનો અર્થ શો ? એક માણસ પોતાના અંતરની માન્યતાથી સ્વધર્મનો ત્યાગ કરી પરધર્મ સ્વીકારે તો તેમાં પરધર્મીના આચાર્યનો શો દોષ ? એ પ્રમાણે તો હમણું થોડા વખત પર એક પારસી બાપ ખ્રિસ્તી થઈ ગઈ તેને અટકાવવાને પારસીઓ પણ ખ્રિસ્તી ધર્માચાર્યને પારસીઓમાં અસંતોષ ફેલાવવાનો ભય દર્શાવી નોટીસ આપી શકતે ? ત્યારે તો મુસલમાનો અને ખ્રિસ્તીઓ પણ જે આર્ય સમાજ પરધર્મને હિન્દુ બનાવે છે. તે આર્ય સમાજને પણ મુસલમાનો અને ખ્રિસ્તીઓમાં અસંતોષ ફેલાવવાનો દમ શા માટે ભરાવી ન શકે ? મુસલમાન બાપઓ પેગમ્બર સાહેબ પાક મોહમદી મહઝબ માટે પરધર્મીઓએ શો મત ઉચ્ચાર્યો છે. તે કદાચ જાણતા નહી હોય. જે સમાજનાં આગેવાનો મેશર્સ કલ્યાણદાસ અને રણછોડદાસ છે તે સમાજના મૂળ સ્થાપક સ્વામી દયાનંદે પોતાનો સત્યાર્થ પ્રકાશમાં પાક મહઝબની વગોણી કરવામાં કંઈ પણ બાકી રાખ્યું નથી. એજ પ્રમાણે તેમણે જૈનોને પણ શાલ પામરી એરાટેલી છે. ટુંકમાં કોઈ પણ ધર્મને નિંદવામાં તેમણે પોતાની બુદ્ધિનું બારદાન ઝાટકવામાં કાંઈ કચાશ રાખી નથી. શાળાઓમાં ચાલતાં વાંચનમાળાના પુસ્તકમાં પેગમ્બર સાહેબ સંબંધે યોગ્ય

લખાણુ ન હોવાથી મુસલમાન બાધઓએ ચળવળ કરીને તેમાં ફેરફાર કરાવ્યો હતો. પણ અજ્ઞયપ્ત જેવું તો એ છે કે તેઓએ તેમજ જૈનોએ તેમજ ખ્રિસ્તીઓએ મજકુર “સત્યાર્થ પ્રકાશ” માં પરમતની જે અણું છાજતી નિંદા ભરેલી છે. તે નિંદાવાળા પુસ્તકનો પ્રસાર થતો અટકાવવાની સરકાર પાસે દાદ માંગી નથી. ખરેખર નામદાર આગાખાનને તાર મુક્તી વેળાએ મહાશયો કલ્યાણુદાસ અને રણુછો-ડદાસ પોતાના ગુરના મૂળ પુસ્તકમાંથી પરધર્મ અને પરપંથની જે નિંદા પ્રકટપણે થયેલી છે. તે ભાગ કાઢી નંખાવી તાર મુક્તવાનો વિચાર કર્યો હોત તો તે ખરેખર વાજખી થઇ પડતે. ખીજું આ પ્રમાણે પરધર્મના આચાર્યને તાર મુક્તો એજ સ્વધર્મનો પાયો નિર્બળ હોય એમ સ્પષ્ટ સુચવે છે. જે હિંદુઓ સ્વધર્મનો ફેલાવો કરવામાં સ્વધર્મની શ્રેષ્ઠતા અને સત્યતા પુરવાર કરવામાં જનસમાજના અંતરની ખાત્રી કરી આપવામાં મોળા પડ્યા હોય તોજ પરમતના આચાર્યને વિનંતિ કરવાનો પ્રસંગ પ્રાપ્ત થઇ શકે. જે આર્ય ધર્મ ખરેખર એવો નમ્રગોજ પડ્યો હોય તો તેનો નાશ સ્વાભાવિકજ છે. અને તે ગમે તેટલી વિનંતીથી ટકી શકનાર નથી.

ખોજ રીફોર્મર.

જુલાઈ તા. ૧ લી સને ૧૯૨૫.

આગાખાની હીંદુભાધઓને જાહેર વિનંતી.

આગાખાની મત માનનાર અને હીંદુ અદલી મુસલમાની નામ ધારણુ કરનાર હીંદુ ભાધ અહેનોને અમારી નમ્રતાપૂર્વક પ્રાર્થના છે

કે તેમણે સત્યધર્મ સ્વીકારવાને નામે અત્યાર પહેલાં જે કાંઈ સાહસ કર્યું હોય તેથી વધારે સાહસ કરતાં પહેલાં તેઓ અમારી વાત સાંભળી લેવાની કૃપા કરે. હીંદુ પ્રજા કોઈપણ માણસ પોતાના પૂર્વજોની પરંપરા (વંશાવળી) માંથી તુટીને કાસમઅલી, ગુલામઅલી કે એવા કોઈ પણ કદપીત વંશમાં ભજે, પ્રજામાં તેમનો અને તેમના હજારો પૂર્વજોનો તેમજ તેમના વંશજોનો નહીં તુટી શકે એવો કાયમનો સંબંધ છે, તે સંબંધ તુટતાં જે પ્રજામાં તેમનાં મગાં સંબંધીઓ અને સર્વહી મીત્રોનો મોટો નથો છે, તે પ્રજા અને તે સંબંધીઓને કળકળતાં મુકીને તેઓ તદ્દન અલગ થઈ જાય, અને જે ભુમી તેમની માતૃભુમી તરીકે કદી બદલી શકાય એવી નથી, તે ભૂમીના મુળ પુત્ર તરીકેનો તેમનો સંબંધ વીખુટા પડે એ બધું અંમને બહુ દુઃખ ભર્યું લાગે છે, ને તેથી સત્ય ધર્મ મેળવવા અથવા સમજવા ઇચ્છનાર તે ભાઈઓને બહુજ આજીજીથી અમે વીનંતી કરીએ છીએ, કે તેમણે કંઈપણ વધારે સાહસ કરતાં પહેલાં સત્યધર્મ શુ છે. તે વીચારી જોવા થોડા દીવસ વધારે થોભી જવું. તેમની વાત સાંભળી લેવા અમે ખુશી છીએ અને અમારી વાત સાંભળી લેવા તેઓ કૃપા કરે. આ કામને માટે અમે દીલ્લીથી એક વિદ્વાન અને કુરાને શરીફના અભ્યાસી પંડિતને તેડાવ્યા છે. તેઓ જે ત્રણ દીવસમાં આવી પહોંચશે અને એ ભાઈઓનો ખાનગીમાં તેમજ જાહેર વ્યાખ્યાનદ્વારા પોતાના વીચાર સમજાવશે. આ કારણથી અમારા એ ભાઈ બહેનોને અમારાથી વધારે વીખુટા થઈ જતાં પહેલાં જરાવાર થોભી જવા તેમના પવિત્ર પૂર્વજોના નામે અમે

અપીલ કરીએ છીએ. જેઠ સુદ ૧ રવી, સં. ૧૯૭૧. સુરત.

ઝવેરચંદ અમથાચંદ શેઠ.

(ઉપપ્રમુખ આર્ય સમાજ.)

મણીલાલ ખંડેરભાઈ વ્યાસ.

દામોદરદાસ ચુનીલાલ દલાલ.

(હીંદુસ્તાન તા. ૧૪ મી જુન ૧૯૧૫.)

—:૦:—

આર્ય સમાજીયોની કાકલુદી અને ઇસમાઇલી
જાહેર થયેલા હીંદુ આખરદાર કુટુંબો.

જેનાં વડીલે મુર્તિપુજને તજી “ સત ” શોધથી !

સાથી થયા “ સત પંચના ” પીર સદરદીનના બોધથી !

સીમા નથી આ સમયની ખુશ ખબરની હ્રદ માપતાં !

ઉછળે રદય આનંદથી, જાહેર “ મુખારકી ” આપતાં !

“ વરતેજી. ”

*

*

*

*

ગયા પખવાડીયામાં મુંબઇ અને સુરત ખાતે કેટલાક આખરદાર
હીંદુ કુટુંબો જાહેર રીતે મહાન ઇસલામ ધર્મનો શીરકો ઇસમાઇલીમાં
બળવાની જે ખુલ્લું હીંમત દેખાડી છે ! તે ઇસલામના દુશ્મન

તરીકે હીંદુસ્થાનના દરેક ભાગોમાં હીણાયલા આર્ય સમાજીઓની કોશીશો ઉપર પાણી ફેરવવા સરખી જણાઇ આવી છે. આવી રીતે જે વરસ ઉપર પંજાબના હિંદુઓના માણસો કુટુંબોના સંબંધમાં પણ કટલોક હકીકતો બાહાર આવી હતી. અને કોઇ બીન જોખમદાર આર્ય સમાજ “રાધાકૃષ્ણ” મુંબઇ ખાતે ઇસમાઇલી આગાખાની શીરકાના સંબંધમાં બખાળા કાઢ્યા હતા. પરંતુ આર્ય સમાજીઓની ઇસલામની દુશમનાવટની ખરી પિછાન જેમ લાહોર વિગેરે ભાગમાં ત્યાંના વિરલા ઇસ્લામીઓએ કીધી છે; તેજ મિસાલ “રાધાકૃષ્ણ” તે પણ મુંબઇ ખાતે “જયાઉલ ઇસલામ” ના બાહોશ મેંબરો અને ઇસમાઇલી ખોળાઓમાંથી થોડાકે તેને જાહેર જવાબ રૂબરૂમાં આપી, ઇસલામની કીરતીને ઝાંખી પડવા દીધી નથી. ત્યાર પછી આજ સુધી તેઓશ્રીએ પાછા મુંબઇ તરફનું આગમન કરવા હિંમત કીધી નથી. ત્યારે ધણુંજ અજબ જેવું એ છે કે, હાલમાં કોઇ ગુજરાતી આર્ય સમાજ વિનંતી? અરજ! અને એવી બીજી કાકલુદી કરી ઇસમાઇલી તરીકે જાહેર થએલા આબરુદાર હિંદુ કુટુંબો પ્રત્યે લામણી દેખાડવા નિકળ્યા છે. આટલું સાફ છે કે પહેલા “રાધાકૃષ્ણ” તો પોતેજ ઇસમાઇલી શીરકાની હકીકતો જાણવાનો દાવો કરતા હતા. અને અભણ્યાઓને જેમ તેમ સમજાવવાની કોશીશો કરતા હતા; કે જેમ કરવા તેઓના ગુરૂ દયાનંદ તરફથી વારસા તરીકે મળેલું છે, પણ ત્યારે હાલના આપણા બાહેર આવેલા કાકલુદીયા આર્ય સમાજ મિત્રારા દીઠહીથી કુરઆનના અભ્યાશી પંડીતને બોલાવી કાંઈ ખુલાસો સમજાવનારાઓ? અમે અજબ થઇએ છીએ

કે, એક ઇસ્લામ વિરુદ્ધ કુરઆનનો એવો કયો પંડીત હોઈ શકે કે, જે તેઓ આર્ય સમાજીઓનો ખ્યાલ કરે ? કદીપણ આ બિના સ્વિકારાય એવી નથી. જે તે આવનાર પંડીત હોય, એટલે હિંદુ હોય. તો તે કુરઆને મજીદમાંથી દયાનંદીના કરેલા અર્થથી અનર્થજ ઉભો કરનાર હોય, અને જે તે મુસ્લમીન હોય તો તે ઇસ્માઇલી શીરકો કે જે ઇસલામના બોહોતેર શીરકામાંહેતો એક હોઈ, તેના વિરુદ્ધ હિન્દુધર્મની સામેતીમાં કે જ્યાં મુરતી પુજા કરવાનું દરશાવેલું છે. તેના સંબંધમાં દલીલ કરી શકે નહીં. આ ઉપરથી આર્ય સમાજ બાઇબીલની વ્યવસ્થા અમોને દેખાય છે. કે પોતે “કુરઆનના અભ્યાસી પંડીત” એવા શબ્દોનો અર્થ શું થાય છે. તે જાણતા નહીં હોય. સિવાય જે તેઓ એમ ધારતા હોય કે હિન્દુમાંથી ઇસ્માઇલી થયેલા કુટુંબો ઇસ્લામ ધર્મના આ શીરકા ઉપર મોહ પામ્યા છે. તે દુર થવા આ મંત્ર લખ્યો હોય, તો તેઓની તે જુલ છે. કારણ કે બાહાર પડેલા એ કુટુંબો આખરદાર ગૃહસ્થ અને એજ્યુએટ છે અને કદાચ તેમની સલાહની જરૂર આર્યસમાજીઓ જેવાને લેવા જવી પડે ? તો નવાઈ નહીં ! એવાને સલાહ આપવી. કે યુક્તીથી કાક-લુદી કરવી નકામી છે ? વ્યર્થ છે ! ફાકટ છે ! !

અમો ઇસ્માઇલી તરીકે જાહેર થનાર ત્યાં ઇસલામી નામ ધારણ કરી હિન્દુ ધર્મ અને નામ તજી દેનાર વિરજાઓને તેઓની બુલંદ હીમત માટે અને મક્કમ મન માટે અંતઃકરણ પૂર્વક મુઆરકી આપીએ છીએ. અને પીર સદરદીનનાં વખતથી તેઓના વડવાઓએ ઇસલામનાં “હુકીકતી” રસ્તાને અખતીયાર કરી ગુમ રીતે

જાળરી રાખ્યો, તેની નેક ઓલાદની યાદી બદલ તેઓએ જાહેર કીધેલી હીમત, તે હઝરત રસુલેકરીમ સ. વ. અને હ૦ અલી અ૦ નાં હકદાર ઇમામતના વારસ હાલનાં ના૦ આગાખાન સર સુલતાન મહમદશાહ જી. સી. એસ. આઈ નાં જમાનાને યાદગાર રાખવા અને ઇસલામની બુલંદીનાં બુઝરગોનો ઝળકાટ-વધારવા તરીકે કીમત આંકી શકાય નહી, તેવી અમુલ્ય ગણીયે છીએ. તેઓએ ઇમાન શું છે ? તે ઇઝત ! ધન ! માલ ! વિગેરેની હરિદ્વાષમાં સામેત કરી બતાવ્યું છે. ધન્ય છે ! તેઓની ધાર્મિક લાગણીને !

ઇ. જી. વરતેજી.

ખોજ રીફોર્મરપરથી તા. ૧૫ મી જુલાઇ ૧૯૧૫

ધી ખોજ રીફોર્મરના અધીપતી જોગ.

હાલમાં ખોજ થયેલા હિંદુઓ બાબત જે ચર્ચા ચાલે છે, તેવા સંજોગોનો લાભ લઇને પેલા આર્ય સમાજવાળાઓએ પણ કાંઇ પાછી પાની કરેલ દેખાતી નથી. તેવળુ પણ છાતી ઠોકીને બા હીમતથી હિંદુઓના રક્ષક તરીકે બહાર આવેલા દેખાય છે. જેવી રીતે અગાજી પંજાબ તરફના હિંદુઓ ખોજ તરીકે પત્તલીક થયા હતા, તે વખતે મેસર્સ—

૧ ભવાનીદાસ નારાયણદાસ મોતીવાલા.

૨ ડા. કલ્યાણદાસ જે. દેશાઇ.

૩ રણછોડદાસ ભવાન લોટવાલાનું બનેલું કમીશન નામદાર આગાખાન સાહેબ પાસે ચાચના કરવા ગયું હતું. તેમ હાલ પણ એવણના આર્ય પ્રકાશના અધીપતીએ તેવીજ સેવા પોતાના તા. ૨૦ મીના પત્ર દ્વારા બજાવેલ છે, અને તેમાં નામદાર આગાખાન સાહેબ પાસે માંગણી કરેલ છે જે “આવા યુદ્ધના સમયમાં જે પોતાના મુરીદો તથા અનુયાયીઓને સમજાવી આકાર્ય કાંઈ નહીં તો અમુક સમય માટે બંધ રખાવશો તો તેવણે એ વીષયમાં હાલ તુરત યોગ્ય કાર્ય ગણાશે.” આવી રીતના લખાણથી એવું સમજાય છે, જે આર્ય સમાજીઓએ જાણે પરધરમીઓને વટલાવવાનું બંધ કરી તથા પરધરમી સાથની તકરારો માંડી વાલી તન મન ધનથી આપણી ખ્રીટીશ સરકારને મદદ કરે છે. આ શીવાય બીજા કાંઈ પણ ધાર્મિક કામ કરવા અશક્ય હોય એવું ડોળ દેખાડે છે. પણ જે આપણી માયાળુ ખ્રીટીશ સરકારને આવા યુદ્ધના સમયમાં ખાસ મદદ કેમ કરવી તે જે શીખવું હોય અથવા ખાસ દીલની ઉમેદ હોય તો નામદાર આગાખાન સાહેબનો દાખલો લઈ એવણના પગલે ચાલતાં શીખે. એવણ પોતાના તન મન ધનથી આપણી માયાળુ ખ્રીટીશ સરકાર માટે કેવો ભોગ આપે છે તથા પોતાના મુરીદોને હરપણે આપણી ખ્રીટીશ સરકાર તરફ કેવી રીતે વફાદાર રહેવા સુચવે છે તે ધડો ઢ્યો. મારા લખવાનો અર્થ એવો નથી જે આર્ય સમાજ આપણી ખ્રીટીશ સરકાર તરફ જે વફા હોય, પણ એવણ પોતાના તકરારી વીષયમાં જે યુદ્ધનું બહાનું દેખાડે છે તેથી આપણી માયાળુ ખ્રીટીશ સરકારને ખાસ ઉપયોગી કેમ થવું તેની સલાહ

અર્થે દાખલો ટાંકવાની ફરજ પડી છે. બાકી આવી રીતે યુધ્ધના ખોટા બહાનાથી પારકા ધર્મગુરુઓ તરફ લાક્ષ્યી ખ્યાલ બાંધવો ને પોતાના કામની કોશિશો ચાલુ રાખવી અને નહીં જેવી બાબતમાં નકામો હોંકાર કરી અમથા સતાવાળાઓને પણ મહેનત લેવી પડે તેમાં ફાયદો શો ? પણ નામદાર આગાખાન સાહેબના અનુયાયીઓ જેમ ચુપકીદી તથા સલાહ સંપથી પોતાનું કાર્ય કર્યા કરે છે, તેમ તમો પણ શીખો, નામદાર આગાખાનનું મીશન જે કામ કરે છે, તે તમો આર્ય સમાજીઓના સાંભળવામાં તો શું પણ સ્વપ્ને પણ આવતું ન હશે. તમોને મજકુર મીશનનું કરેલું કામ ક્યારે દેખાશે કે જ્યારે તમો પપલીક છાપા દ્વારે વાંચશો જે અમુક ફલાણું ફલાણું હિંદુઓ ખોળ થઈ ગયા. તે શિવાય મજકુર મીશનનો અવાજ અથવા એકાદ પણ માણસનું મોઢું જેવા પણ પામશો નહિ. જે આર્યસમાજ મજકુર મીશનની માફક ચુપકીથી કામ કરવા અશક્ત હોય અને ફાગટની રડાકુટ કર્યા કરે તેના કરતાં પોતાની જીભને તાણુ વાસી સાહેબજીની જપના આદરે તો જરૂર પોતાના જીવનનું કાંઈક સાર્યંક કરી શકે તેમાં શક નહીં.

લી૦ સતીઆની.

(ના ૧.)

ચર્ચા પત્ર.

આર્ય સમાજસ્ટ.

ધી “ આર્ય પ્રકાશ ” નાં એડીટરની દાનેશમંદી અને
બીજાને લલામણુ ને પોતે મનમોહ.

અતી દીલગીરી સાથે કલમ ચલાવવાનો પ્રસંગ પડે છે જે એક
અધિષ્ઠિતરાજ અને વિદ્વાન પુરુષ હોવા છતાં પોતે અથવા પોતાનાંઓ
એટલે આર્યસમાજસ્ટો તે પરધરમીઓને વટલાવીને પોતાના પંથમાં
લેવાનું કાર્યક્રમ આર્જુ રાખીને બીજા ધર્મવાળાઓને કહેવાને બહાર પડે
કે તમે તમારા ધરમમાં અન્યને દાખલ કરવાનું કામ બંધ રાખો એ
કેવી અજબ ધમાડનારી ને વિચિત્ર સલાહ છે ! જેનો ઇન્સાફ અમે
સંસારસમાજપર મુકીશું.

જે તા. ૨૦ મી જૂન સને ૧૯૧૫ ના “ આર્ય પ્રકાશ ” માં
એડીટરીયલ કોલમમાં લખેલ છે કે,—આવા યુદ્ધના સમયમાં
નાં આગાખાન જે પોતાના મુરીદો તથા અનુયાયીઓને
સમજાવી આ કાર્ય કંઈ નહિ તો અમુક સમયને માટે બંધ
રાખશે તો એ તેમણે એ વિષયમાં હાલ તુરત યોગ્ય કથું
ગણાશે. અત્રે આ પ્રસંગે અમેને ટીકા કરવાનું કારણ મળ્યું છે
કે જે આર્યસમાજસ્ટો, અન્ય ધરમીઓને વટલાવી પોતાના પંથમાં
લેવાનું કાર્યક્રમ બંધ પાડી; હાલ તુરત માટે અમુક વખત સુધી પર

ધરમીઓને પોતાના પંથમાં મળવાની માંડેલી પેઢી સમેટીને કહેવા નીકલતે કે યોગ્ય કર્યું ગણુપશે તો એ વાક્યો કાંઈ શોભા ભરેલાં દેખાતે ! અને કહેનારનું પણ ઓળ જળવાતે ! પણ કહેનાર તો નીચલી કહેવતને અનુસરીને કહેવાને બહાર પડેલ છે જે ગયરકો નસીહત ઔર ખુદ કી ફજીહત એ પ્રમાણે મહાશય બાબક રાજા જેવી વાતો મુકીને ગંભીરાઈથી વીચાર કરીને વરતશો એવી તમે ભિન્ન પ્રત્યે મારી પ્રાર્થના છે.

વળી એજ કોત્તમમાં આવા યુદ્ધના સમયમાં એ વાક્યોનું જે ભય બતાવવામાં આવેલ છે તે અમારા મુરશીદ નામદાર આગાખાન સાહેબ ત્યાં તેવણના અનુયાયીઓ અને મુરીદો પુરતી રીતે સમજીને વહન કરે છે, તેની બધી સંસાર સમાજોને માહિતી છે, જે એવણુ સરવે આપણી બ્રીટીશ ગવરમેન્ટ પ્રત્યે કેવી દરજ બગાડી રહ્યા છે.

માટે મજકુર ભય આપ સાહેબો પેતા પર વોહોરીને નામદાર આગાખાન સાહેબને પગલે ચાલીને આપણી ભલી ગવરમેન્ટને કિપયોગી થઈ પડે. એવી અમારી તમે પ્રત્યે સુચના છે. જો કે અમે એમ પણ નથી કહેતાં કે આપ સાહેબ ગવરમેન્ટ પ્રત્યે વફાદાર નથી તો પણ એમ તો કહીશું જે નામદાર આગાખાન સાહેબ ત્યાં તેવણના અનુયાયીઓ ત્યાં મુરીદોની હરોળમાં તો આવી શકવાનાં નથી, તે આપ સાહેબો પણ સમજી શકો છો. માટે એના દાખલા દલીલોની અગત્ય નથી.

વળી મજકુર કોલમમાં લખેલ છે કે આગાખાની ગુપ્તીઓ હજારો અને લાખોની સંખ્યામાં હિંદના જુદા જુદા ભાગોમાં નિવાસે છે તેમની શુદ્ધ ઠેકાણે લાવી શકાય. મજકુર સવાલનો જવાબ જે તેવણની શુદ્ધ ઠેકાણે આવી ત્યારે તો તેઓ આગાખાની થયા ? પણ તે તમે સાહેબો ખરું માંનશો નહિ કારણ કે આપ આર્યસમાજરો તો કોઇપણ ભોગે પોતાનો કકો ખરો કરવા બહાર પડ્યા છો. એટલે મજકુર બાબતમાં તમારી સાથે વાદવીવાદ કરવો એ નકામો છે, કારણ કે તા. ૩૧ મી મેનુ જે જાંબલપુરની “ અનન્તુ-મને ઇસલામ ” માં અમે ઇસલામીઓ સાથે જે શાસ્ત્રાર્થ કરવા આપ આર્યસમાજરો બહાર પડ્યા હતા. પરીણામમાં અમે ઇસલામીઓની જય બોલાઈ ! તેવી સાખીતી ગુજરાતી ત્યાં ઉરડુ વર્તમાનપત્રો આપે છે. છતાં આપ સાહેબો પોતાના “ આર્ય પ્રકાશ ” માં તો પોતાનાજ વાગ્મ વગડાવતા નગરે પડો છો પણ અમારું અનુમાન તો અમેને સ્પષ્ટ સુચવે છે, જે “ માતા કીધે દીકરો ડાહ્યો ગણાય નહિ. ” તેમજ પોતાની માને કોઇ ડાકણ કહે નહિ. પણ સંસારીઓ શું કહે છે તે સાંભળીને સમજવાનું છે.

અગાઉ અમે ત્યાં અમારા કેટલાક પંથીઓ સાથે આપ સાહેબો સાથે પ્રથમ મુંબઈમાં આપના હાલમાં સમાગમ થએલ છે જે વખતે આગાખાનીમાં પોતાને ખોટી રીતે ખપાવતાં પંડીત રાધાકૃષ્ણે આપ સાહેબોને એટલે મુંબઈની આર્યસમાજના આગેવાનોને ખોટું રસ્તે દોરવેલા હતા. જેના નિષે તે પ્રસંગ પર “ ગુજરાતી ” માં ચર્ચા ચાલી ગયેલ છે અને તે વખતે અમેને ત્યાં અમારા સંબંધીઓને

આપ આર્યસમાજસ્ટોની મુલાકાતનો અનુભવ મળેતો છે તે સંજોગે પંડીત રાધાકૃષ્ણ અત્રેના આર્યસમાજના હાલમાં વ્યાખ્યાન આપેલ તેમાંથી એ બોલ જે પેલો નામદાર આગાખાન કહે છે કે હું ખુદા છું; ખીજો જે નામદાર આગાખાની જનત, ઉપલા એ સવાલ પંડીત રાધાકૃષ્ણ બોલેલા જેનો અમોએ ખુલાસો માંગ્યો. જે તે ક્યાં બોલેલ છે. અથવા ક્યાં લખેલ છે. તેનો છેવટ સુધી જવાબ ન મળતાં તમારા તરફથી સામે માઈ સ્લીપ માઈ ઓર્ડર માફક વરતણુંક થઈ જેના માટે તારદેવપર આવેલી અનનુમતે ઝીયાઉલ હસલામમાં મીટીંગ ભરવામાં આવી અને પંડીત રાધાકૃષ્ણને રજીસ્ટર કાગલ મોકલીને તેડાવેલ પણ તે વખતે પંડીતજી ત્યાં આર્યસમાજના કાઠપણ મેંજરે હાજરી આપેલ નહિ. જો કે પ્રસંગે બોલવું પડે છે કે જ્યાં આ કહેવતને વળગેલા હોય કે પડ્યા હોય તો પણ ટાંગ ઉંચી ત્યાં શાસ્ત્રાર્થના નામે લડવાનું છે, તેવાઓથી દૂર રહેવું એવો અમારા મહાન મુરશીદનો મુદ્રા લેખ છે.

તા. ૨૦ મી જુન પછીનાં “આર્યપ્રકાશો” માં જે અમારા પાક ધમપર આક્ષેપ મેલવામાં આવેલા છે ત્યાં બોટું સાચું મીલાવીને જે પંડીત રામચંદ્રજીએ ભરડી નાખ્યું છે તેના માટે યથાશક્તિ ખુલાસો હવે પછીના અંકમાં બાહર પાડીશું. તેમજ સરવે હસમાઈડી દીનમાઈને હું અરજ ગુજારું છું જે આપણા પાક દીનપર આવા બોટા હુમલા કરનારને તેવણને નહિ પણ વાંચકવર્ગને સંતોષ થાય તેવા જવાબ આપવાને બાહર પડવાને કૃપા કરશે તો એ સેવા શ્રેષ્ઠ ગણાશે.

છેવટે આર્યસમાજસ્થાને એક સૂચના જે મહાશયો અગાઉ પંડીત રાધાકૃષ્ણ આવેલ ત્યારે નામદાર આગાખાન સાહેબને તાર કરીને વિનંતી કરેલ કે આપ તેમ કરશો નહિ બીજી વખતે આગાખાની હિંદુ લાઇઓને જાહેર વિનંતીનાં હેન્ડબીલ કાઢ્યાં: ત્રીજીવખતે મજકુર તા. ૨૦ ના આર્યપ્રકાશમાં લખેલ કે યોગ્ય કથું ગણાશે આવી બીજાના ધર્મગુરુઓ તથા અનુયાયીઓ પ્રત્યે યાચનાઓ કરવી તેનો અર્થ શો? અમારા ધારવા પ્રમાણે અવર ધર્મગુરુઓ પાસે એવી માંગણીઓ કરવી એ પોતાની નમજાઇ જાહેર કરવા બરોબર છે. ખરેખર કદાચ જે આર્યસમાજ એવી નમજાજ પડી ગઈ હોય તો ભલે; નહિં તો ભલામણ કરીશું જે નામદાર આગાખાની “મીશન” કોઈનાં પણ ધર્મનું નંદન ખંડન કરવા વગર પોતાના ધર્મની મહીમા બતાવીને જેમ જનસમાજના મન જીતીને પોતાની પંગતમાં લઈ લે છે તેમજ તમે સાહેબો વરતશો તો તમારી શોભા છે.

લાં. એ. જે. ચુનારા.

—:૦:—

ખોજ રીફોર્મર.

તા. ૧ લી સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૫.

આર્યસમાજસ્થાની સુર્ય સામે ધુળ

ઉરાડવા જેવી ચાલાકી.

તા. ૨૫ મીં જુલાઈના આર્યપ્રકાશના અંકમાં “ સુધારકો તેમજ સુધારાના વિરોધીઓ માટે ” એવા મથાળા હેઠળ “ જૈન હિતેચ્છુ

માસીક ” માં એવું પ્રગટ થયેલ છે કે નાઠ આગાખાન અગાઉ કહેતા હતા કે અમે કોઈ હિંદુ ને મુસલમાન કરતાજ નથી. અમે તો કહીએ છીએ કે હિંદુ અને મુસલમાનોએ એક સંપીને રહેવું જોઈએ. મજકુર વાક્યને છોડી લાંબાવીને તેમાં વધારે એમ પણ ઉમેરેલ છે કે એ એમના વચનો પર કેટલીક શ્રદ્ધા રાખવી એવું લાન હિંદુ આગેવાનોને આથી થશે.

આફ્રીન છે આર્યસમાજસ્થાની ચાલાકી પર કે અન્ય ધર્મવાળાઓનું જરાક પણ કોઈ ખુણાં ખાંચામાંથી છપાયલું હાથ આવ્યું કે તરત ટીકા કરવા અર્થે તેને મોટું રૂપ આપી ઉપલા ફકરામાં સત્ય અસત્ય શું છે તેનો તોલ કરવા શીવાય જાણે પારકી નિંદાથી પોતાના પત્રની શોભા વધતી હોય તેવું જાણી તુરત છાપી મારે છે.

અહીં અમે “આર્યસમાજસ્થા” તથા જૈન હિતેચ્છુ” ના અધિ-પતી જેઠને એક સાથે જવાબ આપીશું કે નાઠ આગાખાન સાહેબે કોઈ પણ વેળા એવું કહ્યું હશેજ નહીં કે અમે કોઈ હિંદુને મુસલમાન કરતાજ નથી. કારણ કે એક આચાર્ય તરીકે પોતાના શિષ્ય વધારવા એ એવળનું મુખ્ય કરતવ્ય છે તેમાંજ એવળની નામના અને કીર્તિ છે. જેમ દરેક ધર્મગુરુઓ પોતાની ફરજ સમજીને કરી રહ્યા છે. પણ અફસોસ છે જે “જૈનહિતેચ્છુ” તથા “આર્યસમાજસ્થા” એ નામદાર આગાખાન સાહેબના નામથી ફકરો પ્રગટ કર્યો કે અમે કોઈ હિંદુ ને મુસલમાન કરતાજ નથી. તેવું છાપીને એ લોકોએ જાણે અકલની હદ એજાંગી દીધી

છે. કારણ કે જગજહેર ખીના છે જે નાં આગાખાન સાહેબના વડવાઓ હિંદુસ્તાનમાં આવીને લગભગ ૪૦૦ વર્ષ પહેલાં હમરો હિંદુઓને મુસલમાન બનાવીને “ખોજ” નામ આપેલ છે. હવે એવણુના વડવાં તરફથી મળેલ વારશો નાં આગાખાન સાહેબ તથા દે એમ ધણી લખનાર ખીલકુલ પોતાનો ખોજ ઉતારી પાડે છે.

કદાચ કોઈ વેળા હિંદુ મુસલમાનોની ઐક્યતા જોડવાખાતર નામદાર આગાખાન સાહેબે કાંઈ પણ સમજુતીના સારા વાક્યો ઓચર્યા હોય, જેમ તમે પણ એવણુના શબ્દો તરીકે લખોછો કે અમે તો કહીએ છીએ હિંદુ મુસલમાનોએ એકસંપીને રહેવું જોઈએ. એવા એવા શબ્દો ભરેલા વાક્યો એવણુને દરેક મેળાવડામાં ઓચરવા પડતા હશે, કારણ જે આ સમયે હિંદુ મુસલમાનની એક સંપીની કેટલી બધી જરૂર છે, તે દરેક વાંચકવર્ગ સારીરીતે જાણે છે.

આશરે દોઢ વરષની વાત પર આર્ય સમાજસ્થ પંડીત રાધા કૃષ્ણએ પગ્નીકમાં હેન્ડખીસો વહેંચી આર્ય સમાજસ્થોના ગીરગામ તરફ આવેલા મંદીરમાં સભા ખોલાવી હતી, જે સભામાં મજકુર પંડીતે પોતાના ભાષણમાં નામદાર આગાખાન સાહેબની “જન્નત” તથા નામદાર આગાખાન સાહેબ પોતાને “ખુદા” કહેછે, એવું બોલ્યા તે પ્રસંગે અમારા મીત્ર હાજી મામદલાઈ રહીમ જેનુલ આબદીન ત્યાં હાજર હતા. તેવણે પંડીત રાધાકૃષ્ણ પાસે તેજ વખતે ખુલાસો માંગ્યો કે નામદાર આગાખાન સાહેબ પોતાને “ખુદા” કહેછે, તે ક્યાં કહેલ છે. તે મને સામીત કરી આપો. પણ પંડીતશ્રીએ

જાહેરમાં ખુલાસો ન કરતાં બીજે દીને સાંજના પાંચ વાગે તેડાવ્યાં તે વખતે મી. હાજીમામદભાઇ સાથે બીજા કેટલાક અમારા ધર્મ-બંધુઓ એ પણ આર્ય સમાજના મંદીરમાં હાજરી આપી, ત્યાં અમારા ધર્મબંધુઓ એ તથા મીત્ર હાજીમામદે પ્રશ્ન કર્યો કે નામદાર આગાખાન પોતાને “ખુદા” કહે છે, તે તથા નામદાર આગાખાનની “જન્નત” જે બાબત તમે આજે અમને ખુલાસો આપવા તેડાવેલ છે, તે ખુલાસો કરો. તે પ્રસંગે પંડીત શર્માજી પણ હાજર હતા. તેવણ આર્યસમાજના આગેવાન કરતા કારવતા છે. મજકુર પુછેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે લગભગ અરધો એક કલાક બેસી રહેવું પડ્યું. પણ પંડીત રાધા કૃષ્ણ પુસ્તકોનાં પાના નકામા આમતેમ ફેરવી પોતાની નીષફળતા સાથે કંઈ પણ ઉત્તર આપી શક્યા નહિ જેથી પંડીત શર્માજી એ ચાર પાંચ વખત મજકુર પંડીત રાધા-કૃષ્ણને કહ્યું, જે પંડીતજી જબાબ દે, કયું જબાબ નહિં દે? તો પણ પંડીતજીએ શરમીંદગી અખતિયાર કરી. જવાબ નહી આપી પોતાની નબળાઇ જાહેર કીધી, વળી એજ સમયના અરસામાં આર્યસમાજસ્ટોનું એક ડેપ્યુટેશન નામદાર આગાખાન સાહેબની હાજુરમાં યાચના કરવા ગયું હતું, જે તમો હીંદુઓને મુસલમાન નહિં કરો, જે વખતે પંજમના ૪૦૦ હિંદુઓ મુમલમાન થવા બાબતની ચર્ચા ચાલી રહી હતી, તે વખતે પણ આર્યસમાજસ્ટો તરફથી એવી મતલબનો વીધય પ્રગટ કરવામાં આવ્યો હતો કે નામદાર આગાખાન હિંદુઓને મુસલમાન કરતા નથી. જો કે મજકુર વીધયમાં સત્યતા કેટલી હતી તે આર્યસમાજસ્ટો જાણે, કારણ જે તે વખતે

પણ આર્યસમાજસ્ટો તરફથી ગુજરાતી પત્રમાં જે લેખ પ્રગટ કરવામાં આવ્યો હતો તેના વીરુધ્ધમાં અમારા મીત્ર મી. ચુનારા એ તેજ પત્રમાં તા. ૨૨-૨-૧૪ ના અંકમાં લેખ આપીને સ્પષ્ટ ખરો ખુલાસો બાહર પાડ્યો હતો. હાલમાં પણ જે હિંદુઓ મુસલમાન થયા છે, તેઓ માટે આર્ય સમાજસ્ટો રફન કરેછે. છતાં તેઓની હિંદુ સમાજવાલાઓ દ્વર કરતા નથી. કેહેવત છે. જે “ જનમાં કોઇ જાણે નહીંને હું વરની ફોઇ, ગાડે કોઇ બેસાડે નહીંને દોડી દોડી મુઝ.” તે વીગત આજકાલ આર્ય સમાજસ્ટોની થઇ પડીછે. એક તો એ બીચારા આર્યસમાજસ્ટો નવા થએલા મુસલમાનોને વીનવીને, ફેસલાવીને અથવા આડી અવળી ચર્ચા કરીને પાછા ફેરવવાની કોશેશ કરી રહ્યાછે. તે ઠેકાણે હિંદુ સમાજ તો ઉલટો એજ લોકો એટલે આર્ય સમાજસ્ટોનેજ નાતખાર મુકી દેછે.

અમારા યાત્રાક આર્ય સમાજસ્ટો તમારી આવી કન્ડીશન છે ત્યારે શામાટે તમો મુંગે મોઢે પોતાનું બહુ કરતા નથી, અર્ને અન્ય ધર્મગુરુ ધીરુધ્ધ નકામી ખોટી રીતે શંકા ઉત્પન્ન કરવાની કોશેશ કરો છો. આવી તમારી ખોટી વર્તણુકથી સૂર્ય સામે ધુળ ઊડાળવા જેવું તમો કરો છો જે કોઇ પણ કોઇના ધર્મ આચાર વીચાર પસંદ કરીને તે પર શ્રદ્ધા આણી હોય તો કોઇનાથી તેના ધરમ ગુરુ પ્રત્યે કાંઇ પણ કહી શકાય, કે પોતાની પીઠ પાછળ તો પોતાને કાંઇ સુઝે નહિં ને આભમાં બાથ ભીડવા જેવું કરો છો, તે નકામું છે. હજી હમણાં થોડાજ સમયની વાતપર ગુજરાતી પત્રના એડીટરો પોતાની કાલમમાં “ ઘેલી સાસરે ન જાય ને ડાહીને શીખા-

મળુ દે ” ના મથાળા હેઠલ તમારા સમાજની નીરબળતા જાહેર કરી હતી, તેને શા માટે દુરસ્ત કરતા નથી. માટે અમારા ડાહ્યા અને સમજીતુ મીત્રો સુર્ય સામે ધુળ ઉડાળવાનું મુકી દ્યો, નહિં તો તેજ ધુળ તમારા પર પડશે અને તમારા વીરધ જે સંકડો લેખ છપાયલ છે તેનાજ ફકરાઓ સમય આવે તમારી સામે રજી થશે, ત્યારે જણાસે.

સતીઆની.

—:૦:—

પંડિતજી ઉપલા ચર્યાપત્રો સીવાય બીજા જાહેર પેપરોમાં થોડા બંધ ચર્યાઓ થએલી છે, છતાં મુખ્ય બાબતોપર ચર્યા હતી, તેનાં ઓતારા આ પુસ્તકમાં આપીને તમેને જાણુ કરી છે અને તમે જાણુતા હતાં, છતાં પોતાનાં બાંકા મારવામાં અથવા પંડિતાઈની તકબુરીમાં જીકેજીક નીભાવી અને મુંબઈની આર્ય સમાજનાં આગેવાનોને પણ ભુલ થાપ આપીને દોરવ્યા હતા; એમ સઘળુ સાચુ સીદ્ધ થતાં તમારે ખોલવાને મોઢું રહ્યું નથી, છતાં જેને શીતનો ફેલાવીને અશાન્તિ કરવી હોય તેને શું તોપણુ સમજે કે એક ધર્મ ગુરૂ યા આચાર્યની નામના ને વડાઈ શેમાં છે, તો કહીશું કે પોતાના અનુયાયીઓની સંખ્યા વધારવામાં, જે નામદાર આગાખાન સાહેબનાં વડવાઓથી રીતી ચાલતી આવે છે, તે પ્રત્યે તમારા જેવા પંડિત ખોટી નુકતેચીની કરે તે સ્વીકારવા જોગ નથી.

વળી પંડિતજી તમે જણાવો છો કે, “ મોટા મોટા મુસલમાનો આપ સાથે, રક્ષક તથા હસદ કરે છે ” એ તમારૂં લખેલું તદ્દન

કલ્પીત છે, એમ નકી અમારા અતઃકરણથી માની શકીએ છીએ; અને રાજી રાખવું અથવા નારાજ રાખવું, એ અમારા નામદાર આગાખાન સાહેબનો હેતુ છેજ નહીં તેઓ ફક્ત સત્યના સરદાર છે, સાચાના હીમાયતી છે; સત્ય સત્ય સિવાય તેવણુ પાસે કાંઈ નથી, બાકી સાફ લગાડવું અથવા ખોટું લગાડવું એ તો તમારા જેવા પેટ ખાતર થએલા પંડિતો માટે છે, એમ અમે સ્પષ્ટ કરતાં કહીશું કે અમે નામદાર આગાખાન સાહેબના મુરીદાનો હેતુ.

શ્લોક.

सर्वे अत्र सुखि न संतु सर्वे संतु निरमायाः ।

सर्वे भद्राणी परस्यत्मा कश्चि दुःख माप्नुयातः ॥

અર્થ

આ સંસારમાં સર્વે પ્રાણીઓ સુખી થાઓ, સર્વે રોગ રહિત થઓ, સર્વે કલ્યાણને અનુભવો અને કોઈ દુઃખ ન પામો.

શું વિરોધીની

ખુરી નિષ્ઠાથી કરેલી દુવા ફળીભુત

થાય છે ?

સવાલ ખત્રીસમો.

—:~:—

આગાખાન સાહેબ ? છેવટમાં મારા ખુદાની મહાન હજુ-
રમાં મારી નમૃતા પુર્વક ભાર આપીને વીનંતી છે કે ખુદા
આપની સ્વાર્થ બાજુ વીગેરે દુર્ગુણોથી રક્ષણ કરી આપને
બલા વિચારો, બલા લક્ષણો, બલી નિષ્ટા, ઇમાનદારી, ન્યાય,
સત્યતા, શુદ્ધતા તથા ઇમાન અર્પણ કરે અને આપને
પોતાનાં મહાન ખેતાઓ તથા કીર્તિની કદર અને વળી તેમાં
પણ ઉન્નત્તિના વિચારો તથા ઇચ્છાઓ ઉમેરી આપે, અને
તે સઘળી આખરૂં આપને મુબારક થાય.

જવાબ પત્રીસમો.

—:૦:—

તકકથુર અઝાઝીલ રા ખચાર કઈ
 બ જનહાંને લાનત ગીરફતાર કઈ.

ડિતજી જે વ્યક્તિપર લાખો અને કરોડો મનુષ્યો
 શીદા છે, જે રાજ કાજમાં પંદ્રાએલ છે, જેનો મોટા
 મોટા શહેનશાહો પાસે માન છે, તેનાં માટે તમારાં
 જેવા એક ભાડુતી પંડિત પોતાનાં ફાંટાખાઝ બેજા-
 માંથી ઉપજાવીને ગમે તેમ બકવાટ કરે તેથી થયું
 શું. બલકે જે દુઆઓ ઉપલા લખાણમાં તમારા

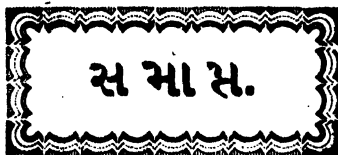
દુરામ્મદથી કરેલી તે સંજોગ વચ્ચે ફળીભુત થતાં, તમોને તમ્મર તો
 જરૂર આવી હશે, પણ નહીં? પંડિતજી? વિચારો એ સમ્યાધનું
 ચમત્કાર છે, તેથી તે સત્ય સીધે રસ્તે સંજોગો વચ્ચે કામ કરતો
 જાય છે, તે એવરત પકડતા તમારા માટે કહીશું કે હે! પરમાત્મા
 આવા પંડિતોની દલિલ વૃત્તિ દૂર કર, નીંદા ભરેલી વીગતો વગરનાં
 બનાવ, સત્યાર્થ-પ્રકાશ જેવા ભાંડળીઆ પુસ્તકથી બચાવી, સારા
 વિચારો આપ, બ્રાતૃભાવ જળવવા ખુદ્ધીશાળી બનાવ, નુરે ખુદા
 વિરૂદ્ધ બળાપા અને બખેડાનો અંત લાવી, સત-પંથે ચડાવ, અને
 દુનીયા ખોટી સ્વાર્થ બાજીથી બચાવી ખુશામદથી એ ખુદ બનાવીને
 હમેશાં માટે સાચું જેવાને દ્રષ્ટિ દે.

અને આગળ વધીને કહીશ કે, પંડિતજીએ જે અમારા નામ-
દાર આગાખાન સાહેબ સર સુલતાન મોહમદ શાહ તુરે
ખુદા હાદીયુલ મહેદી જાતે ખુદા મઝહરુલ અઝઝાઈય છે. તેવલુ
માટે જે અલુખટતા ઓડકાર કાઢીને એવો એક કાળુ કૃત્ય કર્યું છે
કે જેમ સોનાપર પીતળની ગીલીટ ચડાવીને પોતાની ગાંડાઇ બતાવી
પોકળતા શીઘ્ર કરી છે, નહીં તો કહેવત છે કે, ક્યાં રાજા લોજ
અને ક્યાં ગંગાદી ગાંચણ એ યાદ અપાવતા કહીશું કે, ક્યાં
નામદાર આગાખાન સાહેબનું સદ્વર્તન અને ક્યાં પંડિત રાધા-
કૃષ્ણનું દુરાચરણ તેથી નફી થાય છે કે ઠાલો ધડો વાગે ધણો,
એમ બોલતા સમ્પૂર્ણ કરતાં કહીશું કે:—

જ્ઞાને શરીર.

વાવશો તેવું લુણશો, આ સંસારીઆ માંહે,
વણ વાવેઆં કોણે લુણેયા, તે પીર કહે મુજને દેખાડો.

“ પીર સદરદીન. ”

પ્રત્યુત્તર.

મી. એફલજી ધનજી કાખા—અમરેલીવાળા.

ખુદલી ચીઠીના જવાબ:—એ નામનું જે પુસ્તક તમારા તરફથી ઇ. સ. ૧૯૧૬ માં બહાર પડેલ છે, તે પુસ્તકમાં તમારો હકધર્મપણું અંધશ્રદ્ધા વીગેરે જે વિશેષણો આગાખાનીઓને લગાડેલાં તે અસીદ્ધ કરવા માટે આ તક હાથ ધરતાં કહીશું કે પહેલે તમારો હક હતો નહીં, અથવા તમે અમારી જાત જમાતના કે અમારા પીર મુરશદને માનનારા નથી, જેથી જવાબ લખો, પણ આ તો નીચેની કહેવત અનુસાર જખરદસ્તીએ વળગ્યા છે કે:—

“ જાનમાં કોઈ જાણે નહીં અને હું વરની કુધ.

ગાડે કોઈ ખેસાડે નહીં ને દોઢી દોઢી મુધ.

એવી રીતે વર્તન કરીને કયા દીવસ માટે આહુલબૈયત વિરૂદ્ધ ફાંકો રાખી પોતાની આક્રેષ્ટ ખરાબ કરો છો.

મજકુર જવાબમાં લખો છો કે “કેટલાક ઇસમાઇલીઓ પાકા મુસલમાન નથી, પણ હિન્દુ અને મુસલમાન એ મિશ્ર માન્યતાવાળા છે,” એમ તમારું લખવું તમારી દ્વેષબુદ્ધિ અને દુર્ગંધદાયક

કહેવું જાહેર કરે છે. પહેલે સમજવાનું એ છે કે મુસલમાન કોણ તે અમારા તરફથી “ હુકીકતી ઇસલામી આયનો ” નામની ખુક લખાએલ છે, તેમાં સ્પષ્ટ કરેલ છે, તેપર થોડું વીવેચન કરતાં બલામણુ કરીશું કે ફરીથી તે પુસ્તક વાંચવાને તસ્દી લેવી. તો સમજાશે કે મુસલમાન તેજ છે કે જે અલ્લાહને એક કરી જાણે છે, હઝરત મોહમદ મુસ્તાફા (સ) નું કલમું બણીને કુરાને શરીફનાં ફરમાન પ્રમાણે ઈમામે મુબીન યાને ઈમામને જાહેર સમજી તેને ઝોળખી તે સર્વ ચીજોનું અહેવાલ જાણનાર છે, એમ અલ્લાહનાં કલામોપર વિશ્વાસ મુકી, ઈમામની ફરમાન બરદારી બજાવે, તેજ પાકો મુસલમાન છે.

જો કે અદેખાઈની જવાબોમાં બજેલા મી. કાબા ધર્મધંતામાં આવીને કહેસે, કે ઇસમાઇલીઓ એક ખુદાથી વધારે ખુદાને માને છે. તે સમજ વિનાની નબજાઈ છે. તેથી આવું કાચુ કાપી નાખવા ભાગ્યશાળી થયા છે, માટે તેવણું અમો હકધર્મીપણું તથા અંધશ્રદ્ધા રજી કરતાં કહીશું કે, જેઓ પ્રાચિનકાળમાં મહાન પુરોષ થઈ ગયા છે, તે પ્રત્યે મી. કાબાને છીટ હોવાનો એ પરિણામ છે. છતાં અમો તો એમ કહેવાને અચકાઈશું નહી, કે—

શાએર.

રામ રામ કહેનેસે જાહીદ ખફા ન હો,
કહી ઇસીમે નુરે એહમદ છીપા ન હો.

ઉપલા શબ્દોને લગતા વીચારો જેના પ્રતાપે તમે મુસલમાન થવા પામ્યા છો તેનાં પણ છે, તે વિરૂદ્ધ જઈ વિમુખ બની તમે દંભ કરશો, એ તમારા પોતા માટે પાપ વહોરી લેવા સમાન છે, તેમજ પીર મુરશિદ પ્રત્યે બેવકાઈની નીશાની છે.

મી. કાળા પીર હઝરત સતગુર નુર (નુરુદ્દીન) પીર શમ્સ, પીર સદરદીન, પીર હશન કબીરદીન, પીર તાઝદીન, પીર ખલીલુલ્લાહશાહ, વિગેરે પીરોએ જે અમેને શિક્ષણ આપેલ છે, તથા તેઓથી તમારા વડવાઓ પણ શિક્ષણ પામ્યા, જેવણથી તમે મુનકેર થએલા નજરે પડો છો, માટે એ વીગતો સાથે તમારે કાંઈ પણ લાગતું વળગતું ન હોવા છતાં, પોતાના પેટના લાભાર્થે અથવા પોતાની દુન્યવી સ્થિતિ સુધારવા અર્થે કોલાહલ કરી બ્રીટીશ અદલ રાજમાં ભંગાણુ પાડી સુલેહનો ભંગ કરવા કાળાં કૃત્ય આદરવા, જેની જવાબદારી તમેને જોખમમાં નાખનારી નીવડશે.

અમેને વધારે ખુશ થવા જેવું એ છે કે મી. કાળાના હાથથી મજકુર બખ્તાવાર પીરોનો દામન નીકળી ગયો એ ફક્ત તેવ-ણની નફશાનીયતનું પરિણામ છે, છતાં સત્યાઈ હમેશાં અંતઃકરણમાં ડંખ માર્યા કરે છે. તે પ્રમાણે મી. કાળા સ્વાર્થમાં સપડાયા છતાં પોતાની ઝાંખરાની સડકપર રેતી બીછાવ્યા કરે છે. છેવટે એતો નકી છે, કે ઝાખરાના ઝાખરા રહેવા પામશે, તે પ્રમાણે મહાન પીરોને અર્પણ પત્રીકાઓ આપીને પોતાનાં અપેક્ષા છુપાવવા ચાહે છે પણ ન્યાં આખો રસ્તો ભુલી ગયા છે, ત્યાં કાંઈ એ થીગડાં ચાલવાનાં હતાં. કારણ કુદરત જોરાવર છે, અને અવસ્ય પાપીનાં

પાપ ઉઘાડાં પડી જાય છે, તે લગતી તમારી દયા ખાવા જોગ સ્થિતી થવા પામી છે.

છતાં અમેને અફસોસ એટલોજ છે કે તમે તમારી હડીલાઇ ન મુકતાં નુશેરી જેવા હુઝરત અલી (અ) ના ખ્યારા સલમાન ફારશી (અ) ના સાથવાળાઓને તમારી ઓછી અફલના આધારે લાંબુ લપર્શીદર વધારીને હડીલા ઠેરવ્યા છે, કે જેઓ માટે આખી ઇસલામને માન છે, અને હાલના મોઝુદ એડીટર સાહેબ કાજી ઇસમાઈલ કાજી મહમદ પોરખંદરી જેવા પોતાના અખખારે-ઇસલામના પેપરમા ખુલ્લેખુલ્લું જણાવેલું છે, કે ઇલ્લમે મનતક ધરાવનાર હુઝરત અલીને અટલાહ કહી શકે છે. તે વિરુદ્ધ તમારી દલીલો ખોટી ફેક્ટ અને ખેપાયદાર છે, તે વિરુદ્ધ તમારી અંધશ્રદ્ધાને દુર કરો, અને હડીલાઇને હમેશાં માટે પાણુયું આપો. જુઓ આ નીચેની વીગતો અને આપો ઉતાવળે તેનાં તમારા દીન વ ઇમાનથી વગર પ્રપંચે સાચા અને સરળ જવાબો.

“રોશન પત્રિકા.”

(૧) હુઝરત અલી (અ) ના હાથે લાખો અને કરોડો કાફરો કપાઇ અને જહનમ વાશલ થયાં, તેઓમાંથી કોઇ જીવતો ન થતાં

અન્ય રીતે નુશેરી જીવતો થયો. એ સાબીત કરે છે કે તે કાફર માંહેનો નહોતો, માટે તમારી હઠીલાઈ અને ધર્માંધે મુકી સત્ય સમજી જવાળ લખો.

(૨) જ્યારે હઝરત મોહમદ મુસ્તફા (સ) હઝરત અલી (અ) ને પૃથ્વીપર મુકીને મએરાજ ગયા, ત્યારે પડદામાંથી હાથ હઝરત અલી (અ) નું નીકળતાં અવાજ પણ પડદા પાછળથી હઝરત અલી (અ) નો આવ્યો. ખ્યાલ કરો, એ શું સુચવે છે, માટે હઠીલાઈ મુકી અને ખરું શું છે, તે જાહેર કરો.

(૩) જ્યારે પવિત્ર કુરાને શરીફની સુરતુશ યાસીનની આયત આરમીમાં ઇમામે મુખીન જાહેર કરેલ છે, ત્યારે તેને ગાયબ માની પરવરદીગારના ફરમાન વિરુદ્ધ હઠીલાઈ પકડી અને અધશ્રદ્ધામાં મગ્યા રહેવું, તેથી બહેતર એ છે કે, ખરું ન છુપાવો.

(૪) જ્યારે પરવદીગાર ફરમાવે છે, કે સધળી ચીજોનો અહેવાલ ઇમામે મુખીન યાને જાહેર ઇમામ જાણે છે. ત્યારે નક્કી છે કે સધળો અહેવાલ જાણનાર તે ખલકજીહારજ હોવો જોઈએ. જોણે સધળું પેદા કરેલ છે, અને તાકત નથી, કે ખુદા સિવાય બીજો કોઈ ખુદાની ખુદાઈમાં હાથ નાંખી શકે. માટે હઠીલાઈ તજી વીચારો તો ધર્માંધતા મટશે.

(૫) જ્યારે સધળી ચીજોનો હેવાલ જાણનાર ઇમામ છે. તે તરફ દ્રષ્ટિ મર્યાદા કરતા એક લાખ ચોવીસ હજાર પચગમ્પર થઇ ગયા છે, તેવણ માટે કોઈ પણ કલામ પરવરદીગારનો એવો નથી. જે

ધર્મામનાં શાનની બરોબરી કરી શકે, તેપરથી શીદ થાય છે, કે હજરત અલી (અ) નો દરજ્જો તમામ પયગમ્બરોથી મોટો હતો, તે સમજતા સમજાય છે કે પયગમ્બરોથી મોટો ખુદા હોઈ શકે, એમ વિચારી હઠધર્મીપણું અને કુલમુલીઆપણું તજ્જો તો સારું સમજાવી શકશો.

(૬) આપણા પવિત્ર પયગમ્બર હજરત મોહમ્મદ (સ) નું ફરમાન છે કે મારી પછવાડે તમારા માટે બે ચીજો મુકી જઈ છે. "કીતાબલ્લાહ" તથા ઇતરતી અહેલબૈતી, એ બન્ને દોરડાંના બે ભાગ માફક વંણેલા છે, તે કયામત સુધી છુટા પડશે નહીં. ત્યારે કીતાબલ્લાહને જાહેર માનવી, અને ઇમામેઝમાન ને ગાયબ માનવો એ મહાન રસુલનાં ફરમાનો જુઠલાવવા બરોબર છે, માટે સત્ય સમજીને ખરું લખો.

(૭) જ્યારે હજરત હુશન અશકરી જે તમારા અગીઆ-રમા ઇમામ મનાય છે, તેવણની વફાત થયા બાદ જ્યારે આલીમોને મુજવણ થતાં, ઇમામ ગાયબ થયાની વીગત બહાર લાવી, તે હજરત હુશન અશકરીના ભાઈ જાફરને સાંભળવામાં આવી, તે વીગત નકી ન હોવાથી આલીમોને તેવણે જુઠલાવ્યા. અને ગાયબ માનવું એ ઠીક નથી એમ શીદ કર્યું તેથી તે આલીમોએ ફતવો આપ્યો કે જાફર કઝાબ યાને જાફર જુઠો, શુ એ હઠીલાઈ કે અંધશ્રદ્ધા નથી માટે હવે પછી તો ખરું લખો.

(૮) જ્યારે પરવરદીગારે કુરાને શરીફમાં અનેક ઠેકાણે સવાર અને સાંજ પોતાની બંદગી કરવા ફરમાવેલ છે, તે ફરમાનને

અનુસાર અમે ઇસમાઇલી ચાલતાં હોવા છતાં તમારા જેવા વિરૂધ્ધ જાન્યોરો દ્વારા શું એ હાલમાં કે ધર્મ-ધર્મતા નથી,

(૬) જ્યારે પવિત્ર કુરાને શરીરમાં સ્ત્રીઓએ તથા પુરુષોએ જોયેલ કરવી ફરમાવેલ છે, તે સંજોગ વચ્ચે હાલમાં અલી (અ) ને હાથે જોયેલ કરતાં હતાં, તે ધોરણ મુજબ ઇમામે મુખીન તેજ હાલમાં અલી (અ) નાં નુરની જોયેલ કરવાવાળા વિરૂધ્ધ જાન્યોરો શું એ હાલમાં કે અંધ શ્રદ્ધા નથી.

(૧૦) જ્યારે આ હુદુનીયાપર એક લાખ ચોવીસ હજાર પચગમ્બર થયા, તથા અનેક ઇમામોએ પણ ઝહુર કર્યો. જેની ગણતરી હાલમાં અલી (અ) થી લઈ અડતાલીસની આજુબેર થાય છે, તે તમામ પચગમ્બરોને તથા ઇમામોને મુનકેરો યાને કાફેરોએ ધણી તકલીફ આપી અનેક રીતિએ પવિત્ર વ્યક્તિઓની નિંદા કરી, આજ ચડાવી, હેરાન કરવામાં પાછી પાની ન કરી છતાં એ સઘળા સંખ્યાનાં પચગમ્બરો અને ઇમામો અહલાહની મુન્નતને વળગી રહી, અને કોઈ પણ તેમાંથી ગાયબ થયો અથવા છુપાયો નહોત્યારે શું એ તમારી માનીનતા ખુદાની મુન્નત વિરૂધ્ધ અજબ જેવી નથી. પ્રસ એજ તમારી હાલમાં સાબીત કરતા અંધશ્રદ્ધા કાયમ કરે છે, માટે હાલમાં તમે અને ખરું કહો.

લી. સેવક,

એ. જે. યુનારા.

